

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

OBCHODNÍ AKADEMIE

Zpracoval kolektiv pedagogických pracovníků
Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborné školy ekonomické Zlín

Schválil ředitel Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborné školy ekonomické Zlín
dne 25.08.2009, č.j. OA/706/09 s platností od 1. září 2009, počínaje 1. ročníkem.

Název školy: **Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín**
Adresa: náměstí T. G. Masaryka 3669, 761 57 Zlín

Zřizovatel: Zlínský kraj, třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

Název ŠVP: **Obchodní akademie**
Platnost ŠVP: 1. září 2009, počínaje 1. ročníkem
Obor vzdělání: Obchodní akademie
Kód oboru vzdělání: 63-41-M/02

IČ: 00566411
DIČ: není plátce DPH
IZO: 102319944
REDIZO: 600 014 410

Telefon: +420 577 006 555 e-mail: oatb@oazlin.cz
FAX: +420 577 006 559 www: www.oazlin.cz

Ředitel školy: PaedDr. Josef Rydlo

Věnováno našim žákům:

*Vím, že se budete muset naučit, že ne všichni jsou spravedliví,
že ne všichni se chovají správně.*

Ale naučte se také, že na každého padoucha je i jeden hrdina.

Že na každého sobeckého politika připadá i upřímný vůdce.

Naučte se, že za každého nepřítele se najde i přítel.

Pokud můžete, odnaučte se závidět.

Naučte se tajemství tiše se smát.

Pokud můžete, naučte se divy ukryté v knihách.

Ve škole se naučte, že je čestnější neuspět než podvádět.

Naučte se, že za slzy se stydět nemusíte.

Naučte se být milí na milé lidi a tvrdí na tvrdé.

Naučte se naslouchat všem lidem.

Naučte se věřit sami sobě, protože jedině tak můžete uvěřit i dalším lidem.

Je to velká životní objednávka, ale uvidíte, že to dokážete!

(vybráno z dopisu, který napsal Abraham Lincoln učiteli svého syna)

Obsah

Poznámka k genderové problematice	8
Seznam zkratk	8
Pravidla pro inovaci ŠVP	9
1 Úvodní identifikační údaje	10
2 Charakteristika školy	11
2.1 Tradice školy a její postavení v regionu	11
2.2 Současné zaměření školy	12
2.3 Možnosti a služby nabízené školou	13
2.4 Školní poradenské pracoviště	14
2.5 Projekty, soutěže a další aktivity	20
2.6 Mezinárodní spolupráce	21
3 Profil absolventa	23
3.1 Identifikační údaje	23
3.2 Popis uplatnění absolventa v praxi	23
3.3 Očekávané kompetence absolventa	24
3.4 Výsledky vzdělávání	24
3.5 Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání	27
4 Charakteristika školního vzdělávacího programu	28
4.1 Identifikační údaje	28
4.2 Popis celkového pojetí vzdělávání v daném programu	28
4.2.1 Pojetí ŠVP ve vztahu k RVP a profilu absolventa	29
4.2.2 Kompetence a průřezová témata	31
4.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy	40
4.3 Organizace výuky	53
4.4 Způsob a kritéria hodnocení žáků	54
4.5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných ..	55
4.6 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví a požární prevence žáků	59
4.7 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání a přijímací řízení	63
4.8 Způsob ukončení vzdělávání a profilová část maturitní zkoušky	63
5 Učební plán	65
5.1 Identifikační údaje	65
5.2 Učební plán: 63-41-M/02 Obchodní akademie	66
5.3 Poznámky k učebnímu plánu	67
5.4 Konkretizovaný učební plán	68
5.5 Přehled využití týdnů ve školním roce	69
6 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP a ŠVP	70
6.1 Uplatnění kompetencí a průřezových témat v ŠVP	72
7 Učební osnovy	74
7.1 Český jazyk a literatura	74
7.2 Cizí jazyky	87
7.3 Dějepis	131

7.4	Občanská nauka	136
7.5	Základy přírodních věd	143
7.6	Matematika	153
7.7	Tělesná výchova	165
7.8	Informační technologie	177
7.9	Písemná a elektronická komunikace	185
7.10	Zbožiznalství	192
7.11	Hospodářský zeměpis	197
7.12	Statistika	205
7.13	Ekonomika	209
7.14	Účetnictví	223
7.15	Právo	232
7.16	Bankovníctví	242
7.17	Finance	247
7.18	Ekonomická cvičení	252
7.19	Ekonomika cestovního ruchu	258
7.20	Ekonomika mezinárodního obchodu	265
7.21	Ekonomie	271
7.22	Matematický seminář	278
7.23	Občanský a společenskovední seminář	286
7.24	Projektové řízení (nepovinný předmět)	292
7.25	Adaptační kurz	298
7.26	Sportovní výcvikový kurz	299
7.27	Lyžařský výcvikový kurz	300
7.28	Odborná praxe	301
7.29	Projektový týden	303
8	Popis materiálního a personálního zajištění vzdělávání	305
8.1	Materiální zajištění	305
8.2	Personální podmínky	305
9	Charakteristika spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP	306
9.1	Rodiny žáků	306
9.2	Zaměstnavatelé	307
9.3	Absolventi naší školy	308
9.4	Zřizovatel školy	308
9.5	Školská rada	308
9.6	Města a obce v našem regionu	308
9.7	Základní školy v blízkém okolí	308
10	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	309
10.1	Hodnocení žáků	309
10.2	Autoevaluace školy (vlastní hodnocení školy)	312
11	Autorský kolektiv	315

Poznámka k genderové problematice

V celém textu ŠVP jsou používány mužské tvary pro označení jednotlivých kategorií pedagogických pracovníků (ředitel, výchovný poradce, kariérní poradce, školní metodik prevence, školní psycholog, učitel aj.). Ani v nejmenším to neznamena, že bychom tím chtěli přehlédnout ženský element. Jde nám o co nejjednodušší a nejstručnější vyjádření. Stejně platí i pro kategorii žák.

Seznam zkratk

BOZ	bezpečnost a ochrana zdraví (platí pro žáky)
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci (platí pro pracovníky)
EL	ekonomické lyceum (obor vzdělání)
IVP	individuální vzdělávací plán
K	kompetence
KK	klíčové kompetence
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OA	obchodní akademie (obor vzdělání)
OK	odborné kompetence
PO	požární ochrana
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PT	průřezová témata
RVP	rámcový vzdělávací program
SOČ	středoškolská odborná činnost
SPC	speciálně pedagogické centrum
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠMP	školní metodik prevence – školní metodička prevence
ŠVP	školní vzdělávací program
ŠZ	školský zákon
U	učitel – učitelka, učitelé
UTB	Univerzita Tomáše Bati Zlín
VP	výchovný poradce – výchovná poradkyně
VVS	výchovné a vzdělávací strategie
Ž	žák – žákyně, žáci

Pravidla pro inovaci ŠVP

1. ŠVP je pravidelně vyhodnocován v předmětových komisích a na úrovni vedení školy. Hodnocení jeho účinnosti bude provedeno na konci každého vzdělávacího cyklu (tj. po 4 letech). ŠVP je neměnný pro celý čtyřletý cyklus vzdělávání, ale lze jej vhodně doplňovat, nikoliv měnit, a to formou číslovaných dodatků schválených ředitelem školy. Tyto dodatky jsou nedílnou součástí ŠVP a archivují se společně se ŠVP.
2. Změny ŠVP a inovace jeho částí musí být zdokumentovány a schváleny ředitelem školy.
3. V ŠVP jsou minimalizovány některé údaje, např. jména a příjmení, názvy organizací a firem a aktuální označení legislativních norem, aby obměna dokumentu při každé změně nebyla vždy nutná a tak častá.
4. V oblasti změn v obsahu vzdělávání (ve vyučovacích předmětech) lze provádět doplňky a změny učiteli až po vyjádření příslušné předmětové komise a schválení ředitelem školy a to tak, aby nebyla narušena koncepce vyučovacích předmětů, vazby mezi vyučovacími předměty nebo celý ŠVP. Pokud by bylo třeba schválit novou učební osnovu, vypracuje škola nový ŠVP nebo vymění příslušnou část v původním ŠVP. Pak je třeba uvést i ukončení platnosti na původních dokumentech (po určitou dobu mohou pro obor vzdělání platit dva dokumenty vedle sebe).
5. Pokud dojde k podstatné změně v profilu absolventa nebo k obsahovým změnám větším než 30 %, měl by být vypracován a schválen nový ŠVP.
6. Změny ŠVP zavádíme vždy k 1. září nového školního roku, zpravidla počínaje 1. ročníkem.
7. Žák má právo dokončit vzdělávání podle oboru vzdělání a ŠVP, do kterého byl přijat.
8. S navrženými inovacemi budou seznámeni předem všichni vyučující.
9. S podstatnými změnami v ŠVP budou seznámeni žáci i rodiče.

Tabulka pro registraci změn provedených v ŠVP:

Datum vydání:	Účinnost:	Název dokumentu nebo dodatku:	Datum změny:	Ukončení platnosti:
25.08.2009	01.09.2009	ŠVP pro OA		

1 Úvodní identifikační údaje

Název školy: **Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín**

Adresa: náměstí T. G. Masaryka 3669, 761 57 Zlín

Zřizovatel: Zlínský kraj, třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

Název ŠVP: **Obchodní akademie**

Kód a název oboru vzdělání: 63-41-M/02 Obchodní akademie

Zaměření oboru vzdělání: podniková ekonomika

cestovní ruch

mezinárodní obchod

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma vzdělávání: čtyřleté denní studium

Způsob ukončení vzdělávání: maturitní zkouška

Certifikace: vysvědčení o maturitní zkoušce

Platnost ŠVP: 1. září 2009, počínaje 1. ročníkem

Číslo jednacích dokumentů: OA/706/09

Zpracováno podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání

63-41-M/02 Obchodní akademie.

Vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 28.06.2007, č. j. 12 698/2007-23.

Metodicky postupováno podle příručky

Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU.

Vydal Národní ústav odborného vzdělávání, Praha, 2008.

razítko:

podpis ředitele školy:

2 Charakteristika školy

2.1 Tradice školy a její postavení v regionu

„Tři školy pod jednou střechou“

Proč právě tímto sloganem charakterizujeme Obchodní akademii Tomáše Bati a Vyšší odbornou školu ekonomickou Zlín? Zde totiž můžete získat nejen maturitní vysvědčení ze střední školy, ale i absolutorium na vyšší odborné škole, nebo dokonce vysokoškolský diplom.

Obchodní akademie

Počátky ekonomického vzdělávání ve Zlíně spadají do třicátých let. První formou byly obchodní kurzy organizované Baťovou školou práce. Samostatná škola s názvem Obchodní akademie Tomáše Bati byla ve Zlíně zřízena v roce 1937. Od té doby vychovala tisíce absolventů, kteří se uplatnili nejen v malých a středních podnicích, ale i ve velkých akciových společnostech, peněžních ústavech, službách, veřejné správě a jinde.

Důležitými mezníky škola prošla i v novodobé historii. Od roku 1992 poskytuje vyšší odborné vzdělání a od roku 2000 zajišťuje ve spolupráci s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně i vysokoškolské studium. V oblasti terciárního vzdělávání má škola dnes přes tisíc studentů.

Vyšší odborné studium

Jednou z prvních škol, které stály u vzniku vyššího odborného školství v České republice, je Vyšší odborná škola ekonomická ve Zlíně.

Projekt vyššího odborného studia vznikl v úzké spolupráci mezi Obchodní akademií Tomáše Bati a nizozemskou školou v Eindhoven. Byly při tom využity také zkušenosti z obdobných typů škol v řadě dalších zemí. Studium na vyšší odborné škole je realizováno již od roku 1992, a to ve studijních oborech Marketing a Účetnictví a finanční řízení. Díky dlouholeté tradici školy, možnostem zahraničních stáží a na základě kvalitního personálního obsazení a technického vybavení byla nadprůměrná úroveň výuky oceněna udělením Certifikátu vysoké kvality.

Bakalářské studium

Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická ve Zlíně zajišťuje ve spolupráci s fakultami Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně také vysokoškolské studium.

Akreditace vlastních, profesně zaměřených bakalářských studijních programů získala škola jako jedna z prvních v republice. Stalo se tak díky dlouholeté úspěšné výuce na vyšším odborném studiu, kvalitnímu personálnímu obsazení a modernímu technickému vybavení. V současné době je realizováno bakalářské studium v oborech Marketing a Finanční řízení podniku.

2.2 Současné zaměření školy

Obchodní akademie

Obchodní akademie Tomáše Bati dnes není školou orientovanou pouze na ekonomické předměty, posílením výuky všeobecných vzdělávacích předmětů dává absolventům možnost širšího uplatnění na trhu práce.

Studium je čtyřleté, ukončené maturitní zkouškou. V oblasti odborného vzdělání získají žáci potřebné znalosti z ekonomiky, managementu, účetnictví, daňové agendy, financování, marketingu, bankovníctví a dalších oborů a osvojí si zásady podnikání. Mimořádná péče je věnována práci na počítači.

Namísto rané specializace, která by omezovala žáky ve volbě dalšího povolání, jsou v učebních plánech posíleny všeobecně vzdělávací předměty. V dnešní době má nezastupitelný význam kvalitní výuka dvou světových jazyků, při které je důraz kladen zejména na bezvadné komunikační schopnosti.

Maturanti proto nejsou při volbě oboru dalšího studia nebo profese omezeni jen na ekonomickou sféru. O tom svědčí jejich velká úspěšnost jak v přijímacích řízeních na vysoké školy, tak i v praktickém životě.

Vzhledem k tomu, že v České republice je trvalý převis poptávky po vzdělání na vysokých školách, mají absolventi Obchodní akademie Tomáše Bati jednu významnou a velmi zajímavou výhodu. Mohou pokračovat zde – v důvěrném prostředí – v dalším studiu. Podle svých potřeb a schopností si po maturitě mohou volit mezi vyšším odborným nebo bakalářským studiem.

Vyšší odborné studium

Absolventi vyšší odborné školy ekonomické jsou připravováni pro kvalifikovaný výkon v náročných odborných činnostech. Vyšší odborné vzdělání zahrnuje část všeobecnou, dále odbornou erudici specifickou pro příslušný obor a také řízenou praktickou přípravu. Důraz je kladen spíše na aplikační stránku studia, i když teoretický základ, nutný pro celkovou orientaci v ekonomickém prostředí a k pochopení potřebných vztahů a souvislostí, je samozřejmostí.

Studium se ukončuje absolutoriem, které se skládá z teoretické zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka, z absolventské práce a její obhajoby. Absolventi obdrží diplom a titul „diplomovaný specialista“ (ve zkratce DiS.).

Bakalářské studium

Studijní program bakalářského studia je ve srovnání s jinými vysokými školami ekonomického směru více profesně zaměřen. Vyjadřuje diverzifikaci nabídky studijních programů vycházejících z poptávky na trhu práce. Profil absolventa bakalářského studijního programu předpokládá jeho rychlou adaptabilitu při nástupu do praxe. Proto je zaměřen na hlavní kompetence vysokoškolského studenta nejen s ohledem na potřeby praxe, ale i na zapojení české ekonomiky do evropských struktur. Je tedy samozřejmé, že výuce cizích jazyků je věnován velký prostor – až 20 % výukového času a také závěrečná státní zkouška probíhá zčásti v cizím jazyce.

Po úspěšné bakalářské zkoušce je absolventům udělen titul „bakalář“ (ve zkratce Bc.).

2.3 Možnosti a služby nabízené školou

Obchodní akademie se nachází v centru města, avšak v klidném prostředí mezi parky. K její chloubě patří mnoho špičkově vybavených odborných, multimediálních a jazykových učeben, které slouží k moderní výuce informačních technologií, vedení účetnictví na počítačích, obchodní korespondence apod. V množství využívaných technických prostředků patří škola mezi nejlépe vybavené, a to i v porovnání se zeměmi Evropské unie.

Žáci a studenti mohou dále využívat například kopírovací stroje, učebny výpočetní techniky i v době mimo vyučování (volný přístup k fenoménu dneška – internetu - je samozřejmostí), informační centrum s dvanácti tisíci svazky odborné literatury, videotékou a s řadou domácích i zahraničních novin a odborných časopisů.

Pamatováno je rovněž na sportovní vyžití, jemuž slouží zmodernizovaná tělocvična a nově vybudované školní hřiště s umělým povrchem. Postaráno je pochopitelně i o stravování, které poskytuje menza Univerzity Tomáše Bati, školní jídelna a bufet. Pro žáky ze vzdálenějších míst je zajištěno ubytování.

Hlavním cílem je poskytnout kvalitní vzdělání a vědomostní základ pro další, celoživotní učení. Prioritním záměrem školy je proto vybavit své absolventy tzv. klíčovými kompetencemi, mezi něž patří zejména schopnost efektivně pracovat s informacemi a s informačními technologiemi, pracovat v týmu a získat komunikativní dovednosti. Ve všech typech studia je velký důraz kladen rovněž na výuku cizích jazyků. Žáci si mohou volit podle svých individuálních potřeb a zájmů dva z pěti světových jazyků (vybírat lze z angličtiny, němčiny, francouzštiny, španělštiny a ruštiny).

Systematická pozornost je věnována také činnosti mimo vyučování. Žáci mají možnost uplatnit své zájmy v různých aktivitách, soutěžích, středoškolské odborné činnosti, ale i ve sportu apod. Během školního roku jsou rovněž organizovány pravidelné tematické exkurze, lyžařské výcvikové kurzy, besedy, odborné přednášky, výlety a zájezdy v tuzemsku i do zahraničí.

Výčet některých výchovně vzdělávacích aktivit školy:

- adaptační kurz pro žáky 1. ročníku,
- sportovní výcvikový kurz pro žáky 1.ročníku,
- lyžařský výcvikový kurz pro žáky 2.ročníku,
- zajištění žákovského předplatného do Městského divadla Zlín,
- školní výlety a odborné exkurze,
- pravidelná filmová a divadelní představení v době vyučování,
- zájezdy na kulturní představení v době mimo vyučování,
- zahraniční poznávací zájezdy (Rakousko, Švýcarsko, Francie, Velká Británie, Polsko, Slovensko),
- sportovní soutěže školní i vyšší úrovně,
- odborné soutěže, zvláště ekonomické, dále z cizích jazyků i jazyka českého,
- přednášky a besedy (mezilidské vztahy, sexuální výchova, ekologická výchova, závislosti, AIDS aj.),
- reprezentační ples školy,
- zajištění povinné praxe v zahraničí pro studenty VOŠE,
- zajištění brigád v zahraničí pro studenty VOŠE,
- odborná činnost školního poradenského pracoviště.

2.4 Školní poradenské pracoviště

Na Obchodní akademii Tomáše Bati a Vyšší odborné škole ekonomické Zlín začalo nově od 1. ledna 2009 pracovat **Školní poradenské pracoviště**. Toto zařízení představuje vzájemně propojený celek výchovné oblasti školy (výchovné a kariérové poradenství) a preventivní oblasti školy (primární prevence). Výchovný (poradenský) a preventivní tým je složený z ředitele školy, výchovné poradkyně, kariérové poradkyně, školní metodičky prevence, třídních učitelů a učitelek a vedoucích studijních skupin. Nadstandardní služby pak v rámci pracoviště zajišťuje školní psycholog a speciální pedagog.

Veškeré standardní služby jsou poskytovány zdarma pro všechny žáky obchodní akademie a jejich zákonné zástupce, dále pak pro všechny studenty vyšší odborné školy a studenty bakalářských studijních programů na naší škole. Některé služby mohou využít i pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy a jejich rodinní příslušníci.

Základní principy a zásady práce v naší škole:

- poradenství a primární prevence jsou součástí každodenního života v naší škole,
- dobré klima ve škole, důvěra a pocit bezpečí jsou základními kameny prevence a realizují se s plnou podporou vedení školy a s podporou celého pedagogického sboru,
- klíčovými osobami a nositeli poradenského a preventivního působení na naší škole jsou ředitel školy, výchovná poradkyně, kariérová poradkyně, školní metodička prevence, školní psycholog, speciální pedagog, třídní učitelé a třídní učitelky a vedoucí studijních skupin,
- spolupracujícími subjekty jsou zařízení výchovného poradenství a neziskové organizace v širokém okolí,
- zařízení výchovného poradenství (pedagogicko-psychologické poradny) poskytují metodickou podporu naší škole, zejména školní metodičce prevence a výchovné a kariérové poradkyni, a intervenci v podobě jak individuální práce se žáky, studenty a rodiči, tak programů pro celé třídy,
- neziskové organizace nabízejí ucelené programy specifické prevence – zejména závislostí, sekt a sektářství a aktuálních problémů adolescentů, tyto programy naše škola pravidelně využívá,
- při výběru nabízených programů členové výchovného a preventivního týmu školy pečlivě zjišťují reference jak o programu, tak o organizaci,
- při realizaci programů vycházíme ze zásady, že efektivní působení je takové, které je kontinuální, promyšlené s jasně definovaným cílem; neefektivní, a tedy zbytečné jsou jednorázové aktivity typu přednášky pro velkou skupinu posluchačů bez možnosti diskuse (s výjimkou seznámení rodičů s programem školy),
- všichni pedagogové v naší škole si plně uvědomují, že sebepromyšlenější program prevence nezabrání rizikovému vývoji některých žáků a studentů. Potom není v kompetenci školy problém vyřešit, ale delegovat péči o takového jedince jinam – obvykle pedagogicko-psychologickým poradnám nebo dalším zařízením, které posoudí další možnosti péče o takového jedince a škole doporučí konkrétní postup.

„Nedají se zvládat velké problémy, ale těm malým se dá předcházet!“

Výchovná poradkyně

Výchovná poradkyně (dále jen VP) je pedagogickou pracovnící střední a vyšší odborné školy, která absolvovala specializační studium a působí v rámci systému výchovného poradenství na středních a vyšších odborných školách. Výchovná poradkyně představuje základní úroveň poradenského systému. Učitelé, žáci, studenti i rodiče ji mohou požádat o pomoc při řešení obtížného případu, její výhodou je znalost školy, na níž působí. Představuje spojovací článek mezi školou a dalšími poradenskými zařízeními. V rámci školy může VP poskytnout pomoc učitelům i při řešení problémů vyplývajících z nepřijatelného chování některých žáků. VP a učitelé mohou také využít možnosti spolupráce s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče či oddělení dětské psychiatrie.

Standardní činnosti výchovné poradkyně

Poradenské činnosti:

1. vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky,
2. zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (vstupní a průběžné) a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
3. příprava podmínek pro integraci žáků se zdravotním postižením ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.

Metodické a informační činnosti:

1. zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence,
2. metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.,
3. předávání odborných informací z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy,
4. poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
5. shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,
6. vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření,
7. aktualizace materiálů na nástěnce pro výchovné poradenství,
8. obstarávání odborné, metodické a populárně-naučné literatury k dané oblasti.

Kariérová poradkyně

Výchovná (kariérová) poradkyně pro kariérové poradenství (dále jen KP) je pedagogickou pracovnící střední a vyšší odborné školy, která absolvovala specializační studium a působí v rámci systému výchovného poradenství na středních a vyšších odborných školách. Výchovná poradkyně představuje základní úroveň poradenského systému. Učitelé, žáci, studenti i rodiče ji mohou požádat o pomoc při řešení problému ve vymezené oblasti, její výhodou je znalost školy, na níž působí. Představuje spojovací článek mezi školou a dalšími poradenskými zařízeními. KP a učitelé mohou také využít možnosti spolupráce s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny nebo úřadu práce.

Standardní činnosti kariérové poradkyně**Poradenské činnosti:**

1. kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků a studentů, tj. zejména:
 - a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
 - b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administraci, zpracování a interpretaci zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
 - c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídním učitelem nebo vedoucím studijní skupiny),
 - d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem nebo vedoucím studijní skupiny),
 - e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (poradna, centrum) a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
 - f) zajišťování skupinových návštěv žáků a studentů školy v informačních poradenských střediscích úřadů práce a poskytování informací žákům, studentům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek.
2. vyhledávání a orientační šetření žáků a studentů, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a příprava návrhů na další péči o tyto žáky a studenty z hlediska další vzdělávací a profesní cesty,
3. poskytování služeb kariérového poradenství žákům (studentům) cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.

Metodické a informační činnosti:

1. zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence,
2. metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků a studentů, práce s nadanými žáky a studenty apod.,
3. předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy,
4. poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
5. vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovné poradkyně, navržená a realizovaná opatření,
6. aktualizace materiálů na nástěnce pro výchovné poradenství,
7. obstarávání odborné, metodické a populárně-naučné literatury k dané oblasti.

Školní metodika prevence

Školní metodika prevence (dále jen ŠMP) je pedagogickou pracovníci střední a vyšší odborné školy, která je dále odborně připravována k činnosti v této oblasti (formou studia k výkonu specializačních činností). ŠMP se orientuje ve všech možnostech preventivních programů a pomáhá ve škole tvořit celý rámec preventivního programu školy – minimálního preventivního programu (koordinuje tvorbu a realizaci Minimálního preventivního programu OA T. Bati a VOŠE Zlín).

Standardní činnosti školní metodiky prevence**Metodické a koordinační činnosti:**

1. koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy,
2. koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů,
3. metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.),
4. koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
5. koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti,
6. koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
7. kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů,
8. shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,
9. vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti:

1. zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy,
2. prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností,
3. vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

Poradenské činnosti:

1. vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli),

2. spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole,
3. příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Minimální preventivní program:

Na tvorbě a realizaci Minimálního preventivního programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. Koordinace tvorby a kontrola realizace patří ke standardním činnostem školního metodika prevence, při tvorbě a vyhodnocování Minimálního preventivního programu školní metodik prevence dle potřeby spolupracuje s metodikem prevence v PPP Zlín.

Škola vždy zpracovává Minimální preventivní program, který podléhá kontrole České školní inspekce. K zahájení nebo rozvinutí prioritních preventivních projektů realizovaných jako součást Minimálního preventivního programu nebo k zabezpečení Minimálního preventivního programu může škola využít dotačního řízení v rámci „Programů na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT“ na daný rok (zpravidla se jedná o Program I – preventivní programy realizované školami). Uvedený program každoročně vyhlašují příslušné krajské úřady za podmínek stanovených manuálem pro předkladatele projektů vydaným MŠMT.

Rozhodne-li se škola využít konkrétní dotační program, potom příslušné informace o programu a jeho podmínkách v daném regionu poskytuje příslušný krajský úřad.

Další činnosti:

1. aktualizace materiálů na nástěnce pro preventivní aktivity školy,
2. obstarávání odborné, metodické a populárně-naučné literatury k dané oblasti,
3. koordinace a organizace účasti školy ve veřejných sbírkách,
4. plánování, analýza, koordinace a organizace preventivních akcí pro žáky a studenty,
5. analýza návrhů, dotazů a připomínek ze schránky důvěry.

Školní psycholog

Školní psycholog (dále jen ŠP) je externím pracovníkem střední a vyšší odborné školy. Psychoterapeut a poradce zabývající se poradenstvím a terapií, rozvojem komunikace a mezilidských vztahů a řešením osobních trápení klientů. V oblasti školství se dlouhodobě zabývá analýzou klimatu škol a individuálním poradenstvím pro žáky a studenty. Pravidelně přispívá do poradenského koutku v časopise Rodina a škola a dlouhodobě spolupracuje s Českou televizí na pořadu Partnerské vztahy (www.partnerskevztahy.cz). Školní psycholog představuje nadstandardní službu poradenského systému naší školy.

Standardní činnosti školního psychologa**Diagnostika a depistáž:**

1. zjišťování sociálního klimatu ve třídě.

Konzultační, poradenské a intervenční práce:

1. individuální případová práce se žáky a studenty v osobních problémech (konzultace a vedení),
2. podpora spolupráce třídy a třídního učitele,
3. individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání,
4. konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech jejich dětí.

Metodická práce a vzdělávací činnost:

1. metodická pomoc třídním učitelům a vedoucím studijních skupin,
2. účast na pracovních poradách školy (v případě potřeby a dohody s vedením školy),
3. koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními.

Školní speciální pedagog

Školní speciální pedagog (dále jen ŠSP) je interní pracovník střední a vyšší odborné školy, který absolvoval specializační studium a působí v rámci služeb školního poradenského pracoviště. Učitelé, žáci, studenti i rodiče ho mohou požádat o pomoc při řešení obtížného problému nebo případu. Školní speciální pedagog představuje nadstandardní službu poradenského systému naší školy.

Standardní činnosti školního speciálního pedagoga**Depistáž:**

1. depistáž (vyhledávání) žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami,
2. žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami – přehled pojmů podle školského zákona:
 - a) dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním,
 - b) zdravotním postižením je pro účely školského zákona mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování,
 - c) zdravotním znevýhodněním je pro účely školského zákona zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání,
 - d) sociálním znevýhodněním je pro účely školského zákona:
 - I. rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,
 - II. nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova,
 - III. postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu.

Diagnostické a intervenční činnosti:

1. v rámci spolupráce se školskými poradenskými zařízeními zajištění diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb žáků a studentů (shromažďování údajů o žácích a studentech, včetně anamnézy osobní a rodinné), analýza získaných údajů a jejich vyhodnocení,
2. vytyčení hlavních problémů žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, stanovení individuálního plánu podpory v rámci školy a mimo ni (druh, rozsah, frekvenci, trvání intervenčních činností),
3. realizace intervenčních činností:
 - a) provádění, event. zajištění krátkodobé i dlouhodobé individuální práce se žákem nebo studentem (speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, činnosti reedukační, kompenzační a stimulační),
 - b) provádění, event. zajištění speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, činností reedukačních, kompenzačních, stimulačních se skupinou žáků nebo studentů,
 - c) participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu (v kooperaci s třídním učitelem nebo vedoucím studijní skupiny, učitelem všeobecného nebo odborného předmětu,

- s vedením školy, se zákonnými zástupci žáka nebo studenta, se žákem nebo studentem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy),
- d) průběžné vyhodnocování účinnosti navržených opatření, dle potřeby navržení a realizace úprav,
 - e) úpravy školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů,
 - f) zabezpečení průběžné komunikace a kontaktů s rodinou žáka nebo studenta (se zákonnými zástupci),
 - g) speciálně pedagogické poradenské intervence a služby pro žáky a studenty, jejich zákonné zástupce a pedagogické pracovníky školy,
 - h) participace na kariérovém poradenství – volba vzdělávací cesty žáka nebo studenta – individuální provázení žáka nebo studenta,
 - i) konzultace s pracovníky dalších poradenských zařízení.

Metodické a koordinační činnosti:

1. příprava a průběžná úprava podmínek pro integraci žáků a studentů se zdravotním postižením ve škole – koordinace speciálně pedagogických poradenských služeb na škole,
2. kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky ve prospěch žáka a studenta se speciálními vzdělávacími potřebami,
3. participace na vytváření školních vzdělávacích programů a individuálních vzdělávacích plánů s cílem rozšíření služeb a zkvalitnění péče o žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami,
4. metodické činnosti pro pedagogické pracovníky školy – specifika výuky a možnosti žáků a studentů dle druhu a stupně zdravotního postižení, návrhy metod a forem práce se žáky a studenty – jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů,
5. příprava a organizování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti,
6. koordinace a metodické vedení asistentů pedagoga ve škole.

2.5 Projekty, soutěže a další aktivity

Mimořádná pozornost je věnována přípravě a realizaci různých typů projektů. V minulosti jsme již úspěšně zpracovali a uskutečnili celou řadu zajímavých projektů z rozmanitých oblastí, např. mezinárodní spolupráce, odborného vzdělávání, celoživotního vzdělávání apod. Naší snahou je se i nadále aktivně zapojovat do vyhlašovaných projektových výzev různých poskytovatelů dotací, např. Zlínský kraj, MŠMT, Evropská unie apod.

Některé realizované projekty na naší škole:

Finanční gramotnost ve školách Zlínského kraje (reg. č. CZ.1.07/1.3.09/01.0018)

Projekt byl podán v červnu 2008, byl přijat a doba trvání realizace projektu je od 01.02.2009 do 31.12.2010. Projekt je zaměřen na vzdělávání pedagogů a pedagogických pracovníků ve školách v oblasti financí.

Finance a my (reg. č. CZ.04.1.03/3.3.13.3/0002)

Projekt byl realizován od r. 2007 a ukončen 01.05.2008, byl zaměřen na profesní vzdělávání veřejnosti v oblasti financí. Byly vytvořeny výukové moduly, které byly pilotně ověřeny v průběhu realizace projektu. Nyní jsou nabízeny veřejnosti a také studentům bakalářského studijního programu jako doporučená literatura, případně jsou využívány i při výuce.

Tvorba a realizace profesních vzdělávacích programů na SŠ a VOŠ ve Zlínském kraji podporujících rozvoj podnikání (reg. č. CZ.04.1.03/3.3.13.2/0024)

Projekt byl realizován od 01.09.2006 do 30.06.2008. V rámci projektu bylo vytvořeno šest profesních vzdělávacích programů.

Požadavky na dovednosti a znalosti z oblasti projektového řízení jsou nyní v České republice významně posíleny možností čerpat finance ze strukturálních fondů Evropské unie. Proto jsme pro naše žáky připravili ve třetím ročníku nepovinný předmět „**Projektové řízení**“, jenž usiluje o přispění k porozumění problematice přípravy a řízení projektů. Předmět je zaměřen na získání klíčových dovedností v oblasti projektové přípravy a projektového myšlení obecně, jež jsou v současnosti vysoce žádány zaměstnavateli ve veřejném i soukromém sektoru.

K rozvoji těchto dovedností žáků přispívá i **projektový týden**, který žáci absolvují rovněž ve třetím ročníku. Jedná se o samostatné řešení zadaného projektu v pracovních týmech a následná obhajoba výsledků aktivit pracovního týmu při závěrečné prezentaci. Témata projektů jsou z oblasti ekonomické, společenskovední, environmentální, informačních technologií, cizích jazyků, všeobecně vzdělávacích předmětů a jiných odborných předmětů. (Více informací v kapitole 7.28.)

Soutěže a další aktivity

Žáci naší školy se pravidelně úspěšně zapojují do různých vědomostních, odborných, jazykových i sportovních soutěží. Z odborných soutěží jsou to především: SOČ – Středoškolská odborná činnost (soutěž talentovaných středoškoláků v řešení odborných problémů), soutěže ZAV v psaní na počítači, grafických disciplínách, wordprocessingu, korekturách textu, soutěže v účetnictví a ekonomice. Z jazykových soutěží to jsou: recitační soutěž Wolkerův Prostějov, literární soutěže, konverzační soutěže v anglickém a německém jazyce, olympiády apod. Rovněž se pravidelně zapojujeme do středoškolských sportovních soutěží (atletika, kopaná, volejbal, basketbal, stolní tenis, futsal ...).

K dalším aktivitám školy patří organizování a pořádání nejrůznějších akcí během školního roku, např. reprezentační ples, Evropský den jazyků, účast na veletrhu vzdělávání Gaudeamus, adaptační kurz, lyžařský výcvikový kurz, sportovní výcvikový kurz, filmová a divadelní představení, výchovné koncerty, odborné exkurze, přednášky a semináře pro žáky, projektový týden, sportovní dny, státní zkoušky ze zpracování textu a z psaní na PC apod.

2.6 Mezinárodní spolupráce

Dlouhodobým cílem naší školy je prohlubování a rozvíjení oblasti mezinárodní spolupráce se zahraničními partnery. I z tohoto důvodu klademe velký důraz na výuku cizích jazyků. Ta je realizována i prostřednictvím zahraničních exkurzí, výměnných zájezdů a pobytů. Cílem je nejen zkvalitnit jazykové kompetence žáků, ale též zprostředkovat přímý kontakt se způsobem života v zemích EU.

Družba s Obchodní akademií Poprad

Každý rok se pravidelně uskutečňuje dnes již tradiční družební setkání učitelů naší školy s kolegy z Obchodní akademie Poprad. Tato dlouholetá spolupráce trvá již 60 let a naši slovenští partneři jsou pro nás stále velmi kvalitním zdrojem profesního zdokonalování, navíc bez jazykových bariér.

Projekty v oblasti mezinárodní spolupráce – Leonardo da Vinci, Socrates/Comenius, Erasmus ...

Jsou realizovány průběžně a většinou jsou zaměřeny na zajištění zahraničních pobytů a stáží, partnerské schůzky s prezentací zpracovaných odborných témat, společné řešení problému v mezinárodním pracovním týmu apod. Hlavní cíle těchto aktivit jsou: poznání metod a organizace

práce v různých zemích EU, prohloubení odborných znalostí žáků a studentů, zvládnutí používání informačních a komunikačních technologií v cizím jazyce, zlepšení komunikativních dovedností, posilování evropské sounáležitosti, kulturní obohacení, poznání realit apod.

Zahraniční praxe – Velká Británie

Zahraniční praxi ve Velké Británii zprostředkovává a zajišťuje škola v partnerských firmách nejlepším žákům. Zástupce firem každoročně přijíždí do naší školy a na základě vstupních pohovorů s žáky vybírá vhodné adepty. Vybraní žáci pak mají možnost absolvovat odbornou praxi ve Velké Británii.

Zahraniční exkurze

Podle zájmu žáků se každoročně pořádají poznávací i odborné exkurze do zahraničí. Příklady realizovaných odborných exkurzí:

- exkurze do předvánoční Vídně,
- zahraniční exkurze do Anglie,
- poznávací exkurze do Švýcarska,
- exkurze do Osvětimi.

Koncepční záměry v oblasti mezinárodní spolupráce:

- zvyšovat jazykové kompetence žáků a pedagogů,
- podporovat vytváření osobních kontaktů mezi pedagogy a žáky v partnerských školách,
- zprostředkovat informace dalším zájemcům o spolupráci,
- podílet se na výměnných pobytech pedagogů a žáků,
- pokračovat v projektech zaměřených na vzájemnou spolupráci žáků a pedagogů v rámci EU.

3 Profil absolventa

3.1 Identifikační údaje

Název školy: **Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín**

Adresa: náměstí T. G. Masaryka 3669, 761 57 Zlín

Zřizovatel: Zlínský kraj, třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

Název ŠVP: Obchodní akademie

Kód a název oboru vzdělání: 63-41-M/02 Obchodní akademie

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma vzdělávání: čtyřleté denní studium

Způsob ukončení vzdělávání: maturitní zkouška

Certifikace: vysvědčení o maturitní zkoušce

Platnost ŠVP: 1. září 2009, počínaje 1. ročníkem

3.2 Popis uplatnění absolventa v praxi

Absolvent obchodní akademie se uplatní především ve skupině povolání zaměřených na výkon ekonomických, obchodně podnikatelských a administrativních činností v podnicích všech právních forem a v ostatních organizacích. Jedná se zejména o pozice jako ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, referent ve státní správě, bankovní a pojišťovací pracovník a o další ekonomicko-administrativní funkce. Na základě tohoto ŠVP je absolvent schopen používat dva cizí jazyky jako prostředek profesní komunikace, ovládat programové vybavení počítače při řešení ekonomických úloh včetně práce s internetem. Mezi jeho dovednosti patří i vedení účetnictví. Absolvent zvládne zajištění personální agendy malé i velké organizace. Při přípravě absolventa se klade důraz na přesnost, slušné chování, dodržování právních norem a obchodní etiky. Absolvent bude připraven rozvíjet také vlastní podnikatelské aktivity. Absolvent je připraven také tak, aby po složení maturitní zkoušky mohl nastoupit do některé z forem terciárního vzdělávání, zejména ke studiu na vysoké škole nebo na vyšší odborné škole.

Příklady možných pracovních pozic: ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, statistik, bankovní a pojišťovací pracovník apod.

3.3 Očekávané kompetence absolventa

Klíčové (obecné) kompetence:

- mít všeobecný přehled o kultuře, historii a současnosti svého národa v kontextu evropském i světovém,
- formulovat své názory a postoje ústně i písemně, komunikovat alespoň v jednom cizím jazyce, používat odborné názvosloví,
- vzdělávat se i pracovat efektivně a objektivně hodnotit své výsledky,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pracovat v týmu a přijmout zodpovědnost za svěřené úkoly,
- pracovat s informacemi, využívat informační a komunikační prostředky a technologie,
- aplikovat základní matematické vztahy, fyzikální a chemické zákonitosti při řešení praktických úloh,
- znát práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, aktivně vyhledávat pracovní příležitosti,
- jednat ekologicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje,
- znát zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a požární prevence.

Odborné kompetence:

- pracovat s příslušnými právními předpisy,
- orientovat se v právní úpravě pracovněprávních vztahů a závazkových vztahů,
- vyhotovovat typické písemnosti v normalizované úpravě,
- vyhotovovat účetní doklady, vést daňovou evidenci podnikatelů, vést účetnictví, a to i s využitím výpočetní techniky,
- provádět jednoduchý průzkum trhu,
- stanovovat daňové povinnosti k základním daním (DPH, daň z příjmů),
- orientovat se v činnostech bank,
- uplatňovat základní poznatky z psychologie prodeje při jednání s klienty a obchodními partnery,
- vhodným způsobem reprezentovat firmu a spoluvytvářet image firmy na veřejnosti.

3.4 Výsledky vzdělávání

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili na úrovni odpovídající jejich schopnostem a studijním předpokladům následující kompetence, tzn. aby absolventi byli schopni:

- znát význam vzdělávání pro svoji úspěšnou kariéru a chápat nutnost sebevzdělávání a celoživotního učení,
- prakticky aplikovat poznatky z ekonomiky, práva a marketingu při řešení ekonomických problémů,
- pracovat se zdroji ekonomických a právních informací, samostatně vyhledávat potřebné informace, pracovat s nimi, správně je interpretovat a využívat, efektivně prezentovat výsledky své práce,
- sledovat průběžně aktuální dění v národní, evropské a světové ekonomice, odhadnout dopady opatření hospodářské politiky u nás i v Evropské unii,

- orientovat se v průběhu základních podnikových činností (nákup a přejímka materiálu, pořizování dlouhodobého majetku, získávání zaměstnanců),
- orientovat se v činnostech bank, pojišťoven, stavebních spořitelen a penzijních fondů,
- pracovat s autentickými údaji a doklady v oblasti finančního trhu,
- účtovat běžné účetní operace a vypočítat daňovou povinnost k obvyklým daním,
- efektivně ovládat klávesnici počítače a vyhotovovat základní druhy písemností v normalizované úpravě,
- chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku,
- dodržovat stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti,
- dbát na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovat požadavky klienta (zákazníka, občana),
- uvědomit si význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažovat při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí,
- chápat bezpečnost práce jako součást péče o zdraví své, svých spolupracovníků, klientů a zákazníků i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek pro získání či udržení certifikátu podle příslušných norem,
- dodržovat příslušné právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany, hygienické předpisy a zásady,
- spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí, dbát na dodržování odpovídajících bezpečnostních a protipožárních předpisů,
- jednat odpovědně, samostatně, aktivně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i pro zájem veřejný,
- dbát na dodržování zákonů a pravidel chování, respektovat práva a osobnost jiných lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy, přispívat k uplatňování demokratických hodnot,
- uvědomovat si - v rámci plurality a multikulturního soužití - vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě jiných lidí,
- aktivně se zajímat o politické a společenské dění u nás a ve světě i o veřejné záležitosti lokálního charakteru,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- ctít tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- myslet kriticky – tj. zkoumat věrohodnost informací, nenechávat se manipulovat, tvořit si vlastní úsudek a diskutovat o něm s jinými lidmi,
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- používat cizí jazyky k získávání informací z různých zdrojů pro potřeby svého pracovního i občanského uplatnění,

- aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, respektovat názory druhých,
- zpracovávat jednoduché texty na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály, dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- efektivně se učit a pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok, využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností,
- přijímat hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagovat, přijímat radu i kritiku,
- dále se vzdělávat, pečovat o své fyzické, duševní a sociální zdraví,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňovat,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem,
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické, heuristické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- pracovat s osobním počítačem a s dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, učit se používat nový aplikační software,
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on-line a off-line komunikace,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet,
- zvolit pro řešení úkolu odpovídající matematické postupy a techniky a používat vhodné algoritmy,
- využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.) reálných situací a používat je pro řešení,
- provést reálný odhad výsledku řešení praktického úkolu,
- sestavit ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru a povolání,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a možnostech profesní kariéry, znát požadavky zaměstnavatelů na pracovníky a srovnávat je se svými předpoklady,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli,
- orientovat se v právech a povinnostech zaměstnavatelů a pracovníků,
- osvojit si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit,
- naučit se postupně přebírat zodpovědnost za své zdraví a svůj život.

3.5 Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání

Způsob ukončení vzdělávání na střední škole je v souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláškou v platném znění.

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Stupeň dosaženého vzdělání je střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou.

Škola připravuje žáky tak, aby si **v rámci společné části maturitní zkoušky** mohli vybrat matematiku nebo občanský a společenskovední základ. **V rámci profilové části maturitní zkoušky** budou žáci skládat maturitní zkoušku formou praktické zkoušky z odborných předmětů a formou ústní zkoušky před maturitní zkušební komisí.

Každý žák může dále vykonat v obou částech maturitní zkoušky nepovinnou maturitní zkoušku. Volit může podle vlastního zájmu z nabídky uvedené v prováděcí vyhlášce (společná část MZ) a z nabídky stanovené ředitelem školy (profilová část MZ).

Podrobnější informace jsou v kapitole č. 4.8.

4 Charakteristika školního vzdělávacího programu

4.1 Identifikační údaje

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Adresa:	náměstí T. G. Masaryka 3669, 761 57 Zlín
Zřizovatel:	Zlínský kraj, třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín
Název ŠVP:	Obchodní akademie
Kód a název oboru vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Stupeň poskytovaného vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání:	čtyřleté denní studium
Způsob ukončení vzdělávání:	maturitní zkouška
Certifikace:	vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP:	1. září 2009, počínaje 1. ročníkem

4.2 Popis celkového pojetí vzdělávání v daném programu (charakter pedagogické koncepce)

Koncepce středního odborného vzdělávání vychází z celoživotně pojatého a na principu znalostní společnosti vybudovaného konceptu vzdělávání, ve kterém je vzdělávání cestou i nástrojem rozvoje lidské osobnosti. **Celoživotní učení** zahrnuje všechny možnosti učení (ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo něj), které jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života. **Znalostní společnost** (společnost znalostí) je pojem především založený na ekonomických postulátech o tom, že vzdělávání je zdrojem prosperity a rozvoje společnosti a že postavení každého jednotlivce bude podmíněno získanými znalostmi.

Jako teoretické východisko pro koncipování struktury cílů středního odborného vzdělávání byl použit známý a respektovaný koncept čtyř cílů vzdělávání pro 21. století. V souladu s tím je záměrem (obecným cílem) středního odborného vzdělávání připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa, tzn.:

- učit se poznávat**, tj. osvojit si nástroje pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení se, prohloubit si v návaznosti na základní vzdělání poznatky o světě a dále je rozšiřovat,
- učit se pracovat a jednat**, tj. naučit se tvořivě zasahovat do prostředí, které žáky obklopuje, vyrovnávat se s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech, být schopen vykonávat povolání a pracovní činnosti, pro které byl připravován,
- učit se být**, tj. rozumět vlastní osobnosti a jejímu utváření, jednat v souladu s obecně přijímanými morálními hodnotami, se samostatným úsudkem a osobní zodpovědností,
- učit se žít společně**, učit se žít s ostatními, tj. umět spolupracovat s ostatními, být schopen podílet se na životě společnosti a nalézt v ní své místo.

Tyto obecné cíle (Delorsovy cíle) vzdělávání jsou vyjádřeny z pozice pedagogických pracovníků a vyjadřují to, k čemu má vzdělávání směřovat, o co mají vyučující svou výukou usilovat.

4.2.1 Pojetí ŠVP ve vztahu k RVP a profilu absolventa

Školní vzdělávací program je koncipovaný podle schváleného Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání **63-41-M/02 Obchodní akademie**, který vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 28. 6. 2007, č. j. 12 698/2007-23 a nabízí **profilaci – odborná zaměření** oboru vzdělání do tří oblastí: podniková ekonomika, cestovní ruch a mezinárodní obchod. Tato zaměření jsou realizována prostřednictvím volitelných předmětů ve 4. ročníku vzdělávání.

Obecný popis uplatnění absolventa oboru vzdělání obchodní akademie v praxi je součástí samostatné kapitoly č. 3. Specifika pro uplatnění absolventů, daná odborným zaměřením oboru vzdělání do tří oblastí, jsou následující:

- absolvent OA se zaměřením **na podnikovou ekonomiku** se uplatní především ve skupině povolání zaměřených na výkon ekonomických, obchodně podnikatelských a administrativních činností v podnicích všech právních forem a v ostatních organizacích. Jedná se zejména o pozice jako ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, referent ve státní správě, bankovní a pojišťovací pracovník apod.,
- absolvent OA se zaměřením **na cestovní ruch** se uplatní především ve skupině povolání zaměřených na výkon ekonomických, obchodně podnikatelských a administrativních činností v podnicích všech právních forem především v oblasti cestovního ruchu. Jedná se zejména o pozice jako recepční, provozní, pracovník informačního centra, referent cestovní kanceláře, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, ekonom, účetní apod.,
- absolvent OA se zaměřením **na mezinárodní obchod** se uplatní především ve skupině povolání zaměřených na výkon ekonomických, obchodně podnikatelských a administrativních činností v podnicích zabývajících se zahraničním obchodem, v pobočkách zahraničních firem a v ostatních organizacích. Jedná se zejména o pozice jako ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, referent ve státní správě apod.

Obecné výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy vycházejí z principů „**činnostního učení**“. Základním cílem výuky je zapojení všech žáků do vzdělávacího procesu, zvládnutí učiva uvedeného v ŠVP všemi žáky, motivace k celoživotnímu učení a především postupný rozvoj klíčových a odborných kompetencí, a to až na hranici osobního maxima každého žáka. Při vyučování na naší škole postupně směřujeme od transmisivního přístupu, kdy učitel předává žákům hotové poznatky, ke **konstruktivistickému přístupu**, kdy si žáci za pomoci učitele konstruují na základě svých již dříve vytvořených myšlenkových schémat nové znalosti (vědomosti, dovednosti a návyky). Ve výuce jsou ve vhodném poměru zastoupeny jak **klasické (tradiční) vyučovací metody**, tak i **metody moderní**. Vyučování je realizováno různými **organizačními formami**. Rovněž je kladen akcent na vlastní odpovědnost žáků za učení a výsledky svého vzdělávání. **Učební plán** a **učební osnovy vyučovacích předmětů** jsou sestaveny s důrazem na vzájemné vztahy a souvislosti mezi jednotlivými vyučovacími předměty. K vymezení výukových cílů (výsledků vzdělávání) je v našem ŠVP používána **Bloomova taxonomie výukových cílů**.

Velký důraz je v průběhu celého studia věnován **jazykovému vzdělávání**. Po celé čtyři roky vzdělávání žáci rozvíjejí své kompetence v oblasti mateřského jazyka a dvou jazyků cizích. Poměrně vysoká časová dotace (celkový počet vyučovacích hodin) vytváří dostatečný prostor pro zvládnutí cizího jazyka, resp. cizích jazyků na úrovni odpovídající požadavkům nové maturitní zkoušky.

Vzdělávání je v průběhu studia masivně podporováno **prostředky informačních a komunikačních technologií**. Kromě výuky předmětů informační technologie a písemná a elektronická komunikace, jejichž obsahová náplň s počítači bezprostředně souvisí, je řada dalších vyučovacích předmětů s prací na počítačích spojena. Dále je výuka některých vyučovacích předmětů podporována různými multimediálními programy nebo prací na internetu. Jedná se především o výuku cizích jazyků, hospodářského zeměpisu, ekonomiky a dalších. Cílem výuky v těchto vyučovacích předmětech je mimo jiné prohloubit dovednost pracovat s počítači, vyhledávat, třídit a zpracovávat informace z moderních zdrojů.

Velký význam pro rozvoj žáků mají předměty, ve kterých se prakticky procvičují teoretické poznatky získané v průběhu studia, včetně odborné praxe v reálném prostředí. **Praktická výuka** je systematicky doplňována účastí žáků na nejrozličnějších marketingových, společenských a prezentačních akcích na veřejnosti, což žákům umožňuje bezprostřední kontakt s běžnou realitou. Výuka je přiměřeně doplňována samostatnými pracemi žáků formou referátů, ve vyšších ročnících formou individuálních nebo týmových projektů. V průběhu vzdělávání se žáci zúčastňují různých školních i mimoškolních akcí, jako jsou např. prezentace školy na veřejnosti, Dny otevřených dveří, Den Země, týmové soutěže, statistické průzkumy pro sociální partnery, charitativní akce aj.

Proces rozvoje a tvorby **klíčových a odborných kompetencí** je realizován ve výuce jednotlivých vyučovacích předmětů tak, aby byl v souladu s obsahem vzdělávání a na žáky působil přirozeně, respektoval jejich věkové a individuální zvláštnosti a navazoval na předchozí stupeň rozvoje.

Podobným způsobem jsou začleněna i **průřezová témata**, která se vážou k obsahu jednotlivých předmětů a přirozeným způsobem ho rozvíjejí.

Vzdělávání **žáků se speciálními vzdělávacími potřebami** a **žáků nadaných** je věnována ve škole zvýšená pozornost. Obor vzdělání je vhodný zejména pro žáky s tělesnými vadami. Škola vytváří podmínky i pro rozvoj nadání jednotlivých žáků. Podpora mimořádně nadaných žáků je žádoucí nejen vzhledem k žákům samotným, ale má zásadní význam pro společnost.

Základními **sociálními partnery školy** jsou **rodiny žáků** jako rozhodující sociální a kulturní prostředí, které je určující pro vzdělávací předpoklady žáků a volbu jejich vzdělávací cesty, a **zaměstnavatelé** jako klíčoví představitelé světa práce, kteří ovlivňují vzdělávací nabídku školy i poptávku po kvalifikovaných pracovnících. Dalšími významnými sociálními partnery jsou **absolventi naší školy** (bývalí žáci), **zřizovatel školy** a **školská rada**, **města** a **obce** v našem regionu a **základní školy** v blízkém okolí. Požadavky, připomínky a podněty sociálních partnerů vedení školy pravidelně sleduje a vyhodnocuje.

Shrnutí – co akcentujeme (zdůrazňujeme) ve vzdělávání podle daného ŠVP:

- rozvoj naší mateřštiny a české literatury,
- kulturní a národní hodnoty, tradice a výchovu k vlastenectví,
- princip: město Zlín → region Zlínský kraj → naše vlast → Evropská unie → globální svět,
- výchovu ke slušnosti, zodpovědnosti, samostatnosti a kreativitě žáků,
- multikulturní výchovu, environmentální výchovu a výchovu ke zdraví,
- osobnostní výchovu (sociální, osobnostní a kulturní rozvoj každého žáka),
- jazykové vzdělávání – cizí jazyky v co nejširší nabídce,
- informačně-technologickou gramotnost a efektivní práci s informacemi,
- v odborných předmětech vytváření a rozvoj potřebných odborných kompetencí žáků,
- rodinu a školu a jejich vzájemnou spolupráci založenou na oboustranné důvěře,
- poradenství a pomoc každému žákovi školy (školu jako službu žákům a jejich rodinám),
- školu a sociální partnery školy (vzájemnou spolupráci zejména z důvodu propojení teorie s praxí a školy se životem).

Ideové východisko pro daný ŠVP:

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM JE ŠANCE,
NIKOLIV ZÁRUKA ZLEPŠENÍ!**

Na straně jedné:

Škola může pozitivně ovlivnit výuku, když se jí podaří kvalitně zpracovat ŠVP, a zejména když v něm reaguje na potřeby trhu práce v regionu i na potřeby žáků v oboru vzdělání i v konkrétní třídě.

Na straně druhé:

ŠVP nemůže být zárukou úspěšnosti vzdělávacího procesu, protože ta závisí především na tom, jakým způsobem bude učitel pracovat se žáky ve třídě, jaká je jeho odborná fundovanost i přístup k žákům, a velmi záleží na jeho zapálení pro povolání a obor.

4.2.2 Kompetence a průřezová témata

Kompetence

Kompetence (K) jsou ohraničené struktury schopností a znalostí a s nimi související dovednosti, postoje a hodnotové orientace, které jsou předpokladem pro výkon žáka – absolventa ve vymezené činnosti (vyjadřují jeho způsobilost nebo schopnost něco dělat, jednat určitým způsobem). V RVP a ŠVP se kompetence formálně dělí na **klíčové** a **odborné**, ve skutečnosti však neexistují odděleně, prolínají se.

Klíčové kompetence (KK) jsou soubory požadavků na vzdělání, zahrnující vědomosti, dovednosti, postoje a hodnoty, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a pracovní uplatnění. Jsou univerzálně použitelné v různých situacích.

Odborné kompetence (OK) jsou soubory odborných vědomostí, dovedností, postojů a hodnot potřebných pro výkon pracovních činností daného povolání nebo skupiny příbuzných povolání. Vztahují se k výkonu pracovních činností a vyjadřují profesní profil absolventa oboru vzdělání, jeho způsobilosti pro výkon povolání.

Klíčové kompetence

a) Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku aj.), pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě),
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,

- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s trvale udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,

- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky,
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru,
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru,
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učit se používat nové aplikace,
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE (KK)		
PŘEDMĚTOVÉ KK (jsou v učebních osnovách vyučovacích předmětů)	vytváření KK má svůj vývoj v čase: začátek	NADPŘEDMĚTOVÉ KK (jsou v profilu absolventa a v charakteristice ŠVP)
– předměty ve škole	↓	– intrapersonální KK
– ZŠ → SŠ → VŠ	mezistupně	– interpersonální KK
	⇓	– komunitní KK
⇒ v osobním životě	definitivní výsledek	⇒ v osobním životě
⇒ v profesním životě		⇒ v profesním životě

Odborné kompetence**a) Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti, tzn. aby absolventi:**

- orientovali se v právní úpravě pracovně právních vztahů a závazkových vztahů,
- vyhledávali příslušné právní předpisy,
- byli schopni pracovat s příslušnými právními předpisy.

b) Provádět typické podnikové činnosti, tzn. aby absolventi:

- zabezpečovali hlavní činnost oběžným majetkem (zejména nákup materiálu a zboží), popř. dlouhodobým majetkem,
- prováděli základní výpočty spojené s nákupem a skladováním zásob,
- prováděli základní výpočty odpisů, využití kapacity dlouhodobého majetku, efektivnosti investic,
- zpracovávali podklady a písemnosti při sjednávání a ukončování pracovního poměru,
- prováděli základní mzdové výpočty (výpočet hrubé a čisté mzdy, výpočty zákonného pojištění, zdanění příjmů ze závislé činnosti),
- zpracovávali doklady související s evidencí zásob, dlouhodobého majetku, zaměstnanců, prodeje a hlavní činnosti,
- vyhotovovali typické písemnosti v normalizované úpravě,
- prováděli průzkum trhu, využívali marketingové nástroje k prezentaci podniku a jeho produktů,
- orientovali se v kupní smlouvě a dokladech obchodního případu,
- dokázali uplatnit poznatky psychologie prodeje při jednání s klienty a obchodními partnery při nákupu i prodeji,
- komunikovali se zahraničními partnery ústně a písemně nejméně v jednom cizím jazyce,
- vhodným způsobem reprezentovali firmu a spoluvytvářeli image firmy na veřejnosti.

c) Efektivně hospodařit s finančními prostředky, tzn. aby absolventi:

- se orientovali v činnostech bank, pojišťoven, stavebních spořitel a penzijních fondů,
- prováděli platební styk a zpracovávali doklady související s hotovostním a bezhotovostním platebním stykem,
- sestavovali kalkulace,
- prováděli základní hodnocení efektivnosti činnosti podniku,
- stanovovali daňovou povinnost k DPH a k daním z příjmů,
- vypočítávali odvod sociálního a zdravotního pojištění,
- účtovali pohledávky, závazky, náklady, výnosy,
- prováděli účetní závěrku a uzávěrku,
- dokázali efektivně hospodařit se svými finančními prostředky.

d) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem,
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence,
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznali

možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik,

- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce),
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

e) Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku,
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti,
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

f) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařili s finančními prostředky,
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové a odborné kompetence žáků pomocí výchovných a vzdělávacích strategií, které jsou koncipovány na úrovni školy a jednotlivých vyučovacích předmětů, resp. v rámci předmětových komisí. Uplatnění jednotlivých kompetencí v ŠVP je zřehledněno v tabulce v kapitole č. 6.1.

Hodnocení klíčových a odborných kompetencí se provádí v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Průřezová témata

Průřezová témata (PT) jsou společensky důležité oblasti vzdělávání, které vzhledem ke svému významu pro současného člověka mají prostupovat celým kurikulem (programem).

a) Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené rodičům a veřejnosti v místě školy.

K odpovědnému a demokratickému občanství je třeba mít dostatečně rozvinuté klíčové kompetence (komunikativní kompetence, personální a sociální kompetence, kompetence k řešení problémů a k práci s informacemi aj.), proto je jejich rozvíjení při výchově k demokratickému občanství velmi významné.

Kromě toho jsou žáci vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- byli připraveni si klást základní existenciální otázky a hledat na ně odpovědi a řešení,
- hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní,
- byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci,
- dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byli ochotni se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Těžiště realizace PT je v provádění etické výchovy, ve vytváření demokratického klimatu školy a v promyšlených a funkčně používaných výchovných a vzdělávacích strategiích v jednotlivých vyučovacích předmětech.

b) Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU, i naší republiky. Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách. Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů. Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem PT je vést žáky k tomu, aby:

- pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy,
- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život,
- porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji,
- respektovali principy udržitelného rozvoje,
- získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje,
- samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů,
- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů,
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání,
- dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí,
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Těžiště realizace PT je v prováděné environmentální výchově, v postupném procesu ekologizace školy, v průběhu exkurzí a v promyšlených a funkčně používaných výchovných a vzdělávacích strategiích v jednotlivých vyučovacích předmětech.

c) Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto rámcovým vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě. Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Hlavním cílem PT je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budování profesní kariéry. Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- zorientovat žáky ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, naučit je hodnotit jednotlivé faktory charakterizující obsah práce a srovnávat tyto faktory se svými předpoklady, seznámit je s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru vzdělání,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů,
- naučit žáky písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Těžiště realizace PT je v prováděné kariérové výchově v rámci kariérového poradenství, v průběhu odborné praxe žáků a odborných exkurzí a v promyšlených a funkčně používaných výchovných a vzdělávacích strategiích v jednotlivých vyučovacích předmětech.

d) Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracovávání, přenosu a uchovávání informací. Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií. V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně. Vyhledávání, zpracovávání, uchovávání i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových či kvantitativních omezeních. Informační a komunikační technologie již

v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání. Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Těžiště realizace průřezového tématu je v prováděné výchově v oblasti informačních a komunikačních technologií v rámci odborných vyučovacích předmětů a v promyšlených a funkčně používaných výchovných a vzdělávacích strategiích v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Učitelé cíleně realizují průřezová témata pomocí výchovných a vzdělávacích strategií, které jsou koncipovány na úrovni školy a jednotlivých vyučovacích předmětů, resp. v rámci předmětových komisí. Průřezová témata jsou v ŠVP rozptýlena v logických souvislostech v jednotlivých vyučovacích předmětech všeobecně vzdělávací i odborné složky vzdělávání. Některé části jsou realizovány i nadpředmětově (např. v žákovských projektech). Začlenění obsahu průřezových témat do obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů je zřehledněno v tabulce v kapitole č. 6.2.

Hodnocení průřezových témat je součástí hodnocení daných vyučovacích předmětů, do kterých se obsah PT rozptýlil.

4.2.3 Výchové a vzdělávací strategie na úrovni školy

Jde o společné postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity uplatňované na úrovni školy a každého vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové a odborné kompetence žáků.

Základním cílem výuky je zapojení všech žáků do vzdělávacího procesu, zvládnutí učiva uvedeného v ŠVP všemi žáky, motivace k celoživotnímu učení a především postupný rozvoj klíčových a odborných kompetencí, a to až na hranici osobního maxima každého žáka. Východiskem je dodržování dohodnutých **obecných výchovných a vzdělávacích strategií**:

1. **K žákům přistupujeme jako k jedinečným osobnostem obdařeným všemi lidskými právy.** Každého žáka chápeme jako samostatně myslící bytost, která je schopna rozvíjet své poznávání a je aktivním spolutvůrcem vzdělávání. Úkolem učitele je vytvářet pravidla pro práci žáků a být jejich průvodcem a partnerem na vzdělávací cestě. Respektujeme věkové, individuální a typologické zvláštnosti žáků a jejich různé styly učení.
2. **Prostřednictvím smysluplných činností vedeme žáky k samostatnému myšlení, objevování poznatků a osobní odpovědnosti.** Každý činnostní postup má konkrétní didaktický cíl a přivádí žáky k tvořivému myšlení – ke schopnosti o pozorovaných jevech samostatně uvažovat a hovořit, ke tvorbě vlastních otázek, ke schopnosti formulovat závěry a prakticky jich využívat. Podporujeme samostatnost, umožňujeme vlastní volbu (individualizaci) a vedeme žáky k odpovědnosti za jejich činy a výsledky učení. Žáci mají možnost si pomáhat a spolupracovat. Vzdělávání směřuje k rozvoji individuálních schopností a pozitivnímu vztahu k učení.
3. **Žáky pozitivně motivujeme.** Před každým postupem žáky motivujeme a orientujeme v úkolu. Ukazujeme jim, proč se určité věci učí a k čemu jim může nově osvojený poznatek nebo vytvořená dovednost v životě sloužit. Vedeme je k přesvědčení, že se učí věcem užitečným a potřebným. Pro motivaci zejména „slabších“ žáků k učení a jejich motivaci k celoživotnímu vzdělávání je důležité, aby učitel dokázal najít v každém žákovi „to dobré“, co v něm je. Tak nejlépe získá důvěru svých žáků. Učitel uplatňuje princip „vzdvihování kladných rysů osobnosti“.
4. **Postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu a využíváme dosavadních poznatků žáků.** Dbáme na posloupnost a provázanost učiva – učivo zpracováváme tak, aby nové poznatky vyplývaly z poznatků předcházejících. Z probíraného učiva vybíráme nejprve to, co je v něm základní. Tomu se snažíme naučit všechny žáky bezchybně. K probírání nového učiva přistupujeme teprve tehdy, když všichni žáci probírané učivo chápou. Ke všem činnostem se průběžně vracíme, přesvědčujeme se o zvládnutí učiva, upevňujeme a rozvíjíme osvojené vědomosti, dovednosti a návyky. Žáci sami provádějí obměny činností a využívají při nich své dosavadní individuální poznatky, dovednosti a zkušenosti. Ty doplňujeme, upevňujeme a dále rozvíjíme. Vzdělávání chápeme jako proces, který nikdy nekončí. Dodržujeme základní didaktické zásady.
5. **Výuku přibližujeme skutečnému životu, dbáme na zapojení všech smyslů.** Ve výuce využíváme co nejvíce smyslů, hlavně zraku, hmatu a sluchu. Učivo předkládáme na důvěrně známých situacích a s využitím mezipředmětových vztahů. Využíváme praktických příkladů a výuku tak přibližujeme skutečnému životu. Upozorňujeme na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě. Poukazujeme na pozitivní příklady z blízkého okolí a jejich význam pro život lidí. Poznatky jsou nástrojem k poznání světa a k porozumění sobě samým.
6. **Využíváme mezipředmětových vztahů. Obsah vzdělávání spojujeme do smysluplných celků.** Poznatkům a dovednostem, které souvisejí s více předměty, vyučujeme v rámci všech těchto předmětů nebo v rámci zpracovaných průřezových témat. Každý žák by měl mít k dispozici své vlastní didaktické pomůcky, pracovní sešity, pokud možno i učebnice se zpracovanými mezipředmětovými vztahy. Žáky směřujeme, aby si do svých materiálů zaznamenávali to, co už dobře zvládli, dělali si poznámky, podtrhávali, vlepovali přehledy událostí, citáty aj. Důraz je

kladen na porozumění základním pojmům a principům. Dodržujeme metodiku pojmotvorného procesu.

7. **Vedeme žáky k hovoru a vzájemné komunikaci.** Všem žákům průběžně umožňujeme hovořit o tom, co pozorují, co činí, co si myslí. Žáci se učí formulovat otázky, navzájem se vyvolávají, odpovídají si, předávají si slovo, učí se komunikovat s učitelem a spolužáky, vést konzultace a diskusi. Dbáme na zásady správné verbální a nonverbální komunikace.
8. **Využíváme zpětnou vazbu, žáky vedeme k sebekontrolě a práci s chybou.** Žákům i učitelům zpětná vazba umožňuje chyby rozpoznávat ihned při jejich vzniku a okamžitě je napravovat. Učí se tak chybám předcházet a brát si z nich ponaučení. Pokud chybu nepokládáme za prohřešek, naučíme žáky bez obav vyjadřovat vlastní názory a poznatky. Přes chybování směřujeme k úspěšnosti. Přes sebekontrolu k bezchybnosti.
9. **Žáky nepřetěžujeme a využíváme diferenciaci.** Učivo, metody a postupy volíme tak, aby byly přiměřené stupni vývoje žáků. Prostor k pochopení a zvládnutí učiva dáváme všem žákům tak, že jim umožňujeme učit se podle jejich individuálního tempa. Před žáky stavíme cíle blízké – dosažitelné. Podněcujeme v nich touhu po jejich dosažení a dodáváme jim důvěru, že to dokážou.
10. **Ve výuce využíváme pozitivního hodnocení a žákovského sebehodnocení.** Pozitivní hodnocení je velmi silný motivační a výchovný prvek, a proto je používáme průběžně v celém procesu učení. Může mít podobu ústní pochvaly nebo udělení „jedničky“. Rozumíme jí ale také pozitivní ladění hodnotících soudů, projevování zájmu o názory žáků, dodávání sebedůvěry žákům a jejich povzbuzování. Oceňujeme přitom především chování žáků, nikoli žáky samotné. Do výuky zařazujeme žákovské sebehodnocení a hodnocení práce učitele samotnými žáky.

Základem utváření a rozvoje klíčových a odborných kompetencí žáků naší školy je nastavený **systém výuky** a dohodnuté **výchovné a vzdělávací strategie**. Při vyučování na naší škole postupně směřujeme od transmisivního přístupu, kdy učitel předává žákům hotové poznatky, ke **konstruktivistickému přístupu**, kdy si žáci za pomoci učitele konstruují na základě svých již dříve vytvořených myšlenkových schémat nové znalosti (vědomosti, dovednosti a návyky).

Ve výuce jsou ve vhodném poměru zastoupeny jak **klasické (tradiční) vyučovací metody**, tak i **metody moderní**. Vyučování je realizováno **různými organizačními formami**. Rovněž je kladen akcent na **vlastní odpovědnost žáků** za učení a výsledky svého vzdělávání. **Učební plán a učební osnovy vyučovacích předmětů** jsou sestaveny s důrazem na vzájemné vztahy a souvislosti mezi jednotlivými vyučovacími předměty.

Strategie jsou členěny podle toho, kterou z klíčových nebo odborných kompetencí rozvíjejí přednostně. Je však zcela jasné, že jednotlivé výchovné a vzdělávací strategie směřují současně k několika klíčovým nebo odborným kompetencím. Členění v textu je proto pouze orientační a záleží na dohodě učitelů v rámci pedagogického sboru a jednotlivých předmětových komisí, ke které klíčové nebo odborné kompetenci konkrétní strategii využijí.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k rozvoji klíčových kompetencí

1. Strategie směřující ke kompetencím k učení:

- v učení je kladen důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací,
- seznamujeme žáky se způsoby získávání informací z různých pramenů (encyklopedie, slovníky, internet aj.), učíme žáky orientovat se v informačních zdrojích,
- umožňujeme žákům pracovat s odbornou, populárně naučnou i uměleckou literaturou,
- nabízíme žákům dostatek informačních zdrojů,
- vedeme žáky k samostatné práci s textem za účelem získávání nových informací,
- připravujeme žáky na zvládnutí formy poznámek a výpisků, podle kterých jsou pak schopni srozumitelně mluvit a připravovat se,

- zařazujeme prezentace referátů a posterů a učíme žáky metodice jejich zpracovávání,
- vedeme žáky k práci s literaturou při opakování a rozšiřování vědomostí,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednosti vytvářet a pracovat s myšlenkovými mapami,
- vedeme žáky k práci s grafy, diagramy a tabulkami,
- vedeme žáky k využívání popisu obrázků k interpretaci různých jevů,
- vedeme žáky k využívání kalkulačů pro zrychlení výpočtů,
- vedeme žáky k využívání počítačových programů k procvičení učiva,
- vybíráme úlohy a příklady, které vedou žáky k pochopení smyslu učení,
- vedeme žáky k propojování informací s praxí a skutečným životem,
- vedeme žáky k pochopení logických souvislostí,
- vedeme žáky k účasti v soutěžích a olympiádách,
- na začátku každé vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně zhodnotíme jeho dosažení,
- vedeme žáky k plánování, organizování a řízení vlastní činnosti,
- vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení vlastní práce,
- vedeme žáky k hodnocení své činnosti na základě jasných kritérií, které je povedou ke sledování vlastního pokroku,
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků,
- vyžadujeme od žáků identifikaci chyb, jejich pojmenování, případně návrh na zlepšení,
- zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků,
- zadáváme žákům motivační domácí úkoly – pokud je to možné, umožňujeme jim vybrat si z nabídky domácích úkolů,
- umožňujeme žákům samostatně si volit obtížnost úkolu podle svých schopností,
- požadujeme od žáků prezentaci výsledků domácích úkolů,
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty,
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry,
- nabízíme žákům různé metody práce, které umožňují přímou zkušenost,
- nabízíme žákům různé metody podporující zvědavost a tvořivost,
- umožňujeme žákům vedení vlastních osobních portfolií, třídění svých prací, obhajobu vybraných materiálů apod.,
- předkládáme žákům srovnávací testy,
- zadáváme žákům krátkodobé i dlouhodobé termínované domácí úkoly,
- při dlouhodobě zadávaných úkolech vyzýváme žáky k tomu, aby je vypracovávali a plnili v termínu (rozvíjíme u žáků dovednost rozdělit si práci na úseky a seznamujeme je se základy time managementu),
- oceňujeme a využíváme snahu, aktivitu a zájem žáků, jejich dovednosti, které získávají i mimo výuku,
- oceňujeme zájem a touhu žáků po poznání, směřujeme žáky k potřebě klást si otázky a hledat odpovědi, podporujeme rozvoj zvědavosti a fantazie, zájem o čtenářství,
- nabízíme žákům různé výukové a aplikační programy,
- seznamujeme žáky se zásadami psychohygieny učení a s různými technikami učení a sebevzdělávání (samostudia),

- zařazujeme do výuky metody aktivního učení, metody projektového, kooperativního a globálního vyučování a další proaktivní metody vyučování,
- učíme postupně žáky jednotnému systému zpracovávání vybraných odborných písemných prací (referát, seminární práce, práce SOČ, ročníková – projektová práce, rešerše, anotace), seznamujeme žáky se zásadami citování (s bibliografickými údaji),
- žáky seznamujeme s provozem školní knihovny a informačního centra.

2. Strategie směřující ke **kompetencím k řešení problémů**:

- vedeme žáky k řešení problémů na základě pozorování a srovnávání,
- umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi,
- vedeme žáky k řešení nastolených problémů dostupnými metodami pomocí literatury, pomůcek, vlastních zkušeností a získaných vědomostí, zařazujeme problémové vyučování,
- vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy,
- při řešení problémů pomocí algoritmu zařazujeme do výuky modelové příklady a případové studie,
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k vyřešení,
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracovávání úkolů v rámci řešení problémů,
- vedeme žáky k porovnávání a ověřování vlastních názorů v rozhovoru a diskusi,
- vedeme žáky k chápání nejrůznějších problémových situací a plánování způsobů jejich řešení,
- vedeme žáky k hledání různých způsobů řešení a k obhajování svých názorů,
- motivujeme žáky řešením úloh a situací ze života,
- vedeme žáky k vyhledávání netradičních úloh a úkolů rozvíjející logické a kombinační myšlení,
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

3. Strategie směřující ke **komunikativním kompetencím**:

- ve všech vyučovacích předmětech vedeme žáky ke vhodné a slušné komunikaci se spolužáky, mezi žáky a učiteli, mezi žáky a ostatními pracovníky školy, mezi žáky a dospělými mimo školu,
- vedeme žáky k osvojení kultivovaného ústního projevu,
- vedeme žáky k dodržování pravidel diskuse,
- klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování,
- umožňujeme žákům prezentovat vlastní názory ve vyučování podle dohodnutých pravidel,
- vedeme žáky ke kladení vhodných otázek a formulování správných odpovědí,
- využíváme metody obsahující prvky prezentace výsledků samostatné práce žáků,
- vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při párovém nebo skupinovém vyučování,
- poskytujeme žákům maximální možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruhy),
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě rozhlasových relací,

- vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (webová stránka, prezentace aj.),
- uplatňujeme ve výuce brainstorming, brainwriting, simulace, hraní rolí,
- důraz klademe i na prožitkové vyučování,
- jako výstup z některých témat učiva vyžadujeme nejrozličnějším způsobem zpracované závěrečné práce (powerpoint, písemně, graficky, pomocí obrazového vyjádření apod. podle věku žáků a druhu tématu) – následně požadujeme prezentace, obhajoby a naslouchání druhých,
- vyžadujeme uplatnění znalostí cizího jazyka (rozvoj komunikace v cizím jazyce), a to nejen při výuce, ale i při výměnných návštěvách, poznávacích pobytových zájezdech, exkurzích, besedách,
- vedeme žáky k naslouchání názorů druhých a přijímání těchto názorů.

4. Strategie směřující k **personálním a sociálním kompetencím**:

- vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích, ve skupině a v týmu,
- vedeme žáky při skupinové práci k účasti na debatě a řešení problémů, spolupráci, respektování různých hledisek a snaze se poučit,
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, která jsou uvedena ve školním řádu,
- žáci mají možnost ke školnímu řádu vznášet připomínky přes třídní samosprávu,
- ve škole funguje třídní samospráva (třídnické hodiny s třídním učitelem),
- vedeme žáky k tomu, aby nezesměšňovali spolužáky a nevysmívali se jim, vážili si názorů a práce druhých,
- volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu,
- uplatňujeme individuální přístup k žákům nadaným a k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami,
- v prvním ročníku organizujeme adaptační kurz s cílem vzájemného poznání,
- od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci,
- vyžadujeme od žáků (zpočátku s pomocí učitelů, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu (dvojice, skupiny, třída, škola),
- vedeme žáky k ochotě střídat role ve skupině,
- využíváme komunitního kruhu, diskusního kruhu, panelové diskuse, řízené diskuse, prezentace názorů žáků ve všech vyučovacích předmětech,
- orientujeme se na skupinovou práci, spolupráci ve třídě (příprava třídních akcí), vzájemnou pomoc při učení,
- žákům je poskytována možnost dle vlastního uvážení projevit své pocity a nálady,
- do výuky pravidelně zařazujeme projekty, projektové dny, prvky kooperativního vyučování,
- výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života (simulace, hraní rolí) – využíváno je prožitkové vyučování,
- ve výuce jsou využívány hry, na jejichž tvorbě se podílejí sami žáci,
- vedeme žáky k ochotnému poskytnutí pomoci v případě potřeby, nebo jsou-li o ni požádáni,

- vedeme žáky k odmítání všeho, co narušuje soužití ve třídě,
- v rámci spolupráce s různými věkovými skupinami organizujeme společné akce pro rodiče a veřejnost,
- vedeme žáky k pozitivní představě o sobě samých, což podporuje jejich sebedůvěru a osobnostní rozvoj.

5. Strategie směřující k **občanským kompetencím a kulturnímu povědomí**:

- již od prvního ročníku vyžadujeme od žáků spolupodílení se na vytváření pravidel „vlastní“ třídy,
- vyžadujeme od žáků hodnocení vlastního chování i chování spolužáků, hledání společného řešení při nedodržování pravidel třídy či školního řádu – vyžadujeme od žáků přijetí zodpovědnosti za plné dodržování pravidel třídy i školního řádu,
- umožňujeme žákům vznášet připomínky ke školnímu řádu přes třídní samosprávu,
- ve škole funguje žákovská samospráva – třídní samospráva,
- obsah třídnických hodin připravujeme ve spolupráci s třídní samosprávou,
- k prezentaci vlastních názorů žáků využíváme komunitní kruh, diskusní kruh a panelové diskuse,
- ve výuce používáme metodu hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení, využíváme prožitkové vyučování,
- zadáváme žákům konkrétní příklady z každodenního běžného života,
- společně se staršími žáky organizujeme celoškolní projektový týden, zapojujeme se do mezinárodních projektů,
- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí,
- vedeme žáky k aktivní a pravidelné účasti v dobrovolných a charitativních aktivitách,
- škola v rámci možností pořádá různé akce pro veřejnost,
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků a současně je vedeme k tomu, aby si uvedené odlišnosti ve svém kolektivu uvědomovali a také je respektovali,
- vedeme žáky k respektování názorů ostatních,
- vedeme žáky k respektování opačného pohlaví,
- vedeme žáky k vytváření zodpovědného přístupu k životnímu prostředí,
- učíme žáky nutnosti a odpovědnosti v dodržování morálních hodnot,
- vedeme žáky ke správnému životnímu stylu, péči o své zdraví i zdraví druhých, k prevenci zneužívání návykových látek,
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucímu rizikovému chování,
- učíme žáky bojovat proti vandalismu, násilí a šikaně, včetně prevence těchto jevů,
- netolerujeme žádné projevy rasismu, xenofobie, antisemitismu, nacionalismu a vandalismu a vedeme žáky k tomu, aby uvedené negativní jevy dokázali rozpoznat a zaujmout k nim odmítavý postoj, případně požádat dospělého o pomoc,
- podporujeme principy solidarity mezi žáky, žáky a učiteli, mezi mladou a starší generací, s cizími národy a národnostmi, odlišnými rasami,
- učíme žáky správně řešit krizové situace a mimořádné případy ohrožení zdraví a života,

- seznamujeme žáky s účinným chováním v krizových situacích, vedeme je k zodpovědnému chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- ve vhodných případech posilujeme pocit vlastenectví, hrdosti na národní dějiny a kulturní odkaz národa,
- učíme žáky uvažovat v evropských i globálních souvislostech.

6. Strategie směřující ke **kompetencím k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám**:

- požadujeme od žáků dodržování dohodnuté kvality, rozsahu a termínu vypracování zadaných úkolů,
- učíme žáky efektivně organizovat svou vlastní práci,
- zadáváme žákům úkoly a projekty, které vyžadují zodpovědné plánování a přístup k práci,
- v odborných učebnách důsledně vyžadujeme dodržování řádu učebny a při veškerých činnostech pak dodržování pravidel a zásad bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany,
- při samostatné práci žáky vedeme ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a splnění kritérií pro hodnocení,
- zadáváme žákům časově limitované úkoly během výuky,
- od žáků vyžadujeme takové chování, aby sobě či spolužákovi nezpůsobili úraz,
- vedeme žáky k dalšímu využívání získaných znalostí a dovedností v praktickém životě,
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia,
- umožňujeme žákům samostatné organizování akcí mimo vyučování, přípravu akcí pro spolužáky, pro rodiče a veřejnost,
- umožňujeme žákům podílet se na tvorbě pomůcek do výuky, prezentovat výsledky vlastní práce spolužákům,
- zapojujeme žáky do přípravy a realizace školních projektů,
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení,
- získané poznatky žáků jsou využívány při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k volbě povolání – hraní rolí, diskuse, skupinová práce aj.,
- žádnou práci žáky netrestáme.

7. Strategie směřující k **matematickým kompetencím**:

- vedeme žáky ke správnému používání a převádění běžných jednotek při řešení konkrétních praktických situací z běžného života,
- učíme žáky správně používat pojmy kvantifikujícího charakteru v mluveném projevu,
- rozvíjíme u žáků dovednost provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- učíme žáky nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- rozvíjíme u žáků dovednost správně číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- učíme žáky správně aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru,
- rozvíjíme u žáků dovednost efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

8. Strategie směřující ke kompetencím využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- rozvíjíme a zdokonalujeme u žáků dovednost pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- učíme žáky pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učíme žáky používat nové aplikace a výukové programy,
- vedeme žáky k využívání počítačových programů k procvičení učiva,
- vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (časopis, webová stránka, prezentace aj.),
- rozvíjíme a zdokonalujeme u žáků dovednost pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- učíme žáky komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace,
- preventivně žáky upozorňujeme na nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní,
- u žáků postupně vytváříme ucelený přehled o běžných zdrojích informací, které jsou důležité pro orientaci v běžném životě, a seznamujeme je i s informačními zdroji, ve kterých získají potřebné informace pro výkon svého povolání a trvalý přehled o vývoji v rámci profese.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující k rozvoji odborných kompetencí**1. Strategie směřující ke kompetencím aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti:**

- učíme žáky orientovat se v právní úpravě pracovně právních vztahů a závazkových vztahů a nabízíme žákům dostatek informačních zdrojů,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost vyhledávat příslušné právní předpisy,
- rozvíjíme a zdokonalujeme u žáků dovednost pracovat s příslušnými právními předpisy,
- žákům doporučujeme služby informačního centra.

2. Strategie směřující ke kompetencím provádět typické podnikové činnosti:

- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost zabezpečovat hlavní činnost oběžným majetkem (zejména nákup materiálu a zboží), popř. dlouhodobým majetkem,
- rozvíjíme a zdokonalujeme u žáků dovednost provádět základní výpočty spojené s nákupem a skladováním zásob,
- rozvíjíme a zdokonalujeme u žáků dovednost provádět základní výpočty odpisů, využít kapacity dlouhodobého majetku, efektivnosti investic,
- učíme žáky zpracovávat podklady a písemnosti při sjednávání a ukončování pracovního poměru,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost provádět základní mzdové výpočty (výpočet hrubé a čisté mzdy, výpočty zákonného pojištění, zdanění příjmů ze závislé činnosti),
- učíme žáky zpracovávat doklady související s evidencí zásob, dlouhodobého majetku, zaměstnanců, prodeje a hlavní činnosti,
- vyžadujeme od žáků vyhotovování typických písemností v normalizované úpravě,
- učíme žáky provádět průzkum trhu, využívat marketingové nástroje k prezentaci podniku a jeho produktů,

- učíme žáky orientovat se v kupní smlouvě a dokladech obchodního případu,
- vedeme žáky k propojování informací s praxí a skutečným životem a aby dokázali uplatnit poznatky psychologie prodeje při jednání s klienty a obchodními partnery při nákupu i prodeji,
- rozvíjíme a zdokonalujeme u žáků dovednost komunikovat se zahraničními partnery ústně a písemně nejméně v jednom cizím jazyce,
- vedeme žáky vhodným způsobem k prezentaci firmy a spoluvytváření image firmy na veřejnosti pomocí modelových situací.

3. Strategie směřující ke **kompetencím efektivně hospodařit s finančními prostředky:**

- učíme žáky orientovat se v činnostech bank, pojišťoven, stavebních spořitelén a penzijních fondů a nabízíme žákům dostatek informačních zdrojů,
- rozvíjíme a zdokonalujeme u žáků dovednost provádět základní platební styk a zpracovávat doklady související s hotovostním a bezhotovostním platebním stykem,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost sestavovat kalkulace,
- učíme žáky provádět základní hodnocení efektivnosti činnosti podniku,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost stanovovat daňovou povinnost k DPH a k daním z příjmů,
- učíme žáky vypočítávat odvod sociálního a zdravotního pojištění,
- učíme žáky účtovat pohledávky, závazky, náklady, výnosy,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost provádět účetní závěrku a uzávěrku,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost efektivně hospodařit se svými finančními prostředky.

4. Strategie směřující ke **kompetencím dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:**

- vedeme žáky k vytvoření postoje ke správnému pochopení bezpečnosti práce jako nedílné součásti péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence,
- během celého vzdělávání vedeme žáky tak, aby si osvojili zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik,
- při práci se žáky využíváme i školní řád a jeho části týkající se dané problematiky,
- učíme žáky znát a dynamicky chápat systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, aby uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce),
- poskytujeme žákům pomocí modelových situací, různými metodami a v různých organizačních formách vědomosti o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost poskytnout první pomoc.

5. Strategie směřující ke **kompetencím usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb:**

- vedeme žáky k chápání kvality jako významného nástroje konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku,

- vyžadujeme od žáků uvědomělé dodržování stanovených norem (standardů) a předpisů souvisejících se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost zabezpečovat parametry (standards) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovat požadavky klienta (zákazníka, občana).

6. Strategie směřující ke **kompetencím jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje**:

- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- učíme žáky zvažovat a uvědomovat si při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- utváříme a rozvíjíme u žáků dovednost efektivně hospodařit s finančními prostředky,
- učíme žáky nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Vymezení výukových cílů (výsledků vzdělávání):

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy ukazují, jak učitelé utvářejí a rozvíjejí klíčové a odborné kompetence žáků, plní stanovené vzdělávací cíle středního vzdělávání a naplňují zvládnutí učiva v průřezových tématech. K vymezení výukových cílů (výsledků vzdělávání) je v našem ŠVP používána **Bloomova taxonomie výukových cílů**, která stanovuje šest hierarchicky uspořádaných kategorií. Kategorie jsou řazeny podle principu vzrůstající náročnosti (komplexnosti) poznávacích procesů. Pro lepší „upotřebitelnost“ je taxonomie doplněna příklady sloves, která jsou pro danou kategorii typická a která tedy lze ve formulaci cílů uplatnit. Pro dosažení vyšší cílové kategorie je třeba zvládnout učivo v rámci nižší kategorie včetně slovníku aktivních sloves k vymezení cílů. Dovednost učitelů tuto taxonomii používat cíleně rozvíjí u žáků myšlení nižšího řádu (paměťové osvojení – zapamatování, znalost a porozumění informacím – pochopení) a myšlení vyššího řádu (aplikace, analýza, syntéza a hodnocení). Ve škole je používána revidovaná taxonomie, která je propracovanější a vede k hlubokému zamyšlení nad výukovými cíli, což jistě při správné aplikaci může vést k zefektivnění vyučovacího procesu.

Slovník aktivních sloves k vymezování výukových cílů	
Cílová kategorie (úroveň osvojení)	Typická slovesa k vymezování cílů
1. Zapamatování termíny a fakta, jejich klasifikace a kategorizace	definovat, doplnit, napsat, opakovat, pojmenovat, popsat, přiřadit, reprodukovat, seřadit, vybrat, vysvětlit, určit
2. Pochopení překlad z jednoho jazyka do druhého, převod z jedné formy komunikace do druhé, jednoduchá interpretace, extrapolace (vysvětlení)	dokázat, jinak formulovat, ilustrovat, interpretovat, objasnit, odhadnout, opravit, přeložit, převést, vyjádřit vlastními slovy, vyjádřit jinou formou, vysvětlit, vypočítat, zkontrolovat, změřit
3. Aplikace použití abstrakcí a zobecnění (teorie, zákony, principy, pravidla, metody, techniky, postupy, obecné myšlenky v konkrétních situacích)	aplikovat, demonstrovat, diskutovat, interpretovat údaje, načrtnout, navrhnout, plánovat, použít, prokázat, registrovat, řešit, uvést vztah mezi, uspořádat, vyčíslit, vyzkoušet
4. Analýza rozbor komplexní informace (systému, procesu) na prvky a části, stanovení hierarchie prvků, princip jejich organizace, vztahů a interakce mezi prvky	analyzovat, provést rozbor, rozhodnout, rozlišit, rozčlenit, specifikovat
5. Syntéza složení prvků a jejich částí do předtím neexistujícího celku (ucelené sdělení, plán nebo řada operací nutných k vytvoření díla nebo jeho projektu, odvození souboru abstraktních vztahů k účelu klasifikace nebo objasnění jevů)	kategorizovat, klasifikovat, kombinovat, modifikovat, napsat sdělení, navrhnout, organizovat, reorganizovat, shrnout, vyvodit obecné závěry
6. Hodnocení posouzení materiálů, podkladů, metod a technik z hlediska účelu podle kritérií, která jsou dána nebo která si žák sám navrhne	argumentovat, obhájit, ocenit, oponovat, podpořit (názory), porovnat, provést kritiku, posoudit, prověřit, srovnat s normou, vybrat, uvést klady a zápory, zdůvodnit, zhodnotit

Při dosahování vzdělávacích cílů ve všech kategoriích učitelé dodržují základní **didaktické zásady** (zásadu nestrannosti, uvědomělosti a aktivity, soustavnosti, přiměřenosti, trvalosti, vědeckosti, spojení teorie s praxí, zpětné vazby a zásadu komplexního rozvoje osobnosti žáka) a zařazují do výuky rozmanité vyučovací (výukové) metody.

Vyučovací (výukové) metody jsou postupy, cesty, způsoby vyučování, kterými se dosahují stanovené výukové cíle (výsledky vzdělávání).

Klasifikace vyučovacích (výukových) metod používaných ve škole:		
Klasické výukové metody:		
<i>Metody slovní</i>	<i>Metody názorně-demonstrační</i>	<i>Metody dovednostně-praktické</i>
vyprávění	předvádění a pozorování	napodobování
vysvětlování, výklad	práce s obrazem	manipulování
přednáška	schéma, ilustrace	vytváření dovedností
práce s textem	myšlenkové, pojmové mapy	produkční dovednosti
rozhovor	instruktáž	
Aktivizující metody:		
metody diskusí		
metody problémové		
metody situační		
metody inscenační		
didaktické hry		
Komplexní výukové metody:		
frontální výuka		
skupinová a kooperativní výuka		
individuální a individualizovaná výuka		
samostatná práce žáků		
kritické myšlení		
brainstorming a brainwriting		
projektová výuka		
výuka dramatem		
učení o životních situacích		
výuka podporovaná počítačem		
Upraveno podle: MAŇÁK, J., ŠVEC, V.: <i>Výukové metody</i> . Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5.		

Organizační formy výuky jsou způsoby uspořádání vyučovacího procesu (vytvoření prostředí a způsob organizace činnosti učitele i žáků při vyučování).

Přehled organizačních forem výuky používaných ve škole:
Podle způsobu organizace
vyučovací jednotka (hodina)
souvislá odborná praxe
exkurze
výcvikový kurz
samostatná práce žáků
Podle zřetele k jednotlivci a kolektivu
vyučování individuální
vyučování párové
vyučování skupinové
vyučování hromadné (frontální)
vyučování individualizované
vyučování projektové
vyučování týmové
Z hlediska způsobu plánování
BÍLÁ KNIHA (Národní program rozvoje vzdělání v ČR)
RVP (rámcový vzdělávací program)
ŠVP (školní vzdělávací program) – učební plány a učební osnovy
tematický plán, učebnice
příprava učitelů na vyučování
individuální plány
plán práce předmětových komisí

Ke strategii výchovy a vzdělávání patří i materiální zajištění vyučovacího procesu, především didaktickou technikou a učebními pomůckami, jejich funkčností a dostupností a dále vybavení školy odbornými a specializovanými učebnami s moderním vybavením (počítačová technika, zpětná projekce, dataprojektory, interaktivní tabule apod.). Celkově je škola pro potřeby vyučování vybavena nadstandardně.

4.3 Organizace výuky

Studium oboru vzdělání podle ŠVP je organizováno v délce 4 let denní formy vzdělávání. Výuka je realizována na základě učebního plánu. Do učebního plánu jsou zařazeny vyučovací předměty vytvořené na základě vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů stanovených v rámcovém rozvržení obsahu vzdělávání. Stanovené vzdělávací oblasti, obsahové okruhy a minimální počty týdenních vyučovacích hodin jsou závazné. Výuka je umístěna zpravidla do odborných učeben školy vybavených potřebnou technikou.

Pro usnadnění přechodu žáků ze základních škol na střední školu a z důvodu zahájení procesu postupné tvorby fungujícího školního kolektivu třídy je pro žáky prvních ročníků organizován **adaptační kurz**, který probíhá pod odborným vedením pracovníků specializované agentury. Kurzů se vždy zúčastňují třídní učitelé, výchovní poradci a školní metodik prevence.

Kromě adaptačního kurzu jsou do vyučování začleněny další sportovně rekreační organizační formy. V rámci tělesné výchovy a výchovy ke zdraví jsou to především **sportovní výcvikový kurz** pro žáky prvního ročníku, **lyžařský výcvikový kurz** pro žáky druhého ročníku a v každém školním roce **sportovní dny**, ve kterých soutěží družstva jednotlivých tříd a jednotlivci mezi sebou v různých sportovních disciplínách.

Ve třetím ročníku je zařazena odborná praxe v délce 4 týdny. **Odborná praxe** se organizuje v souladu s platnými právními předpisy. Je realizována v reálných pracovních podmínkách ve spolupráci se sociálními partnery v regionu. Organizace praxe směřuje k nejužšímu sepětí s potřebami úřadů státní správy a samosprávy, vybranými podniky regionu, památkovými objekty a zařízeními cestovního ruchu. V rámci rozvoje komunikačních dovedností žáci sami jednájí se zástupci firem o uzavření Dohody o zajištění praxe. O průběhu praxe si žáci vedou podrobné písemné záznamy, které následně zpracují do výsledného materiálu Zpráva z praxe. Odevzdané práce jsou vyhodnoceny slovně jako vyhovující nebo nevyhovující. Nejlepším žákům, zejména v oblasti jazykových dovedností, je umožněna i odborná praxe v zahraničí.

Projektový týden v rozsahu 5 dnů je organizován ve třetím ročníku. Žáci mají možnost vyzkoušet si získané znalosti a dovednosti při řešení samostatného úkolu v týmu. V průběhu celého týdne žáci prokazují, že zvládnou vyhledávat a používat informace, pracovat v kolektivu, připravit prezentaci a obhájit ji před spolužáky a vyučujícími. Téma projektů jsou vybrána jak z oblasti ekonomické, tak společensko-vědní, zařazeno bývá i téma v anglickém a německém jazyce. Během projektového týdne dochází k rozvoji většiny klíčových i některých odborných kompetencí žáků.

Ve čtvrtém ročníku je zařazena vícedenní **literárně historická exkurze do Prahy**. Její náplní je návštěva architektonicky, kulturně a historicky významných památek hlavního města a zhlédnutí divadelních představení. Získané informace mohou žáci využívat při maturitní zkoušce.

Výuka je v průběhu studia doplněna **systémem exkurzí, výletů a dalších mimoškolních aktivit**, které doplňují běžnou teoretickou výuku o praktické činnosti, zprostředkovávají žákům poznávání reality a odborné i umělecké zážitky, což vede k lepšímu naplnění vzdělávacích cílů. V oblasti výuky cizích jazyků jsou organizovány **jazykové zájezdy** do anglicky, německy a francouzsky mluvících zemí. V oblasti přírodovědného vzdělávání je výuka obohacena **exkurzemi** do místních potravinářských, textilních a strojírenských firem, které žákům zprostředkovávají poznání různých technologií. V oblasti ekonomického vzdělávání se jedná o **exkurze** do peněžních ústavů a místních firem, které žákům umožňují lépe poznat systém řízení a financování. Během těchto aktivit dochází k rozvoji klíčových i odborných kompetencí žáků.

4.4 Způsob a kritéria hodnocení žáků

Hodnocení žáků vychází z ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a z prováděcí vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, v platném znění. Pro potřeby učitelů, žáků a jejich zákonných zástupců je tato problematika upravena vnitřní směrnicí školy Školní řád a prováděcím předpisem Klasifikační řád (pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků).

K **hodnocení výsledků vzdělávání** se používá tradiční pětistupňová škála, která je ve vnitřních směrnicích školy blíže specifikována. **Chování žáků** je hodnoceno odděleně od vyučovacích předmětů a používá se třístupňová škála, která je rovněž rozpracována ve vnitřních směrnicích školy. **Celkové hodnocení žáka** na vysvědčení se vyjadřuje čtyřmi stupni.

Hodnocení klíčových kompetencí se provádí v jednotlivých vyučovacích předmětech. Jedná se o komplexnější posouzení a hodnocení toho, jak žák komunikuje, jak je schopen spolupracovat interaktivně v kolektivu, jak využívá výpočetní techniku a numerických znalostí a jak je schopen své znalosti a dovednosti prezentovat. Podrobnější škály a kritéria hodnocení pro jednotlivé **klíčové a odborné kompetence** jsou rozpracovány v rámci jednotlivých předmětových komisí a vyučovacích předmětů. Jsou uvedeny v Klasifikačním řádu školy.

Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávacích činností žáků s vědomím **motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu**. Jako přirozenou součást hodnocení rozvíjejí **sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků**. V hodnocení výsledků vzdělávání berou na zřetel úroveň dosažení cílů středního vzdělávání, jak jsou uvedeny ve školském zákoně a dalších souvisejících normách. Hodnocení je veřejné a učitel známku vždy zdůvodní.

Podrobněji je tato problematika rozpracována v samostatné kapitole ŠVP č. 10 Hodnocení žáků a autoevaluace školy.

4.5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

*Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Žák **mimořádně nadaný** je zvláště intelektově vybavený jedinec.*

Danou problematiku z právního hlediska upravují zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a navazující vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Především školský zákon jednoznačně zakotvuje princip práva na individuální přístup k žákům a zároveň ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivců. Uvedené právní předpisy dále stanovují povinné podmínky všestranného rozvoje těchto žáků.

Přehled základních pojmů:		
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami		
Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.		
Zdravotním postižením je pro účely tohoto zákona mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování.	Zdravotním znevýhodněním je pro účely tohoto zákona zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.	Sociálním znevýhodněním je pro účely tohoto zákona a) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení rizikovými jevy b) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova c) postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu.
Žáci mimořádně nadaní		
Žák mimořádně nadaný je zvlášť intelektově vybavený jedinec. Mimořádně nadaným žákem se pro účely platné vyhlášky rozumí jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech.		
Žáci mimořádně nadprůměrní, kteří dosahují mimořádně nadprůměrných výsledků. K takovým výsledkům jsou motivovaní a při jejich dosahování jsou dostatečně konformní.	Žáci mimořádně nadprůměrní, kteří však nadprůměrných výsledků nedosahují. Nejsou k vynikajícímu výkonu motivovaní a při dosahování jakýchkoliv studijních výsledků nejsou dostatečně konformní.	
Speciální vzdělávací potřeby žáků zjišťují školská poradenská zařízení (pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra).		

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Pro žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování stanoví vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Délku středního vzdělávání může ředitel školy ve výjimečných případech jednotlivým žákům se zdravotním postižením prodloužit, nejvýše však o 2 školní roky. Žáci se zdravotním postižením mají právo bezplatně užívat při vzdělávání speciální učebnice a speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky poskytované školou.

Ředitel střední školy může ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává žák se speciálními vzdělávacími potřebami, zřídit funkci asistenta pedagoga. V případě žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním je nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení.

Žákům se specifickými vývojovými poruchami učení (dys- poruchy) vychází vedení školy vstříc a učitelé respektují a realizují doporučení pedagogicko-psychologických poraden (dále jen PPP), se kterými škola úzce spolupracuje.

Určený pedagogický pracovník školy (speciální pedagog v rámci školního poradenského pracoviště) sleduje průběh vzdělávání každého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytuje společně se školským poradenským zařízením podporu žákovi i jeho zákonným zástupcům.

Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola na doporučení PPP nebo speciálně pedagogických center (dále jen SPC) umožňuje individuální integraci žáků se SVP v běžné třídě.

Jednotlivé kroky integrace žáků:		
Přípravná etapa integrace žáka	Vlastní integrace žáka	Hodnocení integrace žáka
Analýza materiálně technických podmínek školy	Zahájení procesu na vlastní žádost účastníků řízení a IVP	Jednotliví učitelé a učitelky
Analýza personální oblasti	Příprava materiálně technická	Třídní učitel – učitelka
Speciálně pedagogické minimum pro vedení a učitele	Příprava pedagogického sboru	Rodiče a integrovaný žák
Předběžný rozhovor s rodiči potenciálně integrovaného žáka	Příprava spolužáků ve třídě a žáků ve škole Příprava handicapovaného žáka	Pracovník – pracovnice školského poradenského zařízení
Finanční analýza procesu	Příprava rodičů spolužáků	Zřizovatel a krajský úřad

Obory vzdělání naší školy jsou vhodné zejména pro žáky s tělesnými vadami. Prostorově škola není zatím uzpůsobena pro vozíčkáře. Vedení školy v současné době připravuje veškeré podklady pro stavební úpravy, které by umožnily bezbariérový přístup do školy i vozíčkářům. Splnění tohoto cíle je závislé hlavně na finančních faktorech, a proto časový harmonogram vlastní realizace těchto úprav lze jen těžko odhadnout. V roce 2009 se podařilo ve škole vybudovat první sociální zařízení pro vozíčkáře. Rovněž má vedení školy k dispozici zpracovanou studii vybudování výtahů pro vozíčkáře, které by jim umožnily přístup do obou budov školy. Ve zpracované studii nového informačního centra, studovny, knihovny a školního bufetu jsou již zakomponovány i prvky bezbariérového přístupu.

Vzdělávací programy vyšší odborné školy a studijní programy bakalářského studia na naší škole navazují na obory vzdělání střední školy. Integrovaný žák zde může získat nejen maturitní vysvědčení, ale i absolutorium na vyšší odborné škole, nebo dokonce vysokoškolský diplom.

Vzdělávání nadaných žáků

Škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání žáků. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka na žádost osoby, která je v souladu se zvláštním právním předpisem nebo s rozhodnutím soudu oprávněna jednat za nezletilého žáka (dále jen "zákonný zástupce"), a mimořádně nadaného zletilého žáka na jeho žádost přearadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přearazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Určený pedagogický pracovník školy (kariérový i výchovný poradce v rámci školního poradenského pracoviště) sleduje průběh vzdělávání každého mimořádně nadaného žáka a poskytuje společně se školským poradenským zařízením podporu žákovi i jeho zákonným zástupcům.

Škola zajišťuje rozvoj nadaných žáků na těchto zásadách:

- mít možnost dosáhnout plného rozvoje své osobnosti,
- mít příležitost objevit (projevit) nadání,
- mít silnou a trvalou vnitřní motivaci,
- mít prostředí, které vyjadřuje podporu.

Zároveň škola a učitelé provádí pedagogicko-organizační úpravy pro rozvoj nadaných žáků:

- v individuálních vzdělávacích plánech a jejich pravidelné evaluaci,
- v doplňování, rozšiřování a prohlubování vzdělávacího obsahu,
- v zapojení v samostatných, rozsáhlejších pracích a projektech, včetně žákovských projektů a SOČ,
- ve vnitřní diferenciaci žáků v některých vyučovacích předmětech,
- ve vytváření skupin pro vybrané vyučovací předměty s otevřenou možností volby,
- v úpravě vlastního tempa a způsobu práce,
- v úzké a pravidelné spolupráci s rodinou nadaného žáka.

Pravidla pro práci s nadanými žáky v běžné třídě:

1. učitel ví, co už žáci znají, a dává jim najevo, že to ví,
2. nenutí je opakovat základní úroveň učiva jenom proto, že ji právě probírá se třídou,
3. místo práce na základní úrovni nebo jejího procvičování by jim měl poskytnout možnost zúčastnit se činností stimulujících další rozvoj nadaných žáků (na vyšší, složitější a abstraktnější úrovni),
4. zjišťuje, jaké jsou jejich zájmy, a bere je v úvahu při přípravě projektů,
5. poskytuje jim určitou volnost ve způsobu, jakým využijí „ušetřený čas“,
6. dovoluje jim postupovat v učení rychleji než jejich spolužákům,
7. nechává je při učení často užívat techniky vlastního objevování a vyhnout se dominantním výukovým metodám,
8. důvěřuje jejich schopnosti učit se netradičními způsoby,
9. pomáhá nadaným žákům najít jim podobné vrstevníky, neposuzuje jejich sociální dovednosti pouze na základě toho, jak vycházejí se svými spolužáky,
10. motivuje je (umí je nadchnout) možností volby, vlastního výběru témat, úkolů, postupů aj., učením stanovování vlastních cílů a hodnocením vlastní práce.

Individuální vzdělávací plán

Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP). Ve středním vzdělávání může ředitel školy povolit vzdělávání podle IVP i z jiných závažných důvodů.

IVP vytváří výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáka mimořádně nadaného, dále ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem. Tento plán se zpracovává do 1 měsíce od nástupu žáka do školy, u žáka mimořádně nadaného nejpozději do 3 měsíců od zjištění této skutečnosti. Obsah, popř. formu IVP lze doplňovat, upravovat a aktualizovat i v průběhu školního roku.

Znaky kvality ve vzdělávání integrovaných žáků v naší škole:

1. integrace žáků vychází ze všestranného auditu, který zahrnuje odbornou lékařskou, psychologickou, speciálně pedagogickou a pedagogickou diagnostiku,
2. klíčové závěry jsou formulovány akreditovanými odbornými pracovníci,
3. všichni učitelé, kteří žáky vyučují, jsou s výsledky auditu seznámeni,
4. všichni učitelé, kteří žáky vyučují, absolvují nějakou formu proškolení v příslušné speciálně pedagogické oblasti,
5. kvalifikovaný pedagog (výchovný poradce) je pověřen koordinací, monitorováním, dohledem na průběh vzdělávání integrovaných žáků,
6. na průběh vzdělávání integrovaných žáků je mimo jiné zaměřena kontrola vedení školy,
7. integrovaní žáci nedostávají oproti ostatním práci navíc,
8. integrovaní žáci mají dostatek speciálních pomůcek a v běžné výuce s nimi pracují,
9. třída je uspořádána tak, aby integrovaným žákům usnadňovala přístup k pomůckám a komunikaci s učitelem a ostatními žáky,
10. integrovaní žáci plní v hodině zřetelně stanovené konkrétní cíle,
11. obsah a metody vyučování jsou diferencovány vzhledem k potřebám integrovaných žáků,
12. metody prověřování znalostí integrovaných žáků jsou přizpůsobeny jejich handicapu,
13. hlavním kritériem hodnocení integrovaných žáků je jejich individuální pokrok,
14. IVP jsou úplné, pokrývají všechny vzdělávací oblasti,
15. učitelé jednotlivých předmětů spolu komunikují o tom, jak integrovaným žákům pomoci,
16. IVP jsou konzultovány s rodiči,
17. IVP jsou vyhodnocovány, na základě jejich hodnocení jsou stanovovány další plány a cíle.

Hodnocení žáků

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Konkrétní pravidla hodnocení žáků s IVP a speciální metody jsou součástí vypracovaných a schválených IVP jednotlivých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

U žáků se specifickými vývojovými poruchami učení kladou učitelé důraz na ten druh projevu (písemný nebo ústní), ve kterém má žák větší předpoklady podat lepší výkon. Při klasifikaci nevychází učitel z prostého počtu chyb, ale z počtu a kvality jevů, které žák zvládl. Podrobnější zásady hodnocení jsou součástí vnitřní směrnice školy „Klasifikační řád“.

Hodnocení žáků mimořádně nadaných je prováděno na základě hodnocení stanoveného ŠVP s tím, že je možno jej doplňovat slovním hodnocením, doložkami, popř. certifikáty o absolvování či zpracování projektu.

4.6 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví a požární prevence žáků

Jednou z odborných kompetencí vzdělávání je dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. Tato kompetence je u žáků rozvíjena v každodenním režimu školy na všech úsecích její činnosti.

Danou problematiku z právního hlediska upravují zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, navazující vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, v platném znění a vnitřní směrnice školy Školní řád. Škola využívá k řešení této problematiky jako metodickou pomůcku i nezávazný Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 37 014/2005-25, Věstník MŠMT sešit 2/2006.

1. Škola při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb přihlíží k základním fyziologickým potřebám žáků a vytváří podmínky pro zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování u žáků.
2. Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků školy při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. Dále poskytuje žákům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví formou pravidelných školení BOZ a PO.
3. Škola odpovídá za škody a odcizení svrchního ošacení a obuvi uložené v šatní skříňce v době vyučování. Šatní skříňky musí být po celou dobu vyučování uzamčeny.
4. Škola nebere odpovědnost za ztrátu nebo poškození dopravních prostředků zaparkovaných na parkovišti školy, ať jde o dopravní prostředky zaměstnanců či žáků.
5. Zjistí-li žák ztrátu věci, ihned o tom uvědomí svého třídního učitele, popř. zástupce ředitele školy. Ten zjistí okolnosti ztráty a zajistí ohlášení této události pojišťovně.

Školní úraz

Školním úrazem je úraz, který se stal žákům při vyučování ve škole nebo v přímé souvislosti s ní. Účastí na výchovné a vzdělávací činnosti školy je pobyt žáka při výchovné a vzdělávací práci školy, doba od vstupu žáka do prostor školy až do odchodu z ní a každá činnost vyplývající z přímé souvislosti s vyučováním a výchovnou činností konanou ve škole.

Škola odpovídá za úrazy vzniklé při vyučování a činnostech s ním souvisejících.

Škola vede evidenci úrazů žáků a zaměstnanců školy, k nimž došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb, a vyhotovuje a zasílá záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

Za přímou souvislost s výchovnou a vyučovací činností školy se považuje zejména:

- a) pobyt žáka ve škole, kdy je konán dozor (dohled) nad žáky podle příslušného rozvrhu doзору nad žáky,
- b) pobyt žáků na hřišti a při povinné tělesné výchově a dalších činnostech,
- c) účast na vycházkách, výletech, zájezdech, putováních, na koupání, exkurzích a brigádách organizovaných školou a uskutečněných za doзору (dohledu) pracovníků školy.

Za školní úraz se nepovažuje úraz žáka, který se mu stane při cestě do školy a zpět.

V případě úrazu žáka je pedagogický nebo nepedagogický pracovník povinen:

- a) zajistit předlékařskou první pomoc, popř. zdravotnickou pomoc (lékaře),
- b) informovat vedení školy,
- c) informovat zákonné zástupce žáka,

- d) provést zápis do knihy úrazů žáků,
- e) sepsat do 3 dnů protokol o úrazu a vyplnit příslušné formuláře pojišťovny,
- f) vydat žákovi formulář pro bodové ohodnocení úrazu.

Obecné zásady bezpečnosti a ochrany zdraví

- Každý třídní učitel seznámí žáky své třídy se školním řádem a provede o tom zápis do třídní knihy a do bezpečnostních listů třídy.
- Při zahájení školního roku je povinen každý vyučující tělesné výchovy, výpočetní techniky a písemné korespondence provést školení o bezpečnosti práce v odborné učebně či tělocvičně a učinit o tom zápis do třídní knihy a do bezpečnostních listů třídy.
- Před nástupem na souvislou odbornou praxi je pověřený učitel odborných předmětů (vedoucí učitel praxe) povinen provést školení o bezpečnosti práce a učinit o tom zápis do třídní knihy a do bezpečnostních listů třídy. Na dohodnutých pracovištích bude odborná praxe prováděna za vedení a dozoru instruktorů, kteří prokazatelně provedli poučení praktikantů o BOZ.
- Před odjezdem na školní výlet, exkurzi, letní a zimní výcvikový kurz je vedoucí akce povinen provést školení o bezpečnosti a učinit o tom zápis do třídní knihy a do bezpečnostních listů třídy. Stejný postup platí i před plaveckým výcvikem v bazénu nebo na koupališti.
- V případě uvolnění žáka se zdravotním postižením z vyučování ředitel školy na základě doporučení školského poradenského zařízení nebo ošetřujícího lékaře zajistí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování příslušného vyučovacího předmětu nebo jinou náhradní činnost. Na první nebo poslední vyučovací hodinu lze žáka uvolnit bez náhrady.
- V případě, že žáci mají volnou hodinu, mohou se zdržovat v místech k tomu určených (bufet, chodby školy, učebny, informační centrum).
- Žáci mají zakázáno v prostorách školy a jejím blízkém okolí a při činnostech organizovaných školou kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné zdraví škodlivé látky (drogy).
- Žáci mají zakázáno nosit do školy nebo na činnosti organizované školou věci, které nejsou potřebné pro vyučování. Za porušení kázně zvláště hrubým způsobem se považuje přinesení zbraně, drogy, zábavné pyrotechniky a věcí nebezpečných zdraví či životu.
- Žákům je zakázáno v době výuky a v době polední přestávky opouštět areál školy s výjimkou školní jídelny na ulici Hradská.
- Před ukončením výuky může být odchod žáka ze školy povolen jen třídním učitelem nebo zastupujícím třídním učitelem, z poslední hodiny výjimečně příslušným vyučujícím.
- Žákům školy je zakázáno získávat a rozšiřovat z internetu informace šířící rasovou a jinou nesnášenlivost, návody na výrobu látek ohrožujících zdraví, bezpečnost a mravní výchovu apod.
- V případě podezření na užití návykových látek žákem (alkohol, drogy aj.) učitel nebo jiný pracovník školy zajistí žákovi i ostatním bezpečnost a informuje ředitele školy nebo jeho zástupce. Podrobněji k této problematice – viz příloha č. 2 ke Školnímu řádu.
- Žáci školy jsou povinni ihned informovat vedení školy o zjištěných závadách a nedostacích ohrožujících zdraví a bezpečnost osob nebo jiných závadách technického rázu, např. nedostatečné zajištění budovy, a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody.
- Úrazy a škody způsobené odcizením, vzniknou-li porušením školního řádu či jiných vnitřních směrnic školy, nebudou odškodňovány.
- V dalších případech v rámci BOZ žáků postupovat podle platných vnitřních směrnic školy k tomu určených.

Požární ochrana

Každý žák a zaměstnanec školy je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru.

Musí zejména:

- a) vyvarovat se manipulace s ohněm v blízkosti hořlavých látek,
- b) udržovat pořádek na pracovišti,
- c) dbát, aby elektrické zařízení nebylo poškozováno a neodborně opravováno,
- d) dbát na to, aby dveře mezi místnostmi a chodbou a všechny chodby byly stále maximálně průchodné,
- e) používat vařiče a jiná topná tělesa jen s písemným povolením ředitele,
- f) po ukončení práce vypnout elektrický proud a zastavit vodu,
- g) hlásit vedení školy všechny závady, které by mohly způsobit požár,
- h) plnit úkoly vyplývající z požárního evakuačního plánu a z dalších platných vnitřních směrnic školy,
- i) řídit se požárními poplachovými směrnicemi, požárním řádem a pokyny požárního preventisty.

Za účelem zamezení vzniku požáru je každý žák a zaměstnanec školy povinen:

- a) upozoruje-li požár, snažit se jej ihned uhasit dostupnými prostředky,
- b) nestačí-li sám uhasit požár, neprodleně uvědomit o situaci sbor požární ochrany,
- c) v každém případě o požáru uvědomit ředitele školy nebo jeho zástupce,
- d) po likvidaci požáru nechat vše na svém místě, aby bylo možno zjistit příčinu požáru.

Ochrana žáků před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- Všichni žáci školy jsou si rovni v důstojnosti a právech. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu přátelství a kamarádství.
- Každý žák může využívat svá práva a svobody stanovené školním řádem bez jakéhokoli rozdílu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, sexuální orientace, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.
- Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.
- Nikdo nesmí být podrobován ponižování a šikanování (ani ze strany spolužáků, ani ze strany zaměstnanců školy). Žáci mají právo na ochranu před násilím tělesným či duševním.
- Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství.
- Každý má právo na vlastní názor, přesvědčení a projev.
- V případě, že bude u žáka objevena jakákoliv droga, bude postupováno následovně:
 - a) odebrání drogy a projednání se žákem (drogu odebírá učitel, který celou záležitost odhalil za osobní asistence dalšího učitele nebo školního metodika prevence, popř. vedení školy),
 - b) okamžité informování zákonných zástupců žáka,
 - c) následné projednání celého případu se zákonnými zástupci žáka v rámci školní výchovné komise,
 - d) zvážení možnosti ředitele školy ohlásit tuto situaci orgánům sociálně-právní ochrany,
 - e) v případě zjištění, že je žák pod vlivem drogy, bude okamžitě vyčleněn z výuky, škola naváže ihned kontakt se zákonnými zástupci žáka a podle aktuální situace případně i s lékařem nebo Policií České republiky,
 - f) v případě zjištěného dealerství kontaktuje vedení školy okamžitě Policii ČR, žáka zadrží a ihned informuje o vzniklé situaci zákonné zástupce žáka; dealerství drog je trestným činem.

- Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem – viz Příloha č. 2 ke Školnímu řádu.
- Danou problematiku ve škole upravují vnitřní směrnice školy Školní řád s přílohami, Minimální preventivní program na jednotlivé školní roky a Prevence šikanování ve škole.

Škola vytváří maximální podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve škole a při školních akcích mimo školu. Důslednou výchovou a rozvíjením odborné kompetence k bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci tak předchází možným rizikům. Zároveň přihlíží k věku a schopnostem žáků, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu. Ochrana a bezpečnost zdraví je i součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu a zdraví člověka je zde definováno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Součástí je i dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných situací, problematika první pomoci a úrazů, prevence rizikového chování, ochrana před sexuálním zneužíváním apod. K řešení této problematiky je ve škole ustanovena funkce školního metodika prevence s podrobně stanovenou náplní práce. Součástí pedagogické činnosti směřující k předcházení rizik je i pedagogický dozor (dohled) nad žáky, aktualizovaný na každý školní rok. Externími odbornými konzultanty, školiteli a členy prověřkové komise pro oblast BOZP, BOZ a PO ve škole jsou nasmlouvaní odborníci z praxe.

4.7 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání a přijímací řízení

Přijetí ke vzdělávání ve střední škole je v souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláškou v platném znění. Podmínkou je absolvování základního vzdělání a splnění stanovených kritérií ředitelem školy na příslušný školní rok. Doklad o zdravotní způsobilosti uchazeče není požadován.

V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, vyhlásí ředitel školy ve stanovených termínech první kolo (případně další kola) přijímacího řízení pro přijímání do prvního ročníku střední školy a stanoví:

1. počty přijímaných uchazečů,
2. konání či nekonání přijímací zkoušky (písemného testu),
3. jednotná kritéria přijímacího řízení pro všechny uchazeče přijímané v každém jednotlivém kole přijímacího řízení pro daný obor vzdělání,
4. další podmínky pro přijetí (stanovené aktuálně podle platných legislativních norem).

4.8 Způsob ukončení vzdělávání a profilová část maturitní zkoušky

Způsob ukončení vzdělávání ve střední škole je v souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláškou v platném znění.

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Stupeň dosaženého vzdělání je střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou.

Škola připravuje žáky tak, aby si **v rámci společné části maturitní zkoušky** mohli vybrat matematiku nebo občanský a společenskovední základ. **V rámci profilové části maturitní zkoušky** budou žáci skládat maturitní zkoušku formou praktické zkoušky z odborných předmětů a formou ústní zkoušky před maturitní zkušební komisí.

Zadání praktické zkoušky z odborných předmětů bude vycházet z učiva vyučovacích předmětů ekonomika, účetnictví, informační technologie, písemná a elektronická komunikace a ekonomická cvičení.

Každý žák může dále vykonat v obou částech maturitní zkoušky nepovinnou maturitní zkoušku. Volit může podle vlastního zájmu z nabídky uvedené v prováděcí vyhlášce (společná část MZ) a z nabídky stanovené ředitelem školy (profilová část MZ).

Maturitní zkouška:	
SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY	
Povinné zkoušky:	Nepovinné zkoušky (žák si volí max. 3):
1. český jazyk a literatura (Z/V) 2. cizí jazyk (Z/V) 3. matematika (Z/V) nebo občanský a společenskovední základ (Z/V)	1. cizí jazyk (Z/V) a) anglický jazyk b) francouzský jazyk c) německý jazyk d) španělský jazyk nebo e) ruský jazyk 2. matematika (Z/V) 3. občanský a společenskovední základ (Z/V) 4. informatika (Z/V)
	5. biologie (V) 6. fyzika (V) 7. chemie (V) 8. dějepis (V) 9. zeměpis (V) 10. dějiny umění (V)
PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY	
Povinné zkoušky:	Nepovinné zkoušky (žák si volí max. 2):
1. praktická zkouška z odborných předmětů 2. teoretická zkouška z ekonomiky 3. teoretická zkouška z účetnictví	1. základy přírodních věd 2. informační technologie 3. hospodářský zeměpis 4. právo 5. bankovníctví a finance 6. ekonomika cestovního ruchu 7. ekonomika mezinárodního obchodu 8. ekonomie

Zkratky:

V – vyšší úroveň

Z/V – lze volit základní nebo vyšší úroveň

5 Učební plán

5.1 Identifikační údaje

Název školy: **Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín**

Adresa: náměstí T. G. Masaryka 3669, 761 57 Zlín

Zřizovatel: Zlínský kraj, třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

Název ŠVP: **Obchodní akademie**

Kód a název oboru vzdělání: 63-41-M/02 Obchodní akademie

Zaměření oboru vzdělání: podniková ekonomika
cestovní ruch
mezinárodní obchod

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma vzdělávání: čtyřleté denní studium

Způsob ukončení vzdělávání: maturitní zkouška

Certifikace: vysvědčení o maturitní zkoušce

Platnost ŠVP: 1. září 2009 počínaje 1. ročníkem

5.2 Učební plán: 63-41-M/02 Obchodní akademie

Názvy vyučovacích předmětů		Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				
		1.	2.	3.	4.	celkem
Český jazyk a literatura	CJL	3 (1)	3	3	3 (1)	12
První cizí jazyk	PCJ	4 (4)	4 (4)	4 (4)	4 (4)	16
Druhý cizí jazyk	DCJ	3 (3)	3 (3)	3 (3)	3 (3)	12
Dějepis	DEJ	2	2	–	–	4
Občanská nauka	OBN	2	–	2	–	4
Základy přírodních věd	ZPV	2	2	–	–	4
Matematika	MAT	3	3	3	3	12
Tělesná výchova	TEV	2 (2)	2 (2)	2 (2)	2 (2)	8
Informační technologie	ITE	2 (2)	2 (2)	2 (2)	–	6
Písemná a elektronická komunikace	PEK	3	2 (2)	2 (2)	1 (1)	8
Zbožiznalství	ZBO	–	2	–	–	2
Hospodářský zeměpis	HOZ	2	2	–	–	4
Statistika	STA	–	–	2	–	2
Ekonomika	EKO	3	3	2	3 (1)	11
Účetnictví	UCE	–	3 (3)	4 (4)	3 (3)	10
Právo	PRA	–	–	2	2	4
Bankovníctví	BAN	–	–	2	–	2
Finance	FIN	–	–	–	2	2
Ekonomická cvičení	EKC	–	–	–	2 (2)	2
Ekonomika cestovního ruchu	ECR	–	–	–	2 (2)	2
Ekonomika mezinárodního obchodu	EMO	–	–	–		
Ekonomie	EKN	–	–	–		
Matematický seminář	MAS	–	–	–	2 (2)	2
Občanský a společenskovední sem.	OSS	–	–	–		
Celkem počet hodin		31	33	33	32	129

Nepovinné předměty						
Projektové řízení	PRR	–	–	2	–	2

5.3 Poznámky k učebnímu plánu

1. Do učebního plánu školního vzdělávacího programu jsou zařazeny vyučovací předměty, které se vytvářejí na základě vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů stanovených v rámcovém rozvržení obsahu vzdělávání. Stanovené vzdělávací oblasti a obsahové okruhy a jejich minimální počty vyučovacích hodin jsou závazné.
2. Disponibilní hodiny jsou určeny pro vytváření profilace ŠVP, realizaci průřezových témat, posílení hodinové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů, pro podporu zájmové orientace žáků. Bylo využito celkem 36 (35 + 1) disponibilních hodin. Navýšení počtu hodin vzniklo využitím rozdílu mezi maximálním a minimálním počtem vyučovacích hodin.
3. Minimální počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání je 128, maximální 140.
4. Přírodovědné vzdělávání ve ŠVP vychází z varianty C fyzikální složky a z varianty B chemické složky v RVP.
5. Pro dělení předmětů jsou v plánu použity následující symboly:
 - a) není-li za počtem hodin uveden v závorce další údaj, třída se při vyučování nedělí,
 - b) je-li za počtem hodin uveden v závorce další údaj, potom tato hodnota určuje počet dělených hodin.
6. Žáci se učí dva cizí jazyky. Prvním cizím jazykem je míněn jazyk, který se žák učil na ZŠ a v jehož studiu pokračuje na škole střední (jazyk anglický nebo německý). Druhým cizím jazykem je myšlen jazyk, s jehož studiem žák začíná v prvním ročníku střední školy. V nabídce školy je v současné době výuka jazyka anglického, německého, francouzského, španělského a ruského.
7. Do ŠVP je zařazena odborná praxe v rozsahu 4 týdny za celou dobu vzdělávání. Odborná praxe se organizuje v souladu s platnými právními předpisy.
8. Ve ŠVP je v každém ročníku zařazena tělesná výchova v rozsahu 2 hodiny týdně.
9. O minimálním počtu žáků ve volitelném předmětu rozhoduje ředitel školy podle hlediska hospodárnosti a podle možností školy. Maximální počet žáků je omezen charakterem předmětu.
10. Ve třetím ročníku je zařazen nepovinný předmět Projektové řízení v rozsahu 2 hodin týdně, který poskytuje žákům praktické dovednosti v oblasti projektové přípravy investičních i neinvestičních projektů.
11. Pokud bude výchovně vzdělávací situace vyžadovat potřebu dalších předmětů, lze je zařadit do výuky jako nepovinné.

5.4 Konkretizovaný učební plán

Názvy vyučovacích předmětů		Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				
		1.	2.	3.	4.	celkem
Český jazyk a literatura	CJL	3 (1)	3	3	3 (1)	12
První cizí jazyk	PCJ	4 (4)	4 (4)	4 (4)	4 (4)	16
Druhý cizí jazyk	DCJ	3 (3)	3 (3)	3 (3)	3 (3)	12
Dějepis	DEJ	2	2	–	–	4
Občanská nauka	OBN	2	–	2	–	4
Základy přírodních věd	ZPV	2	2	–	–	4
Matematika	MAT	3	3	3	3	12
Tělesná výchova	TEV	2 (2)	2 (2)	2 (2)	2 (2)	8
Celkem základní všeobecné		21	19	17	15	72
Informační technologie	ITE	2 (2)	2 (2)	2 (2)	–	6
Písemná a elektronická komunikace	PEK	3	2 (2)	2 (2)	1 (1)	8
Zbožiznalství	ZBO	–	2	–	–	2
Hospodářský zeměpis	HOZ	2	2	–	–	4
Statistika	STA	–	–	2	–	2
Ekonomika	EKO	3	3	2	3 (1)	11
Účetnictví	UCE	–	3 (3)	4 (4)	3 (3)	10
Právo	PRA	–	–	2	2	4
Bankovníctví	BAN	–	–	2	–	2
Finance	FIN	–	–	–	2	2
Ekonomická cvičení	EKC	–	–	–	2 (2)	2
Celkem základní odborné		10	14	16	13	53
Ekonomika cestovního ruchu	EKR	–	–	–	2 (2)	2
Ekonomika mezinárodního obchodu	EMO	–	–	–		
Ekonomie	EKN	–	–	–		
Celkem odborné specializace		0	0	0	2	2
Matematický seminář	MAS	–	–	–	2 (2)	2
Občanský a společenskovední sem.	OSS	–	–	–		
Celkem volitelné předměty		0	0	0	2	2
Projektové řízení	PRR	–	–	2	–	2
Celkem nepovinné předměty		0	0	2	0	2
Celkem počet hodin		31	33	33 + 2 (PRR)	32	129 + 2 (PRR)

5.5 Přehled využití týdnů ve školním roce

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Vyučování podle rozpisu učiva	34	34	34	30
Sportovní výcvikový kurz	1	–	–	–
Lyžařský výcvikový kurz	–	1	–	–
Odborná praxe	–	–	4	–
Projektový týden	–	–	1	–
Maturitní zkouška	–	–	–	2
Časová rezerva (opakování učiva, exkurze, výchovně-vzdělávací akce)	5	5	1	5
Celkem týdnů	40	40	40	37

6 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP a ŠVP

RVP			ŠVP			
vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	minimální počet		vyučovací předmět	skutečný počet		využití disponibilních hodin
	týdenní	celkový		týdenní	celkový	
Jazykové vzdělávání český jazyk cizí jazyky	23	736	Český jazyk a literatura	6	192	1
	5	160	1. cizí jazyk	16	512	10
	18	576	2. cizí jazyk	12	384	
Společenskovědní vzdělávání	5	160	Občanská nauka	3	96	4
			Dějepis	4	128	
			Hospodářský zeměpis	2	64	
Přírodovědné vzdělávání	4	128	Základy přírodních věd	4	128	0
Matematické vzdělávání	8	256	Matematika	12	384	4
Estetické vzdělávání	5	160	Český jazyk a literatura	6	192	2
			Občanská nauka	1	32	
Vzdělávání pro zdraví	8	256	Tělesná výchova	8	256	0
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	6	192	Informační technologie	6	192	2
			Písemná a elektronická komunikace	2	64	
Písemná a ústní komunikace	4	128	Písemná a elektronická komunikace	6	192	2
Podnik, podnikové činnosti, řízení podniku	16	512	Zbožiznalství	2	64	4
			Statistika	2	64	
			Ekonomika	7	224	
			Účetnictví	4	128	
			Právo	3	96	
			Ekonomická cvičení	2	64	
Finance, daně, finanční trh	9	288	Ekonomika	1	32	3
			Právo	1	32	
			Účetnictví	6	192	
			Bankovníctví	2	64	
			Finance	2	64	
Tržní ekonomika, národní a světová ekonomika	5	160	Hospodářský zeměpis	2	64	0
			Ekonomika	3	96	
Disponibilní hodiny	35	1120	Volitelné předměty	4	128	4
Celkem	128	4 096	Celkem	129	4 128	(35 + 1)
			Nepovinné předměty	2	62	–
Kurzy	0 týdnů		Kurzy	2 týdny		–
Praxe	min 4 týdny		Praxe	4 týdny		–

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	celkem	RVP
Předměty						
Jazykové vzdělávání						23
Český jazyk a literatura	1	2	2	1	6	5 + 1 DH
1. cizí jazyk	4	4	4	4	16	18 + 10 DH
2. cizí jazyk	3	3	3	3	12	
Společenskovední vzdělávání						5
Občanská nauka	2	–	1	–	3	5 + 4 DH
Dějepis	2	2	–	–	4	
Hospodářský zeměpis	1	1	–	–	2	
Přírodovědné vzdělávání						4
Základy přírodních věd	2	2	–	–	4	4 + 0 DH
Matematické vzdělávání						8
Matematika	3	3	3	3	12	8 + 4 DH
Estetické vzdělávání						5
Český jazyk a literatura	2	1	1	2	6	5 + 2 DH
Občanská nauka	–	–	1	–	1	
Vzdělávání pro zdraví						8
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8 + 0 DH
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích						6
Informační technologie	2	2	2	–	6	6 + 2 DH
Písemná a elektronická komunikace	–	1	1	–	2	
Písemná a ústní komunikace						4
Písemná a elektronická komunikace	3	1	1	1	6	4 + 2 DH
Podnik, podnikové činnosti, řízení podniku						16
Zbožiznalství	–	2	–	–	2	16 + 4 DH
Statistika	–	–	2	–	2	
Ekonomika	2	2	2	1	7	
Účetnictví	–	1	2	1	4	
Právo	–	–	2	1	3	
Ekonomická cvičení	–	–	–	2	2	
Finance, daně, finanční trh						9
Ekonomika	–	–	–	1	1	9 + 3 DH
Právo	–	–	–	1	1	
Účetnictví	–	2	2	2	6	
Bankovníctví	–	–	2	–	2	
Finance	–	–	–	2	2	
Tržní ekonomika, národní a světová ekonomika						5
Hospodářský zeměpis	1	1	–	–	2	5 + 0 DH
Ekonomika	1	1	–	1	3	
Volitelné předměty						–
ECR <i>nebo</i> EMO <i>nebo</i> EKN	–	–	–	2	2	0 + 4 DH
MAS <i>nebo</i> OSS	–	–	–	2	2	
Nepovinné předměty						–
Projektové řízení (PRR)	–	–	2	–	2	0
Celkem	31	33	33 + 2 (PRR)	32	129	93 + 36 DH

DH = disponibilní hodina (celkem 35 + 1)

6.1 Uplatnění kompetencí a průřezových témat v ŠVP

Vodorovná osa znázorňuje jednotlivé kompetence

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Komunikativní kompetence
4. Personální a sociální kompetence
5. Občanské kompetence a kulturní povědomí
6. Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
7. Matematické kompetence
8. Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Odborné kompetence

9. Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti
10. Provádět typické podnikové činnosti
11. Efektivně hospodařit s finančními prostředky
12. Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
13. Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb
14. Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje

Průřezová témata

15. Občan v demokratické společnosti
16. Člověk a životní prostředí
17. Člověk a svět práce
18. Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Klíčové kompetence								Odborné kompetence						Průřezová témata			
Předměty	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Jazykové vzdělávání																		
Český jazyk a literatura	X	X	X	X	X	–	–	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
1. cizí jazyk	X	X	X	X	X	X	–	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
2. cizí jazyk	X	X	X	X	X	X	–	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Společenskovední vzdělávání																		
Občanská nauka	X	X	X	X	X	–	–	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Dějepis	X	–	X	X	X	–	–	X	–	–	–	–	–	–	X	–	–	X
Hospodářský zeměpis	X	X	X	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Přírodovědné vzdělávání																		
Základy přírodních věd	X	X	X	X	X	–	X	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Matematické vzdělávání																		
Matematika	X	X	X	X	–	–	X	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Estetické vzdělávání																		
Český jazyk a literatura	X	X	X	X	X	–	–	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Občanská nauka	X	X	X	X	X	–	–	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Vzdělávání pro zdraví																		
Tělesná výchova	–	–	X	X	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	X	X	X	–
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích																		
Informační technologie	X	X	X	–	–	X	X	X	–	–	–	X	X	X	–	X	X	X
Písemná a el. komunikace	X	X	X	X	–	X	–	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Písemná a ústní komunikace																		
Písemná a el. komunikace	X	X	X	X	–	X	–	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Podnik, podnikové činnosti, řízení podniku																		
Zbožiznalství	X	–	X	X	–	–	–	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X	X
Statistika	X	X	X	X	–	–	X	X	–	X	–	–	–	X	X	X	–	X
Ekonomika	X	X	X	X	X	X	–	–	–	X	X	X	–	X	X	X	X	–
Účetnictví	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	–	–	X	X	X	X	X
Právo	X	X	X	X	X	X	–	X	X	X	–	X	–	–	X	X	X	X
Ekonomická cvičení	X	X	–	–	–	X	X	X	X	X	X	–	–	X	X	X	X	X
Finance, daně, finanční trh																		
Ekonomika	X	X	X	X	X	X	–	–	–	X	X	X	–	X	X	X	X	–
Právo	X	X	X	X	X	X	–	X	X	X	–	X	–	–	X	X	X	X
Účetnictví	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	–	–	X	X	X	X	X
Bankovníctví	X	X	X	X	–	X	X	X	X	–	X	–	–	X	X	X	X	X
Finance	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	–	–	X	X	–	–	X
Tržní ekonomika, národní a světová ekonomika																		
Hospodářský zeměpis	X	X	X	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Ekonomika	X	X	X	X	X	X	–	–	–	X	X	X	–	X	X	X	X	–
Volitelné předměty																		
Ekonomika cest. ruchu	X	X	X	X	X	X	–	X	X	X	X	–	X	X	X	X	X	X
Ekonomika mez. obchodu	X	X	X	X	X	X	–	–	–	X	–	–	–	–	X	X	X	–
Ekonomie	X	X	X	X	X	X	X	X	–	–	–	–	X	X	X	X	X	X
Matematický seminář	X	X	X	X	–	–	X	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Občanský a spol. sem.	X	X	X	X	X	–	–	X	–	–	–	–	–	–	X	X	X	X
Nepovinné předměty																		
Projektové řízení	X	X	X	X	–	–	–	X	–	–	–	–	–	X	–	–	–	X

7 Učební osnovy

7.1 Český jazyk a literatura

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	3(1) – 3 – 3 – 3(1)
Celková hodinová dotace předmětu:	396 (9x34 + 3x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu:

Obecné cíle

- poskytnout žákům efektivní metody ke zvládnutí učiva
- prostřednictvím rozboru a interpretace vybraných textů z různých funkčních stylů naučit žáky porozumět čtenému textu
- pěstovat u žáků schopnost vyhledávat informace a pracovat s nimi, naučit je základům hygieny duševní práce
- poskytnout žákům základy vzdělání v oblasti slovesné kultury, vývoje literatury a výtvarných uměleckých směrů
- prostřednictvím rozboru a interpretace vybraných literárních děl se podílet na hodnotové orientaci žáků, utváření jejich morálního profilu a estetického cítění
- pěstovat u žáků potřebu číst
- pomocí znalosti základních literárněvědných poznatků vést žáky k pochopení struktury, významu a funkce literárního díla
- prohlubovat komunikační dovednosti žáků
- poskytnout žákům základy jazykovědného vzdělání
- prohlubovat v žácích kladný vztah k mateřskému jazyku
- vést žáky k mediální gramotnosti

Charakteristika učiva

- základní poznatky z literární teorie
- vývoj české a světové literatury v kulturních i historických souvislostech
- gramatika
- stylistika
- základy rétoriky a komunikačních dovedností
- základy informační výchovy
- obecné výklady o jazyce
- vývoj českého jazyka a jeho postavení v systému jazyků
- práce s jazykem – analýza, reprodukce, interpretace

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Předmět český jazyk a literatura je v průběhu studia dotován 12 hodinami výuky.

Při výuce budou využívány následující metody a formy práce:

- výklad učitele a řízený dialog,
- samostatná práce individuální a skupinová,
- samostatná domácí práce (příprava referátů, prezentací),
- společná četba literárních textů,
- rozbor a interpretace literárních textů,
- samostatné literární pokusy,
- využití multimediální techniky,
- exkurze (knihovna, galerie, muzea, skanzeny),
- společná návštěva vybraných filmových, hudebních a divadelních představení,
- gramatická a stylistická cvičení,
- diktáty a doplňovací cvičení,
- řečnická cvičení,
- souvislé slohové práce.

Péče o talentované žáky

Talentovaným žákům bude umožněno:

- pracovat rychlejším tempem, méně procvičovat,
- plnit více abstraktních úkolů,
- řešit kreativní úlohy,
- mít oporu ve vlastních zájmech.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Žák by měl:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace,

- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problému s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žák by měl:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu a jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- aktivně se účastnit diskuzí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle,
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky ústního i písemného projevu jiných lidí,
- vyjadřovat se v souladu se zásadami mluveného i písemného kulturního projevu,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Personální a sociální kompetence

Žák by měl:

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák by měl:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost a současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák by měl:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- rozvoj funkční gramotnosti,
- úcta k materiálním a duchovním hodnotám,
- rozvoj dovednosti vyhledávat informace a pracovat s nimi,
- dovednost jednat s lidmi,
- orientace v mediálních sděleních,
- rozvoj komunikativních a personálních kompetencí.

Člověk a životní prostředí:

- práce s environmentálními informacemi a jejich kritické hodnocení,
- estetické a citové vnímání přírodního prostředí.

Člověk a svět práce:

- vyhledávání a posuzování informací o profesních záležitostech a dovednost s nimi pracovat,
- verbální a neverbální komunikace při významných jednáních,
- komunikace s potencionálními zaměstnavateli.

Informační a komunikační technologie:

- práce s internetem, vyhledávání potřebných informací,
- tvorba prezentací.

Mezipředmětové vztahy

- dějepis
- občanská nauka
- hospodářský zeměpis
- informační technologie
- písemná a elektronická komunikace

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrozličnější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu český jazyk a literatura se hodnotí obsahová správnost a použití gramatických stylistických prostředků, a to v projevu ústním i písemném. V projevu písemném je hodnocena i pravopisná správnost. Hodnocení žáků se bude provádět na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného prověřování. Nejčastěji používanými formami zkoušení znalostí, ze kterých vyjdou podklady pro klasifikaci, budou:

- individuální i frontální ústní zkoušení,
- písemné testy,
- slohové práce,
- přednes referátů,
- prezentace individuálních i skupinových prací.

Hodnocení žáka učitelem bude doplňováno sebehodnocením zkoušeného žáka i hodnocením ze strany jeho spolužáků. Konečnou klasifikaci určí učitel. Kritéria hodnocení jsou dána klíčovými kompetencemi a vnitřním řádem školy.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Literatura - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – <i>chápe umění jako specifickou výpověď o skutečnosti</i> – <i>rozezná umělecký text od neuměleckého, dovede rozeznat umělecký brak a kýč</i>	1. Literatura a ostatní druhy umění
Žák – <i>rozebere umělecký text za použití znalostí z literární teorie a poetiky</i> – <i>konkrétní díla klasifikuje podle druhů a žánrů</i> – <i>umí vyjádřit vlastní prožitek z uměleckého díla</i>	2. Základy literární vědy a poetiky
Žák – <i>se orientuje ve folklóru a ÚLS</i> – <i>pozná a dovede charakterizovat jednotlivé formy ÚLS</i>	3. Folklór a ÚSL, formy ÚLS
Žák – <i>se orientuje v základních vývojových etapách literární historie světové i české</i> – <i>charakterizuje základní znaky antického umění</i>	4. Literatura starověku – bible – antika
Žák – <i>umí rozlišit jednotlivé umělecké slohy daného období, zná jejich významné představitele a stěžejní díla</i>	5. Literatura raného středověku – odraz křesťanství v umění – románské umění
Žák – <i>umí zařadit typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období</i>	6. Literatura na našem území v 9. - 13. století
Žák – <i>umí rozlišit jednotlivé umělecké slohy daného období, zná jejich významné představitele a stěžejní díla</i> – <i>čte krásnou literaturu, interpretuje literární texty a diskutuje o nich</i>	7. Umění vrcholného středověku – gotika – literatura 14. a 15. století – literatura doby husitské
Žák – <i>umí charakterizovat daný umělecký sloh, zná jeho významné představitele a stěžejní díla</i> – <i>čte krásnou literaturu, interpretuje literární texty a diskutuje o nich</i>	8. Renesance

Žák – zhodnotí význam daného autora nebo literárního díla pro dobu vzniku i pro současnost	9. Humanismus – J. A. Komenský
Žák – umí charakterizovat daný umělecký sloh, zná jeho významné představitele a stěžejní díla	10. Baroko, doba pobělohorská
Žák – umí charakterizovat daný umělecký sloh, zná jeho významné představitele a stěžejní díla – <i>čte krásnou literaturu, interpretuje literární texty a diskutuje o nich</i>	11. Klasicismus, osvícenství, preromantismus

Kurzívou jsou vyznačeny výsledky vzdělávání a kompetence v oblasti estetické výchovy.

Literatura - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – zná základní umělecké směry daného období, jejich hlavní představitele a stěžejní díla	1. České národní obrození
Žák – dovede vystihnout charakteristické znaky uměleckého směru, zná jeho představitele a stěžejní díla – <i>při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky</i>	2. Romantismus ve světové literatuře
Žák – <i>vyjadřuje vlastní prožitky z uměleckých děl</i>	3. Romantismus v české literatuře
Žák – zná základní literární skupiny daného období, jejich hlavní představitele a stěžejní díla – <i>čte krásnou literaturu, interpretuje literární texty a diskutuje o nich</i>	4. Literární skupiny 2. poloviny 19. století
Žák – dovede vystihnout charakteristické znaky uměleckého směru, zná jeho představitele a stěžejní díla – <i>vyjadřuje vlastní prožitky z uměleckých děl</i>	5. Kritický realismus ve světové literatuře
Žák – dovede vystihnout charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi – <i>při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky</i>	6. Kritický realismus v české literatuře

Žák – umí zařadit typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období	7. Moderní umělecké směry konce 19. století a počátku 20. století – ve světě – u nás
---	---

Kurzívou jsou vyznačeny výsledky vzdělávání a kompetence v oblasti estetické výchovy.

Literatura - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – charakterizuje příslušné historické období, dovede vyjmenovat typické znaky jednotlivých uměleckých směrů	1. Charakteristika období mezi dvěma světovými válkami
Žák – zná základní umělecké směry daného období, jejich hlavní představitele a stěžejní díla – <i>charakterizuje základní znaky moderních uměleckých směrů</i>	2. Avantgardní umělecké směry 1. poloviny 20. století
Žák – <i>čte beletrii, interpretuje literární texty a diskutuje o nich</i> – <i>při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky</i>	3. Světová próza a drama – americká – anglická – francouzská – v německy mluvících zemích – ruská a sovětská
Žák – zná základní umělecké směry daného období, jejich hlavní představitele a stěžejní díla – <i>při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky</i>	4. Česká poezie 1. poloviny 20. století
Žák – dovede vystihnout charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi – <i>vyjadřuje vlastní prožitky z uměleckých děl</i>	5. Česká próza 1. poloviny 20. století
Žák – <i>umí interpretovat divadelní hru</i>	6. České drama 1. poloviny 20. století
Žák – charakterizuje příslušné historické období, dovede vyjmenovat typické znaky literatury v daném období, představitele	7. Česká literatura v době okupace

Kurzívou jsou vyznačeny výsledky vzdělávání a kompetence v oblasti estetické výchovy.

Literatura – 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – charakterizuje příslušné historické období, dovede vyjmenovat typické znaky jednotlivých uměleckých směrů	1. Charakteristika období po roce 1945
Žák – zná základní umělecké směry daného období, jejich hlavní představitele a stěžejní díla – <i>při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky</i> – <i>čte krásnou literaturu, interpretuje literární texty a diskutuje o nich</i>	2. Umělecké směry a generační hnutí 2. poloviny 20. století ve světě v próze a dramatu
Žák – charakterizuje příslušné historické období, dovede vyjmenovat typické znaky jednotlivých uměleckých směrů, jejich představitele a stěžejní díla	3. Historický a společenský vývoj v Československu v letech 1945 - 1968
Žák – dovede vystihnout charakteristické znaky literárních textů významných českých básníků, rozdílů mezi nimi – <i>při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky</i>	4. Významné osobnosti české poezie
Žák – dovede vystihnout charakteristické znaky literárních textů významných českých prozaiků, rozdílů mezi nimi – <i>vyjadřuje vlastní prožitky z uměleckých děl</i>	5. Významné osobnosti české prózy
Žák – umí zařadit typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období	6. Období normalizace – literatura oficiální – literatura samizdatová, exilová
Žák – <i>čte krásnou literaturu, interpretuje literární texty a diskutuje o nich</i>	7. Vývoj české literatury po roce 1989
Žák – <i>navštěvuje divadelní a filmová představení a umí je interpretovat</i>	8. České divadlo a dramatické umění v 2. polovině 20. století a počátku 21. století, film a televize

Český jazyk - 1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – se orientuje v soustavě jazyků	1. Postavení českého jazyka mezi ostatními evropskými jazyky
Žák – rozlišuje spisovný jazyk a jeho varianty, obecnou češtinu, slang, argot, dialekty	2. Charakteristika a stratifikace českého jazyka, jazykovědné disciplíny
Žák – má přehled o jazykových příručkách a umí s nimi pracovat	3. Práce s jazykovědnými příručkami
Žák – v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu, umí používat příručku Pravidla českého pravopisu	4. Hlavní principy českého pravopisu
Žák – využívá prostředky verbální i neverbální komunikace, je schopen přednést konkrétní řečnický projev, umí argumentovat a obhájit svá stanoviska	5. Komunikace v životě člověka
Žák – umí vhodně uplatnit slohové postupy, rozlišuje funkční styly	6. Obecné poučení o slohu, slohotvorní činitelé, slohové postupy a prostředky
Žák – vystihne charakteristické rysy vypravování – posoudí uplatnění vypravování v hovorové řeči a umělecké oblasti – sestaví texty prostého a uměleckého vypravování	7. Vypravování
Žák – rozezná různé typy textů a umí je zpracovat různými formami – dokáže z projevů ústních i písemných vybrat podstatné myšlenky – dokáže si podle ústního výkladu učitele nebo textu v učebnici zapsat stručné a srozumitelné poznámky	8. Metody práce s textem

Český jazyk - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi – umí argumentovat a obhajovat svá stanoviska – je schopen polemizovat	1. Ústní a písemný jazykový projev, charakteristické rysy, zásady úspěšného projevu
Žák – orientuje se v hláskoslovném systému – řídí se zásadami správné výslovnosti – chápe rozdíl mezi projevem mluveným a psaným – je schopen přednést konkrétní řečnický projev	2. Zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka, technika mluveného slova. Druhy řečnických projevů – projev – přednáška – mluvený referát
Žák – rozpozná znaky odborného stylu – umí se odborně vyjádřit o jevech svého oboru	3. Odborné projevy – odborný psaný referát
Žák – je schopen posoudit slovní zásobu – adekvátně využívá slovní zásobu neutrální i emotivně zabarvenou – rozlišuje spisovný jazyk a jeho varianty	4. Tvoření slov, stylové rozvrstvení a obohacování slovní zásoby
Žák – sestaví konkrétní útvar odborného stylu	5. Slohové práce

Český jazyk - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vystihne charakteristické znaky úvahy – posoudí kompozici úvahy, její slovní zásobu a syntax – je schopen vyjádřit pozitivní i negativní postoje – umí argumentovat a obhajovat svá stanoviska	1. Úvaha
Žák – používá správně gramatické tvary a konstrukce – rozlišuje jednotlivé slovní druhy – orientuje se ve vývojových tendencích morfologie	2. Základy morfologie – slovní druhy a přechody mezi nimi – gramatické kategorie
Žák – vystihne charakteristické znaky publicistického stylu – má přehled o základních publicistických žánrech, o denním i periodickém tisku	3. Publicistika – postupy a prostředky publicistického stylu – publicistické druhy a žánry textu
Žák – vystihne základní prostředky reklamy – posoudí vliv reklamy na životní styl	4. Styl reklamy – jazykové a nejazykové prostředky reklamy – funkce reklamy a propagačních prostředků a jejich vliv na životní styl
Žák – sestaví úvahu, popř. kritiku – sestaví jednoduché zpravodajské útvary	5. Slohové práce

Český jazyk - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozumí zákonitostem vývoje jazyka – má přehled o předmětu zkoumání jednotlivých jazykovědných disciplín a jejich vývoji	1. Vývoj spisovného jazyka českého a vývojové tendence současné češtiny
Žák – se orientuje ve výstavbě textu – ovládá a uplatňuje základní principy výstavby textu – uplatňuje znalosti ze skladby ve svém vyjadřování	2. Základy syntaxe
Žák – rozumí obsahu textu i jeho částí – pořizuje si výpisky a výtahy z odborného textu	3. Zpětná reprodukce textu a jeho transformace do jiné podoby
Žák – pracuje s normativními příručkami českého jazyka – umí vhodně prezentovat – má přehled o pravidlech vhodného vyjadřování a vystupování, volí adekvátní komunikační strategie	4. Společenská kultura a kultura osobního projevu – normy kulturního vyjadřování – kultivovanost osobního projevu
Žák – ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi – vhodně používá mimojazykové prostředky komunikace – vyjadřuje se věcně, správně, jasně a srozumitelně	5. Základy řečnického stylu – druhy řečnických projevů – řečnický výcvik
Žák – dokáže sestavovat texty různého charakteru	6. Slohová práce

7.2 Cizí jazyky

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín		
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie		
Forma vzdělání:	denní		
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	první cizí jazyk	4(4) – 4(4) – 4(4) – 4(4)	
	druhý cizí jazyk	3(3) – 3(3) – 3(3) – 3(3)	
Celková hodinová dotace předmětu:	první cizí jazyk	528 (12x34 + 4x30)	
	druhý cizí jazyk	396 (9x34 + 3x30)	
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem		

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělávání žáků. Rozšiřuje a prohlubuje jejich komunikativní kompetenci a celkový kulturní rozhled a zároveň vytváří základ pro jejich další jazykové i profesní zdokonalování.

Ve výuce cizích jazyků je třeba vedle zprostředkování vědomostí gramatických, lexikálních, pravopisných a fonetických klást důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka. Je proto nezbytně nutné používat metody směřující k propojení izolovaného školního prostředí s reálným prostředím existujícím mimo školu – využití multimediálních programů a internetu, navazování kontaktů se školami v zahraničí, organizování výměnných, výukových i poznávacích zájezdů, zapojování žáků do projektů a soutěží.

Aktivní znalost cizích jazyků je v současné době nezbytná jak z hlediska globálního, protože přispívá k bezprostřední, a tudíž **účinnější mezinárodní komunikaci**, tak i pro **osobní potřebu žáka**, neboť usnadňuje přístup k aktuálním informacím a osobním kontaktům a tím umožňuje vyšší mobilitu a nezávislost žáka.

Výuka cizích jazyků si tedy klade dva hlavní cíle:

- **komunikativní**, cíl hlavní, daný specifikou předmětu a vymezený výstupními požadavky, vede žáky k získání klíčových komunikativních jazykových kompetencí a připravuje je k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům,
- **výchovně vzdělávací** přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů a jejich respektování.

Vzdělávání v **prvním** cizím jazyce navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních kompetencí **A2** Společného evropského referenčního rámce získanou na ZŠ, vede žáky k prohlubování komunikačních kompetencí získaných na ZŠ (znalosti lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá stupnici **B2** Společného evropského referenčního rámce.

Vzdělávání ve **druhém** cizím jazyce navazuje na poznání českého a prvního cizího jazyka na ZŠ, vede žáky k prohlubování komunikačních kompetencí a směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá stupnici **B1** Společného evropského referenčního rámce.

Charakteristika učiva**Obsahem výuky je systematické rozvíjení:**

- řečových dovedností zahrnujících dovednosti receptivní, produktivní i interaktivní,
- přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, tj. slovní zásoby (produktivně si žák osvojí 5 - 6 lexikálních jednotek za 1 vyučovací hodinu, celkem 500 - 600 lexikálních jednotek za rok), včetně nejběžnější frazeologie a odborné terminologie (20 %), mluvnice, zvukové a grafické stránky jazyka,
- zeměpisných poznatků a jejich porovnání z oblasti reálií České republiky a oblastí reálií zemí příslušného jazyka.

Řečové dovednosti:

- společenské a zdvořilostní fráze (pozdrav, prosba, poděkování, oslovení, představování, rozloučení),
- vyjádření, odůvodnění a obhájení postoje nebo názoru (souhlas, nesouhlas, odmítnutí, zákaz, možnost, nemožnost, nutnost, schopnost),
- emoce (libost, nelibost, zájem, nezájem, zklamání, překvapení, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost),
- morální stanovisko (omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost),
- pokyn k činnosti (žádost, přání, prosba, nabídka, výzva, rada, pozvání, doporučení),
- vlastní písemný projev a odpověď (vzkaz, pozdrav, přání, blahopřání, pozvání, osobní dopis, úřední dopis - žádost, inzerát, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika),
- delší písemný projev (vypravování, popis, úvaha apod.),
- stručné zaznamenání čteného textu či slyšeného projevu, reprodukce.

Tematické okruhy:

- domov, rodina,
- mezilidské vztahy, osobní charakteristika,
- kultura a umění,
- sport, volný čas,
- bydlení, obchody a služby,
- stravování, péče o zdraví,
- cestování, doprava, ubytování,
- škola a studium, zaměstnání,
- člověk a společnost,
- příroda, životní prostředí,
- věda a technika,
- podnebí, počasí, roční období,
- reálie České republiky a jejich porovnání se zeměmi příslušné jazykové oblasti.

Reálie zemí příslušné jazykové oblasti:

- význam daného jazyka,
- reálie příslušných zemí (geografické údaje, historie, tradice a zvyky, společenskopolitická charakteristika, ekonomika a kultura),
- život v zemích dané jazykové oblasti (rodina, vzdělání, práce, volný čas),

- autentické materiály (encyklopedie, noviny a časopisy, filmy v původním znění, ITC – aktuální internetové stránky).

Tematické okruhy odborné:

- práce a zaměstnání, příprava na povolání, budoucí profese, hledání zaměstnání (inzerce, žádost o místo, životopis), pracovní hodnocení, nezaměstnanost,
- základní odborná terminologie.

Obchodní korespondence:

- dopisy, mail,
- formální úprava obchodního dopisu,
- základní frazeologie obchodní korespondence.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

V současném pojetí výuky je nutné akceptovat individuální vzdělávací potřeby žáků.

Vyučující se budou orientovat na:

- **autodidaktické metody** a vedení žáků k osvojování různých technik samostatného učení a individuální práci odpovídající jejich schopnostem,
- **sociálně komunikativní aspekty učení a vyučování** - dialogické slovní metody - týmová práce a kooperace, diskuse, brainstorming, v receptivních tématech využívání ICT, sebehodnocení žáků prostřednictvím **Evropského jazykového portfolia** (EJP), to vše za předpokladu, že žáci jsou dostatečně informováni o konkrétním tématu, a jsou tak schopni naplňovat sociálně komunikativní formy učení v konkrétních hodinách, vyučující pak musí žáky podporovat v tom, aby dokázali jevy zobecňovat, srovnávat a pokud možno objektivně hodnotit, vyučující dále kladou důraz na kultivovaný mluvený i písemný projev,
- **motivační činitele** - zařazení her a soutěží, simulačních metod, veřejné prezentace žáků, uplatňování projektové metody výuky, podpora aktivit nadpředmětového charakteru, mj. s cílem vypěstovat u co největší části žáků potřebu dorozumět se s mluvčími z daných jazykových oblastí.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence absolventa:**

vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili, v návaznosti na základní vzdělávání a na úrovni odpovídající jejich schopnostem a studijním předpokladům, následující klíčové kompetence.

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že žáci by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení),
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy,
- umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace z různých informačních zdrojů,

- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že žáci by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému,
- získat informace potřebné k řešení problému,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že žáci by měli:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce,
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění,
- být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že žáci by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat predsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že žáci by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i svět. kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že žáci by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání,
- uvědomovat si význam celoživotního učení,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. žáci by měli:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti**

Žák je veden k tomu, aby:

- uměl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých a kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byl ochoten angažovat se nejen ve vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážil si materiálních a duchovních hodnot a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace,
- byl tolerantní a respektoval tradice a společenské zvyklosti daného sociokulturního prostředí,
- aktivně vystupovat proti projevům rasové nesnášenlivosti a xenofobie,
- dokázal se orientovat v masových médiích, využíval je, ale také kriticky hodnotil, učil se být odolný vůči myšlenkové a názorové manipulaci.

Člověk a životní prostředí

Žák je veden k tomu, aby:

- poznával svět a učil se mu rozumět,
- chápal a respektoval nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím,
- chápal význam strategie udržitelného rozvoje světa a seznamoval se s jejím zajišťováním v zemích dané jazykové oblasti.

Člověk a svět práce

Žák je veden k tomu, aby:

- vyhledával a posuzoval informace o profesních záležitostech a dovedl s nimi pracovat.

Informační a komunikační technologie

Žák je veden k tomu, aby:

- používal internet pro vyhledávání doplňujících informací a aktuálních údajů z oblasti společensko-politického a kulturního dění v zemích dané oblasti,
- využíval on-line učebnic a testů pro domácí samostudium.

Mezipředmětové vztahy

– český jazyk a literatura	– občanská nauka
– dějepis	– základy přírodních věd
– hospodářský zeměpis	– písemná a elektronická komunikace
– informační technologie	– ekonomika

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

V souvislosti s RVP je žádoucí zavést takové způsoby hodnocení, které směřují k omezení reproduktivního pojetí výuky. Důraz se klade **na informativní a výchovné funkce hodnocení**. Žáci budou vedeni k tomu, aby byli schopni objektivně kritického sebehodnocení a sebehodnocování. Způsoby hodnocení by měly spočívat v kombinaci známkování, slovního hodnocení, využívání bodového systému, eventuálně procentuálního vyjádření.

Významnější písemné práce: 4 za školní rok, resp. 2 za pololetí a 2 testy s poslechovým subtestem.

Základní formou hodnocení výsledků vzdělávání je klasifikace vyjádřená známkou podle stupnice 1 - 5. Definice úrovně vědomostí a kompetencí odpovídající jednotlivým stupňům známek vychází z definic vnitřního řádu školy. Při hodnocení se přihlíží nejen ke gramatické a lexikální správnosti, ale zohledňuje se také **rozsah a rozmanitost** používaných jazykových a stylizačních prostředků.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Anglický jazyk (1. cizí jazyk) - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – v rozsahu aktivně osvojených jazykových prostředků dokáže vhodně, pohotově a jazykově relativně správně reagovat v běžných situacích – s použitím slovníku dokáže samostatně sestavit popis místa, charakteristiku osoby – dovede sestavit neformální dopis – rozumí souvislému projevu vyučujícího i reprodukovanému kultivovanému projevu rodilého mluvčího pronášenému v běžném hovorovém tempu obsahujícímu probrané jazykové prostředky i přiměřené množství neznámých výrazů – dokáže vést přirozený dialog, zeptat se na smysl nepochopeného výrazu či věty, požádat o zpřesňující informace a podobné informace podat – dokáže souvisle hovořit v rámci probraných tematických okruhů i na základě vizuální opory (obrázek, tabulka) – čte výrazně, foneticky správně vybrané texty – čte s porozuměním přiměřeně náročné všeobecně orientované texty – dokáže využívat logického odhadu významu neznámých výrazů či tvarů z kontextu – dovede využívat dvojazyčný slovník – dokáže zaznamenat a zformulovat hlavní myšlenky či informace z vyslechnutého nebo přečteného textu Jazykové prostředky Žák – systematicky si upevňuje návyky správné výslovnosti, důraz je kladen na rytmus, přízvuk a intonaci – aktivně si osvojuje nová slova, idiomy, slovní spojení, včetně frazeologie běžného společenského styku	1. Lidé – hrdinové a zlosyni – popis charakteru a vzhledu – přídavná jména s předložkami – přítomný čas prostý a průběhový – vyjádření překvapení a obav – neformální dopis 2. Lidé – životní styly – životní styl ve městě a na vesnici – co mám a nemám rád – popis místa – dotazování se na cestu – stupňování přídavných jmen – gerundium a infinitiv – přídavná jména s předložkami 3. Modrá planeta - Země volá – vyjadřování množství – ochrana životního prostředí – zvířata, zoologická zahrada – předpřítomný čas prostý / průběhový – psaní vzkazů 4. Modrá planeta – vyprávění cestovatelů – balíme se na dovolenou – počasí – přídavná jména končící <i>-ed / -ing</i> – minulý čas prostý a průběhový – tvoření souvětí – určitý a neurčitý člen (<i>a, an, the</i>) – stížnosti a omluvy – vyjádření souhlasu a nesouhlasu – popis obrázku – psaní povídky

– ovládá základní časy – správně tvoří otázky – správně používá tázací zájmena a příslovce – správně stupňuje přídavná jména – dokáže používat určitý i neurčitý člen Země příslušné jazykové oblasti Žák – zná základní geografické údaje anglicky mluvících zemí – dovede srovnat základní rysy našeho způsobu života a života zemí daného jazyka	
--	--

Anglický jazyk (1. cizí jazyk) - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – v rozsahu aktivně osvojených jazykových prostředků dokáže vhodně, pohotově a jazykově správně reagovat v běžných situacích společenského života, v reakcích vyjádřit i své postoje – rozumí souvislému projevu vyučujícího i reprodukovanému kultivovanému projevu rodilého mluvčího pronášenému v běžném hovorovém tempu i s méně pečlivou výslovností /autentické nahrávky/ v rámci probraného učiva i s přiměřeným množstvím neznámých výrazů či tvarů – dovede sdělit hlavní myšlenky či informace z delšího vyslechnutého či přečteného přiměřeně náročného textu – dokáže volně reprodukovat nepřipravený vyslechnutý či přečtený text – souvisle hovoří v rámci probraných tematických okruhů na všeobecná témata – je schopen aktivně se zúčastnit diskuse, vyjádřit své názory, oponovat názorům ostatních, či souhlasit s nimi, požádat o zpřesnění údajů apod., – využívá logického odhadu významu neznámých výrazů či tvarů z kontextu	1. Životní okamžiky - nabídka – typy obchodů, nakupování – ceny, oblečení – modální slovesa v přítomném a minulém čase – výrazy <i>too, enough</i> (příliš, dostatečně) – popis předmětů 2. Životní okamžiky - šťastné chvíle – tradiční irská svatba – oslavy a zvyky, gratulace – budoucí čas – frázové sloveso <i>break</i> – slovesa s předložkami 3. Cítit se dobře – restaurace – restaurace, supermarket – vaření, stolování, objednávání jídel – počítatelná a nepočítatelná podst. jména – výrazy <i>some/any/no/every</i> (nějaký, žádný, každý) – předminulý čas průběhový a prostý – slovesa s předložkou – psaní povídky

Jazykové prostředky Žák – dovede rozlišovat a používat přítomný čas prostý a průběhový – dovede rozlišovat a používat minulý čas prostý a průběhový – správně tvoří slova pomocí předpon a přípon – dokáže správně používat kvantitativní výrazy, zájmena a členy – rozlišuje předpřítomný čas prostý a průběhový – dovede vyjadřovat časové a podmínkové vztahy – spojuje věty v souvětí vhodnými spojkami – dovede formulovat otázky i záporné věty, ovládá způsob krátkého reagování na otázky – zná způsob zapisování i čtení číselných výrazů. Země příslušné jazykové oblasti Žák – identifikuje objekty významné z hlediska kulturního a turistického – zná významné společenské zvyklosti a tradice	4. Cítit se dobře – být fit – poslední velký závod – sport – trpný rod – podmínkové věty – vyjadřování názorů – u lékaře – psaní eseje
--	--

Anglický jazyk (1. cizí jazyk) - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – v rozsahu aktivně osvojených jazykových prostředků dokáže vhodně, pohotově a jazykově relativně správně reagovat v běžných situacích – dokáže volně reprodukovat jednoduchý nepřipravený text – s použitím slovníku dokáže samostatně sestavit popis, charakteristiku osoby, jednoduchý životopis – rozumí souvislému projevu vyučujícího i reprodukovanému kultivovanému projevu	1. Moderní způsob života – vyjít si ven – kulturní dění – filmy, knihy, noviny, televize – podmínkové věty – věty přací a vztažné – divadlo – neformální dopis 5. Moderní způsob života – rychle dopředu – mládež v Británii – nové technologie – počítače, posílání textových zpráv

rodilého mluvčího pronášenému v běžném hovorovém tempu, obsahujícímu probrané jazykové prostředky i přiměřené množství neznámých výrazů – dokáže vést přirozený dialog, zeptat se na smysl nepochopeného výrazu či věty – dovede sestavit neformální dopis – dokáže souvisle hovořit v rámci probraných tematických okruhů i na základě vizuální opory (obrázek, tabulka) – čte výrazně, foneticky správně vybrané texty – čte s porozuměním přiměřeně náročné všeobecně orientované texty – dokáže využívat logického odhadu významu neznámých výrazů či tvarů z kontextu – dovede využívat dvojjazyčný slovník – dokáže zaznamenat a zformulovat hlavní myšlenky či informace z vyslechnutého nebo přečteného textu – je schopen písemně vyjádřit své myšlenky Jazykové prostředky Žák – systematicky si upevňuje návyky správné výslovnosti, důraz je kladen na rytmus, přízvuk a intonaci – aktivně si osvojuje nová slova, idiomy, frázová slovesa a slovní spojení, včetně frazeologie běžného společenského styku – při práci s textem průběžně poznává základní způsoby tvoření slov – ovládá základní časy – správně tvoří otázky – správně používá tázací zájmena a příslovce – správně stupňuje přídavná jména – dokáže používat určitý i neurčitý člen Země příslušné jazykové oblasti Žák – zná základní geografické údaje anglicky mluvících zemí, nejvýznamnější kulturní památky – dovede srovnat základní rysy našeho způsobu života a života zemí daného jazyka	– nepřímá řeč – popis obrázku – reakce na problém – popis události – stížnost 6. Povahové vlastnosti lidí a vzhled – popis charakteru a vzhledu – každodenní aktivity, domácí práce – tvoření adjektiv ze sloves a podstatných jmen – přítomné časy – stavová slovesa – žádost o pomoc, omluvy – vyjádření obdivu 7. Životní prostředí – zvířata – flóra a fauna – sociální otázky – modální slovesa - <i>must, have to, should, ought to, mustn't</i> (musíš / měl bys / nesmíš) – budoucí čas (<i>will x going to</i>) – návrhy, souhlas, nesouhlas 8. Dovolená – cestování a dovolená – způsoby přepravy – ubytování – negativní adjektiva – minulé časy – popis obrázků – vyjádření nespokojenosti
--	---

Anglický jazyk (1. cizí jazyk) - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – v rozsahu aktivně osvojených jazykových prostředků dokáže vhodně, pohotově a jazykově relativně správně reagovat v běžných situacích – dokáže volně reprodukovat jednoduchý nepřipravený text – s použitím slovníku dokáže samostatně sestavit popis, charakteristiku osoby, jednoduchý životopis – rozumí souvislému projevu vyučujícího i reprodukovanému kultivovanému projevu rodilého mluvčího pronášenému v běžném hovorovém tempu, obsahujícímu probrané jazykové prostředky i přiměřené množství neznámých výrazů – dokáže vést přirozený dialog, zeptat se na smysl nepochopeného výrazu či věty, požádat o zpřesňující informace a podobné informace podat – dovede sestavit neformální dopis – dokáže souvisle hovořit v rámci probraných tematických okruhů i na základě vizuální opory (obrázek, tabulka) – čte výrazně, foneticky správně vybrané texty – používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek – čte s porozuměním přiměřeně náročné všeobecně orientované texty – dokáže využívat logického odhadu významu neznámých výrazů či tvarů z kontextu – dovede využívat dvojjazyčný slovník i mluvnické příručky – dokáže zaznamenat a zformulovat hlavní myšlenky či informace z vyslechnutého nebo přečteného textu – je schopen písemně vyjádřit své myšlenky	1. Vzdělávání – typy škol – předměty ve škole – nepřímá řeč – telefonování – zdvořilá žádost – popis obrázků 2. Části těla, nálady a pocity – části těla, nálady a pocity – řeč těla – osobní zážitky – festivaly – mytická stvoření, Halloween – komparativ a superlativ – vztažné věty – pozvání, akceptace či odmítnutí pozvání 3. Zábava, technologie – zábava, přístroje, filmy a televize, internet – kvantifikátory – členy – příslovce – reflexivní zájmena – dovětky – vyjadřování názorů

Jazykové prostředky Žák – systematicky si upevňuje návyky správné výslovnosti, důraz je kladen na rytmus, přízvuk a intonaci – aktivně si osvojuje nová slova, idiomy, frázová slovesa a slovní spojení, včetně frazeologie běžného společenského styku – při práci s textem průběžně poznává základní způsoby tvoření slov – ovládá základní časy – správně tvoří otázky – správně používá tázací zájmena a příslovce – správně stupňuje přídavná jména – dokáže používat určitý i neurčitý člen Země příslušné jazykové oblasti Žák – zná základní geografické údaje anglicky mluvících zemí, jejich hlavní města, nejvýznamnější kulturní památky, nejnavštěvovanější místa – dovede srovnat základní rysy našeho způsobu života a života zemí daného jazyka – je schopen sledovat významné aktuální informace o příslušných zemích	
---	--

Anglický jazyk (2. cizí jazyk) – 1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – rozumí základnímu obsahu sdělení jednoduchého projevu vyslovenému spisovně a pomalu v anglickém jazyce – rozumí základním slovům a frázím týkajícím se osoby, rodiny a svého okolí; jednoduše o nich hovoří – přečte si jednoduché anglické nápisy a rozumí jim – čte s porozuměním méně náročné texty – dokáže poskytnout základní informace z textu za použití jednoduchých gramatických konstrukcí – ptá se na cestu a chápe pomalu vysvětlované pokyny – vede jednoduchou anglickou konverzaci – používá základní anglickou frazeologii Jazykové prostředky Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky anglického jazyka – vyslovuje srozumitelně, i když pod patrným vlivem mateřského jazyka – má dostatečnou slovní zásobu včetně frazeologie a používá jednoduché gramatické struktury v rozsahu daných tematických celků – v zásadě dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu	1. Základní pozdravy, představení se – anglická abeceda – hláskování – číslovky – barvy 2. Přátelé – sloveso <i>be (být)</i> – země a národnosti – členy – ukazovací zájmena 3. Rodina – aktivity ve volném čase – slovesa <i>have got</i> a <i>can</i> (mít, moci) – přivlastňovací pád – popis vzhledu a charakteru – dovednosti, žádost o pomoc 4. Způsob života – každodenní činnosti – školní předměty – zaměstnání – přítomný prostý čas – sloveso <i>like + -ing</i> – frekvenční příslovce – určování hodin 5. Bydlení – názvy místností v bytě nebo domě – názvy obchodů a jiných budov ve městě – existenční vazba <i>there is/are</i> – množné číslo – popis cesty

	6. Jídlo a pití – počítatelnost podstatných jmen – určování množství – zájmena <i>some / any</i> (nějaký) a neurčitý člen – znamení zvěrokruhu
--	--

Anglický jazyk (2. cizí jazyk) – 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – dokáže zachytit podstatu krátkých, zřetelných a jednoduchých sdělení a pochopit jejich smysl – rozumí jednoduchým základním pokynům, frázím a výrazům (např. informace o sobě a rodině, nakupování, místopis, cestování, počasí, doprava), pokud jsou vysloveny zřetelně a v pomalejším tempu – rozumí krátkým jednoduchým textům obsahujícím frekventovanou slovní zásobu včetně určitého množství mezinárodních výrazů – rozumí krátkým, zřetelně pronášeným autentickým zvukovým nahrávkám, které se týkají předvídatelných všedních záležitostí a snaží se z nich vybrat nejdůležitější informace – jednoduchým jazykem diskutuje o běžných praktických záležitostech, o známých tématech a činnostech – zvládne krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumí natolik, aby sám dokázal konverzaci udržet – předává a získává omezené množství informací o známých věcech a běžných záležitostech Jazykové prostředky Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně; vliv mateřského jazyka může být patrný	1. Počasí – měsíce a roční období – přítomný průběhový čas – oblečení – druhý stupeň přídavných jmen – pohlednice, dopis 2. Život v minulosti – řadové číslovky – datum, letopočty – minulý čas od slovesa <i>be</i> (být) – minulý čas prostý pravidelných sloves – časové předložky – vazba <i>used to</i> (opakovaná činnost v minulosti) 3. Vyhynulá zvířata – popis zvířat – sloveso <i>could</i> (moci) – minulý čas prostý nepravidelných sloves – příběh v minulosti 4. Svět zítřka – plány do budoucna – vyjádření budoucnosti: sloveso <i>will</i>, vazba <i>going to</i>, přítomný průběhový čas – sportovní aktivity – e-mail

– má dostatečnou slovní zásobu včetně frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů – dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu – používá jednoduché gramatické struktury v zásadě správně, stále však dělá menší chyby, které nebrání porozumění – dokáže napsat krátké jednoduché poznámky dokáže napsat stručný jednoduchý text na pohlednici – dokáže napsat jednoduchý osobní dopis, například poděkování nebo pozdrav Země příslušné jazykové oblasti Žák – má základní znalosti o anglicky mluvících zemích a odpovídající slovní zásobu k jejich uplatnění v běžné konverzaci – ptá se na to, co ho zajímá – dokáže porovnávat získané informace	5. Cestování – cizí země – společenská pravidla v cizích zemích – modální slovesa <i>must / can / Should</i> (muset / moci / měl bys) – předpřítomný čas – třetí stupeň přídavných jmen
--	---

Anglický jazyk (2. cizí jazyk) – 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – v rozsahu aktivně osvojených jazykových prostředků dokáže vhodně, pohotově a jazykově relativně správně reagovat v běžných situacích každodenního života – vede přirozený dialog, pokouší se zeptat na smysl nepochopeného výrazu či věty, požádat o zpřesňující informace – dovede sdělit hlavní myšlenky či informace z vyslechnutého či přečteného textu obsahujícího známý jazykový materiál i přiměřené množství neznámých výrazů či tvarů – v rozsahu aktivně osvojených jazykových prostředků dokáže vhodně, pohotově a jazykově relativně správně reagovat v běžných situacích každodenního života	1. Chvilě v životě – práce a denní rutina – volnočasové aktivity – slavné osobnosti – typy domů a jejich vybavení Gramatika a jazykové funkce: – přítomný čas prostý a průběhový – příslovce četnosti – vazba <i>going to</i> (blízká budoucnost) – minulý čas prostý a vazba <i>used to</i> – zjišťovací otázky – určování času – nabídky, návrhy

	2. V našem světě – dovolená, cestování, doprava – počasí – zeměpisné zajímavosti – ohrožené druhy a jejich ochrana – dopis Gramatika a jazykové funkce: – předpřítomný čas a jeho vztah k minulému času prostému – srovnávání přídavných jmen – popis cesty – objednávka dovolené – stanovení a přijímání rad a svolení 3. Pro cenný život – přírodní a civilizační katastrofy – nehody
--	--

Anglický jazyk (2. cizí jazyk) – 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – v rozsahu aktivně osvojených jazykových prostředků dokáže vhodně, pohotově a jazykově relativně správně reagovat v běžných situacích každodenního života – zvládá vést přirozený dialog, zeptat se na smysl nepochopeného výrazu či věty, požádat o zpřesňující informace a podobné informace podat – dovede sdělit hlavní myšlenky či informace z vyslechnutého či přečteného textu obsahujícího známý jazykový materiál i přiměřené množství neznámých výrazů či tvarů – souvisle hovoří v rámci probraných tematických okruhů i na základě vizuální opory /obrázek, tabulka, formulář apod./ – čte foneticky správně vybrané texty – čte s porozuměním přiměřeně náročné texty	1. Pro cenný život – zdravotní problémy, životní styl – zdravotnické profese – části lidského těla, zdravotní potíže, jejich řešení – u lékaře, nákup v lékárně Gramatika a jazykové funkce: – minulý čas prostý a průběhový, vyprávění minulých událostí – reflexivní zájmena – předminulý čas – spojovací výrazy – podmínková věta 1. a 2. typu – modální slovesa – zákazy, příkazy, rady

– snaží se využívat logického odhadu významu neznámých výrazů či tvarů z kontextu – dovede využívat dvojjazyčný slovník dovede sestavit neformální i jednoduchý formální dopis i jiná písemná sdělení – systematicky si upevňuje návyky správné výslovnosti se zdůrazněním suprasegmentálních prvků /rytmus, přízvuk, intonace, redukce slabik a slov/ – aktivně si osvojuje nová slova a slovní spojení, včetně frazeologie běžného společenského styku – při práci s textem průběžně poznává základní způsoby tvoření slov a nejčastější druhy konverzace	2. Tak pojďme! – jídlo, nápoje, stravování, objednávky v restauraci – obchody a nakupování – koníčky, volný čas – sport a zábava Gramatika a jazykové funkce: – počitatelnost podstatných jmen – kvantifikátory – budoucí časy <i>will</i> a <i>going to</i> – infinitivy a gerundia – koncovky přídavných jmen a slovesných tvarů <i>-ing/-ed</i> 3. Neuvěřitelné, ale skutečné – vynálezy, zlepšováky – svět počítačů – vesmír – nadpřirozené jevy – problémy životního prostředí – popis předmětů – nabídka pomoci Gramatika a jazykové funkce: – pořadí přídavných jmen – trpný rod – nepřímá řeč – vztažné věty
---	--

Německý jazyk (1. cizí jazyk) - 1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – představí se – seznámí se – podává základní informace o sobě a o své rodině – rozumí souvislým projevům v běžném řečovém tempu – čte s porozuměním – vyzná se v textu – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu – překládá text – používá slovník – je schopen ústního a písemného projevu v dané situaci – je schopen ústního a písemného projevu v rozsahu daných tematických okruhů – střídá receptivní a produktivní činnosti – napíše jednoduchý dopis – formuluje vlastní myšlenky – získává informace – podává informace – řeší standardní řečové situace – komunikuje v restauraci – komunikuje při nákupech – popíše své bydliště	1. První kontakty – výslovnost – pozdravy – osobní zájmena – představování – telefonování – počítání – slovosled ve větě oznamovací a tázací – časování sloves
	2. Dům a domácnost – počítání, číslovky – člen určitý a neurčitý – zápor <i>nicht</i> a <i>kein</i> – přivlastňovací zájmena
	3. Jídlo a pití – modální sloveso <i>mögen</i> – rozkazovací způsob – 4.pád – slovesa se změnou kmenové samohlásky – pořádek slov v oznamovací větě se způsobovým slovesem – zápor <i>nicht mehr</i>, <i>kein...mehr</i> – výrazy množství
	4. Volný čas – způsobová slovesa – slovesa s odlučitelnými předponami – neurčitý podmět <i>man</i> a <i>es</i> – částice – časové údaje – další silná slovesa
	5. Bydlení – ukazovací zájmena – zájmena <i>einer</i>, <i>keiner</i>, <i>welcher</i> – předložky se 3. pádem – předložky se 4. pádem – vazba <i>es gibt</i>

Jazykové prostředky Žák – vyslovuje co nejbližše přirozené výslovnosti – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka – disponuje dostatečnou slovní zásobou v rozsahu daných tematických okruhů – dodržuje základní pravopisné normy – domluví se v běžných jednoduchých situacích Země příslušné jazykové oblasti Žák – vyzná se v oblasti kultury dané jazykové oblasti – má základní informace o jídelních zvyklostech německy mluvících zemí – disponuje faktickými znalostmi o reáliích dané jazykové oblasti – má přehled o školském systému v Německu – propojuje znalosti o německy mluvících zemích v kontextu znalostí o České republice	6. Nemoc – další přivlastňovací zájmena – přivlastňovací zájmeno svůj – modální slovesa – perfektum, přičestí minulé u slabých sloves – perfektum, přičestí minulé u silných sloves – pomocná slovesa <i>haben, sein</i> – rozkazovací způsob
	7. Všední den – perfektum všech sloves – příslovečné určení místa, předložka <i>in</i>, určení 3. a 4. pádu – osobní zájmena ve 4.pádu – příslovečné určení času, předložky <i>in, an</i>, užití <i>jeder, nächster a letzter</i>
	8. Orientace ve městě – předložky se 3. nebo 4. pádem – slovesa <i>stellen, stehen, legen, liegen</i> – sloveso <i>lassen</i>
	9. Nakupování – použití 3.pádu – spojky a spojovací slova – 4.pád osobních zájmen – stupňování přídavných jmen a příslovčí v přísudku
	10. Německý jazyk a německá kultura – řadové číslovky – předložky u časových údajů – užití 2.pádu – názvy zemí – předložky se 4.pádem – tázací zájmeno <i>welcher</i> – vyjádření míry
	11. Písemné práce – hodnocení – opravy

Německý jazyk (1. cizí jazyk) - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – rozumí přiměřeným souvislým projevům (monologickým i dialogickým) ve standardním řečovém tempu – čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu – dokáže se vyjadřovat ústně i písemně k probíraným tematickým okruhům – je schopen ústního a písemného vyjádření situačně a tematicky zaměřeného – formuluje vlastní myšlenky – vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích – pohotově a vhodně řeší standardní řečové situace – orientuje se ve školském systému – dokáže vysvětlit rodinné vztahy – přeloží text a používá slovníky – zvládne podat radu – vyjadřuje svá přání do budoucnosti, dokáže ucházet se o pracovní místo – dokáže napsat životopis – je schopen vést přijímací pohovor	1. Opakování učiva učebnice Themen aktuell 1 – slovní zásoba – gramatika
	2. Vzhled a osobnost – popis osob – oblečení, tolerance a předsudky – skloňování přídavných jmen – <i>dieser, mancher, jeder, alle</i> – <i>so ein, was für ein</i>
	3. Škola, vzdělání, povolání – zaměstnání, spokojenost s povoláním – oblíbené profese – školní systém, volba povolání, šance v profesi – hledání pracovního místa – životopis – préteritum způsobových sloves – vedlejší věty – datum
	4. Opakování, kontrolní písemná práce, opravy – slovní zásoba, gramatika
Jazykové prostředky Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně, co nejbližše přirozené výslovnosti – má dostatečnou slovní zásobu včetně frazeologie – dodržuje základní pravopisné normy	5. Zábava a televize – televizní program, vysílání v rádiu – zvrtná slovesa – předložkové a bezpředložkové vazby sloves – zájmenná příslovce tázací a ukazovací – konjunktiv II (<i>haben, sein, wissen</i> + způsob. slovesa) – konjunktiv s <i>würde</i> + infinitiv
Země příslušné jazykové oblasti Žák – má faktické znalosti o realitách dané jazykové oblasti – má informace o významných osobnostech v kultuře	6. Průmysl, práce, hospodářství – povolání, profese kolem aut – produkce automobilů – směny v práci – skloňování stupňovaných přídavných jmen – srovnávací věty

	– trpný rod – použití slovesa <i>werden</i> – neurčité číslovky
	7. Rodina a osobní vztahy – partnerské problémy – rodiče a děti – výchova dříve a nyní – generační problémy – dětství – infinitiv prostý a infinitiv s <i>zu</i> – vedlejší věty se spojkou <i>dass</i> – vedlejší věta s <i>dass</i> nebo infinitiv s <i>zu</i> – préteritum – časové věty se spojkou <i>když</i> (<i>wenn, als</i>) – předložky <i>während, bei, mit</i> – příslovce <i>recht, ziemlich, sehr, besonders, fruchtbar</i>
	8. Opakování – slovní zásoba a gramatika – kontrolní písemná práce, opravy

Německý jazyk (1. cizí jazyk) - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – hovoří o příslušných tématech, – je schopen ústního a písemného vyjádření situačně a tematicky zaměřeného – ovládá náležitosti obchodní korespondence, včetně potřebné frazeologie – dokáže stylizovat jednoduchý obch. dopis – vyřídí telefonáty různého obsahu – formuluje vlastní myšlenky, vyjadřuje se téměř bezchybně, – pohotově řeší standardní řečové situace týkající se pracovní činnosti	1. Příroda a životní prostředí – počasí a 4 roční období – ochrana životního prostředí – použití <i>es</i> – věty vztažné
	2. Němci v zahraničí a cizinci v Německu – plánování dovolené a cesty – práce v Německu – nepřímé otázky – věty účelové – podvojně spojky
	3. Německo – zeměpisné údaje – hospodářství, zemědělství – politický systém, dějiny

Jazykové prostředky Žák – vyslovuje co nejlépe přirozené výslovnosti – má dostatečnou slovní zásobu frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů – dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu – ovládá základní způsoby tvoření slov v jazyce a vhodně je uplatňuje – dokáže sepsat vlastní strukturovaný životopis – používá fráze v telefonních rozhovorech Země příslušné jazykové oblasti Žák – má faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech v Německu – má přehled v literatuře německy mluvících zemí	– vyjádření času – předložkové vazby příd. a podst. jmen – slabé skloňování podst. jm. – věty časové
	4. Mezilidské vztahy – soužití generací – blahopřání a projevy soustrasti – zvrtná slovesa
	5. Knihy a četba – němečtí autoři – literární texty a práce s nimi
	6. Telefonování – základní slovní zásoba – fráze
	7. Obchodní korespondence – úprava úředního dopisu – základní slovní zásoba, fráze – základní obchodní dopisy – životopis
	8. Písemné práce a jejich opravy

Německý jazyk (1. cizí jazyk) - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – rozumí složitějším souvislým projevům – uplatňuje různé techniky čtení textu – dokáže se vyjadřovat písemně i ústně k tématům probíraných tematických okruhů – vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných situacích – dovede písemně zaznamenat podstatné myšlenky a informace z textu – formuluje vlastní myšlenky – je schopen komunikovat při nakupování – dokáže se písemně ucházet o pracovní místo – dokáže napsat inzerát – je schopen se aktivně účastnit diskuze	1. Komunikace – navázání kontaktu – zvrtná zájmena – předložková doplnění – zájmenná a tázací příslovce
	2. Bydlení – konjunktiv II. – opisný tvar <i>würde</i> + infinitiv – složená slova – trpný rod + způsobové sloveso
	3. Volný čas – předložky u časových údajů – stupňování – konjunktiv II: použití

Jazykové prostředky Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti – má dostatečnou slovní zásobu, včetně frazeologie daných tematických okruhů – dodržuje základní pravopisné normy Země příslušné jazykové oblasti Žák – má faktické znalosti o reáliích dané jazykové oblasti – má základní informace o školském systému v Německu	4. Každodenní život – vztažná zájmena – <i>wenn...dann, je ...desto</i> – tvoření slov
	5. Vzdělání a povolání – <i>obwohl a trotzdem</i> – sloveso <i>lassen</i> – konjunktiv II pro minulost
	6. Školství – spojky <i>als, wenn, bevor, nachdem</i> – čas předminulý
	7. Mezilidské vztahy – podstatná jména <i>-heit a -keit</i> – věty vedl. účelové <i>um...zu a damit</i>
	8. Nákupy – tvoření slov – sloveso <i>werden</i>
	9. Nová media – důvody <i>weil, denn, deshalb</i> – spojky <i>dass, ob</i> – tvoření slov
	10. Cestování a mobilita – čas budoucí – důvody <i>weil, da, wegen</i>
	11. Evropská unie
	12. Písemné práce a jejich oprava

Německý jazyk (2. cizí jazyk) - 1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – představí se, seznámí se – podává informace o sobě a o své rodině – rozumí jednoduchým souvislým projevům v běžném řečovém tempu – čte s porozuměním, orientuje se v textu – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu – překládá text, používá slovník – je schopen ústního a písemného projevu v dané situaci – je schopen ústního a písemného projevu v rozsahu daných tematických okruhů – střídá receptivní a produktivní činnosti – napíše jednoduchý dopis Řečové dovednosti Žák – vyslovuje co nejbližší přirozené výslovnosti – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka – disponuje dostatečnou slovní zásobou v rozsahu daných tematických okruhů – dodržuje základní pravopisné normy – domluví se v běžných jednoduchých situacích Země příslušné jazykové oblasti Žák – orientuje se v oblasti kultury dané jazykové oblasti – má základní informace o jídelních zvyklostech německy mluvících zemí – disponuje faktickými znalostmi o reáliích dané jazykové oblasti	1. První kontakty – výslovnost – pozdravy – představování – telefonování – počítání – slovosled ve větě oznamovací a tázací – časování sloves
	2. Dům a domácnost – počítání, číslovky – člen určitý a neurčitý – zápor <i>nicht</i> a <i>kein</i> – přivlastňovací zájmena
	3. Jídlo a pití – modální sloveso <i>mögen</i> – rozkazovací způsob – 4.pád – slovesa se změnou kmenové samohlásky – pořádek slov v oznamovací větě se způsobovým slovesem – zápor <i>nicht mehr</i>, <i>kein...mehr</i> – výrazy množství
	4. Volný čas – způsobová slovesa – slovesa s odlučitelnými předponami – neurčitý podmět <i>man</i> a <i>es</i> – částice – časové údaje – další silná slovesa
	5. Písemné práce – hodnocení – opravy

Německý jazyk (2. cizí jazyk) - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti Žák – rozumí souvislým projevům ve standardním řečovém tempu – čte s porozuměním, orientuje se v textu, analyzuje hlavní myšlenky – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření – je schopen ústního i písemného vyjádření se situačním zaměřením – formuluje vlastní myšlenky – vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných předvídatelných situacích – dokáže přeložit text a používat slovníky – vede rozhovory – rozlišuje informace, se kterými pracuje – dokáže se zeptat na cestu a cestu vysvětlí – zvládne sdělit náplň svého dne – argumentuje kritérii při hledání bydlení – vede rozhovor s lékařem a dokáže sdělit své obtíže – uvádí klady a zápory – formuluje rady – vymezuje zákazy – definuje části těla	1. Opakování učiva 1. – 4. lekce – slovní zásoba – gramatika
	2. Bydlení – popis bydlení – psaní pohlednice kamarádovi – ukazovací zájmena – zájmena <i>einer, keine, welcher</i> – předložky <i>in, an, auf</i> se 3. p., <i>für</i> se 4. p. – složená podst. jména – vazba <i>es gibt</i> – další částice – <i>eigentlich, wohl</i> – video: „Alles Gute“
	3. Nemoc – popis obtíží – části těla – další přivlastňovací zájmena, zájmeno „svůj“ – způsobová slovesa – <i>sollen, wollen</i> – rozkazovací způsob ve 2. os. jed. a mn. čísla – minulý čas – perfektum – struktura a př. – video: „Einblicke“ – vánoční zvyky, písně – opakování – kontrolní písemná práce, opravy
Jazykové prostředky Žák – dokáže napsat pohlednici, inzerát – má dostatečnou slovní zásobu, včetně frazeologie k daným tematickým okruhům – v písemném projevu dodržuje základní pravopisné normy	4. Běžný den – vyprávění o všedním dni – podání informací o činnostech a prožitcích v průběhu dne – vyprávění příběhu – minulý čas – perfektum všech sloves – udání směru – <i>v, do</i> – osobní zájmena ve 4. pádě – užití <i>jeder, nächster, letzter</i> v časových údajích – video: „Alles Gute“

Země příslušné jazykové oblasti Žák – má faktické znalosti o Německu a Berlíně – má informace o turisticky atraktivních oblastech – orientuje se v mapě Německa	5. Orientace ve městě – udání místa – popis cesty – jmenování kladů a záporů – předložky se 3. nebo 4. pádem – slovesa <i>stellen, stehen, liegen, legen</i> – video: „Alles Gute“ – opakování, kontrolní písemná práce, opravy
--	--

Německý jazyk (2. cizí jazyk) - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti: Žák – rozumí přiměřeným souvislým projevům (monologickým i dialogickým) ve standardním řečovém tempu – čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, umí nalézt hlavní myšlenky – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření – je schopen ústního a písemného vyjádření situačně a tematicky zaměřeného – formuluje vlastní myšlenky – vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných předvídatelných situacích – dokáže přeložit text a používat slovníky – střídá receptivní a produktivní činnosti – vede dialogy – domluví se při nákupu Jazykové prostředky Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka – vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti – má dostatečnou slovní zásobu včetně frazeologie v rozsahu daných temat. okruhů – dodržuje základní pravopisné normy	1. Oslava narozenin – dárky, pozvání na oslavu – komunikační technika – pád podst. jm., členů, záporného zájmena a přív. zájmena, 4. pád osobních zájmen – stupňování příd. jm. a příslovčí v přísudku – spojky a spojovací slova
	2. Německý jazyk a německá kultura – německy mluvící země a jejich osobnosti – J. W. Goethe a W. A. Mozart – Německo, geografické údaje, hospodářství, politický systém – spisovná němčina a dialekty – řadové číslovky – předložky u časových údajů – pád, vyjádření míry – názvy zemí, zájmeno <i>welcher</i> – předložky se 4. pádem
	3. Zevnějšek, popis osob – vlastnosti, vzhled – skloňování přídavných jmen – zpodstatnělá přídavná jména – zájmena jaký, tento, mnohý, každý, všichni
	4. Korespondence – osobní dopis

Země příslušné jazykové oblasti Žák – má faktické znalosti o reáliích dané jazykové oblasti – zná společenské zvyklosti, geografické a kulturní poznatky o zemích dané jazykové oblasti – má informace o významných osobnostech německé jazykové oblasti – rozlišuje formou i obsahem soukromý a obchodní dopis	5. Škola, vzdělání, povolání – školní systém v ČR a SRN – nabídka povolání, inzeráty – životopis – préteritum způsob. sloves – pořádek slov v souvětí souřadném a podřadném, spojky – řadové číslovky
	6. Úřední dopis – úvodní a závěrečné fráze – žádost o místo – odpověď na inzerát – druhy obchodních dopisů
	7. Písemné práce a jejich oprava

Německý jazyk (2. cizí jazyk) - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Řečové dovednosti: Žák – rozumí přiměřeným souvislým projevům (monologickým i dialogickým) ve standardním řečovém tempu – čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, umí nalézt hlavní myšlenky – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření – je schopen ústního a písemného vyjádření situačně a tematicky zaměřeného – formuluje vlastní myšlenky – vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích – střídá receptivní a produktivní činnosti, vede dialogy – popisuje jednotlivé části auta	1. Kulturní život – televize, rozhlas, film, divadlo, hudba – zvrtná slovesa – slovesné vazby: předložkové a bezpředložkové vazby – zájmenná příslovce – konjunktiv préterita, opisná forma <i>s würde</i>
	2. Automobilový průmysl – části auta, v autoservisu – práce na směny – domácí rozpočet, kapesné – skloňování stupňovaných příd. jmen – trpný rod – sloveso <i>werden</i> a jeho použití – neurčité číslovky

Jazykové prostředky Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně, co nejbližše přirozené výslovnosti – má dostatečnou slovní zásobu, včetně frazeologie v rozsahu daných temat. okruhů – dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu	3. Rodina a osobní vztahy – rodinné vztahy – rodina dnes a dříve – infinitiv prostý a infinitiv s <i>zu</i> – vedlejší věty se spojkou <i>že</i> a <i>když</i> – préteritum slabých, silných, smíšených sloves – préteritum trpného rodu – předložka <i>během</i>
Země příslušné jazykové oblasti Žák – má faktické znalosti o reáliích dané jazykové oblasti (společenské, geografické a kulturní poznatky o zemích dané jazykové oblasti) – má přehled v oblasti kultury jedné z německy mluvících zemí – vlastními slovy reprodukuje zprávy o počasí	4. Příroda a životní prostředí – počasí a 4 roční období – ochrana životního prostředí – použití <i>es</i> – věty vztažné
	5. Písemné práce a jejich oprava

Francouzský jazyk (2. cizí jazyk) - 1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky – rozumí jednoduchým gestům a umí je napodobit – získá faktické znalosti o reáliích dané jazykové oblasti	1. Základní informace o jazyce – hláskosloví, abeceda, intonace, přízvuk – pozdravy, oslovení, omluva, gesta – základní číslovky 0 – 10 – geografie Francie
Žák – vyslovuje srozumitelně, co nejblíže přirozené výslovnosti – představí se, podá základní informace o sobě – vyplní jednoduchý formulář s osobními údaji – rozumí jednoduchým souvislým projevům v pomalém řečovém tempu	2. První kontakty a setkání – obraty při představování – slovesa <i>učit se, bydlet, jmenovat se, být, mít</i> – osobní zájmena nesamostatná – číslovky 11 – 69 – přídavná jména – rod zeměpisných jmen a předložky u měst a zemí – tázací zájmeno <i>quel</i>
Žák – rozumí krátkému telef. rozhovoru, zaznamenaná jednoduchý vzkaz volajícího – požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu	3. Lidé a jejich záliby – vynechání členu, člen neurčitý a určitý – člen dělivý a sloveso <i>faire</i> – slovesný zápor a 1. třída slovesná – neurčité zájmeno osobní <i>on</i> – číslovky 70 – 1 000 000
Žák – vytvoří krátký text o událostech a zážitcích v podobě pohlednice, krátkého dopisu a odpovědi na dopis – získá základní informace k poznání tradic a společenských zvyklostí ve Francii – vypráví jednoduché zážitky, popíše své pocity	4. Svátky ve Francii – nepravidelná slovesa <i>jít, moci, chtít</i> – blízká budoucnost – rozkazovací způsob – zdvořilá žádost – slovní výrazy s <i>avoir</i> – <i>faim, froid</i> – <i>il y a</i> – minulý čas složený s <i>avoir</i>
Žák – požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace – zprostředkuje informace dalším osobám – domluví setkání, program – vyjádří žádost, pozvání, odmítnutí	5. Volný čas, na návštěvě – otázka s <i>est</i> – <i>ce que</i> – určování času a data – nepravidelná slovesa <i>vědět a znát</i> – časování sloves na – er / pozvat, přijmout, navrhnout – nepravidelné sloveso <i>venir</i>

Žák – pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem – vyměňuje si informace běžné při neformálních hovorech, vyjádří svůj názor – aktivně používá získanou slovní zásobu v situacích každodenního života	6. Jídlo a pití, v restauraci – tázací zájmena <i>qu'est – ce que / quoi</i> – člen dělivý a výrazy množství – zájmenné příslovce <i>en</i> – osobní zájmena v předmětu přímém – nepravidelná slovesa <i>dát si, pít, platit</i>
--	---

Francouzský jazyk (2. cizí jazyk) - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – dokáže popsat a objasnit cestu do školy, na nádraží – orientuje se v textu, porozumí různým pokynům – formuluje zdvořilou žádost, obhájí a odůvodní nezájem, nesouhlas, nutnost	1. Ve městě, na ulici – skloňování, člen stažený – rozkaz kladný a záporný – předložky místní – číslovky řadové – sloveso <i>líbit se, věnovat</i> – francouzské hry
Žák – uplatňuje různé techniky čtení, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy – sdělí obsah a hlavní myšlenky vyslechnuté anebo přečtené – prokazuje faktické znalosti o demografických, hospodářských a společenských faktorech Francie a porovnává je s realitami mateřské země	2. Bydlení, životní prostředí – zájmena neurčitá a záporná – zájmena přivlastňovací – složený čas minulý – dokončení – zájmena vztažná <i>qui / que</i> – osobní zájmena v předmětu nepřímém – způsobová slovesa <i>devoir, falloir</i> – slovesné vazby s předložkou <i>à</i>
Žák – má informace o různých turisticky atraktivních oblastech – orientuje se v mapách francouzsky mluvících zemí – disponuje dostatečnou slovní zásobou na dané téma	3. Cestování, prázdniny – ukazovací zájmena nesamostatná – zájmenné příslovce <i>y</i> – postavení zájm. předmětů a příslovcí – předložky u názvů měst, zemí a kontinentů – nepravidelné sloveso <i>voir</i>
Žák – formuluje vlastní myšlenky, vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života – má informace o významných spisovatelích francouzské jazykové oblasti	4. Režim dne, týdenní plán – zvrtná slovesa – věta příčinná a účelová / <i>parce que, pour + infinitiv</i> – otázka inverzí – <i>ne . . . que / seulement</i> – nepravidelné sloveso <i>sortir</i> – Francouzi a četba

Žák – rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným v pomalejším hovorovém tempu – pozná společenské zvyklosti, získá další geografické a kulturní poznatky o francouzsky mluvících zemích	5. Frankofonie – předložky a výrazy s časovým významem – shoda přičestí minulého – pohybová slovesa – záporná slova <i>ne . . . plus / jamais</i> – stupňování přídavných jmen
Žák – je schopen ústního a písemného vyjádření situačně zaměřeného – formuluje vlastní myšlenky – vyjadřuje přání, zájem, obavu – charakterizuje vlastnosti lidí – sestaví jednoduchý úřední dopis	6. Plány do budoucna – budoucí čas jednoduchý – <i>subjonctif</i> – popis osoby – trvání v čase – rodina a přátelé

Francouzský jazyk (2. cizí jazyk) - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života – používá opisné prostředky při vyjadřování složitějších myšlenek	1. Doma – domácí práce, zábava – přív. zájmena samostatná – přehled sloves. koncovek – <i>imparfait</i> – jednoduchý minulý čas – rod přídavných jmen a jejich postavení ve větě – slovesa na – <i>ir / finir, choisir</i>
Žák – uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce – vyjádří a zdůvodní svůj názor, popíše své pocity	2. Paříž - město kultury a umění – odvozování př. jmen od sloves – otázka inverzí – vyjádření účelu – blízká minulost
Žák – dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače	3. Reklama a její význam – stupňování příd. jmen a příslovčí – zápor <i>ne. . . plus, jamais, ni – ni</i> – příslovce <i>toujours, encore</i>
Žák – přeloží text a používá slovníky – zapojí se do debaty na dané téma a argumentuje – zaujme stanovisko, uvede klady a zápory technického pokroku	4. Člověk a technika – zájmeno <i>même, aussi – non plus</i> – <i>imparfait a passé composé</i> – shoda přičestí minulého – výrazy s časovým významem – odvozování podstatných jmen od sloves

Žák – vyjádří se k různým formám diskriminace – navrhne řešení daného problému – vyhledá, zformuluje a zaznamená fakta týkající se probíraného tématu	5. Mezilidské vztahy – zájmeno <i>tout</i> a jeho významy – předminulý čas – příčestí přítomné – přechodník přítomný – zájmené <i>en</i> – vyjádření frekvence – časové <i>avant – après</i>
Žák – popíše své bydliště a prostředí, v němž žije – dokáže se zapojit do hovoru bez přípravy	6. Ve městě a na venkově, bydlení – dvojice osobních zájmen – dopravní prostředky, cestování – věty účelové – zájmena v záporu – Česká republika

Francouzský jazyk (2. cizí jazyk) - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – zaznamená písemně i ústně informace ze záznamníku, reaguje na dotazy tazatele – pracuje s internetem – zaujme stanovisko k lidskému chování	1. Společenské chování – sloveso <i>manquer</i> – <i>subjonctif</i> přítomný sloves nepravidelných – <i>subjonctif</i> minulý – zájmena <i>le / en / y</i>
Žák – reaguje na novinový článek, pracuje se slovníkem – přednese připravenou prezentaci na odborné téma – dodržuje pravopisné normy, opravuje chyby	2. Ochrana životního prostředí – sloveso <i>servir à, profiter de</i> – vztažné zájmeno <i>dont</i> – trpný rod – příčina a důsledek
Žák – reprodukuje přijímací pohovor, dokáže formulovat představy o své práci, napíše svůj životopis – rozlišuje systém školství u nás a ve Francii	3. Sociální politika – zdraví, práce, nezaměstnanost – podmiňovací způsob přítomný – podmínka – hypotéza – dialog s lékařem
Žák – posoudí vhodnost reklamy a kvalitu produktu – zaujme stanovisko ke stížnosti	4. V obchodě – ukazovací zájmena samostatná – tázací zájmena samostatná – zdůraznění

Žák – předvede telefonický rozhovor – oponuje různým argumentům – orientuje se v oblasti sportu dané jazykové oblasti	5. Aktivní život – povolání, sport – příslovce a jejich tvoření – časové údaje <i>depuis, il y a</i> – zesilovací příslovce, odpor – souslednost časová
Žák – používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru	6. Prodej a nákup – uspořádání projevu, logická výstavba textu – objednávka, zakázka, reklamace

Ruský jazyk (2. cizí jazyk) - 1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák rozlišuje základní prostředky zvukové stránky jazyka	1. Začínáme s ruštinou - zvláštnosti zvukové stránky ruštiny - srovnání české abecedy a ruské azbuky
Žák - rozumí pokynům, které jsou sdělovány pomalu s pečlivou výslovností - rozumí známým slovům, zcela základním frázím a jednoduchým větám v rámci tematických celků, mluví-li lidé pomalu a zřetelně - umí se jednoduchým způsobem domluvit, hovoří-li se pomalu a je-li partner ochoten výpověď přeformulovat nebo zopakovat	2. Základní fráze – Jak se jmenuješ - základní poučení o přízvuku - rozlišování přízvučných a nepřízvučných souhlásek - nová písmena - věty typu: <i>Kdo je to?</i>
Žák - v zásadě dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu - používá jednoduché gramatické struktury v zásadě správně, stále však dělá menší chyby - umí napsat stručný jednoduchý text na pohlednici - umí vyplnit formuláře obsahující osob. údaje	3. Seznamování, pozdravy - domluva setkání po telefonu - rozlišování přízvučných a nepřízvuč. slabik - intonace tázacích a oznamovacích vět - nová písmena 1. pád podstatných jmen v oficiálním a neoficiálním oslovení - číslovky 1-10 v 1. pádě
	4. Naše rodina, osobní údaje - intonace otázek podle jejich smyslu - časování slovesa <i>učit se, pracovat</i> - názvy povolání - osobní zájmena v 1.-3. pádě - přivlastňovací zájmena v 1. pádě j. a mn. č. - texty k četbě o těžkém údělu a rodinných příslušnících
Žák - umí jednoduchými frázemi popsat sám sebe, co dělá, místo, kde žije, svou rodinu a lidi, které zná - rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně, patrný je vliv mateřského jazyka, srozumitelnost však není narušena - má dostatečnou slovní zásobu, včetně frazeologie v rozsahu daných temat. celků	5. Profese, interview - čím se kdo chce (nechce) stát - výslovnost <i>dě, tě ně</i> v přejatých slovech - intonace otázek 7. pád vybraných podstatných jmen - názvy profesí mužů a žen 4. pád osobních zájmen - časování slovesa <i>chtít, líbit se, zajímat se</i> - texty k četbě o lidech různého povolání

Žák – v zásadě dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu – používá jednoduché gramatické struktury v zásadě správně, stále však dělá menší chyby	6. Volný čas – zájmy a záliby – přijetí a odmítnutí ke společné aktivitě – opakování výslovnosti nepřízvuč. souhlásek – výslovnost souhlásky l – slovesa I. a II. časování – slovesa se skupinou –ova, -eva – zvrtná slovesa – slovesa se změnou kmenových souhlásek – slovesné vazby <i>hrát na hudební nástroj; hrát volejbal</i> – texty k četbě – Boris Pasternak; Lev Nikolajevič Tolstoj
Žák – umí napsat stručný jednoduchý text na pohlednici – umí vyplnit formuláře obsahující osobní údaje – má faktické znalosti o reáliích dané jazykové oblasti, o společenských zvyklostech, demokratických a kulturních tradicích	7. Mezilidské vztahy Inzerát za účelem seznámení se – opakování intonace otázek a odpovědí – výslovnost zakončení zvrtných sloves – slovesa se změnou kmenových souhlásek (pokračování) – zvrtná slovesa (pokračování) – slovesné vazby <i>zajímat se</i> – skloňování osobních zájmen – text k četbě – Lístek navíc
	8. Písemné práce, práce s chybami

Ruský jazyk (2. cizí jazyk) - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – dokáže zachytit hlavní body v krátkých, zřetelných a jednoduchých vzkazech či hlášeních a pochopit jejich smysl – rozumí jednoduchým pokynům, frázím a výrazům, které se vztahují k naléhavějším potřebám (př. osobní a rodinné informace, orientace ve městě, nakupování, místopis, zaměstnání), pokud jsou vysloveny v pomalejším tempu – rozumí krátkým jednoduchým textům obsahující frekventovanou slovní zásobu – rozumí krátkým, zřetelně pronášeným autentickým zvukovým nahrávkám, které se týkají předvídatelných všedních záležitostí, a umí z nich vybrat nejdůležitější informace	1. Škola – zápis do jazykového kurzu – orientace ve školní budově – dotazy a odpovědi o studiu, vyučovaných předmětech, známkách, rozvrhu hodin – výslovnost ž, š, č – pohyblivý přízvuk slovesa být v min. čase – pravopis slabik <i>gi, ki, xi</i> – minulý čas – vyjádření vykání – skloňování <i>kdo, co</i> – skloňování podstatných jmen v j. č. – rozšiřující texty o Puškinovi

Žák – umí jednoduchým jazykem diskutovat o běžných praktických záležitostech, o známých tématech a činnostech, jestliže je osloven přímo, zřetelně a pomalu – zvládne krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumí natolik, aby sám dokázal konverzaci udržet – umí podat jednoduchý popis osob, životních nebo pracovních podmínek, denních činností, preferencí atd. formou jednoduchých frází a vět uspořádaných do výčtu	2. Orientace ve městě, doprava, nakupování. – výslovnost č, šč – výslovnost předložkových spojení – pohyblivý přízvuk sloves <i>hledat, zeptat se, moci</i> – pravopis y v koncovech po c – časování sloves <i>jít, jet, moci, vzít, hledat, zeptat se</i> – věty typu <i>Jak se dostat k ...? Co koupit...? Komu zavolat?</i> – podstatná jména životná a neživotná v 1., 2., 4. p. mn. č. – pohyblivé -o- / -e- u podst. jmen – rozšiřující texty o Moskvě
Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně, vliv mateřského jazyka může být patrný, srozumitelnost projevu však není narušena – dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu – používá jednoduché gramatické struktury v zásadě správně, stále však dělá chyby, které nebrání porozumění – umí napsat jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb	3. Prohlídka památek města – dotazy a odpovědi o cestování – skloňování a pohyblivý přízvuk podstatných jmen středního rodu – intonace souvětí – vazby s předložkami <i>po</i> – nesklonná podstatná jména – skloňování podst. jmen v mn. č. – věty se spojkou <i>protože</i> – věty se slovy <i>je možné, nelze</i> – rozšiřující texty o Petrohradu a Praze
Žák – umí napsat jednoduchý osobní dopis, např. pozdrav z výletu, dopis kamarádovi	4. Setkání přátel po časovém odstupu – dotazy a odpovědi, jak se komu daří a co je nového – rozšiřující texty o cestování – opakování gramatiky I. dílu
Žák – má základní znalosti geografické, historické a politicko-společenské informace o vývoji Ruské federace – zná některé významné osobnosti z doby minulé i současné – zná některé společenské zvyklosti a tradice	5. Popis osob, vyplňování osobního dotazníku, konkurz na herce – vazby odlišné od češtiny: <i>být někomu podobný</i> + 2. p. – časování slovesa <i>obléknout se</i> – skloňování přídavných jmen – datum – rozšiřující texty o módě
	6. Písemné práce, práce s chybami

Ruský jazyk (2. cizí jazyk) - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozumí hlavním myšlenkám souvislého projevu vysloveného spisovným jazykem, zřetelně a pomaleji (včetně krátkých vyprávění) a dokáže postihnout základní informace – dokáže číst s porozuměním přiměřeně náročné texty, všeobecně či odborně orientované – umí odhadnout význam neznámých výrazů či tvarů z kontextu nebo podle jejich tvoření – umí vyhledat informace v textu – dokáže používat dvojjazyčný slovník a mluvnické příručky – dokáže bez přípravy vstoupit do konverzace o tématech, která jsou mu známá, o něž se zajímá nebo která se týkají každodenního života (např. rodina, koníčky, práce, cestování, příroda, aktuální události)	1. Osobní vlastnosti lidí – vyjadřování příčiny, zdůvodňování vlastních stanovisek – vyjadřování vzájemnosti – vyjadřování nutnosti, možnosti (nemožnosti) – vyjadřování omluvy a politování – psaní data v dopise – zpodstatnělá přídavná jména – zájmena <i>jaký, který</i> – slovesné vazby odlišné od češtiny – výrazy <i>protože, z toho důvodu</i> – vyjádření významů <i>je třeba, musí se, musím, mám, (ne)smí se, (ne)smím, je možno</i> – rozšiřující texty týkající se charakteru člověka
Žák – s použitím slovníku dokáže samostatně sestavit popis, vyprávění, charakter. osoby – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně a blízko přirozené výslovnosti	2. Cestování, počasí, časová pásma – datum a letopočet, hodiny – vyjádření přibližnosti – skloňování měkkých přídavných jmen – rozšiřující texty týkající se počasí, ročních období a času
Žák – má dostatečnou slovní zásobu, včetně frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů – dodržuje základní časy – správně tvoří otázky – správně používá tázací zájmena a příslovce – osvojuje si další, detailnější geografická a demografická fakta, informace o kulturních památkách, turistických atrakcích – má povědomí o společenských zvycích a konvencích – orientuje se v nejvýznamnějších etapách a událostech Ruské federace	3. Ochrana životního prostředí – vyjadřování zeměpisných údajů – číslovky 100 - 1 000, 1 000 000 – letopočet – slovesné vazby odlišné od češtiny <i>účastnit se něčeho</i> – 3. stupeň přídavných jmen – časování slovesa <i>dávat</i> a sloves odvozených – skloňování podstatných jmen ženského rodu – rozšiřující texty týkající se ochrany přírody, ruských přírodních krás – píseň o Zabajkalsku

– seznamuje se s nejvýznamnějšími představiteli umění, vědy a techniky – sleduje aktuální informace z kulturního, politického a společenského života Ruské federace	
	4. Písemné práce, ohodnocení, práce s chybami

Ruský jazyk (2. cizí jazyk) - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozumí obsahu souvislého ústního projevu i dialogu rodilých mluvčích v rychlém hovorovém tempu, s pečlivou výslovností a s některými základními sociolingvistickými a regionálními variantami jazyka – umí pohotově, jazykově správně a přirozeně reagovat i v náročnějších situacích společenského, pracovního styku s cizinci – v rámci osvojených jazykových prostředků dovede s přípravou souvisle hovořit na více náročná témata všeobecná i na témata profesní orientace – čte s porozuměním texty větší náročnosti, umí se orientovat i v odborné literatuře	1. Životní styl a cestování – objednávání noclehu v hotelu – komunikace na letišti a na nádraží – komunikace při celní a pasové kontrole, při uvítání a odjezdu hosta – vyjadřování podmínky – psaní telegramu – vazba <i>poděkovat někomu za něco</i> – časování sloves <i>otevřít, zavřít</i> – věty se slovy <i>je potřeba, muset</i> – podmiňovací způsob – použití <i>zda-li, jestliže</i> – rozšiřující četba týkající se cestování a o Dostojevském
– dokáže odhadnout význam neznámých slov v kontextu – je schopen využívat různých typů čtení (orientační, informativní, studijní) podle daného účelu – umí správně, výstižně a stylisticky vhodně zformulovat vlastní názory ve formě různých slohových útvarů	2. Jídlo a pití – komunikace v jídelně, v bufetu, při nákupu potravin a při stolování – tvoření rozkazovacího způsobu – spojka <i>aby</i> – slovesa <i>jíst a pít</i> – rozšiřující texty týkající se správné životosprávy – N. V. Gogol – úryvek z románu <i>Revizor</i>
Žák – rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, vyslovuje srozumitelně, co nejbližše přirozené výslovnosti – má dostatečnou slovní zásobu, včetně frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů	3. Životní styl – komunikace o překonávání jednotvárnosti v životě, o péči o zdraví – vyjadřování srovnání a neurčitosti – slovesné vazby odlišné od češtiny <i>vzpomínat na někoho, radovat se z něčeho</i> – neurčitá zájmena a příslovce

– umí napsat jednoduché souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají – dokáže napsat osobní dopis popisující zážitky a dojmy Žák – má základní faktické znalosti o realitách dané jazykové oblasti, o společenských zvyklostech, demokratických a kulturních tradicích	– 2. stupeň přídavných jmen a některých příslovcí – zájmena ten, ta, to, – rozšiřující texty o civilizačních problémech – Č. Ajtmatov – úryvek z románu Anaša – píseň B. Okudžavy – Modlitba Francoise Villona
	4. Písemné práce, ohodnocení, práce s chybami

Španělský jazyk (2. cizí jazyk) - 1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák: – vyhlásuje své jméno a cizí slovo dle potřeby – pozdraví a představí sebe a své přátele – má základní faktické znalosti o státech Latinské Ameriky	1. Základní informace o španělštině – výslovnost, abeceda – pozdravy, oslovení – sloveso <i>llamarse, ser</i> – sloveso <i>hablar, vivir</i> – mužský a ženský rod podst. a příd. jmen – státy Latinské Ameriky
Žák: – podá základní informace o sobě – vede základní dialog – používá obyvatelská jména – má základní faktické znalosti o regionech Španělska	2. Představování, národnosti – číslovky 1 - 9 – množné číslo podstatných a přídavných jmen – přivlastňovací zájmena I – ukazovací zájmena nesamostatná
Žák – má faktické znalosti o regionech Španělska – vede základní dialog o profesích – dodržuje základní pravopisné normy – čte jednoduché texty dle základní výslovnostní normy	3. Profese – časování pravidelných sloves <i>hablar, comer, vivir</i> – zápor u sloves
Žák – čte s porozuměním věcně a jazykově přiměřené texty – orientuje se v textu – popíše dům, byt – vede základní dialog o bydlení	4. Bydlení – číslovky 10 – 20 – člen určitý – množné číslo přivlastňovacích zájmen – časování sloves <i>estar, tener, poner</i> – základní předložky
Žák – počítá – určí čas – orientuje se ve městě – vede základní dialog o lokalizaci míst ve městě – vyjádří umístění věcí a osob – má základní faktické znalosti o Madridu – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření	5. Ve městě – určování času – číslovky 21 – 1 000 000 – člen neurčitý – slovesný tvar <i>hay</i> + sloveso <i>estar</i> – časování sloves <i>ir, venir, seguir, cerrar, dar</i> – předložky a příslovce místa – procházka Madridem
Žák – má základní faktické znalosti o gastronomii ve Španělsku a Latinské Americe	6. Jídlo a pití – rozkaz pravidelných sloves a několika nepravidelných sloves

– vede dialog v restauraci – vyjádří své preference – vede základní dialog o volném čase a svém způsobu života	– sloveso <i>gustar</i> – časování sloves <i>querer, poder, hacer</i>
Žák – podává základní informace o své rodině – vyjádří charakter a fyzický aspekt člověka – je schopen ústního a písemného projevu situačně a tematicky zaměřeného – přeloží jednoduchý text a používá slovníky – střídá receptivní a produktivní činnosti, vede dialogy	7. Rodina, popis člověka – přivlastňovací zájmena nesamostatná II – použití předložek <i>a, de, en, con</i>
Žák – popíše své každodenní činnosti – rozlišuje základní zvukové prostředky – má dostatečnou slovní zásobu, včetně frazeologie v rozsahu daných temat. okruhů – dorozumí se v běžných jednoduchých situacích	8. Každodenní aktivity, můj den – časování sloves <i>salir, volver, empezar</i> – zvrtná slovesa <i>levantarse, acostarse, vestirse</i>
	9. Písemné práce

Španělský jazyk (2. cizí jazyk) - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – popíše oblečení, barvy a materiály – vyjádří své preference – má základní faktické znalosti o nákupních zvyklostech ve Španělsku a Latin. Americe – vede dialog v obchodě – čte s porozuměním věcně a přiměřeně obtížné jazykové texty	1. Nakupování – barvy, rod a číslo – slovesa: <i>preferir, saber</i> – zájmené vyjádření 4.pádu (lo,la,...) – slovesa <i>quedar, parecer, gustar</i> – <i>nákupy ve Španělsku</i>
Žák – vyjádří, co právě dělá – rozumí slyšenému dialogu se standardní výslovností – určí datum – vede dialog o volném čase a zálibách – má faktické znalosti o svátcích ve Španělsku a Latinské Americe	2. Pozvání, volný čas – vazba <i>tener que</i> – vazba <i>estar + gerundio</i> – sloveso <i>jugar, oír, conocer</i>

Žák – ovládá základní fráze při telefonování – mluví o svém programu ve volném čase – vyjádří své plány – vede dialog o plánech na cestování	3. Záliby, cestování – blízká budoucnost <i>ir+ a+ infinitivo</i> – zájmenné vyjádření 4. pádu a zvrtná zájmena – časové označení přítomnosti
Žák – používá předpřítomný čas – vyjádří omluvu – popíše svůj bezprostřední program – mluví o strávené dovolené – dokáže popsat přírodu – zná fakta o některých zemích Latin. Ameriky	4. Co jsi dnes dělal? – Pretérito Perfecto pravidelných sloves – Pretérito Perfecto nepravidelných sloves – použití Pretérito Perfecta – základní údaje o některých zemích Latinské Ameriky – počasí v Latinské Americe
Žák – vypráví o tom, co prožil – vypráví o prožitém dnu – popíše citové rozpoložení člověka – zná tanec a písně Latinské Ameriky – napíše dopis z cesty	5. Co jsi dělal? – Preterito Indefinido pravidelných sloves – Pretérito Indefinido některých nepravidelných sloves – užití Pretérito Indefinida – neurčitá zájmena a příslovce
Žák – vede dialog na letišti při odbavování – orientuje se v jízdním řádu – zná slovní zásobu týkající se cestování letadlem a vlakem – zná základní informace o některých zemích Latinské Ameriky – dovede popsat letenku	6. Cestování letadlem a vlakem – ukazovací zájmena – přivlastňovací zájmena samostatná a nesamostatná
Žák – mluví o počasí – dovede srovnávat věci, osoby – zná fakta o počasí v Latinské Americe – popíše čtvero ročních období	7. Počasí – stupňování a srovnávání podstatných a přídavných jmen – slovesa <i>llover, nevar</i> – užití Pretérito Indefinida a Pretérito Perfecta
	8. Písemné práce, opakování

Španělský jazyk (2. cizí jazyk) - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vypráví události, které se udály v minulosti – vypráví o svém dětství	1. U lékaře, lidské tělo – Pretérito Imperfecto pravidelných sloves – Pretérito Imperfecto nepravid. sloves <i>ir, ser</i>

– vyjádří své zdravotní problémy – vede dialog u lékaře – vypráví o svém přístupu ke zdraví – zná fakta o Mexiku	– vyjádření záporu <i>nunca</i> – sloveso <i>doler</i> – slovní zásoba lidské tělo
Žák – vyplní formulář – vyjádří potřebu něco udělat – formuluje skutečnou podmínku – reprodukuje text „<i>Si quieres aprender...</i>“ – rozhovor o hokeji	2. Výuka cizího jazyka – účelové věty – vazba <i>tener que, se puede</i> – vazba <i>hay que</i> + infinitivo – vyjádření 3. pádu osobním zájmenem – podmínkové věty
Žák – volně reprodukuje nepřipravený vyslechnutý či přečtený text – umí souvisle hovořit v rámci probraných tematických okruhů na všeobecná témata – účastní se diskuze, vyjadřuje své názory, oponuje nebo souhlasí s názory ostatních – čte novinářské články	3. Vyprávění událostí – přehled užití minulých časů – Pretérito Indefinido sloves: <i>leer, morir, a nacer</i> – superlativo
Žák – vypráví o svém životě – vypráví o minulosti – srovnává věci, lidi – umí vést přijímací pohovor – napíše struktur. životopis a motivační dopis	4. Životopis – užití Pretérito Indefinido a Pretérito Imperfecta – užití Pretérito Indefinido a Pretérito Imperfecta – srovnávání
Žák – orientuje se v používání minulých časů – čte jednoduchý novinový text – napíše jednoduchý článek	5. Zájmy, volný čas – přehled užití Pretérito Perfecta, Pretérito Indefinido a Pretérito Imperfecta – vazba <i>estaba + gerundio</i> – vazba <i>llevar + gerundio</i>
Žák – popíše charakter a osobnost člověka – formuluje své plány – vyplní dotazník – sepíše žádost o zaměstnání – popíše své přátele a známé	6. Popis charakteru a osobnosti – použití sloves <i>ser</i> a <i>estar</i> – Futuro Imperfecto pravidelných a nepravidelných sloves – sloveso <i>parecer</i>
	7. Písemné práce, opakování

Španělský jazyk (2. cizí jazyk) - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – popíše domácí práce – vyjádří rozkaz, potřebu a nutnost – formuluje poznatky o zdravé výživě – orientuje se v gastronomických zvyklostech Španělska a oblasti Latinské Ameriky	1. Kuchyně, domácí práce – rozkaz kladný a záporný pravidelných a nepravidelných sloves – rozkaz se zájmeny
Žák – má dostatečnou slovní zásobu a nástroje k vyjádření jednoduchého receptu – vede dialog o vaření a zdravé výživě – dokáže vyjádřit rozdíly mezi českou a španělskou kuchyní	2. Vaření, recepty – rozkaz – dokončení – Presente de Subjuntivo pravidelných a nepravidelných sloves
Žák – přítomný podmiňovací způsob, pravidelná a nepravidelná slovesa – vyjádří pravděpodobnost – vypráví základní informace o Španělsku a České republice	3. Španělsko, Česká republika – přítomný podmiňovací způsob pravidelných a nepravidelných sloves – vyjádření pravděpodobnosti – základní informace o Španělsku a České republice
Žák – zeptá se na cestu a vysvětlí cestu – podá informace o Praze – vyjadřuje se o dějích minulých	4. Orientace ve městě, Praha – použití minulých časů – přehled
Žák – orientuje se v denním tisku – formuluje vlastní myšlenky – vyjadřuje se k tématům každodenního života – převypráví získané informace – vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných a v předvídatelných situacích	5. Noviny, názory a stanoviska – nepřímá řeč v přítomném a minulém čase – nepřímá řeč – nepřímá otázka
Žák – vede dialog o zdraví a o svých zdravotních potížích – vyjádří přání – dovede využívat výkladový slovník	6. Zdraví – Presente de Subjuntivo nepravidelných sloves – vyjádření přání – vyjádření doporučení a rady
	7. Písemné práce

7.3 Dějepis

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	2 – 2 – 0 – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	136 (4x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti
- pozitivně ovlivnit hodnotovou orientaci žáků
- odpovědně jednat nejen ve vlastním prospěchu, ale i pro veřejný zájem
- kultivovat historické vědomí
- vytvářet kritické myšlení
- být hrdí na tradice a hodnoty svého národa

Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do dvou ročníků, jedná se o systémový výběr důležitých událostí českých, československých i světových dějin, na základě kterého žáci lépe pochopí zákonitosti společenského vývoje.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- výklad, řízený rozhovor
- aktivizační metody: analýza dokumentů, referáty, prezentace
- samostatná práce s textem a mapou
- prezentace výsledků individuální i týmové práce ústní nebo písemnou formou
- samostatné vyhledávání informací (knihovna, internet)
- exkurze: muzea, galerie
- kooperativní učení

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky,

- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých a jiných lidí,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Komunikativní kompetence:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností; přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- podněcovat práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnosti druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás i ve světě,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učit se používat nové aplikace,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,

- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních),
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti:

- úcta k materiálním a duchovním hodnotám,
- vědomí nutnosti zachování těchto hodnot pro budoucí generace,
- tolerance odlišných názorů,
- orientace v globálních problémech současného světa.

Informační a komunikační technologie:

- využití programového vybavení počítače,
- získávání informací z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet.

Mezipředmětové vztahy

– občanská nauka	– hospodářský zeměpis
– český jazyk a literatura	– informační technologie

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- samostatné, správné a logické vyjadřování
- práce s historickými prameny
- aplikace obecných poznatků na dějiny regionu
- vypracování prezentací
- sebehodnocení vlastní práce

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Dějepis - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – objasní smysl poznávání minulosti a variabilitu jejího výkladu	1. Úvod do dějepisů
Žák – uvede příklady přínosu starověkých civilizací	2. Starověk
Žák – charakterizuje středověk a jeho kulturu – dovede charakterizovat roli jednotlivých stavů při vytváření státu – vysvětlí významné změny	3. Středověk – stát a společnost – církve – kultura
Žák – objasní nerovnoměrnost vývoje – charakterizuje renesanci, baroko a klasicismus – objasní význam osvícenství	4. Raný novověk – humanismus a renesance – zámořské objevy – český stát – reformace a protireformace – absolutismus a parlamentarismus – osvícenství
Žák – na příkladu občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti	5. Velké občanské revoluce – USA – VFR – 1848
Žák – objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci – popíše česko-německé vztahy – objasní způsob vzniku národních států	6. Společnost a národy – národní hnutí v Čechách – česko-německé vztahy – dualismus – vznik Německa a Itálie
Žák – vysvětlí proces modernizace – objasní roli děl. hnutí v Evropě a v českých zemích – vysvětlí příčiny vzniku dělnického hnutí	7. Modernizace společnosti – průmyslová revoluce – průmyslová revoluce v Čechách – vznik dělnického hnutí

Dějepis - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vysvětlí rozdělení světa a rozpory mezi velmocemi – popíše dopad války na obyvatelstvo a objasní změny ve světě	1. První světová válka – mezinárodní vztahy před I. světovou válkou – příčiny, průběh a důsledky války – české země za války – domácí a zahraniční odboj – vznik ČSR – poválečné uspořádání světa a Evropy
Žák – popíše vývoj Evropy po 1. světové válce – charakterizuje demokracii v ČSR – objasní vývoj česko-německých vztahů – vysvětlí důsledky hospodářské krize – charakterizuje totalitní diktatury	2. Demokracie a diktatura – mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech – totalitní režimy v Evropě, komunismus, fašismus, nacismus – ČSR v meziválečném období – hospodářská krize a její důsledky
Žák – popíše mezinárodní vztahy v době před 2. světovou válkou – objasní, proč došlo k dočasné likvidaci ČSR – objasní cíle válčících stran – vysvětlí pojem holocaust – charakterizuje válečné zločiny	3. Druhá světová válka – příčiny a vypuknutí války – ČSR za války, odboj – holocaust – důležitá mezinárodní jednání – důsledky války
Žák – objasní uspořádání světa po 2. světové válce – popíše projevy a důsledky studené války – charakterizuje vývoj poválečného Československa – vysvětlí nástup totalitního systému v ČSR – srovná vývoj v demokratických zemích a v zemích východního bloku – popíše dekolonizaci – vysvětlí rozpad východního bloku	4. Svět v blocích – poválečné uspořádání světa a Evropy – ČSR 1945 – 1948 – studená válka – ČSR 1948 – 1989 – demokratické země a země východního bloku – třetí svět a dekolonizace – konec bipolarity

7.4 Občanská nauka

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	2 – 0 – 2 – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	136 (4x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti
- pozitivně ovlivňovat hodnotovou orientaci žáků
- jednat odpovědně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném
- vést žáky ke kritickému myšlení
- pěstovat u žáků schopnost a dovednost navazovat sociální vztahy
- vést žáky k respektování a toleranci ve společenských vztazích

Charakteristika učiva

V průběhu studia se žáci seznámí s obsahem tematických okruhů:

- Člověk v lidském společenství,
- Člověk jako občan v demokratickém státě,
- Člověk a svět – filozofie, etika, náboženství.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- výklad, řízený rozhovor
- aktivizační metody: skupinová práce, metody kritického myšlení, analýza textů, referáty, práce s tiskem, internetem
- prezentace výsledků individuální i skupinové práce
- samostatné vyhledávání a zpracování informací
- řešení modelových situací
- exkurze, odborné přednášky

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák by měl:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,

- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žák by měl:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žák by měl:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák by měl:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák by měl:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- upevňování postojů potřebných pro fungování demokracie a hodnotové orientace žáků,
- formování občanské gramotnosti žáků,
- vytváření dovednosti diskutovat o kontroverzních otázkách společnosti, tolerování názorů druhých.

Člověk a životní prostředí:

- osvojení základních principů šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.

Člověk a svět práce:

- uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, významu vzdělání a celoživotního učení.

Informační a komunikační technologie:

- schopnost získávat potřebné informace a pracovat s nimi.

Mezipředmětové vztahy

– informační technologie	– český jazyk a literatura
– dějepis	– ekonomika
– právo	– hospodářský zeměpis

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrozličnější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků bude prováděno na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného testování. Nejčastěji používanými formami zkoušení znalostí, ze kterých vyjdou podklady pro klasifikaci, budou:

- frontální zkoušení,
- písemné testy,
- písemné práce s otevřenými otázkami,
- hodnocení referátů, prezentací, skupinových prací.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Občanská nauka - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vysvětlí, které faktory a jakým způsobem ovlivňují zdraví člověka	1. Činitelé ovlivňující zdraví
Žák – zdůvodní význam zdravého životního stylu – orientuje se v zásadách zdravé výživy – objasní důsledky rizikového chování na život jednotlivce	2. Životní styl, rizikové chování
Žák – popíše vliv psychického zatížení na lidský organismus – dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací	3. Duševní zdraví a rozvoj osobnosti
Žák – diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu – popíše funkce rodiny	4. Vztahy mezi lidmi, partnerské vztahy, rodina
Žák – ovládá základní principy a normy kulturního chování – jedná podle zásad společenského chování	5. Základy společenské výchovy
Žák – uplatňuje prostředky verbální a neverbální komunikace – popíše strukturu osobnosti	6. Sociální psychologie a psychologie osobnosti (struktura osobnosti)
Žák – využívá znalostí sociálního jednání – rozlišuje různé sociální útvary – popíše sociální stratifikaci	7. Sociologie – socializace, sociální útvary a skupiny
Žák – charakterizuje a interpretuje její fungování a problémy s ní spjaté	8. Demokracie a demokratické hodnoty, občan v demokratické společnosti

Žák – vysvětlí význam práv zakotvených v českých zákonech a je si vědom, kam se může obrátit, jsou-li jeho práva ohrožen	9. Lidská práva a jejich obsah a pojetí – obhajování a možné zneužívání práva – veřejný ochránce lidských práv, práva dětí
Žák – je schopen kriticky přistupovat k masmédiím a využívat pozitivně jejich nabídky	10. Masmédia v demokratické společnosti – kritický přístup – masmédia v každodenním životě – komerční reklama

Občanská nauka - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – má přehled o současném českém politickém systému	1. Občan a stát, občan a národ, český stát na prahu 21. st., občanství ČR
Žák – objasní funkci politických stran a svobodných voleb	2. Politické strany, volební systémy a volby
Žák – uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy	3. Občan a obec – struktura veřejné správy – obecní a krajská samospráva
Žák – ilustruje, jak je možné zúčastnit se občanského života v rámci obce, regionu	4. Občanská společnost a participace na jejím fungování
Žák – debatuje o vlastnostech občana demokratického státu	5. Občanské ctnosti pro demokracii a soužití v multikulturní společnosti
Žák – vysvětlí, jak se projevuje politický radikalismus či extremismus, proč je nepřípustné propagovat hnutí omezující lidská práva a svobody	6. Politika – politické ideologie – radikalismus a extremismus – současná česká extremistická scéna
Žák – dovede používat pojmový aparát z oboru filozofie	7. Vznik filozofie v antickém Řecku, mýtus a filozofie
Žák – vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie	8. Základní filozofické otázky, podstata a smysl filozofie, východiska filozofie
Žák – rozliší materialismus a idealismus; dovede použít základní ontologické pojmy – dovede vysvětlit, co je pravda	9. Filozofické disciplíny – ontologie – gnozeologie – filozofická antropologie

Žák – pochopí význam etiky pro život, dovede diskutovat o praktických etických problémech – dokáže na modelových situacích rozlišit dobro a zlo – orientuje se v základních normách a hodnotách	10. Etika – pojem a smysl – druhy etiky – hodnoty a normy
Žák – dokáže vysvětlit vliv a význam náboženství; umí si uvědomit a hodnotit vlastní postoje a chování	11. Víra a ateismus – náboženství a církve – náboženská hnutí a sekty – náboženský fundamentalismus

7.5 Základy přírodních věd

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	2 – 2 – 0 – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	136 (4x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět základy přírodních věd přispívá k chápání přírodních jevů a jejich souvislostí v přírodě i v každodenním životě, učí žáky klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi.

Přírodovědné vzdělání směřuje k tomu, aby žák:

- rozlišoval fyzikální realitu a fyzikální model,
- získal základní představy o látkové a polní formě hmoty, o struktuře látek a jejich fyzikálních vlastnostech,
- správně používal fyzikální jednotky, násobné a dílčí jednotky,
- znal názvosloví a složení látek znečišťujících životní prostředí a potraviny,
- pochopil chemické zákonitosti a teorii o stavbě látek,
- kladl důraz na dodržování správné životosprávy a vhodné skladby potravin,
- uměl řešit jednoduchý fyzikální problém a opatřil si k tomu vhodné informace,
- uplatnil obecné poznatky k vysvětlení konkrétního fyzikálního jevu,
- chápal přínos fyzikálního poznávání při objasňování jevů v přírodě, každodenním životě, pro ochranu životního prostředí i svého zdraví,
- zdůvodnil nezbytnost udržitelného rozvoje.

V afektivní oblasti směřuje přírodovědné vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- motivaci přispět k dodržování zásad udržitelného rozvoje v občanském životě i v odborné pracovní činnosti,
- pozitivní postoj k přírodě,
- schopnost eliminovat negativní vlivy všech toxikomanií,
- komunikativní dovednosti,
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

Charakteristika učiva

Učební osnova je zpracována pro vyučování v rozsahu 4 vyučovacích hodin týdně za studium. Z hlediska klíčových kompetencí klademe důraz zejména na:

- dovednost analyzovat a řešit problémy,
- aplikaci poznatků v běžném životě,
- využívání poznatků o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh,
- zhodnocení výhod a nevýhod využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí,
- posílení pozitivních rysů osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky),
- schopnost pracovat ve skupině, umět prosadit vlastní názory a přijmout myšlenky ostatních.

Hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

V základu přírodních věd je využíváno tradičních metod (výkladové hodiny) i moderních výukových metod (práce s PC). Je nutné zohlednit jednak individuální vzdělávací potřeby žáků a také jejich intelektuální úroveň. Žáci budou orientováni na autodidaktické metody (osvojení různých technik samostatného učení a práce odpovídajících jejich schopnostem). Žák by měl probrané pojmy, jevy a zákony pochopit ve vzájemných souvislostech a tak, aby byl schopen si další potřebné poznatky samostatně vyhledávat a doplňovat. Důraz je kladen na sociálně komunikativní aspekty učení a vyučování (diskuse, týmová spolupráce a kooperace – projeví se zejména při shrnutí a opakování učiva, při laboratorních pracích). Učitel bude dbát na aktualizaci učiva – soustavné uvádění aplikací fyzikálních jevů v technice a občanském životě a hodnocení jejich vlivu na přírodu a člověka.

Vyučující zdůrazňuje pravidla bezpečného zacházení s technickými prostředky a zásady poskytování první pomoci.

Důraz je kladen i na motivační činitele (zařazení jednoduchých pokusů i s improvizovanými prostředky, zařazení her, veřejné prezentace žáků, podpora aktivit mezipředmětového charakteru), shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku a projekci a modelaci (využití projekční techniky, např. v tématu molekulová fyzika).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení:**

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy.

Kompetence k řešení problémů:

- uplatňovat při řešení problémů různé metody,
- porozumět zadání úkolu,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence:

- žáci se vyjadřují přiměřenou odbornou terminologií v písemném i mluveném projevu,
- aktivně se účastní diskusí,

- rozvíjí vyjadřovací schopnosti,
- prosazují a zdůvodňují vlastní názor a zároveň přijímají kompromisy,
- dovedou vyvozovat a interpretovat závěry na základě pozorovaných dějů,
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence:

- žáci využívají ke svému učení zkušenosti jiných lidí, určí se na základě zprostředkovaných zkušeností,
- přijímají hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagují, přijímají radu a kritiku,
- pečují o své fyzické a duševní zdraví,
- rozvíjí dovednosti aplikovat získané poznatky,
- přijímají odpovědnost za vlastní jednání a rozhodování,
- jsou připraveni se dále vzdělávat,
- žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly,
- jsou schopni se zapojovat do týmové práce,
- dokážou naslouchat názorům ostatních a objektivně je posoudit,
- přispívají k řešení společných úkolů,
- dovedou se adaptovat na měnící se životní a pracovní podmínky,
- pěstují si úctu k živé i neživé přírodě a jedinečnosti života na Zemi,
- respektují život jako nejvyšší hodnotu, aktivně se zapojují do ochrany a zlepšování životního prostředí.

Občanské kompetence a kulturní povědomí:

- chápat význam životního prostředí pro člověka, jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Matematické kompetence:

- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- komunikovat elektronickou poštou,
- získávat informace z otevřených zdrojů.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti**

Žák:

- si váží materiálních a duchovních hodnot a uvědomuje si nutnost jejich zachování pro budoucí generace,
- toleruje odlišné názory,
- orientuje se v globálních problémech současného světa,

- zná Listinu základních práv a svobod,
- respektuje pluralismus názorů, toleruje odlišné rasy, kultury, etnika,
- sleduje nejenom osobní, ale i veřejné zájmy při řešení ekonomických problémů,
- podporuje demokracii a občanskou společnost,
- přistupuje zodpovědně k partnerství, spolupráci a solidaritě v evropské i globalizující se společnosti,
- rozvíjí svou lidskou individualitu,
- umí jednat s lidmi, diskutovat o citlivých otázkách, hledat kompromisní řešení.

Člověk a životní prostředí

Žák by se měl naučit:

- poznávat svět a lépe mu rozumět,
- vytvářet si úctu k živé i neživé přírodě a jedinečnosti života na Zemi,
- respektovat život jako nejvyšší hodnotu,
- prosazovat trvale udržitelný rozvoj ve své pracovní činnosti,
- vytvářet si citlivý vztah k přírodě,
- získávat schopnosti i motivaci k aktivnímu utváření zdravého životního prostředí a odstraňování chudoby v celosvětovém měřítku,
- efektivně pracovat s informacemi, efektivně je vyhodnocovat,
- hodnotit sociální chování z hlediska zdraví, spotřeby a prostředí,
- zapojovat se do ochrany životního prostředí – jedné z životně důležitých podmínek uchování kontinuity lidské společnosti a její kultury,
- dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci,
- vyhodnocovat vliv zvuku na člověka a mezilidské vztahy,
- vyhodnocovat vliv prostředí na lidské zdraví z hlediska dobrovolných a vynucených zdravotních rizik,
- metody ochrany přírody a společnosti před důsledky havárie v jaderných elektrárnách, způsoby zneškodňování jaderných odpadů.

Člověk a svět práce

Výuka přírodovědných předmětů by měla:

- vést žáky k odpovědnosti za vlastní život a zdraví,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, o vzdělávací nabídce.

Informační a komunikační technologie

Žák by měl být schopen:

- pracovat s internetem, vyhledávat potřebné informace,
- efektivně pracovat s informacemi, umět je získávat a kriticky vyhodnocovat.

Mezipředmětové vztahy

– hospodářský zeměpis	– informační technologie
– matematika	– občanská nauka

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy), hodnocení seminárních prací. Způsoby hodnocení by měly spočívat v kombinaci známkování, slovního hodnocení, využívání bodového systému, pozornost by měla opět být věnována sebehodnocení žáků.

Hodnotí se:

- správnost, přesnost, pečlivost v písemných testech a protokolech ze seminárních prací,
- schopnost samostatného úsudku,
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Základy přírodních věd - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – dokáže porovnat základní fyzikální a chemické vlastnosti látek – popíše stavbu atomu – zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin – popíše vlastnosti kovů a nekovů a jejich umístění v periodické tabulce – popíše základní metody oddělování složek ze směsí – zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí – provádí jednoduché chemické výpočty	1. Obecná chemie – chemické látky a jejich vlastnosti – částicové složení látek – chemická vazba – chemické prvky, sloučeniny, chemická symbolika – základní názvosloví anorganických sloučenin – periodická soustava prvků – směsi a roztoky – chemické reakce, chemické rovnice – jednoduché výpočty v chemii
Žák – vysvětlí vlastnosti anorganických látek (oxidy, hydroxidy, kyseliny, soli) – charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny	2. Anorganická chemie – anorganické látky – vybrané prvky a anorganické sloučeniny
Žák – charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy – uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin, jejich vlastnosti a využití	3. Organická chemie – vlastnosti atomu uhlíku – základní názvosloví organických sloučenin – organické sloučeniny v běžném životě
Žák – charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny – uvede příklady a vlastnosti nejdůležitějších přírodních látek (bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory) – popíše vybrané biochemické děje (fotosyntéza, dýchání)	4. Biochemie – chemické složení živých organismů – přírodní látky – biochemické děje
Žák – charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi – vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav	5. Základy biologie – vznik a vývoj života na Zemi – vlastnosti živých soustav – typy buněk, organismy – biologie člověka

– popíše buňku, porovná různé typy buněk a vysvětlí rozdíl mezi heterotrofní a autotrofní buňkou – uvede základní skupiny organismů a porovná je – popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav – objasní význam genetiky – zná zásady správné výživy a zdravého životního stylu – uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění, zná způsoby ochrany před nimi	– dědičnost, proměnlivost – zdraví a nemoc
Žák – vysvětlí základní ekologické pojmy – charakterizuje abiotické a biotické podmínky života – vysvětlí základní vztahy mezi organismy ve společenstvu, uvede příklad potravního řetězce – popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického – charakterizuje různé typy krajiny	6. Ekologie – základní ekologické pojmy – podmínky života – potravní řetězce – koloběh látek v přírodě a tok energie – typy krajiny
Žák – hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí – charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví – charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti – popíše způsoby nakládání s odpady – zná globální problémy na Zemi – uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě, uvede příklady chráněných oblastí v ČR a v regionu – má přehled o ekonomických, právních informačních nástrojích společnosti na ochranu životního prostředí – vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů	7. Člověk a životní prostředí – vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím – dopady činnosti člověka na životní prostředí – přírodní zdroje energie a surovin – odpady – globální problémy – ochrana přírody a krajiny – nástroje společnosti na ochranu životního prostředí – zásady udržitelného rozvoje

Základy přírodních věd - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – uvede příklady fyzikálních veličin, zná jejich značky – určí velikost fyzikální veličiny měřením a odchylky měření – charakterizuje klid a pohyb těles v různých soustavách – rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu – vysvětlí pojmy: trajektorie, dráha, rychlost, zrychlení – určí síly, které působí na tělesa, popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolávají – použije Newtonovy pohybové zákony na příkladech z praxe – určí mechanickou práci, výkon a energii – uvědomuje si souvislost energie a práce – definuje podmínky pro rovnováhu sil – rozliší druhy rovnovážné polohy – určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru – aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení jednoduchých úloh	1. Mechanika – obsah a význam fyziky pro rozvoj dalších věd i pro praktický život – fyzikální veličiny a jednotky – kinematika (vztažná soustava, pohyb, rovnoměrný přímočarý, pohyb rovnoměrně zrychlený a zpomalený, rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici) – dynamika (vzájemná silová působení těles, Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitace) – mechanická energie a práce (mechanická práce stálé síly, energie kinetická a potenciální, zákon zachování mechanické energie) – mechanika tuhého tělesa (posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa kolem pevné osy, moment síly, momentová věta, skládání sil) – mechanika kapalin a plynů (vlastnosti tekutin, ideální kapalina, tlak v kapalinách (Pascalův zákon, Archimédův zákon))
Žák – uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek – změří teplotu v Celsiově stupnici a vyjádří jako termodynamickou teplotu – vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny – vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi – popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi	2. Molekulová fyzika a termika – (částicová stavba látek, vlastnosti látek z hlediska molekulové fyziky, teplota) – vnitřní energie (teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa) – tepelné motory – pevné látky a kapaliny (struktura pevných látek, teplotní roztažnost pevných látek, struktura a vlastnosti kapalin teplotní objemová roztažnost kapalin) – přeměny skupenství látek (skupenské teplo, tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace, vlhkost vzduchu)
Žák – popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj – řeší úlohy na užití Coulombova zákona	3. Elektřina a magnetismus – elektrický náboj a elektrické pole (vlastnosti elektrického náboje, elektrická síla, Coulombův zákon, intenzita elektrického pole, elektrický potenciál, kapacita vodiče)

– charakterizuje fyzikální veličiny: intenzita elektrického pole, elektrický potenciál – popíše princip vedení elektrického proudu v kovovém vodiči – změří elektrický proud a napětí řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona – vysvětlí závislost odporu na vlastnostech vodiče – určí velikost práce vykonané elektrickým proudem – rozliší polovodiče a vodiče, popíše princip a praktické použití polovodičových součástek (polovodičová dioda, tranzistor) – uvědomuje si výhody a nevýhody využití různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí – vysvětlí rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem – zná velikost napětí a kmitočtu ve spotřebitelské síti ČR – interpretuje zásady bezpečné manipulace s elektrickým zařízením	– elektrický proud v látkách pevných (elektrický proud v kovech, Ohmův zákon pro část obvodu i celý obvod, elektrický odpor, elektrický proud v polovodičích, vodivost polovodičů, přechod PN) – magnetické pole (magnetické pole elektrického proudu, magnetický indukční tok, elektromagnetická indukce, Faradayův zákon) – střídavý proud (vznik střídavého proudu, výkon střídavého proudu, transformátor, třífázový proud, přenos elektrické energie střídavým proudem)
Žák – popíše vznik kmitavého pohybu, charakterizuje základní pojmy: perioda, frekvence, amplituda – rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření – charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění – chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu – odliší ultrazvuk od zvuku, objasní využití ultrazvuku v praxi – charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích – řeší úlohy na odraz a lom světla řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami – popíše oko jako optický přístroj a korekci vad oka, – popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi	4. Vlnění a optika – mechanické kmitání a vlnění (kmitavý pohyb, harmonický pohyb, druhy mechanického vlnění a jeho šíření v prostoru) – zvukové vlnění (vlastnosti zvuku a jeho šíření v látkovém prostředí, ultrazvuk) – světlo a jeho šíření (vlnová délka světla, rychlost světla, zákon odrazu a lomu světla) – zobrazování optickými soustavami (princip optického zobrazování, zobrazování zrcadlem a čočkou, zobrazení okem) – elektromagnetické záření (infračervené, ultrafialové, rentgenové záření)

Žák – popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu – objasní stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony – vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením – popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice – posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie	5. Fyzika mikrosvěta – elektronový obal atomu (model atomu, laser) – jádro atomu (nukleony, radioaktivita, jaderné záření) – jaderná energie (zdroje jaderné energie, jaderný reaktor, bezpečnostní a ekologická hlediska jaderné energetiky)
Žák – popíše objekty ve sluneční soustavě – charakterizuje Slunce jako hvězdu – zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru	6. Vesmír – sluneční soustava (Slunce, planety a jejich pohyb, komety) – hvězdy a galaxie

7.6 Matematika

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	3 – 3 – 3 – 3
Celková hodinová dotace předmětu:	396 (9x34 + 3x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, v budoucím zaměstnání, ve volném čase apod.)
- vybavit žáky schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe
- umožnit žákům přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu vyjadřujícího závislost mezi veličinami
- rozvoj intelektuálních schopností žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce
- číst s porozuměním matematický text, užívat správné matematické terminologie a symboliky
- porozumět obsahu potřebných pojmů a vztahů mezi nimi, užít je při řešení úloh a problémů
- používat běžné metody a algoritmické početní postupy, pro řešení konkrétní situace umět vybrat vhodný a optimální z nich
- provádět v praktických úlohách jednoduché výpočty z paměti, náročnější za použití kalkulátoru
- používat běžných rýsovacích a jiných matematických pomůcek
- rozvíjet prostorovou představivost
- analyzovat zadanou úlohu, postihnout v ní matematický problém, vytvořit algebraický nebo geometrický model situace a úlohu vyřešit
- provádět odhad a kontrolu správnosti výsledků, formulovat matematické myšlenky slovně a písemně
- získávat informace z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek, odborné literatury a internetu), třídit je, analyzovat, při řešení problému postupovat přehledně a systematicky
- vyjádřit vztah mezi dvěma nebo více proměnnými, správně jej interpretovat a prakticky použít, zachytit jej tabulkou, grafem, případně rovnicí
- získání pozitivního postoje k matematice a zájem o ni a její aplikace
- získání motivace k celoživotnímu vzdělávání, získání důvěry ve vlastní schopnosti
- získání vztahu k matematice jako součásti kultury (připomínáním významných osobností a mezníků historie vědy)

Charakteristika učiva

- dovednost analyzovat a řešit problémy
- vhodné a správné numerické zpracování úlohy
- posílení pozitivních rysů osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky)
- chápání souvislostí a vzájemných vztahů mezi jednotlivými tematickými celky i návaznosti na další vědní obory
- rozvoj představivosti
- schopnost pracovat ve skupině, umět prosadit vlastní názory a přijmout myšlenky ostatních
- hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků a též jejich intelektuální úroveň
- vyučující může provést podle svého uvážení úpravy obsahu i rozsahu učiva s přihlédnutím k úrovni konkrétní třídy. Změny však nesmějí narušit logickou návaznost učiva

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

V matematice je využíváno tradičních metod (výkladové hodiny) i moderních výukových metod (práce s PC). Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň.

Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků k matematice je vhodné střídat a kombinovat následující vyučovací metody:

- výklad,
- samostatná práce (individuální procvičování nových dovedností),
- skupinové vyučování (řešení obtížnějších a časově náročných úloh),
- tvorba projektů (např. finanční matematika – návrh na zhodnocení finanční částky),
- shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku,
- aktualizace učiva (finanční matematika – zjišťování aktuálních podmínek pro zákazníky bankovních ústavů),
- práce s PC (grafické znázorňování průběhu funkce, geometrické útvary, řešení soustav rovnic),
- hry (zařazení zajímavých a netypických úloh, rébusů),
- žákovské soutěže (v rámci třídy, školy, meziškolní – porovnání vzájemné úrovně škol, celostátní soutěže – Matematická olympiáda, Klokán, matematická soutěž odborných škol),
- diskuse (zhodnocení možností, přístupů, metod řešení, výsledků atd.),
- simulace (praktické slovní úlohy s možností využití v praktickém životě),
- projekce a modelace (využití projekční techniky v úlohách grafického charakteru, které jsou časově náročné, využití modelů pro znázornění situací náročných pro představivost – např. funkce, planimetrie, stereometrie),
- podporovat aktivity mezipředmětového charakteru.

Péče o talentované žáky:

- volitelné semináře z matematiky,
- účast v matematických soutěžích,
- individuální přístup k talentovaným žákům (motivování pro další rozvoj jejich schopností).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Žák by měl:

- najít vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti,
- být schopen vlastního úsudku,
- umět prosadit a zdůvodnit vlastní názor a zároveň přijímat kompromisy,
- rozvíjet své vyjadřovací schopnosti,
- efektivně se učit a pracovat, soustavně se vzdělávat,
- přijímat hodnocení svých výsledků, přijímat radu i kritiku,
- vystihnout jádro problému,
- rozvíjet dovednost aplikovat získané poznatky, přijímat odpovědnost za vlastní rozhodování a jednání (v pracovní činnosti i v osobním životě),
- pracovat s informacemi a kriticky je vyhodnocovat,
- uplatňovat různé metody myšlení při řešení běžných pracovních úkolů a vhodně volit prostředky pro jejich splnění,
- provést reálný odhad při řešení praktického problému,
- rozvíjet logické myšlení, schopnost analýzy a syntézy, dedukce, abstrakce.

Kompetence k učení:

- žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládají různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňují různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení),
- s porozuměním poslouchají mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizují si poznámky,
- využívají ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí,
- znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získají informace potřebné k řešení problému, navrhnou způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní je,
- vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňují při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracují při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- žáci se vyjadřují přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentují,
- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje, respektují názory druhých,
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- adaptují se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňují.

Personální a sociální kompetence:

- žáci využívají ke svému učení zkušenosti jiných lidí, učí se na základě zprostředkovaných zkušeností,
- přijímají hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagují, přijímají radu a kritiku,
- pečují o své fyzické a duševní zdraví,
- jsou připraveni se dále vzdělávat,
- žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly,
- jsou schopni se zapojovat do týmové práce,
- dokážou naslouchat názorům ostatních a objektivně je posoudit,
- přispívají k řešení společných úkolů,
- dovedou se adaptovat na měnící se životní a pracovní podmínky.

Matematické kompetence:

- žáci správně používají a převádějí běžné jednotky,
- používají pojmy kvantifikujícího charakteru,
- provádějí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- nacházejí vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- aplikují znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru,
- efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- žáci pracují s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracují s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učí se používat nové aplikace,
- získávají informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracují s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomují si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupují k získaným informacím, jsou mediálně gramotní.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- získávat vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- dokázat jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- orientovat se v masových médiích, odolávat jejich myšlenkové manipulaci.

Člověk a životní prostředí:

- poznávat svět a lépe mu rozumět,
- efektivně pracovat s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat,
- vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech a orientovat se v nich.

Člověk a svět práce:

- uvědomovat si zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání pro život,
- motivovat se k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře.

Informační a komunikační technologie:

- používat základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání,
- pracovat s informacemi a komunikačními prostředky.

Mezipředmětové vztahy

– statistika	– hospodářský zeměpis
– ekonomika	– ekonomie
– účetnictví	– informační technologie
– právo	– základy přírodních věd

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- k hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, čtvrtletní písemné práce, opakovací testy)
- způsoby hodnocení by měly spočívat v kombinaci známkování, slovního hodnocení, využívání bodového systému, eventuálně procentuálního vyjádření, pozornost by měla být věnována sebehodnocení žáků

Hodnotí se:

- správnost, přesnost, pečlivost při řešení matematických úloh,
- schopnost samostatného úsudku,
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Matematika - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – uvádí vztahy mezi číselnými obory – provádí aritmetické operace v množině reálných čísel – používá různé zápisy reálného čísla – řeší úlohy s využitím procentového počtu	1. Shrnutí a prohloubení učiva ze ZŠ – číselné obory – užití procentového počtu
Žák – používá množinovou terminologii, symboliku – provádí množinové operace – používá teoretické znalosti při řešení praktických úloh – používá absolutní hodnotu – zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly – vysvětlí pojem výrok – rozlišuje jednoduchý a složený výrok – používá výrokové operace – přiřadí pravdivostní hodnotu výroku – rozlišuje výrok, výrokovou formu, algebraický výraz – interpretuje a formuluje věty s využitím logických spojek a kvantifikátorů	2. Množiny a základní poznatky z logiky – základní množinové pojmy – intervaly jako číselné množiny – absolutní hodnota reálného čísla – výrok, základní operace s výroky, kvantifikované výroky
Žák – provádí operace s mocninami, odmocninami – uvede vztah mezi mocninou s racionálním exponentem a odmocninou – kombinuje pravidla pro počítání s mocninami a odmocninami při řešení úloh – částečně odmocňuje – interpretuje zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro vyjádření velkých a malých čísel	3. Mocniny a odmocniny – mocniny s celočíselným exponentem – zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$ – n-tá odmocnina, početní výkony s odmocninami – mocnina s racionálním exponentem
Žák – vysvětlí matematické poznatky jako abstraktní nástroj pro zjednodušení formálních zápisů – navrhne matematizaci reálných situací pomocí výrazů – rozlišuje typy výrazů – vypočítá číselnou hodnotu výrazu – vyjádří neznámou z výrazu	4. Algebraické výrazy – výrazy s proměnnými – počítání s mnohočleny – úpravy výrazů s využitím vzorců – lomené výrazy

– vysvětlí pojem mnohočlen – provádí operace s mnohočleny (sčítání, násobení, dělení, rozklad na součin) – odvodí a zná základní vzorce, rozhodne o jejich využití při úpravách lomených výrazů – provádí operace s lomenými výrazy (sčítání, odčítání, násobení, dělení, rozšiřování, krácení) – využívá znalostí o mocninách a odmocninách při úpravách výrazů – usměrní zlomek	
Žák – objasní pojem funkce – popíše funkční závislosti a demonstruje jejich využití v praxi – určí definiční obor, obor hodnot – sestrojí graf funkce v kartézské soustavě souřadnic – rozliší konstantní a lineární funkci – specifikuje kvadratickou funkci, určí její definiční obor, obor hodnot – sestrojí graf kvadratické funkce, určí vrchol paraboly, průsečíky grafu funkce se souřadnými osami – sestrojí graf nepřímé úměrnosti – aplikuje znalosti o absolutní hodnotě u funkcí s absolutními hodnotami	5. Nejčastější funkční závislosti – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce – konstantní funkce – lineární funkce, přímá úměrnost – funkce s absolutními hodnotami – kvadratická funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce – nepřímá úměrnost
Žák – řeší lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy s využitím ekvivalentních úprav – vysvětlí souvislosti mezi lineární funkcí a lineární rovnicí – ovládá grafické řešení lin. rovnic a nerovnic – rozhodne o výběru vhodné metody při řešení soustav lineárních rovnic – provede rozbor o počtu řešení rovnice, nerovnice, soustavy rovnic – aplikuje znalosti o absolutní hodnotě výrazu při řešení lineárních rovnic, nerovnic – převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě – formuluje pojem parametr, rovnice s parametrem	6. Lineární rovnice a nerovnice – řešení lineární rovnice – soustavy lineárních rovnic o dvou a třech neznámých – slovní úlohy – řešení lineární nerovnice – soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou – lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou – řešení rovnice a nerovnice v součtovém a podílovém tvaru – řešení rovnice a nerovnice s neznámou ve jmenovateli – lineární rovnice s parametrem – grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic
	7. Písemné práce a jejich opravy

Matematika - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – popíše souvislosti mezi kvadratickou funkcí a kvadratickou rovnicí – rozliší úplnou a neúplnou kvadratickou rovnici, rozhodne o metodě řešení – zná vzorec pro řešení úplné kvadratické rovnice, umí rozhodnout o počtu řešení na základě hodnoty diskriminantu – uvede vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a použije jich při řešení úloh – převede kvadratický trojčlen na součin lineárních činitelů – použije vzorců pro druhou mocninu dvojčlenu při řešení iracionálních rovnic – rozlišuje úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní – obhájí řešení iracionální rovnice na základě provedené zkoušky – využívá získaných poznatků při matematizaci reálných situací – aplikuje poznatky o kvadratických rovnicích, rozkladu kvadratického trojčlenu a kvadratických funkcí při řešení kvadratických nerovnic – formuluje pojem parametr, rovnice s parametrem – rozliší lineární a kvadratickou rovnici s parametrem – použije vhodné metody řešení rovnic a diskutuje počet řešení vzhledem k parametru – vyjádří řešení a prověří jeho správnost	1. Kvadratické rovnice a nerovnice – řešení neúplné a úplné kvadratické rovnice – rozklad kvadratického trojčlenu – vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice – iracionální rovnice – kvadratické rovnice s parametrem – kvadratické rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou – soustava kvadratické a lineární rovnice se dvěma neznámými – kvadratické nerovnice a jejich početní a grafické řešení – slovní úlohy
Žák – rozumí pojmu funkce jako předpisu i jako zobrazení definičního oboru na obor hodnot funkce – rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti – ovládá pojmy: funkce rostoucí, klesající, sudé, liché, omezené, prosté, určí extrémy funkce	2. Další elementární funkce – funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce – vlastnosti funkce – inverzní funkce – shrnutí poznatků o funkcích (funkce konstantní, lineární a kvadratická) – lineární lomená funkce – mocninné funkce

– vyjádří předpis inverzní funkce, její definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf inverzní funkce – objasní vztahy mezi veličinami a dokáže zapsat funkční závislosti úloh z praxe – použije znalostí o inverzní funkci k definování funkce logaritmické pomocí funkce exponenciální – umí vypočítat logaritmus čísel – využívá logaritmů o různých základech – charakterizuje dekadický a přirozený logaritmus – uvede vztah mezi logaritmy o různých základech – používá vzorce pro počítání s logaritmy – vyčíslí logaritmus o libovolném základě pomocí kalkulačky – řeší exponenciální a logaritmické rovnice – prokáže platnost řešení na základě porovnání s definičním oborem proměnné	– exponenciální a logaritmická funkce – logaritmus, věty pro počítání s logaritmy – exponenciální a logaritmická rovnice a nerovnice
Žák – řeší úlohy na polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů – využívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních úlohách – řeší pravoúhlý trojúhelník s využitím Euklidových vět a Pythagorovy věty – rozlišuje základní druhy rovinných obrazců – určí jejich obvod a obsah – aplikuje získané dovednosti při řešení úloh z praxe – umí nalézt množiny bodů daných vlastností – využívá vlastností shodných a podobných zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí a otočení, podobnost a stejnoolehlost) při řešení konstrukčních úloh	3. Planimetrie – základní planimetrické pojmy – polohové a metrické vztahy mezi nimi – shodnost a podobnost trojúhelníků – Euklidovy věty – rovinné obrazce – množiny bodů dané vlastnosti – shodná zobrazení – podobnost a stejnoolehlost – konstrukční úlohy
Žák – navrhne využití goniometrických funkcí při řešení pravoúhlého trojúhelníku	4. Trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku – definice goniometrických funkcí v pravoúhlém trojúhelníku – řešení pravoúhlého trojúhelníku – slovní úlohy
	5. Písemné práce a jejich opravy

Matematika - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozliší velikost úhlu ve stupňové a obloukové míře – uvede a použije vztah mezi stupňovou a obloukovou mírou – určí základní velikost úhlu – definuje goniometrické funkce obecného úhlu – načrtne grafy jednotlivých funkcí a určí jejich vlastnosti (včetně periodičnosti) – uvede vztah mezi goniometrickými funkcemi, řeší rovnice a upravuje výrazy s využitím vzorců – analyzuje zadání úloh, provede rozbor a rozhodne o řešení obecného trojúhelníku s využitím sinové a kosinové věty	1. Goniometrie a trigonometrie – oblouková míra úhlu, orientovaný úhel a jeho velikost – goniometrické funkce obecného úhlu, jejich vlastnosti a grafy – vztahy mezi goniometrickými funkcemi – goniometrické rovnice a nerovnice – sinová a kosinová věta – řešení obecného trojúhelníku, užití v praxi
Žák – objasní proces rozšiřování číselných oborů jako důsledek požadavků praktického života a odborné praxe – definuje imaginární jednotku, opačné a komplexně sdružené komplexní číslo – rozlišuje algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla a vzájemně je převádí – přiřadí komplexnímu číslu bod v Gaussově rovině a naopak – používá početní operace s komplexními čísly (rovnost, absolutní hodnota, součet, součin, podíl, umocňování) – využívá Moivreovu i binomickou větu při umocňování komplexního čísla – rozhodne o řešitelnosti kvadratické rovnice v číselných množinách – řeší kvadratické rovnice v oboru komplexních čísel	2. Komplexní čísla – algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla – absolutní hodnota komplexního čísla – základní početní operace s komplexními čísly – Moivreova věta – kvadratické rovnice
Žák – určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny – určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie	3. Stereometrie – základní stereometrické pojmy – polohové a metrické vlastnosti bodů, přímek a rovin – povrch a objem těles (hranol, válec, kužel, jehlan, komolý kužel, komolý jehlan, koule a její části)

Žák – vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce – určí posloupnost výčtem prvků, vzorcem pro n-tý člen, rekurentně, graficky – rozhodne o vlastnostech posloupností (konečné, nekonečné, rostoucí, klesající, omezené) – rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost – prokáže znalost vzorců pro aritmetickou a geometrickou posloupnost, rozhodne o jejich použití při řešení úloh – provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky	4. Posloupnosti – pojem posloupnosti, její určení a vlastnosti – aritmetická posloupnost – geometrická posloupnost – užití posloupností zejména v úlohách ekonomického charakteru
	5. Písemné práce a jejich opravy

Matematika - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – osvojí si základy analytické metody jako integrujícího faktoru rozvoje matematického myšlení – přiřadí obraz bodu v pravouhlé soustavě souřadnic – použije vzorce pro výpočet vzdálenosti dvou bodů a středu úsečky – popíše vztah mezi orientovanou úsečkou a vektorem – rozliší rovnoběžné vektory (souhlasně a nesouhlasně rovnoběžné) – určí souřadnice vektoru – vysvětlí pojmy: rovnost vektorů, jednotkový vektor, opačný vektor, směrový a normálový vektor přímky, směrnice přímky, směrový úhel přímky – provádí operace s vektory (součet a rozdíl vektorů, součin čísla a vektoru, skalární součin vektorů, úhel vektorů) – rozpoznává různá vyjádření přímky (parametrické vyjádření přímky, obecná rovnice přímky, směrnice přímky, tvar rovnice přímky)	1. Analytická geometrie – souřadnice bodu v rovině – vzdálenost dvou bodů, střed úsečky – vektory (operace s vektory) – přímka a její analytické vyjádření – vzájemná poloha přímek – metrické vztahy bodů, přímek – kuželosečky (kružnice, elipsa, hyperbola, parabola s osami rovnoběžnými s osami souřadnými) – vzájemná poloha přímky a kuželosečky

– analyzuje zadání úlohy a využívá různá vyjádření přímky pro řešení – analyzuje vzájemnou polohu přímek na základě vlastností vektorů nebo na základě řešení soustavy rovnic – určí vzdálenosti: bodu od přímky a roviny, dvou přímek – charakterizuje jednotlivé kuželosečky a používá jejich rovnice – vypočítá důležité charakteristiky kuželosečky a graficky jí znázorní – řeší úlohy o vzájemné poloze přímky a kuželosečky	
Žák – užívá vztahy pro počet variací a permutací bez opakování a s opakováním, kombinací bez opakování – počítá s faktoriály a kombinačními čísly, využívá vlastností kombinačních čísel – sestaví Pascalův trojúhelník – řeší umocňování dvojčlenu s využitím binomické věty – charakterizuje náhodný pokus a náhodný jev, popíše jejich vlastnosti – rozliší: jev jistý, nemožný, elementární, jev příznivý jinému jevu, jevy rovnocenné, disjunktní, opačný jev k danému jevu, jevy slučitelné a neslučitelné, jevy závislé a nezávislé – vysvětlí vztah mezi relativní četností a pravděpodobností náhodného jevu – vybere vhodný vztah pro řešení úloh z praxe, vyčíslí pravděpodobnost – charakterizuje základní statistické pojmy – vysvětlí a užívá aritmetický a vážený průměr, modus, medián, rozptyl, směrodatnou odchylku při řešení úloh z praxe	2. Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika – variace a permutace bez opakování a s opakováním, faktoriál – kombinace bez opakování, vlastnosti kombinačních čísel, Pascalův trojúhelník – binomická věta – náhodný pokus a náhodný jev – četnost a pravděpodobnost náhodného jevu – pravděpodobnost sjednocení jevů, opačného jevu, průniku jevů, – statistický soubor, jednotka, znak – absolutní a relativní četnost – charakteristiky polohy a variability
	3. Písemné práce a jejich opravy

7.7 Tělesná výchova

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	2(2) – 2(2) – 2(2) – 2(2)
Celková hodinová dotace předmětu:	264 (6x34 + 2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

V souladu s vývojovými předpoklady a s individuálními zvláštnostmi žáků směřuje vyučující úsilí a učební činnost žáků v tělesné výchově k těmto cílům:

- vážit si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot a cílevědomě jej chránit,
- pojímat zdraví a tělesnou zdatnost jako hodnoty potřebné ke kvalitnímu prožívání života,
- osvojit si nové pohybové dovednosti, kultivovat svůj pohybový projev a správné držení těla, usilovat o optimální rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti v pravidelně prováděných pohybových aktivitách,
- aktivně vyhledávat příležitosti ke zdravotně vhodným pohybovým aktivitám,
- orientovat se v základních otázkách vlivu pohybových aktivit na tělesné a duševní zdraví,
- zvládat zjišťování základních parametrů tělesné zdatnosti i korekci vlastního pohybového režimu ve shodě se zjištěnými údaji,
- osvojit si základní způsoby zjišťování svalových dysbalancí a využívat kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení cíleně, s ohledem na vlastní oslabení, převažující způsob života a charakter pracovní zátěže (aktuálně i perspektivně),
- zvládnout organizační, hygienické a bezpečnostní návyky při pohybových činnostech i v neznámém prostředí,
- zvládnout základní první pomoc při stavech ohrožujících život,
- kladně prožívat pohybovou činnost a využívat ji k překonávání aktuálních negativních tělesných a duševních stavů i jako prostředek k dlouhodobější zdravotní prevenci,
- chápat pohyb jako prostředek duševní hygieny a využívat jej k vytváření hodnotných personálních vztahů,
- samostatně vstupovat do různých rolí a vztahů (hráč, závodník, spoluhráč, protihráč, rozhodčí, organizátor, divák) a upevňovat vztahy v duchu fair play – s přesahem do života školy, rodiny atd.

Naznačené cíle by měly při výstupu ze střední odborné školy ústít do pozitivního vztahu k pravidelným pohybovým aktivitám ve vlastním denním režimu jako k přirozené a nezbytné součásti zdravého životního stylu moderního člověka.

Charakteristika učiva

Základní učivo z hlediska uvedených kritérií tvoří teoretické poznatky, průpravná, kondiční, relaxační a jiná cvičení, gymnastika, úpoly, atletika, pohybové a sportovní hry, cykloturistika a lyžování.

Poslední dvě jmenované činnosti se nevyučují v hodinách tělesné výchovy určených učebním plánem v týdenním rozvrhu, ale v rámci samostatných týdnů. Lyžování absolvují žáci druhého ročníku (lyžařský výcvikový kurz) a cykloturistiku žáci prvního ročníku (sportovní výcvikový kurz).

Základní učivo je závazné pro všechny neoslabené žáky. Každá z uvedených činností má specifický charakter a funkci. Žáci, kteří splnili požadavky základního učiva, prohlubují ho náročnějšími obměnami, způsoby nebo vazbami, které jsou uváděny v rámci výběrového učiva. Výběrové učivo tedy prohlubuje a rozšiřuje základní učivo, přičemž respektuje a využívá podmínek školy, zájmů žáků a odborného zaměření učitelů.

Nadaní žáci se pravidelně účastní středoškolských turnajů (v odbíjené, kopané, košíkové, atletice, plavání, florbale, stolním tenise apod.).

Pro žáky prvního ročníku se pravidelně připravují kurzy s prvky tzv. zážitkové pedagogiky, kde se kromě jiného ve velké míře realizují pohybové hry psychomotorické (kontaktní, motivační), dobrodružné aj., jejichž cílem je spolupráce, pomoc při plnění společného úkolu, dále soutěživé a bojové hry, hry pro rozvoj pohybové představivosti, tvořivosti a fantazie.

Péče o talentované žáky

Talentovaní žáci se pravidelně účastní středoškolských turnajů a přeborů v lehké atletice, plavání, stolním tenise, basketbalu, volejbale, kopané, florbalu, házené.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Tělesná výchova je v učebním plánu zařazována v rozsahu 2 vyučovacích hodin v týdnu. Obsah předmětu je koncipován v návaznosti na obsah výuky na ZŠ.

Učivo je členěno na poznatky, potřebné návyky a pohybové činnosti. Obsah učiva je prostředkem pro dosažení cílů jednotlivých etap vzdělání. Proto není učivo členěno do ročníků, ale učitel je vybírá v souladu s celkovou koncepcí daného předmětu, s konkrétními podmínkami školy (prostorové, materiální), konkrétní úrovní žáků (skupin, jednotlivců), jejich převažujícími pohybovými zájmy i vzhledem ke svému případnému speciálnímu pohybovému zaměření.

Učitel by měl všem žákům nabídnout k osvojení základní učivo, které vychází ze standardu vzdělávání. Konkrétní úroveň osvojení závisí především na individuálních předpokladech žáků. Pro uspokojení zájmu, dovednosti i pohybového nadání jednotlivců, skupin, případně celé třídy slouží učivo rozšiřující. Toto učivo je nezávazné. Učitel ve vyšší etapě vzdělávání se musí při realizaci jednotlivých témat přesvědčit, do jaké míry si žáci osvojili učivo nižší etapy, v případě potřeby se k němu vrátit nebo ho využít k opakování a upevňování pohybových dovedností, k rozvoji pohybových schopností atd. Z výše naznačeného vyplývá, že zařazení rozšiřujícího učiva nebo vypuštění některého námětu základního učiva je v kompetenci učitele, který nejlépe zná předpoklady žáků a konkrétní podmínky školy.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Komunikativní kompetence**

Žáci by měli být schopni:

- vyjadřovat se přiměřenou odbornou terminologií,
- vyvozovat a interpretovat závěry na základě pozorovaných dějů,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální kompetence a sociální kompetence

Žáci by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní schopnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti**

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní,
- byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci,
- byli schopni angažovat se nejen pro svůj prospěch, ale i pro veřejné zájmy,
- vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Výuka je zaměřena především na péči o zdraví a bezpečnost zdraví při jakékoli pohybové činnosti. Žáci si také osvojují zásady bezpečného pobytu v různých přírodních prostředích, a to bez jakýchkoli zásahů do ekologické rovnováhy těchto prostředí.

Člověk a svět práce

Předmět tělesná výchova rozvíjí znalosti a dovednosti žáků, které jsou potřebné pro odpovědný přístup k vlastnímu tělu a zdraví. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se pohybovým činnostem věnovali i ve svém volném čase, aby je chápali jako prostředek relaxace a nápravy negativních důsledků vysokého pracovního zatížení.

Mezipředmětové vztahy

- základy přírodních věd
- občanská nauka

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Rozhodující pro vzdělání je směřování k dílčím a celkovým cílům a respektování individuálních předpokladů žáků. Proto hodnocení žáků vychází z diagnostiky žáků, z poznání jejich předpokladů, aktuálních možností, zdravotního stavu a pohybových zájmů. Rozhodující pro hodnocení žáků je přístup k předmětu, aktivita při jednotlivých činnostech a individuální změny (dovednostní, výkonové, postoje).

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Tělesná výchova - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozumí významu přípravy organismu (zahřátí a protažení) před pohybovou činností i významu péče o tělo (strečink, relaxace, zásady hygieny) po skončení pohybové činnosti – rozliší a vysvětlí pojmy zátěž, únava, odpočinek, jednostranná zátěž, příčiny svalové nerovnováhy	1. Teoretické poznatky – zásady přípravy organismu před pohybovou činností a její ukončení – zátěž a odpočinek
Žák – dokáže zaujmout postavení v daném tvaru – používá základní povelů a správně na ně reaguje	2. Pořadová cvičení – nástupové a pochodové tvary – otáčení na místě, otáčení za pochodu – povelová technika
Žák – volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti, přizpůsobuje je klimatickým podmínkám – zvládá správnou techniku běhu a startů – rozlišuje vhodnost použití jednotlivých druhů startů podle délky trati – prokáže jistou úroveň rychlostních a vytrvalostních schopností při testování – porovnává ukazatele své zdatnosti s ostatními žáky a s předloženými tabulkami norem výkonů – dovede spojit rozběh s odrazem – dokáže technicky správně provést skok do dálky – rozlišuje hody a vrhy – dokáže provést vrh koulí správnou technikou – bere v úvahu bezpečnostní opatření při vrhu koulí	3. Atletika – nízký start – běhy – sprint, vytrvalost – skok do dálky – vrh koulí
Žák – volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám, dovede je udržovat a ošetřovat – (odbíjená) ovládá technicky správně odbít míč obouruč vrchem, obouruč spodem, podat míč spodem	4. Sportovní hry – odbíjená – herní činnosti jednotlivce – kopaná a sálová kopaná (zejména chlapci) – herní činnosti jednotlivce, hra – košíková – herní činnosti jednotlivce – florbal – herní činnosti jednotlivce – stolní tenis

– (kopaná) technicky správně ovládá míč nohou – vedení míče, používá různé způsoby přihrávek a kopů, zpracuje míč – (košíková) je schopen technicky správně ovládat míč – driblíng, používá různé způsoby přihrávek, ovládá střelbu na koš z různých míst a vzdáleností, z místa i z pohybu, používá základy dvojtlaku – (florbal) technicky správně ovládá hokejku, přihrávky, dokáže přihrávku přijmout, ovládá střelbu na branku – (pro všechny hry) dokáže použít získané dovednosti v herních situacích – rozlišuje správné postavení hráče v poli a chápe jeho význam na dané pozici – rozumí základním pravidlům hry	
Žák – rozliší stupeň závažnosti poranění v lehčích případech dokáže poskytnout první pomoc, je schopen posoudit nutnost přivolání rychlé zdravotnické pomoci	5. Základy první pomoci – úrazy a náhlé zdravotní příhody
Žák – se adaptuje na vodní prostředí – osvojí si základy správné techniky plaveckého stylu prsa a skoku do vody – uplatňuje zásady bezpečnosti při této pohybové aktivitě – chápe nutnost uplavat určitou vzdálenost jakýmkoliv stylem	6. Plavání – plavecký styl prsa – nácvik skoku do vody - šipka
Žák – dokáže se orientovat v daném prostředí, je si vědom nástrah vyplývajících z charakteru tohoto prostředí (změny počasí, značení turistických tras apod.) – chová se v přírodě ekologicky – respektuje příkazy ochránců přírody – posoudí technický stav používané výzbroje a pravidelně provádí základní údržbu – dokáže se orientovat pomocí mapy a buzoly v neznámém prostředí – zná pravidla silničního provozu a v každé situaci se podle nich chová, dbá vlastní bezpečnosti a bezpečnosti ostatních účastníků silničního provozu	7. Sportovní výcvikový kurz – seznámení se s prostředím, ve kterém se kurz odehrává, chováním při pobytu v tomto prostředí, zásadami ekologického chování, výzbrojí, výstrojí – pěší turistika – cykloturistika – vodní turistika – hry v terénu – míčové hry – základy branné výchovy (střelba ze vzduchovky, orientace na mapě, práce s buzolou, vázání uzlů)

– zná základní pravidla manipulace s lodí, pohybu na klidné a tekoucí vodě, umí předvídat nebezpečí, spolupracuje s ostatními účastníky kurzu – je schopen ochránit sám sebe v nebezpečných situacích – aktivně se zapojuje do všech organizovaných činností (hry v terénu, netradiční hry atd.) – zná zásady bezpečnosti při střelbě ze vzduchovky a manipulace se zbraní, spolehlivě provádí veškeré činnosti vedoucí k zasažení daného cíle	
Žák – používá základní náčiní specifické pro danou hru, zná základní pravidla hry – zvládá základní krokové techniky – vědomě vnímá pohyb svého těla	8. Základy netradičních sportovních her a pohybových aktivit – softball, ringo, badminton – aerobik, relaxační cvičení

Tělesná výchova - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozumí terminologii a dokáže ji používat při pohybových činnostech – rozlišuje výrazy rychlost, síla, vytrvalost, pohyblivost, dovede použít vhodné pohybové činnosti pro rozvoj jednotlivých pohybových předpokladů – chápe význam pojmů aktivní zdraví a zdravý životní styl a dokáže stanovit, které pohybové činnosti jsou zdraví prospěšné a které jsou zdraví škodlivé – rozumí významu hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí a různých podmínkách	1. Teoretické poznatky – terminologie pohybových činností – základní pohybové činnosti rozvíjející rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady – pojem aktivní zdraví – hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech
Žák – zvládá správnou techniku běhu (dýchání, práce nohou a paží) – uplatňuje zásady sportovního tréninku s cílem vylepšit své výkony z prvního ročníku (rychlé a vytrvalostní běhy, skok do dálky, vrh koulí) – ovládá způsob předávání a přebírání štafetového kolíku	2. Atletika – zdokonalování techniky běhu – běhy – rychlé z nízkého startu, vytrvalostní z vysokého startu – štafetový běh – skok do dálky – vrh koulí – hod granátem

– aplikuje pravidla štafetového běhu v praxi – zvládá správnou techniku hodů, zejména dokáže spojit rozběh s odhodem – dodržuje zásady bezpečnosti při veškeré své činnosti (zejména hod granátem a vrh koulí)	
Žák – (odbíjená) dokáže technicky správně odbít míč obouruč spodem i vrchem, podat míč spodem i vrchem, bezprostředně reaguje na míč, dokáže se rychle přemístit a vykryt prostor – (kopaná) technicky správně ovládá míč nohou, dokáže se rychle přemístit, uvolnit se a nalézt vhodný prostor pro hru, ovládá různé techniky – střelby na bránu, rozumí obrannému (osobní a zónová obrana) a útočnému (postupný útok, rychlý protiútok) systému hry, ovládá systém „přihraj a běž“ – (košíková) technicky správně ovládá míč, dokáže použít dvojtakt při hře, dokáže se rychle přemístit, uvolnit se bez míče i s míčem a nalézt si vhodný prostor pro hru, rozumí obrannému (osobní a zónová obrana) a útočnému systému hry, ovládá systém „hod a běž“ – (florbal) dokáže technicky správně ovládat hokejku, je schopen se rychle přemístit, uvolnit, chápe způsob hry v obraně a v útoku – (pro všechny hry) dokáže použít získané dovednosti a znalosti ohledně herních systémů v herních situacích, – rozpozná základní chyby a provinění proti pravidlům dané hry	3. Sportovní hry – odbíjená - zdokonalování herních činností jednotlivce, nácvik herních systémů – kopaná a sálová kopaná (chlapci) zdokonalování herních činností jednotlivce, nácvik herních systémů – košíková - zdokonalování herních činností jednotlivce, nácvik herních systémů – florbal - zdokonalování herních činností jednotlivce – stolní tenis
Žák – dokáže technicky správně ovládat specifické náčiní dané hry – rozpozná základní chyby a provinění proti pravidlům dané hry – dokáže použít získané dovednosti takovým způsobem, že hra je plynulá, bez vážnějších rozporů s pravidly – zvládá základní prvky aerobiku, dokáže je spojit do větších celků – umí vědomě vnímat pozitivní vliv relaxačních cviků na tělesnou i psychickou stránku člověka, zapojuje vědomě dýchání	4. Netradiční sportovní hry – softball, ringo, frisbee, badminton – aerobik, relaxační cvičení

Žák – si osvojuje správnou techniku plaveckého stylu prsa a skoku do vody – chápe důležitost práce s dechem – uvědoměle vnímá nezbytnost bezpečného chování při výcviku	5. Plavání – plavecký styl prsa – skok do vody šipka
Žák – dokáže se orientovat v horském prostředí, je si vědom nástrah vyplývajících z charakteru horského prostředí (časté změny počasí, značení horského terénu, ochrana před teplotními vlivy apod.) – chová se v přírodě ekologicky – respektuje příkazy horské služby, dokáže se s ní spojit v případě nouze – rozliší stupeň závažnosti poranění při pobytu v horském prostředí, v lehčích případech dokáže poskytnout první pomoc – posoudí technický stav lyžařské výzbroje a pravidelně provádí základní údržbu – bezpečně manipuluje s výzbrojí (přenášení, nazouvání) – dokáže se pohybovat s lyžemi na nohou (provede obrat, ovládá chůzi, skluz a výstup do svahu) – zvládne sjezd šikmo svahem v základ. postoji a plynule navazuje odšlapování ke svahu – zastaví na bezpečném místě – dokáže bezpečně nastoupit a vystoupit z různých druhů lanovek (poma, kotva, sedačková lanovka) – provede dlouhý a střední oblouk s přihlédnutím k technické vyspělosti lyžaře (oblouk v pluhu, s paralelním vedením lyží) – zvládne jízdu v různém terénu a sněhu (hluboký sníh, těžký sníh, namrzlý povrch, terénní nerovnosti) – pozná chybně a správně prováděné činnosti, dokáže analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu – nepřeceňuje vlastní síly a schopnosti při činnosti v horském terénu	6. Lyžařský výcvikový kurz – seznámení se s horským prostředím, chování při pobytu v horském prostředí, výzbroj, výstroj, základy techniky sjezdového lyžování – výcvik na sjezdových lyžích – výcvik na snowboardu (pro zájemce) – výcvik na běžeckých lyžích (podle podmínek)

Tělesná výchova - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – chápe význam výrazu fair play, dokáže ho uplatňovat jak při samotné pohybové činnosti, tak při sportovním diváctví, umí potlačit projevy negativních emocí spojených se sportem – rozumí rozdílům mezi sportem žen a mužů, mezi sportem vrcholovým a rekreačním, dokáže se přizpůsobit úrovni svých spoluhráčů a podat pomocnou ruku slabším – vysvětlí pojem doping a uvede příklady z praxe, zná možné následky používání podpůrných látek – rozliší míru škodlivosti vlivu alkoholu, tabáku a drog na pohybovou výkonnost a tělesnou zdatnost	1. Teoretické poznatky – fair play jednání, sportovní diváctví – rozdíly mezi TV a sportem žen a mužů – rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem – negativní jevy ve sportu
Žák – uplatňuje zásady sportovního tréninku s cílem vylepšit své výkony z předchozích ročníků (rychlé a vytrvalostní běhy, skoky, hody, vrhy) – dokáže vhodně sestavit družstvo pro štafetový běh, včetně dodržování závodních pravidel dané disciplíny – dokáže přizpůsobit běh podmínkám daného terénu, používá vhodnou výstroj pro běh v různých klimatických podmínkách	2. Atletika – běhy – rychlé z nízkého startu, vytrvalostní z vysokého startu – štafetový běh – skok do dálky – vrh koulí – vytrvalostní běh v terénu
Žák – využívá získaných dovedností a vědomostí při hře, snaží se odstraňovat své nedostatky, snaží se o dodržování zásad fair play – komunikuje při sportovních hrách – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii – dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci – ovládá pravidla hry, dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu	3. Sportovní hry – odbíjená – hra, rozhodování, organizace turnaje – kopaná (chlapci) – hra, rozhodování, organizace turnaje – košíková – hra, rozhodování – florbal – stolní tenis

Žák – ovládá pravidla hry – dokáže sledovat výkony jednotlivců v týmu a rozhodovat se v herních situacích – uplatňuje zásady přípravy organismu před pohybovou činností – využívá vhodné posilovací cviky pro zvyšování své tělesné zdatnosti – vnímá a reaguje rytmicky na spojení pohybu s hudbou – neopomíjí zásady péče o tělo (strečink, relaxace, zásady hygieny) po skončení pohybové činnosti – dokáže vědomě pracovat s dechem	4. Netradiční sportovní hry a pohybové aktivity – softball, ringo, frisbee, badminton – aerobik, relaxační cvičení
Žák – zdokonaluje techniku stylu prsa – osvojí si základy stylů kraul a znak – chápe zásady bezpečnosti při pobytu ve vodě a přilehlém okolí	5. Plavání – plavecký styl prsa – základy stylů kraul a znak
Žák – dokáže na základě získaných dovedností sobě i jiným poskytnout první pomoc	6. První pomoc – úrazy, náhlé zdravotní příhody – stavy bezprostředně ohrožující život

Tělesná výchova - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu, dovede o nich diskutovat, analyzovat je a hodnotit – rozumí významu pohybových činností (zejména kondičních, kompenzačních a relaxačních) pro zdraví – dokáže sestavit soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, zvládne si připravit kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotit jej – ovládá kompenzační cvičení k vlastní regeneraci – uplatňuje osvojené způsoby relaxace	1. Teoretické poznatky – oblast zdraví a pohybu – význam pohybu pro zdraví – prostředky ke všeobecnému rozvoji, k regeneraci, kompenzaci a relaxaci

Žák – uplatňuje zásady sportovního tréninku s cílem vylepšit své výkony z předchozích ročníků (rychlé a vytrvalostní běhy, skoky, hody, vrhy)	2. Atletika – běhy – skoky – hody, vrhy
Žák – dokáže se v souladu s pravidly zapojit do jakékoli prováděné herní činnosti v rámci osvojené hry – uplatňuje techniku a základy taktiky dané hry, participuje na týmových herních činnostech družstva – vyhledává kolektivní sporty s vědomím jejich pozitivního působení na psychiku člověka	3. Sportovní hry – odbíjená, kopaná, košíková, florbal – hra, rozhodování – stolní tenis
Žák – zvládá techniku a základy taktiky dané hry – dokáže se aktivně zapojit do osvojené hry – uvědomuje si pozitivní vliv pohybu na psychiku člověka – chápe tělesnou aktivitu jako nezbytnou a důležitou část lidského života	4. Netradiční sportovní hry a pohybové aktivity – ringo, frisbee, badminton, softball – aerobik, relaxační cvičení
Žák – zdokonaluje techniku osvojených plaveckých stylů – dbá na bezpečnost – je schopen odhadnout své fyzické možnosti a zbytečně neriskovat – dokáže poskytnout 1. pomoc při tonutí	5. Plavání – plavecké styly prsa, kraul, znak – první pomoc při tonutí
Žák – popíše ochranu zdraví a života obyvatel při mimořádných událostech – dokáže poskytnout první pomoc sobě i jiným	6. První pomoc – zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí (živelné pohromy, havárie aj.)

7.8 Informační technologie

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	2(2) – 2(2) – 2(2) – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	204 (6x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

V předmětu informační technologie si žáci vytvoří základní představu o výpočetní technice, naučí se ovládat a využívat standardní vybavení počítače. Žáci získají kompetence pro práci s běžným softwarem pro řešení ekonomických úloh, vyhotovování písemností a vyhledávání informací.

Žák:

- zná základní pojmy z oboru informačních technologií,
- zná blokové schéma počítače a význam jednotlivých bloků,
- umí používat počítač a jeho periférie, je si vědom možností a výhod, ale i rizik a omezení spojených s používáním prostředků informačních technologií,
- orientuje se v běžném systému – pochopí strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí systému složek a orientuje se v něm, ovládá operace se soubory, umí rozpoznat běžné typy souborů a pracovat s nimi,
- rozumí principům operačního systému a umí pracovat s operačním systémem,
- umí pracovat s moderními verzemi kancelářských programů,
- umí pracovat s grafickým editorem,
- rozumí základům algoritmizace úloh,
- umí používat internet jako základní otevřený informační zdroj a využívat jeho přenosové a komunikační možnosti.

Charakteristika učiva

Předmět informační technologie připravuje žáky k tomu, aby byli schopni pracovat s informačními a komunikačními prostředky a efektivně je využívali i v jiných předmětech, v dalším studiu, v soukromém a občanském životě.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Stěžejní formou výuky je individuální práce žáka na počítači. Těžiště výuky spočívá v provádění praktických úkolů. Ve výuce je kladen důraz na samostatnou práci a řešení komplexních úloh. Při výuce je uplatňován projektový přístup s důrazem na týmovou práci.

Péče o talentované žáky:

- soutěže ve Wordprocessingu,
- soutěže vyhlašované školskými institucemi, popřípadě firmami.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

- najít vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti
- být schopen vlastního úsudku
- umět prosadit a zdůvodnit vlastní názor a zároveň přijímat kompromisy
- rozvíjet vyjadřovací schopnosti
- efektivně se učit a pracovat, soustavně se vzdělávat
- přijímat hodnocení svých výsledků, přijímat radu i kritiku
- vystihnout jádro problému
- rozvíjet dovednost aplikovat získané poznatky, přijímat odpovědnost za vlastní rozhodování a jednání (v pracovní činnosti i v osobním životě)
- pracovat s informacemi a kriticky je vyhodnocovat
- uplatňovat různé metody myšlení při řešení běžných pracovních úkolů a vhodně volit prostředky pro jejich splnění
- provést reálný odhad při řešení praktického problému
- rozvíjet logické myšlení

Kompetence k učení:

- žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládají různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- s porozuměním poslouchají mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizují si poznámky,
- využívají ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí,
- znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získají informace potřebné k řešení problému, navrhnou způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej,
- vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňují při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracují při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- žáci se vyjadřují přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentují,
- zpracovávají pracovní dokumenty na běžná i odborná témata,
- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje, respektují názory druhých,
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- adaptují se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňují.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- žáci mají odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání,
- uvědomují si význam celoživotního učení a jsou připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- dokážou cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech.

Matematické kompetence:

- žáci provádějí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- nacházejí vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- žáci pracují s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracují s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učí se používat nové aplikace,
- získávají informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracují s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomují si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupují k získaným informacím, jsou mediálně gramotní.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:**

- žáci chápou bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků,
- umí si osvojit zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.).

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb:

- žáci chápou kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje:

- žáci chápou význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční a společenské ohodnocení,
- nakládají s materiály, energiemi, odpady a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Člověk a životní prostředí:**

- poznávat svět a lépe mu rozumět,
- efektivně pracovat s informacemi, tj. umět je získávat a kriticky vyhodnocovat,
- nakládat s materiály, energiemi, odpady a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Člověk a svět práce:

- uvědomovat si zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání pro život,
- motivovat se k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře,
- vážit si materiálních i duchovních hodnot,
- efektivně pracovat s informacemi, získávat je a kriticky vyhodnocovat.

Informační a komunikační technologie:

- používat základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání,
- pracovat s informacemi a komunikačními prostředky.

Mezipředmětové vztahy

– statistika	– účetnictví
– písemná a elektronická komunikace	– právo
– odborná praxe	– občanská nauka
– ekonomika	– český jazyk a literatura
– matematika	

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Základem pro hodnocení je průběžná klasifikace individuálně zadávaných úkolů. Důraz je kladen především na praktické dovednosti. Každý tematický celek je zakončen prověřovací prací.

Prověřovací okruhy z těchto tematických celků jsou zpracovávány skupinově a individuálně, obsahují nově probranou látku a zároveň i vazby na související problémové okruhy. Hodnocené individuálně zpracovávané okruhy tvoří podklady pro celkové hodnocení žáka. Znalosti z okruhů s popisným tématem jsou ověřovány ústním přezkoušením s důrazem na souvislost a plynulost projevu včetně jeho obsahové správnosti.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Informační technologie - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – orientuje se v prostředí prezentačního programu, umí jej používat – zvládá tvorbu lineární prezentace	1. Prezentace – prostředí prezentačního programu – lineární prezentace
Žák – pracuje s elektronickou poštou – ovládá zaslání přílohy nebo její přijetí a následné otevření.	2. Elektronická komunikace – e-mail
Žák – zná základní pojmy z oboru informačních technologií, rozlišuje kategorie HW a SW – umí vysvětlit základní princip činnosti počítače – uvědomuje si důsledky neodborných zásahů do počítače – umí pojmenovat základní elementy počítačové sestavy – samostatně používá počítač a jeho periferní zařízení v základních činnostech – dokáže porovnat vlastnosti různých periferních zařízení – je si vědom rizik porušování autorských práv	3. Základy informačních technologií – základní pojmy – principy činnosti osobního počítače – části osobního počítače – periferní zařízení – základní a aplikační programové vybavení – ochrana autorských práv
Žák – dokáže konfigurovat prostředí operačního systému – umí využívat kontextovou nápovědu operačního systému – chápe strukturu ukládaných dat a možností jejich uložení – ovládá základní operace se soubory – zvládá činnosti spojené s použitím souborového manažera – umí definovat rizika spojená se zabezpečením a zneužitím dat, je schopen učinit opatření k minimalizaci těchto rizik – dokáže používat aplikace dodávané s operačním systémem	4. Operační systém – nastavení – práce s nápovědou – data, soubor, složka, souborový manažer – ochrana dat

Žák – umí nastavit parametry dokumentu – zná a používá základní typografická pravidla – vytvoří nový dokument, uloží dokument, ovládá editaci, formátování – umí využívat nápovědu	5. Textový editor – nastavení dokumentu – formátování textu – předtisky
--	--

Informační technologie - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – ovládá tvorbu tabulek – umí do textu vložit obrázek a klipart a rozlišit mezi pozicí obdélník a v textu – vloží do textu objekty jiných aplikací (rovnice, organizační diagram) – ovládá práci s panelem nástrojů kreslení – zvládá detailní nastavení parametrů vkládaných objektů a obrázků – vytvoří šablonu dokumentu a pracuje s ní – orientuje se v problematice maker a umí vytvořit jednoduchá makra a použít je	1. Textový editor – tabulky – vkládání objektů – práce s objekty a obrázky – šablony – makra
Žák – chápe podstatu tabulkového procesoru, dokáže vyjmenovat oblasti jeho použití – orientuje se v prostředí tabulkového procesoru, umí jej používat – vytvoří tabulku a zformátuje dle požadavků normalizované úpravy – umí vytvořit vzorce, používat funkce (Min, Max, Průměr, Suma, Počet, Zaokrouhlit) – graficky prezentuje data z tabulek v grafech – zvládá dodatečné úpravy existujících grafů	2. Tabulkový procesor – prostředí tabulkového procesoru – základní operace – tvorba tabulek a formátování – základní funkce – tvorba vzorců – grafy – úprava grafů
Žák – se orientuje v základních pojmech počítačových sítí (síťové disky, přihlašovací protokol, přístupová práva) – chápe souvislosti mezi různým přihlášením do sítě a odpovídajícími právy – umí se pohybovat po jednotlivých segmentech sítě – umí v sítích Windows sdílet prostředky	3. Práce v lokální síti – počítačová síť, server, pracovní stanice – připojení k síti a její nastavení – specifika práce v síti, sdílení dokumentů a prostředků

Informační technologie - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – žák se orientuje v problematice využívání funkcí (vybrané vyhledávací a mat. funkce) – umí seřadit a vytřídit údaje v tabulce dle kritérií – pomocí kontingenční tabulky dovede vytvořit požadované výstupy	1. Tabulkový procesor – využívání funkcí – databáze – kontingenční tabulky
Žák – vytvoří vazbu mezi textovým souborem a zdrojem dat – dokáže využít vlastností hromadné korespondence	2. Textový editor – hromadná korespondence
Žák – chápe pojem algoritmus – zná základní vlastnosti algoritmu – umí provést dekompozici úlohy na jednotlivé elementární činnosti	3. Algoritmizace úloh – vlastnosti algoritmů
Žák – zná výhody databází, dokáže definovat oblasti jejich použití – navrhne a vytvoří strukturu jednoduché databáze – umí seřadit a vytřídit údaje dle kritérií – dovede vytisknout požadované výstupy	4. Databáze – tvorba databáze – vyhledávání a filtrování – třídění – tisk
Žák – vytvoří strukturu dokumentu – dokáže efektivně upravit rozsáhlý textový dokument dle požadavků	5. Wordprocessing – úprava existujících dokumentů
Žák – dovede pojmenovat základní druhy on-line aplikací – umí se zapojit do on-line aplikací a využívat jejich služeb – zvládne základní nastavení poštovního klienta (vytvoření nového účtu a nastavení parametrů účtu) – používá internet jako základní otevřený informační zdroj a využívá jeho přenosové a komunikační možnosti	6. Internet – on-line aplikace – nastavení poštovního klienta – internetový prohlížeč – informační zdroje na www – práce s informacemi

– volí vhodné informační zdroje k vyhledávání informací – orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje a vyhodnocuje je – uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému – je schopen prezentovat získané informace vhodným způsobem	
Žák – umí nastavit základní vlastnosti jednotlivých snímků (rozvržení, formátování textu, grafika pozadí, záhlaví a zápatí snímku) – dovede doplnit jednotlivé snímky animačními prvky (přechody snímků a pořadí zobrazovaných prvků) – žák dovede doplnit prezentaci o multimediální prostředky – umí nastavit předdefinované cesty mezi snímky (tlačítka akcí) – dokáže vybírat a používat vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů – umí pracovat s aplikacemi tvořícími kancelářský balík jako celkem	7. Prezentace – rozvržení snímku – základy animací – multimediální prezentace (video, zvuk) – skokové prezentace
Žák – chápe souvislosti mezi základními parametry grafického dokumentu – dokáže posoudit vhodnost použití rastrové a vektorové grafiky – zvládá převody mezi různými formáty – umí změnit a nastavit parametry grafického objektu – dokáže vytvořit jednoduchý rastrový obrázek – dokáže vytvořit jednoduchý vektorový obrázek	8. Počítačová grafika – vlastnosti grafického dokumentu – rastrová a vektorová grafika – používané formáty – základy práce v SW nástrojích – komprese dat

7.9 Písemná a elektronická komunikace

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	3 – 2(2) – 2(2) – 1(1)
Celková hodinová dotace předmětu:	268 (7x34 + 1x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- vyučovací předmět je zaměřen na získání dovednosti ovládat klávesnici počítače desetiprstovou hmatovou metodou
- výuka rozvíjí samostatné logické uvažování a zdokonaluje písemný projev z hlediska vhodné odborné stylizace, ale také logické, věcné a především gramatické správnosti
- výuka klade důraz na vyhotovování písemností v souladu s normou pro úpravu písemností
- žáci jsou vedeni k využívání elektronické komunikace

Charakteristika učiva

1. ročník

- je zde zařazen tematický celek Základy psaní na klávesnici PC s pomocí výukového programu
- žák se seznámí s klávesnicí počítače a naučí se ji ovládat desetiprstovou metodou

2. ročník

- na první ročník navazuje tematický celek Zvyšování přesnosti a rychlosti psaní ve výukovém programu
- celek Nácvik normalizované úpravy písemností učí žáky prakticky využívat normu pro úpravu písemností
- tematický celek Korektura textu seznamuje žáky s korektorskými znaménky a jejich praktickým použitím
- celek Písemnosti v obchodním styku je zaměřen na základní typy obchodních dopisů

3. ročník

- jsou probírány celky Písemnosti v obchodním styku, Písemnosti osobního charakteru, Jednoduché právní písemnosti, ve kterých žáci rozšiřují své znalosti
- celek Zpracování studie je zaměřený na aplikaci teoretických znalostí a vede k samostatnému řešení zadaného úkolu

4. ročník

- učivo je rozděleno do dvou základních celků - Vnitropodnikové písemnosti a Personální písemnosti
- v závěru studia si žáci v celku Souvislý příklad zopakují a upevní znalosti všech probíraných písemností

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- výuka probíhá v počítačové učebně, využívá se výukový program pro psaní a programy MS Office
- žáci vyhotovují různé druhy písemností v normalizované úpravě nebo využívají šablon dopisních předtisků
- pracují se souborem „Balíček tiskopisů“, který připravil NÚOV
- získávají vědomosti o obsahové náplni a stylizaci obchodních dopisů s důrazem na logickou, věcnou a gramatickou správnost
- komunikují prostřednictvím elektronické pošty
- pracují s webovými stránkami

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení:**

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledovat a hodnotit pokrok ve svém učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- porozumět zadání úkolu, získat informace potřebné k řešení a navrhnout způsob řešení,
- vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů logické myšlení,
- využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Komunikativní kompetence:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle v písemné podobě, jazykově správně,
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky.

Personální a sociální kompetence:

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, uvědomovat si význam celoživotního učení,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru,
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- komunikovat elektronickou poštou,
- získávat informace z internetu,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti, tzn. aby žáci:**

- orientovali se v právní úpravě pracovně právních vztahů a závazkových vztahů.

Provádět typické podnikové činnosti, tzn. aby žáci:

- zpracovávali podklady a písemnosti při sjednávání a ukončování pracovního poměru,
- zpracovávali doklady související s evidencí zásob, dlouhodobého majetku, zaměstnanců, prodeje a hlavní činnosti,
- vyhotovovali typické písemnosti v normalizované úpravě.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky, tzn. aby žáci:

- zpracovávali doklady související s hotovostním a bezhotovostním platebním stykem.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby žáci:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků,
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.).

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby žáci:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

- samostatně zpracovávali odborné práce a projekty, efektivně prezentovali výsledky své práce.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- výchova k přiměřené míře sebevědomí, zodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- dovednost jednat s lidmi,
- úcta k materiálním i duchovním hodnotám.

Člověk a životní prostředí:

- hospodárné nakládání s papíry pro tisk, efektivní využívání tisků,
- ekologické chování při vyřazování použitých papírů a plastových složek.

Člověk a svět práce:

- osvojení si kompetencí k aktivnímu rozhodování o vlastní profesní kariéře,

- nácvik řešení situací souvisejících s hledáním zaměstnání,
- uvědomění si významu vzdělání pro život.

Informační a komunikační technologie:

- zdokonalování se ve schopnosti efektivně používat prostředky výpočetní techniky v běžném každodenním životě.

Mezipředmětové vztahy

– informační technologie	– účetnictví
– český jazyk a literatura	– bankovníctví
– cizí jazyky	– právo
– ekonomika	

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- základem pro hodnocení výkonů v psaní jsou písemné zkoušky, ve kterých se posuzuje dosažená rychlost a přesnost podle limitů
- u vyhotovených písemností se hodnotí věcný obsah, stylizace, pravopis a formální úprava podle normy
- na konci 1. a 2. ročníku se přihlíží k počtu napsaných cvičení ve výukovém programu
- důraz je kladen na schopnost samostatně pracovat, tvořit a aplikovat poznatky v praxi

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Písemná a elektronická komunikace - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – seznámí se s přihlašováním do výukového programu – nacvičuje ovládání klávesnice PC desetiprstovou hmatovou metodou – pracuje s výukovým programem, individuální postup – prokáže znalost psaní souvislého textu – ovládá psaní všech znaků na klávesnici – píše podle diktátu – naučí se tisknout a zakládat písemnosti	1. Základy psaní na klávesnici PC s pomocí výukového programu – nácvik psaní malých a velkých písmen, diakritických a interpunkčních znamének, číslic a značek – zvyšování přesnosti a rychlosti psaní – psaní podle diktátu – evidence písemností

Písemná a elektronická komunikace - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rychle a přesně ovládá klávesnici PC – píše podle diktátu – nacvičuje opis v cizím jazyce – založí a vede dokumentaci	1. Zvyšování přesnosti a rychlosti psaní ve výukovém programu
Žák – zpracuje text s využitím zvýraznění a formátování – ovládá pravidla normalizované úpravy adres a písemností – využívá pravidla stylizace dopisů a dokumentů – zvládá formální úpravu písemných projevů – pracuje se šablonou pro psaní obchodních dopisů – zpracuje žádosti občanů – posílá dokumenty v příloze elektronickou poštou	2. Nácvik normalizované úpravy písemností – členění a zvýrazňování textu, grafická úprava textu – úprava adres – předtisky (šablony) obchodního dopisu – pravidla stylizace dopisů – firemní dopisy – dopisy fyzických osob právnickým osobám
Žák – porozumí korektorským znaménkům a dokáže je využít	3. Korektura textu

– zvládá rychlost, přesnost, českou gramatiku a korektorská znaménka v rozsahu nutném pro vykonání státní zkoušky ze zpracování textů	
Žák – zpracuje na počítači do šablony obchodního dopisu: poptávku, nabídku, objednávku, potvrzení objednávky – ovládá objednávání zboží prostřednictvím webových stránek	4. Písemnosti v obchodním styku – poptávka – nabídka – vyžádaná a nevyžádaná – objednávka – potvrzení objednávky

Písemná a elektronická komunikace - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – eviduje a archivuje písemnosti – vysvětlí tvorbu podnikového dopisu – zpracuje na počítači poptávku, nabídku, objednávku, potvrzení objednávky – vyplňuje elektronické formuláře pro dodací list, reklamační list, fakturu a doklady platebního styku – stylizuje odvolávku, přepravní dispoziční a návěští zásilky – napíše reklamaci, urgenci, upomínku a odpovědi na tyto písemnosti – zvládá tvorbu písemností a tabulek, dosahuje rychlosti a přesnosti psaní na PC podle požadavků státní zkoušky	1. Písemnosti v obchodním styku – prodej a nákup zboží a služeb – realizace dodávky – písemnosti při platebním styku
Žák – ovládá formální úpravu osobních dopisů – stylizuje a napíše na počítači osobní dopisy vedoucích pracovníků – zpracuje žádost občana zasílanou organizaci	2. Písemnosti osobního charakteru – blahopřání – poděkování – pozvánka – žádost občana
Žák – individuálně stylizuje a píše na počítači různé druhy plné moci, dlužní úpis a potvrzenku	3. Jednoduché právní písemnosti – plná moc – dlužní úpis – potvrzenka

Žák – shromažďuje podklady z podnikové praxe – srovnává písemnosti z praxe se vzory z výuky – využívá korektorská znaménka – zpracuje data do tabulky na počítači – stylizuje písemnosti v souvislém příkladu z praxe	4. Zpracování studie
--	-----------------------------

Písemná a elektronická komunikace - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – zakládá vytvořené písemnosti – stylizuje pozvánku na poradu, sestaví prezenční listinu a vyhotoví zápis z porady – orientuje se v cestovním příkazu a ve vyúčtování pracovní cesty, napíše zprávu z pracovní cesty – zpracuje na počítači příkazy ředitele, směrnice, oběžníky a pokyny	1. Vnitropodnikové písemnosti – písemnosti při pracovních poradách – písemnosti při pracovních cestách – písemnosti managementu
Žák – vyhotovuje žádost o místo, životopis – orientuje se v dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr – sestaví písemnosti při ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnance i zaměstnavatele	2. Personální písemnosti – písemnosti při nástupu do zaměstnání – písemnosti v průběhu zaměstnání – písemnosti při ukončení zaměstnání
Žák – stylizuje písemnosti z obchodního styku – zpracuje žádost občana – vyhotoví vnitropodnikovou písemnost	3. Souvislý příklad

7.10 Zbožíznalství

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 2 – 0 – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	68 (2x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- předmět seznamuje žáky se základním rozdělením zboží, s tvorbou, ochranou a hodnocením jeho užitné hodnoty
- důraz je kladen na uplatňování přírodovědných poznatků při jeho tvorbě a oběhu tak, aby byl chráněn spotřebitel a zachováno zdravé životní prostředí.

Charakteristika učiva

2. ročník

- do učiva v druhém ročníku jsou zařazeny tematické celky týkající se základních druhů zboží, celky zabývající se jakostí, užitnou hodnotou zboží, celek zabývající se energií a přírodními surovinami
- žáci znají jednotlivé metody hodnocení jakosti zboží, identifikace, označování a ochrany zboží
- žáci získávají obecné informace o jednotlivých druzích zboží, jejich výrobě, rozdělení, hodnocení
- orientují se v některých technologických postupech výroby.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- pro doplnění učiva se využívají videokazety a počítačové programy
- uplatňuje se skupinové vyučování, žáci vypracovávají referáty
- důraz je kladen i na motivační činitele (zařazení her, prezentace žáků), shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy.

Komunikativní kompetence:

- žák se vyjadřuje přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje,
- formuluje své myšlenky srozumitelně a jazykově správně,
- účastní se diskusí, formuluje a obhajuje své názory, respektuje názory druhých a přijímá kompromisy,

- dovede vyvozovat a interpretovat závěry na základě pozorovaných dějů,
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- rozvíjí své vyjadřovací schopnosti.

Personální a sociální kompetence:

- žáci využívají ke svému učení zkušenosti jiných lidí, určí se na základě zprostředkovaných zkušeností,
- přijímají hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagují, přijímají radu a kritiku,
- rozvíjí dovednosti aplikovat získané poznatky,
- přijímají odpovědnost za vlastní jednání a rozhodování,
- jsou připraveni se dále vzdělávat.
- žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly,
- jsou schopni se zapojovat do týmové práce,
- dokážou naslouchat názorům ostatních a objektivně je posoudit,
- přispívají k řešení společných úkolů,
- jednají odpovědně, samostatně, aktivně nejen ve vlastním zájmu, ale i pro zájem veřejný, v souladu s morálními principy,
- přispívají k uplatňování hodnot demokracie,
- dovedou se adaptovat na měnící se životní a pracovní podmínky,
- vytvářejí úctu k živé i neživé přírodě a jedinečnosti života na Zemi,
- respektují život jako nevyšší hodnotu, aktivně se zapojují do ochrany a zlepšování životního prostředí.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje:**

- zvažují při plánování a posuzování určité činnosti vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- nakládají s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- žák má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti,
- dovede jednat s lidmi, diskutovat, hledat kompromis, toleruje odlišné názory,
- sleduje nejen osobní, ale i veřejné zájmy,
- podporuje demokracii a občanskou společnost,
- zodpovědně přistupuje k partnerství, spolupráci a solidaritě.

Člověk a životní prostředí:

- žáci jsou vedeni k poznávání světa a jeho lepšímu porozumění,
- vytváření úcty k živé i neživé přírodě a jedinečnosti života na Zemi,
- prosazování trvale udržitelného rozvoje svou pracovní činností,
- zapojení do ochrany životního prostředí,

- vytváření citlivého vztahu k přírodě,
- hodnocení sociálního chování z hlediska zdraví, spotřeby a prostředí.

Člověk a svět práce:

- význam vzdělávání pro život,
- motivace k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře,
- vedení k odpovědnosti za vlastní život a zdraví,
- pozornost bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci,
- efektivní práce s informacemi, jejich efektivní vyhodnocování,
- vyhledávání a posuzování informací o profesních příležitostech.

Informační a komunikační technologie:

- používání základního a aplikačního programového vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání,
- práce s internetem, vyhledávání potřebných informací,
- efektivní práce s informacemi, umění získávat a kriticky vyhodnocovat informace.

Mezipředmětové vztahy

– hospodářský zeměpis	– základy přírodních věd
– občanská nauka	– informační technologie
– ekonomika	– právo

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- u žáků se hodnotí ústní projev v rámci zkoušení individuálního i frontálního
- další složkou hodnocení je písemný projev v opakovacích písemných pracích
- v hodnocení se přihlíží ke hloubce porozumění poznatků, správnosti, přesnosti a ke schopnosti aplikovat učivo při řešení konkrétních problémů
- hodnocení žáka učitelem je doplňováno sebehodnocením žáka, přičemž konečnou klasifikaci určí a vysvětlí učitel

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Zbožiznalství - 2. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozliší nerost.suroviny, druhy energie a paliv – má představu o jejich užitných vlastnostech a využití – srovnává výhody a nevýhody tepelné a jaderné elektrárny	1. Nerostné suroviny a energie – tuhá, plynná, kapalná paliva – vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje energie – tepelné a jaderné elektrárny – výhody a nevýhody
Žák – rozdělí potřeby podle jednotlivých kritérií – popíše pyramidu potřeb – rozlišuje základní pojmy – stanoví užité vlastnosti výrobku	2. Úvod do zbožíznalství – potřeba, teorie motivace – výroba, výrobek, zboží – užité hodnota
Žák – stanoví vlastnosti výrobku a metody jeho hodnocení – orientuje se v problematice péče o jakost – zná základní možnosti identifikace zboží, popíše čárový kód – orientuje se v problematice ochrany spotřebitele a je schopen uplatnit poznatky v profesním i osobním životě – rozlišuje jednotlivé druhy přejímek zboží – specifikuje jednotlivé typy skladů	3. Jakost, hodnocení a ochrana zboží – subjektivní a objektivní metody hodnocení zboží – technická normalizace, státní zkušebnictví, certifikace a metrologie – identifikace zboží – právní ochrana zboží – ochrana zboží v oběhu – přejímka a skladování zboží
Žák – vyjmenuje základní vlastnosti kovů a jejich hodnocení – popíše jednotlivé druhy oceli – uvádí možnosti ochrany kovů proti korozi a způsoby tepelného zpracování kovů – vyjmenuje základní druhy hutnických výrobků – pojmenuje požadavky na strojírenské výrobky	4. Kovové zboží – vlastnosti a rozdělení kovů – ocel, ocelové polotovary – ochrana kovů proti korozi – tepelné zpracování kovů – hutní a strojírenské výrobky
Žák – rozliší sklo, keramiku, stavební hmoty a výrobky podle vlastností a zná jejich využití – uvede jednotlivé druhy skla a možnosti jejich výroby – roztřídí skleněné a keramické výrobky podle jejich použití	5. Sklo, keramika, stavební hmoty – typy skla a jejich výroba – sortiment skleněného zboží – keramické suroviny, rozdělení keramiky – kámen, písek, štěrky, dřevo, beton

Žák – chápe význam chemického průmyslu – rozděluje plasty podle jejich vlastností a použití – orientuje se v problematice agrochemikálií – rozlišuje hnojiva podle původu a vysvětluje požadavky na jakost spojenou s jejich používáním – roztřídí jednotlivé typy pesticidů podle jejich použití – vyjmenuje a rozebere jednotlivé skupiny drogistického zboží (čisticí prostředky, kosmetiky, nátěrové hmoty)	6. Chemické a drogistické zboží – sortiment chemických výrobků – produkty zpracování ropy – plasty – agrochemikálie – drogistické zboží
Žák – rozlišuje textilní vlákna podle původu, vlastností a použití – popisuje postup vzniku tkanin a pletenin – objasní pojem konfekce a popíše jednotlivé fáze konfekční výroby – orientuje se v základních skupinách galantního zboží a obuvi	7. Textilní a kožedělné výrobky – vlákna, příze, tkaniny, pleteniny, netkané textilie – bytový textil – konfekce – kožedělné výrobky – obuv, galanterie
Žák – specifikuje zemědělskou výrobu – rozumí pojmům živiny, potraviny, pochutiny a poživatiny – uvede kritéria hodnocení poživatin – uvede a specifikuje různé druhy potravinářských výrobků – posoudí správnost uložení a ošetření (konzervace) potravinářského zboží	8. Potravinářské zboží – zemědělská výroba – poživatiny, potraviny, pochutiny – mléčné, masné, mlýnské výrobky – nealkoholické a alkoholické nápoje – konzervování potravin
Žák – orientuje se v aktuálních trendech této kategorie zboží – stanoví dominantní užité vlastnosti pro určitou sortimentní skupinu – rozlišuje a uvádí příklady tepelných a motorových elektrických spotřebičů – uvádí možnosti využití elektroniky v hospodářské praxi (platební karty, pokladny, internetové služby)	9. Elektrotechnické zboží – elektrické články, akumulátory – domácí spotřebiče – elektronika v hospodářské praxi, internet

7.11 Hospodářský zeměpis

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	2 – 2 – 0 – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	136 (4x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Hlavním cílem předmětu je studium vazeb lidské společnosti a přírodní sféry. Hospodářský zeměpis rozvíjí geografické myšlení nezbytné pro chápání geografických, kulturních, politických a demografických souvislostí světové ekonomiky. Zaměřuje se na vystižení základních trendů, dynamiku jevů a procesů.

Žáci:

- jsou schopni pokládat geografické otázky (např. kde a proč je co umístěno, jaké jsou příčiny a důsledky) a odpovídat na ně,
- provádějí srovnání makroregionů, států, popř. oblasti podle daných kritérií včetně srovnání se svou zemí,
- získávají z odborné literatury, statistických materiálů, sdělovacích prostředků nebo z internetu informace vztahující se k problematice a zpracovávají je do určité podoby,
- orientují se v aktuální politické, ekonomické, demografické a ekologické situaci současného světa a jeho částí.

Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do dvou ročníků a v rámci nich do obsahově i významově podobných bloků. V prvním bloku jsou poznávána světová ekonomická centra (evropské, východoasijské a severoamerické) a jejich sféry zájmů a vlivů. Jako součást evropského ekonomického centra je chápána i ČR a v jejím rámci blíže poznáván i místní region.

Ve druhém bloku jsou předmětem studia globální geografické aspekty světové ekonomiky s důrazem na problematiku lidské civilizace, na ekonomické problémy, problémy energií a surovin a ekologické problémy v globalizovaném světě i v jednotlivých regionech.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Seznamování se základními informacemi z dané problematiky prostřednictvím vyučujících, samostatnou prací studentů a řešením problémových úloh. Jako informační zdroje jsou použity učebnice, mapové soubory, odborné publikace, statistické materiály a všechna dostupná media (internet, televizní a rozhlasové vysílání apod.). Součástí studia je vypracování projektu zaměřeného na geografickou problematiku místního regionu.

Péče o talentované žáky:

- odborné poradenství při účasti žáků v SOČ a jiných obdobných soutěžích,
- konzultační činnost při vypracovávání náročnějších regionálních projektů,
- vyšší míra samostatnosti při vypracovávání situačních zpráv, informací.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení:**

- žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládají různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňují různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení),
- s porozuměním poslouchají mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizují si poznámky,
- využívají ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí,
- znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získají informace potřebné k řešení problému, navrhnou způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej,
- vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňují při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracují při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- formulují myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- aktivně se účastnit diskusí, formulují a obhajují své názory, respektují názory druhých,
- zpracovávají jednoduché texty na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály, dodržují jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- orientace v masových médiích, jejich využití a kritické hodnocení,
- dovednost jednat s lidmi, schopnost diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledání kompromisních řešení,
- ochota angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- úcta k materiálním a duchovním hodnotám, dobrému životnímu prostředí a snaha je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí:

- schopnost a zájem učit se poznávat svět a lépe mu rozumět,
- dovednost efektivně pracovat s informacemi, tj. umět informace získávat a kriticky je vyhodnocovat.

Člověk a svět práce:

- význam vzdělávání pro život,
- motivace k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře,
- efektivní práce s informacemi, jejich efektivní vyhodnocování,
- vyhledávání a posuzování informací o profesních příležitostech.

Informační a komunikační technologie:

- používání základního a aplikačního programového vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání,
- práce s internetem, vyhledávání potřebných informací,
- efektivní práce s informacemi, umění získávat a kriticky vyhodnocovat informace.

Mezipředmětové vztahy

– dějepis	– český jazyk a literatura
– informační technologie	– občanská nauka
– ekonomika	– statistika
– základy přírodních věd	

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků**Hodnocení ústního projevu:**

- samostatné, správné a logické vyjadřování,
- schopnost postihnout souvislosti s ostatními probíranými tematickými celky,
- schopnost navázat i na ostatní odborné předměty.

Hodnocení písemného projevu:

- správnost, přesnost a pečlivost z hlediska odborného,
- jazyková správnost.

Hodnocení prezentací:

- výběr důležitých a zajímavých informací,
- způsob prezentace – využití prostředků výpočetní techniky, přehlednost, jazyková správnost,
- slovní projev – srozumitelnost a souvislost při formulaci myšlenek.

Hodnocení projektů:

- výběr důležitých a zajímavých informací,
- spolupráce ve skupině, zapojení všech členů,
- způsob zpracování – využití prostředků výpočetní techniky, přehlednost, jazyková správnost,
- slovní projev – srozumitelnost a souvislost při formulaci myšlenek.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Hospodářský zeměpis - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vysvětlí rozdíl - světadíl a kontinent – objasní pojmy vyspělý Sever a nerozvinutý Jih v ekonomické geografii – rozdělí svět z ekonomického hlediska na tři hospodářské makroregiony – uvede význam jádrových oblastí – vysvětlí pojem HDP – rozlišuje primární, sekundární, terciární a kvartérní sektor	1. Úvod – vývoj zeměpisu (členění) – geografické prostředí a jeho složky – kontinenty a oceány – politická mapa světa – hospodářská klasifikace zemí (vyspělý Sever, chudý Jih, jádrové a periferní oblasti) – hospodářské makroregiony světa – HDP, členění hospodářství na sektory
Žák – charakterizuje přírodní podmínky Evropy – vyhledá informace o struktuře obyvatelstva a náboženství Evropy v atlase, v odborné literatuře – vymezí geografickou polohu jednotlivých regionů Evropy – posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství jednotlivých regionů Evropy – objasní poválečný politický a hospodářský vývoj Evropy vedoucí ke vzniku EU – vysvětlí význam Evropské unie – uvede orgány Evropské unie – objasní vznik dalších evropských integrací – srovná hospodářství Spojeného království a Francie, zemí Beneluxu	2. Evropský hospodářský makroregion a jeho hlavní zájmová sféra – přírodní podmínky a obyvatelstvo – Evropská unie a další evropské integrace – západní Evropa – severní Evropa – jihozápadní Evropa – jihovýchodní Evropa – střední Evropa – východní Evropa

– diskutuje o současných problémech v západní Evropě – prezentuje místa cestovního ruchu Spojeného království a Francie – srovná ekonomickou situaci vyspělých států severní Evropy a pobaltských zemí – objasní vývoj severní Evropy a jeho současné postavení, včetně obyvatelstva – porovná hospodářství jednotlivých států jihozápadní Evropy – diskutuje o současných problémech v jihozápadní Evropě (ETA a národnostní problémy ve Španělsku, italská mafie) – charakterizuje nejmenší evropské státy a prezentuje jejich turistické zajímavosti – diskutuje o současných problémech a jejich kořenech v jihovýchodní Evropě – charakterizuje hospodářství černomořských, jihobalkánských států – charakterizuje hospodářskou situaci jadranských států s ohledem na historický vývoj po roce 1989 – srovná politický a hospodářský vývoj v západní a východní části střední Evropy – charakterizuje ekonomickou situaci Německa, alpských států – charakterizuje hospodářství východních zemí střední Evropy – prezentuje místa cest. ruchu střední Evropy – charakterizuje ekonomickou situaci Ruské federace	
Žák – posoudí vliv přírodních poměrů na hospodářství ČR – vysvětlí přirozený a územní pohyb obyvatelstva – uvede průmyslové oblasti s ohledem na zastoupení jednotlivých odvětví průmyslu – posoudí vliv přírodních faktorů na zemědělství – vysvětlí pojem terciér, kvartér – vymezí jednotlivé regiony České republiky včetně jejich charakteristik a zvláštností – prezentuje místní region z hlediska přírodních podmínek, hospodářství a cestovního ruchu	3. Česká republika – přírodní podmínky – obyvatelstvo a sídla – sociálně - ekonomický vývoj – struktura hospodářství – kraje České republiky – zeměpisná charakteristika místního regionu

Žák – oblast jihozápadní Asie – posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství jihozápadní Asie – srovná obyvatelstvo a hospodářství zemí střední Asie, Zakavkazska – diskutuje o ekologických, náboženských, národnostních a ekonomických problémech zemí střední Asie a Zakavkazska – diskutuje o politických problémech v středoasijské Asii a na Arabském poloostrově – porovná ekonomickou situaci zemí středoasijské Asie a arabského regionu – posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství afrického kontinentu – charakterizuje strukturu obyvatelstva – vymezí subsaharskou a černošskou Afriku – srovná hospodářství států ležících při Středomoří a saharských států – diskutuje o příčinách a důsledcích nepříznivé sociální situace v afrických státech – charakterizuje hospodářství států v černošské Africe – objasní výjimečné ekonomické postavení JAR v Africe – prezentuje místa cestovního ruchu v Africe	4. Zájmová sféra evropského hospodářského makroregionu – střední Asie a Zakavkazsko – středoasijská Asie – jihozápadní Asie a severní Afrika – západní Afrika a střední Afrika – jižní a východní Afrika
--	--

Hospodářský zeměpis - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – prezentuje přírodní podmínky Asie – charakterizuje politický a ekonom. vývoj Asie – posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství Japonska a Koreje – charakterizuje japonský ekonomický systém – srovná ekonomickou a politickou situaci korejských států – uvede důležité historické události pro vývoj hospodářství Číny – charakterizuje ekonomickou situaci v Číně a v Mongolsku	1. Východoasijský hospodářský makroregion a jeho hlavní zájmová sféra – přírodní podmínky – politický a ekonomický vývoj Asie – vymezení regionů Státy východoasijského centra – politický a ekonomický vývoj – ekonomika Japonska a Koreje Čína a Mongolsko – historický vývoj Číny, obyvatelstvo – ekonomická situace Číny a Mongolska

– vysvětlí vliv politického vývoje na současnou strukturu obyvatelstva, na náboženství a hospodářství zemí jihovýchodní Asie – srovná ekonomickou situaci států jihovýchodní Asie – uvede důležité historické události pro vývoj hospodářství, národnostního a náboženského složení indického subkontinentu – srovná hospodářství států indického subkontinentu	Jihovýchodní Asie – obyvatelstvo a politický vývoj – ekonomická situace jihovýchodní Asie Jižní Asie – historický vývoj, národnostní a náboženské složení – demografická situace – hospodářství
– vymezí Austrálii a ostrovy v Oceánii – posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství Austrálie a Oceánie – porovná strukturu obyvatelstva Austrálie, Nového Zélandu a dalších ostrovů v Oceánii – srovná hospodářství Austrálie a Nového Zélandu a Oceánie – prezentuje místa cestovního ruchu v Austrálii a Oceánii – pracuje s mapami, s odbornou literaturou	2. Zájmová sféra východoasijského hospodářského makroregionu – vymezení regionu – přírodní podmínky – obyvatelstvo – ekonomická situace regionu
Žák – prezentuje přírodní podmínky amerického kontinentu – vymezí jednotlivé regiony – uvede důležité historické mezníky pro vývoj a složení obyvatelstva amerického kontinentu – vyhledá potřebné informace v atlase – posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství Ameriky – prezentuje turistické zajímavosti některého z amerických států – provede srovnání hospodářství USA a Kanady – charakterizuje hospodářství Mexika – srovná úroveň hospodářství ostrovních států střední Ameriky – srovná ekonomickou situaci Brazílie a Argentiny – charakterizuje ostatní státy Jižní Ameriky	3. Severoamerický hospodářský makroregion a jeho hlavní zájmová sféra Spojené státy americké – politický a ekonomický vývoj – současná hospodářská situace Kanada – politický a ekonomický vývoj – současná hospodářská situace Střední Amerika – pevninské ostrovy – ostrovní státy Jižní Amerika – laplatské a amazonské státy – andské státy

Žák – uvede základní charakteristiku demografického vývoje – uvede příklady sídelních aglomerací, konurbací a megalopolí ve světě – diskutuje o problémech života obyvatel venkovských obcí – charakterizuje náboženskou a jazykovou rozmanitost světa a potřebné informace vyhledá v atlase, v odborné literatuře – diskutuje o sociálních problémech rozvojových států – posoudí vliv geografické polohy na hospodářský rozvoj – zhodnotí úlohu přírodních faktorů na zemědělství – charakterizuje surovinové zdroje – diskutuje o využití alternativních zdrojů energie – charakterizuje územní a odvětvovou strukturu světového průmyslu – srovná zastoupení sektoru služeb v národních ekonomikách – prezentuje hlavní oblasti cest. ruchu ve světě – charakterizuje proces zvyšování počtu nezávislých států – rozlišuje státy podle formy vlády, územní organizace a způsobu vlády – uvede mezinárodní politické a hospodářské organizace – objasní problémy v krizových oblastech světa – vysvětlí význam geografických informačních systémů – charakterizuje územní a strategický plán	4. Globální aspekty světové ekonomiky Světová ekonomika – vývoj lidské společnosti a hospodářství – vliv geografické polohy na hospodářský rozvoj – primární, sekundární, terciární, kvartérní sektor – ekonomické zahraniční vztahy Politika a ekonomika – formování politické mapy současného světa – mezinárodní politické a hospodářské organizace – krizové oblasti světa Sociální problémy – charakteristika demografického vývoje – nerovnoměrné rozmístění obyvatel na Zemi – sídelní aglomerace, konurbace, megalopolis – městské a venkovské osídlení – jazyková a náboženská rozmanitost světa – sociální problémy rozvojových států Člověk a příroda – životní prostředí – porušování ekologické rovnováhy – přírodní a civilizační rizika – trvale udržitelný rozvoj Aplikovaná geografie – geografické informační systémy – územní plánování
--	--

7.12 Statistika

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 2 – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	68 (2x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- předmět statistika je zaměřen na poznání jednoduchých základů statistiky
- žáci získají vědomosti o základních charakteristikách ekonomických činností
- statistika je základem odborného vzdělání a spolu s ostatními předměty (ekonomika, účetnictví, finance) učí žáky uplatňovat ekonomickou efektivnost při podnikových činnostech
- žáci poznávají informace a osvojují si základní statistické metody, které potom využívají v praxi
- žáci se učí zjištěné informace zpracovávat a využívat je při rozhodování a přijímání závěrů v praxi

Charakteristika učiva

Předmět statistika je zařazen do výuky ve 3. ročníku a je rozdělen do těchto tematických celků:

- úvodní část: základní statistické pojmy, etapy statistických prací,
- publikace výsledků: statistické tabulky a grafy,
- střední hodnoty,
- poměrné ukazatele,
- indexy,
- časové řady,
- základní statistické ukazatele ekonomických činností.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Základní metodou je výklad navazující na základní studijní literaturu, doplněný o využití výpočetní techniky (kalkulačky a PC). Je vhodné kombinovat vyučovací metody:

- výklad,
- tvorba projektů (statistický výzkum pomocí dotazníku – zpracování, vyhodnocení včetně závěrů),
- shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku,
- práce na PC (tabulky, grafy...).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný,

- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- být finančně gramotný, pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly, podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých.

Matematické kompetence:

- správně používat a převádět běžné jednotky,
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Provádět typické podnikové činnosti:**

- provádět základní výpočty spojené s nákupem a skladováním zásob,
- provádět výpočty využití kapacity dlouhodobého majetku, efektivnosti investic,
- provádět výpočty spojené s počtem pracovníků.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- mít schopnost odolávat myšlenkové manipulaci,
- umět se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby.

Člověk a životní prostředí:

- samostatně a aktivně poznávat okolní prostředí, získávat informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů.

Informační a komunikační technologie:

- dovednost efektivně pracovat s informacemi, získávat je a kriticky vyhodnocovat.

Mezipředmětové vztahy

– matematika	– účetnictví
– informační technologie	– písemná a elektronická komunikace
– ekonomika	

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Pro hodnocení žáků se využívá písemné zkoušení doplněné v teoretických částech o ústní zkoušení. Základem hodnocení je průběžná klasifikace. Důraz je kladen hlavně na využití praktických dovedností. Každý tematický celek je ukončen prověřovací prací. Hodnotí se:

- správnost a přesnost při výpočtech,
- správná interpretace odpovědí,
- vyvození příslušných závěrů.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Statistika - 3. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – si uvědomí důležitost informací pro rozhodování – posoudí výhody a nevýhody primárních a sekundárních dat a rozhodne se pro optimální zdroj informací – má povědomí o činnosti státní statistické služby	1. Úvod do statistiky – postavení, úkoly a organizace
Žák – pracuje se základními statistickými pojmy – chronologicky seřadí činnosti statistických prací – prověří získané údaje a setřídí je – určí vhodné ukazatele a provede jejich výpočet	2. Základní statistické pojmy – etapy statistických prací
Žák – vypočítané výsledky žák publikuje prostřednictvím tabulek a vhodných grafů – provede statistický rozbor	3. Statistické charakteristiky – statistické tabulky – grafy
Žák – vybere vhodný ukazatel k posouzení daného souboru – provádí výpočty ukazatelů – zhodnotí výsledky, vyvodí z nich příslušné závěry a navrhne opatření – provádí analytické vyrovnaní časové řady přímkou, určí trend a provede odhad do budoucna	4. Statistické metody – střední hodnoty – poměrné ukazatele – indexy – časové řady
Žák – vychází ze znalostí ostatních ekonomických předmětů, vybírá a počítá příslušné ukazatele – hodnotí výsledky, provádí závěry a navrhne příslušná opatření	5. Základní statistické ukazatele ekonomických činností – statistika pracovníků a pracovní doby – statistika hmotného majetku – statistika produkce, prodeje a přepravy – statistika produktivity práce

7.13 Ekonomika

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	3 – 3 – 2 – 3(1)
Celková hodinová dotace předmětu:	362 (8x34 + 3x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- předmět ekonomika vede k rozvíjení schopností ekonomicky myslet
- je základem odborného vzdělání a s ostatními předměty (účetnictví, právo, finance a daně) učí žáky uplatňovat ekonomickou efektivnost při podnikových činnostech, jednat hospodárně a v souladu etikou podnikání
- žáci získají vědomosti o podnikání, podnikových činnostech, marketingu, národním hospodářství, prodejní činnosti, finančních trzích, hospodářské politice a fungování v tržní ekonomice
- žáci si osvojují základní ekonomické dovednosti, které pak využívají v praxi
- žáci se učí využívat různé zdroje informací, aby doplnili své znalosti a vypracovali jednoduché úkoly

Charakteristika učiva

1. ročník je zaměřen na vysvětlení základních pojmů v těchto tematických celcích:

- potřeby, statky, služby, spotřeba,
- podnik a podnikání,
- činnosti podniku,
- finanční hospodaření podniku.

2. ročník prohlubuje učivo 1. ročníku:

- národní hospodářství,
- podnik jako součást národního hospodářství,
- marketing,
- prodejní činnost,
- zahraniční obchod a základy celnictví.

3. ročník je zaměřen na:

- zajišťování podniku oběžným majetkem,
- zajišťování podniku dlouhodobým majetkem,
- personální činnost,
- výrobní činnost.

4. ročník prohlubuje znalosti v těchto oblastech:

- management,
- pojišťovnictví,
- fiskální politika státu,
- osobní finance,
- trh a tržní mechanismus,
- nabídka, poptávka a tržní rovnováha,
- struktura trhů,
- ukazatele výkonnosti národního hospodářství,
- hospodářská politika státu.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- základní metodou výuky je výklad navazující na základní studijní literaturu a platné právní normy (např. daňové zákony, Živnostenský zákon, Obchodní zákoník apod.), který je doplňován problémovým vyučováním
- výklad je dále doplňován referáty žáků, kteří jako zdroj využívají odb. literaturu, popřípadě internet
- výuka je doplňována ve vhodných tematických celcích praktickými příklady z praxe
- při výuce se využívají prostředky výpočetní techniky – vyhledávání aktuálních informací prostřednictvím internetu a jejich aplikace při řešení úkolů, při zpracování informací se využívá vhodný software (EXCEL, WORD, TAXEDIT)
- při výuce se pracuje s aktuálními formuláři (žáci je získávají samostatně prostřednictvím internetu nebo příslušných institucí)
- k jednotlivým tématům probíhá diskuse
- žáci pracují samostatně, popř. ve skupinách
- dle možností jsou organizovány exkurze a přednášky odborníků z praxe, s nimiž jsou žáci schopni diskutovat na dané téma
- žáci jsou schopni uplatňovat a využívat mezipředmětové vztahy (účetnictví, právo, informační technologie, ekonomická cvičení, ekonomika mezinárodního obchodu, písemná a elektronická komunikace a zbožíznalství)
- žáci se účastní školních i meziškolních ekonomických soutěží (např. Ekonom školy, SOČ aj.)

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení:**

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence:

- reálně posuzovat své fyzické a duševní možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých,
- zpracovávat jednoduché texty na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály,
- snažit se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Personální a sociální kompetence:

- efektivně se učit a pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok,
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností,
- přijímat hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, dále se vzdělávat,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- podněcovat práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezáujatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů.

Občanské kompetence a kulturní povědomí:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání, dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Provádět typické podnikové činnosti:**

- zabezpečovat hlavní činnost oběžným majetkem, popř. dlouhodobým majetkem,
- provádět základní výpočty spojené s nákupem a skladováním zásob,
- provádět základní výpočty odpisů, využití kapacity dlouhodobého majetku, efektivnosti investic,
- provádět základní mzdové výpočty.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky:

- provádět základní hodnocení efektivnosti činnosti podniku,
- stanovit daňovou povinnost k DPH a k daním z příjmů.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:

- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- znát systém péče o zdraví pracujících.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje:

- zvažovat při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařit s finančními prostředky.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti**

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- se dovedli orientovat v masových médiích, využívat je a kriticky hodnotit,
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- si vážili dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Téma přispívá k naplňování zejména těchto cílů:

- rozvíjet dovednost aplikovat získané poznatky, přijímat odpovědnost za vlastní rozhodování a jednání a prosazovat trvale udržitelný rozvoj ve své pracovní činnosti,
- efektivně pracovat s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat informace,
- jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické.

Člověk a svět práce

Cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéru. Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili význam vzdělání pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich inform. zázemí.

Mezipředmětové vztahy

– účetnictví	– informační technologie
– ekonomická cvičení	– zbožížnalství
– písemná a elektronická komunikace	– právo

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci se hodnotí z ústního a písemného projevu.

Žáci při ústním projevu:

- správně formulují z hlediska odborného,
- mluví souvisle, srozumitelně a jazykově správně,
- znají souvislosti s ostatními probíranými tematickými celky,
- jsou schopni navázat i na ostatní odborné předměty.

Žáci při písemném projevu:

- pracují správně, přesně a pečlivě z hlediska odborného,
- dbají na jazykovou stránku,
- pracují samostatně i týmově.

Ostatní hodnocení:

- vypracování a přednes referátů na dané téma,
- práce s internetem.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Ekonomika - 1. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – aplikuje základní pojmy na příkladech z běžného života – dokumentuje rozmanitost a vývoj potřeb – uvádí příklady uspokojování potřeb – statky a služby – pracuje s jednoduchými statistickými údaji – vymezí výrobní faktory pro určité činnosti – srovnává hospodárné a nehospodárné činnosti – ukazuje nutnost volby z několika alternativ – demonstruje dělbu práce na příkladech z praxe – dokáže vysvětlit nabídku, poptávku, cenu a trh – posuzuje dopad typických událostí na změnu nabídky, poptávky, ceny a interpretuje údaje na grafu N a P – uvede příklady úlohy státu v tržní ekonomice	1. Základní ekonomické pojmy – potřeby, statky, služby, spotřeba – zboží, nabídka, poptávka, trh, tržní mechanismus – hospodaření a efektivnost – výrobní činitele v podniku
Žák – definuje základní pojmy, aplikuje je na příkladech – vymezí podnikání a charakterizuje jednotlivé právní formy podnikání s pomocí Obchodního zákoníku – charakterizuje pomocí Živnostenského zákona podmínky pro provozování živností a druhy živností – porovná obchodní společnosti a ostatní formy společného podnikání – definuje pojmy řízení a organizace – odlišuje ziskové a neziskové organizace – vyjmenuje a stručně popíše funkce podniku – na konkrétních příkladech interpretuje jednotlivé složky řízení – podle zadání sestaví jednoduché organizační schéma podniku – odlišuje možnosti zániku podniku	2. Podnik a podnikání – pojem podnikání – formy podnikání – řízení podniku – organizace podniku – zrušení a zánik podniku

Žák – odlišuje základní druhy dlouhodobého majetku – provádí výpočty kapacity a jejího využití, interpretuje výsledky – vyjmenuje způsoby pořízení dlouhodobého majetku – definuje pojmy: vstupní cena, odpisy, oprávky a zůstatková cena – rozlišuje odpisy účetní a daňové – charakterizuje způsoby vyřazení a evidence dlouhodobého majetku – rozlišuje složky oběžného majetku – vysvětlí způsoby pořízení materiálu – na příkladech charakterizuje postup při pořízení materiálu (včetně dokladů) – dokáže vysvětlit skladování, výdej do spotřeby a způsob evidence materiálu – definuje skupiny zaměstnanců, kvalifikaci – uvede možnosti získávání a výběru pracovníků – vysvětlí strukturu mzdy – provede jednoduché výpočty mzdy – orientuje se v možnostech ukončení pracovního poměru – odliší jednotlivé oblasti hlavních činností – na příkladech charakterizuje příslušné hlavní činnosti – výrobu, obchod, služby a neziskový sektor – provede jednoduché vyhodnocení produktivity práce – vymezí a vysvětlí jednotlivé prodejní činnosti	3. Činnosti podniku – hospodaření s dlouhodobým majetkem – hospodaření s materiálem – hospodaření s pracovníky – výkony podniku a jejich prodej
Žák – charakterizuje druhy nákladů, způsoby snižování nákladů včetně jednoduchých výpočtů – charakterizuje druhy výnosů, způsoby zvyšování výnosů včetně jednoduchých výpočtů – provede jednoduchý výpočet výsledku hospodaření – vysvětlí způsoby stanovení ceny – chápe vzájemné souvislosti ceny, zisku a velikosti prodeje	4. Základy finančního hospodaření – náklady – výnosy – výsledek hospodaření – platební styk – základy daňové soustavy

– odliší způsoby placení, vysvětlí platební schopnost – vysvětlí podstatu daně a vyjmenuje její druhy – je schopen odlišit daň z příjmů, DPH a spotřební daň	
--	--

Ekonomika - 2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – objasní pojem a podstatu národního hospodářství – popíše sektorovou a odvětvovou strukturu národního hospodářství – popíše systém řízení a úlohu obcí, okresů a krajů v NH – vysvětlí nejdůležitější ukazatele měření výkonnosti ekonomiky – vysvětlí podstatu magického čtyřúhelníku – charakterizuje EU – odhadne nejvýraznější dopady členství států v EU na jejich ekonomiku – aplikuje své poznatky na členství ČR v EU	1. Národní hospodářství – národní hospodářství jako systém – ukazatelé vývoje ekonomiky – řízení národního hospodářství – mezinárodní vazby hospodářství ČR
Žák – vymezí podnikání a jednotlivé – právní formy – vysvětlí důvody potřeby zpracování podnikatelského záměru – charakterizuje a analyzuje jednotlivé části PP – naznačí realizaci jednoduchého podnikatelského záměru – popíše postup při zahájení činnosti živnostenského podniku – navrhne možnosti financování živnostenského podniku – popíše druhy podnikatelské agendy – stanoví potřebné informace pro podnikatele a jejich zdroje – vyjmenuje a charakterizuje přínos jednotlivých podnikatelských sdružení a seskupení pro podnikatele	2. Podnik jako součást národního hospodářství – zpracování podnikatelského plánu – zahájení činnosti živnostenského podniku – založení podnikatelské agendy – financování živnostenského podniku – podnikatelská sdružení a seskupení

Žák – objasní význam marketingu – charakterizuje význam jednotlivých marketingových podnikatelských koncepcí – vysvětlí podstatu marketingového prostředí pro podnikatele – popíše marketingový informační systém – navrhne možnosti průzkumu trhu na konkrétní produkty – rozdělí zákazníky a vysvětlí, které vlivy působí na chování zákazníků – vysvětlí úroveň produktu – objasní význam značky, služeb a obalu pro podnikatele i zákazníka – popíše fáze zavedení nového výrobku na trh a vysvětlí postup na konkrétním produktu – určí u konkrétního produktu fáze životního cyklu a odhadne pro fáze vhodná opatření – stanoví pružnost poptávky – vybere vhodnou metodu stanovení cenu – doporučí vhodnou cenovou strategii – na příkladu ukáže možnost výběru vhodné prodejní cesty – posoudí vhodnost užití mezičlánků – navrhne vhodný reklamní prostředek – na příkladu objasní význam osobního prodeje – navrhne prostředek podpory prodeje – posoudí dopady publicity	3. Marketing – pojem a význam marketingu – prostředí marketingu – marketingový informační systém – charakteristika a psychologie zákazníka – marketingový mix
Žák – na jednoduchém příkladu vysvětlí postup při sestavení plánu prodeje – popíše nejběžnější způsoby získávání zákazníků – na konkrétním příkladu popíše význam CRM marketingu pro udržení zákazníka – popíše jednotlivé fáze průběhu prodejní činnosti – uzavření kupní smlouvy, realizaci dodávky, platbu, reklamaci – charakterizuje velkoobchod a popíše jednotlivé druhy velkoobchodu – charakterizuje maloobchod, provede rozdělení maloobchodních prodejen a vysvětlí rozdíly ve funkci	4. Prodejní činnost – plánování prodeje – získávání zákazníků – význam marketingu pro udržení zákazníka – prodejní cesty a organizace prodeje – průběh prodejní činnosti – význam a funkce velkoobchodu – maloobchod a ochrana spotřebitele

– popíše a vysvětlí jednotlivé formy prodeje – na konkrétním příkladu interpretuje průběh obchodních činností	
Žák – objasní důvody existence mezinárodního obchodu – popíše jednotlivé formy a strukturu ZO – vysvětlí ukazatele hodnotící úroveň zahraničního obchodu a zhodnotí momentální stav – popíše opatření, kterými stát provádí proexportní politiku, a vysvětlí jejich podstavu – provede rozbor opatření, kterými stát chrání vnitřní trh – vysvětlí podstatu dokumentárních a nedokumentárních plateb používaných v mezinárodním obchodě a objasní jejich výhody a nevýhody na konkrétních příkladech – vysvětlí podstatu, význam cla a dopad členství ČR v EU na jeho existenci a výpočet – popíše základní druhy cel	5. Zahraniční obchod a základy celnictví – význam, formy a struktura ZO – bilance ZO – obchodní politika – dodací a platební podmínky – základy celnictví

Ekonomika - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vysvětlí podstatu logistiky – rozlišuje složky oběžného majetku – provádí základní propočty při plánování a nákupu materiálu – vysvětlí způsoby pořízení materiálu – na příkladech charakterizuje postup při pořízení materiálu – převzetí, přejímku, reklamaci (včetně dokladů) – objasní skladování, výdej do spotřeby – provádí výpočty normy zásob a ukazatelů obratu zásob, včetně jejich vyhodnocení a závěrů	1. Zajišťování oběžného majetku – logistika jako vědní disciplína – zásoby jako součást OM, koloběh, obrat a organizace – plánování a normování materiálových zásob – organizace a řízení nákupu – skladování, evidence a řízení zásob
Žák – odliší základní druhy dlouhodobého majetku – vyjmenuje důvody a způsoby pořízení dlouhodobého majetku	2. Zajišťování dlouhodobého majetku – pojem (struktura, pořizování a financování, oceňování, opotřebení) – plánování a příprava investiční výstavby

– srovnává vlastní a cizí zdroje financování a vybere nejefektivnější způsob financování konkrétního majetku – rozliší a vypočte odpisy daňové a účetní – definuje pojmy vstupní cena, odpisy, oprávky, zůstatková cena – charakterizuje způsoby vyřazení a evidenci dlouhodobého majetku – vypočte kapacitu a její využití, navrhne vhodná opatření ke zvýšení kapacity – hodnotí efektivnost investic a možnost rizik při investování – uvede způsoby hospodaření s dlouhodobým majetkem a vysvětlí na konkrétním příkladu	– výrobní kapacita – efektivnost investic – hospodaření s dlouhodobým majetkem
Žák – charakterizuje personální práci – orientuje se na trhu práce a v povinnostech podniku vůči úřadu práce – vypočte potřebu zaměstnanců a průměrný evidenční počet zaměstnanců – charakterizuje způsoby výběru zaměstnanců – odliší pracovní smlouvu a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr – orientuje se v hodnocení a rozmisťování zaměstnanců – zvládne složitější výpočty mezd	3. Personální činnost – úloha personální práce v ekonomice – trh práce, nezaměstnanost – zaměstnanci podniku – formy získávání a výběru – pracovní právní vztah, hodnocení a rozmisťování pracovníků – odměňování zaměstnanců
Žák – vymezí základní náležitosti výrobního programu a na konkrétním výrobku vysvětlí souvislosti s jeho životním cyklem – vysvětlí význam jakosti výrobku pro výrobce i odběratele a uvede způsoby jejího hodnocení – dokáže objasnit rozdíl mezi konstrukční a technologickou přípravou výroby a demonstrovat na přípravě výroby konkrétního výrobku – vysvětlí podstatu ekonom. přípravy výroby – rozdělí technicko-hospodářské normy a vysvětlí jejich význam pro činnost podniku – použije jednotlivé normy při výpočtu potřeby majetku i počtu pracovníků – dokáže se orientovat v jednotlivých typech výroby	4. Výrobní činnost – výrobní program – jakost výrobku a hodnocení jakosti – příprava výroby – THN – typy výroby

Ekonomika - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vysvětlí pojem management, charakterizuje osobu manažera – chápe organizační strukturu podniku a je schopen ji graficky demonstrovat – na problémovém příkladu využívá základní rozhodovací metody – na konkrétních příkladech odhadne možnost použití nejvhodnějšího motivačního nástroje – provede kontrolu jednoduchým propočtem – vysvětlí význam kontroly pro činnost podniku a celého národního hospodářství	1. Management – pojem – manažerské dovednosti – funkce managementu – plánování, organizování, vedení, kontrola
Žák – objasní význam pojišťovnictví pro právnické i fyzické osoby a jeho dopad na chod celého národního hospodářství – pomocí internetu vyhledá nejvýznamnější pojišťovny a porovná nabídky jejich produktů – orientuje se v základních pojišťovacích pojmech – orientuje se v nabídce pojišťovacích produktů – provede jednoduché srovnání výhodnosti pojištění	2. Pojišťovnictví – předmět a význam podnikání v pojišťovnictví – formy pojištění – druhy pojištění
Žák – objasní význam státního rozpočtu – orientuje se v příjmech a výdajích státního rozpočtu, navrhne způsoby vyrovnaní deficitu státního rozpočtu – pracuje se základními daňovými pojmy – orientuje se v daňové soustavě ČR – rozlišuje daně přímé a nepřímé – orientuje se v zákoně o DPH – předmět daně, osoby povinné k dani, osoby osvobozené, registrace, daňové doklady, evidence DPH – orientuje se v zákoně o dani z příjmů FO – poplatník, předmět daně, osvobození od daně, základ daně, odčitatelné položky, slevy na dani	3. Fiskální politika státu – státní rozpočet, podstata, sestavení – daňová soustava, správa daní – DPH – daně z příjmů – ostatní daně – spotřební daň, silniční daň, daň z nemovitostí, daň z převodu nemovitostí, daň dědická a darovací

– vypočítá základ daně – sestaví jednoduché daňové přiznání – orientuje se v zákoně o dani z příjmů právnických osob – poplatník, předmět daně, osvobození od daně, zdaňovací období, základ daně, odčitatelné položky, slevy na dani – vypočítá daňový základ – sestaví jednoduché daňové přiznání – stručně charakterizuje podstatu ostatních daní, vypočítá jejich daňový základ a výši daně – je schopen nalézt potřebné údaje ve vybraných daňových zákonech	
Žák – vysvětlí pojem trh, směna a její úloha – vysvětlí fungování tržního mechanismu, chápe funkci cen – vysvětlí funkci a historický vývoj peněz – dokáže charakterizovat základní tržní selhání – chápe úlohu státu v tržní ekonomice	4. Trh a tržní mechanismus – trh, směna – peníze – cena – koloběh tržního mechanismu – tržní selhání
Žák – vysvětlí pojmy nabídka, poptávka, cena – graficky ilustruje tyto křivky v souvislosti se zákony poptávky a nabídky – posuzuje dopad typických událostí na změnu nabídky, poptávky, ceny – interpretuje údaje na grafu nabídky a poptávky – vysvětlí vznik tržní rovnováhy a graficky interpretuje její změny	5. Nabídka, poptávka a tržní rovnováha – poptávka a faktory působící na změnu křivky – nabídka a faktory působící na změnu křivky – tržní rovnováha a její změny
Žák – vysvětlí strukturu trhů a popíše odlišnosti mezi dokonalým a nedokonalým trhem – popíše předpoklady dokonalé konkurence – charakterizuje jednotlivé typy nedokonalé konkurence a uvede příklady z praxe – vyjmenuje základní možnosti regulace monopolního trhu	6. Struktura trhů – dokonalá konkurence – nedokonalá konkurence – protimonopolní opatření
Žák – vysvětlí podstatu základních ukazatelů ekonomiky	7. Ukazatelé výkonnosti národního hospodářství – HDP, inflace, nezaměstnanost, platební bilance

– orientuje se v základních výpočtech ukazatelů – charakterizuje jednotlivé typy a formy ukazatelů ekonomiky – vyhledá na internetu statistické údaje o výkonnosti národního hospodářství, uspořádá je a interpretuje – vysvětlí důsledky změny vývoje ukazatelů na situaci v ekonomice – komentuje konkrétní aktuální události v národním hospodářství	– hospodářský cyklus – hospodářský růst
Žák – uvědomuje si vzájemnou závislost jednotlivých cílů hospodářské politiky – ze statistických údajů vytvoří a interpretuje model magického čtyřúhelníku země – charakterizuje jednotlivé politiky, jejich cíle a nositele, např. ČNB – vysvětlí nástroje jednotlivých politik, např. státní rozpočet, platební bilance atd. – odliší cíle expanzivní a restriktivní politiky, uvede příklady	8. Hospodářská politika státu – cíle hospodářské politiky (magický čtyřúhelník) – vnitřní měnová politika – fiskální politika – důchodová politika – sociální politika – vnější obchodní a měnová politika

7.14 Účetnictví

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 3(3) – 4(4) – 3(3)
Celková hodinová dotace předmětu:	328 (7x34 + 3x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Žáci si osvojují vědomosti a dovednosti pro přípravu ke studiu na vysokých nebo vyšších školách především ekonomického zaměření, ale také pro využití v praxi. Rozvíjejí se občanské, klíčové a odborné kompetence, které dále prohlubují ekonomické myšlení a podílejí se na vytváření základů ekonomického vzdělání.

Obecné cíle

Předmět účetnictví spolu s předmětem právo a ekonomika tvoří základ odborného vzdělávání. Předmět účetnictví rozvíjí především následující odborné kompetence:

- ekonomicky myslet a chovat se racionálně v profesním i osobním životě,
- samostatně vyhledávat a třídit informace, pracovat s nimi a správně je interpretovat,
- samostatně pracovat při zachycení ekonomických informací podle pravidel účetních standardů,
- pracovat s účetními doklady,
- účtovat základní operace v souvislosti s dlouhodobým majetkem, zásobami, finančním majetkem, zúčtovacími vztahy, zdroji krytí,
- účtovat náklady a výnosy, vyčíslit a posoudit výsledek hospodaření,
- provést účetní uzávěrku,
- soustavně sledovat a aktualizovat informace,
- sledovat souvislosti mezi ekonomickými jevy a formulovat závěry,
- kontrolovat výsledky své práce.

Charakteristika učiva

2. ročník

Předmět je zařazen ve 2. ročníku v týdenní hodinové dotaci 3 vyučovací hodiny. Do druhého ročníku bylo zařazeno učivo:

- základy účetnictví, účetní doklady, rozvaha, podvojný účetnictví, účtování účetních případů na syntetických účtech, organizace účetnictví, účetní zápisy a účetní knihy.

3. ročník

Předmět je zařazen ve 3. ročníku v týdenní hodinové dotaci 4 vyučovací hodiny. Do třetího ročníku bylo zařazeno učivo:

- kalkulace a rozpočetnictví, účtování zásob a dlouhodobého majetku, účtování na finančních účtech, zúčtovací vztahy, kapitálové účty, účtování nákladů a výnosů.

4. ročník

Předmět je zařazen do 4. ročníku v týdenní hodinové dotaci 3 vyučovací hodiny. Do čtvrtého ročníku bylo zařazeno učivo:

- uzávěrkové operace, účetní uzávěrka a účetní závěrka, vnitropodnikové účetnictví, kontrolní činnost, právní úprava účetnictví, daňová evidence.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- žáci jsou vedeni k vyhledávání aktuálních informací (internet, odborné časopisy) a jejich aplikaci při řešení úkolů
- zjištěné výsledky se žáci učí posuzovat z hlediska jejich využití při řízení podniku
- žáci si mají vypěstovat návyk soustavné kontroly a schopnost samostatně řešit zadaný úkol a nést odpovědnost za výsledek práce
- žáci jsou motivováni k prezentaci svých vědomostí a schopností na veřejných akcích, např. při účasti na soutěžích
- ve výuce se používá aktuální vydání učebnic účetnictví pro střední školy a veřejnost a sbírky příkladů k učebnicím účetnictví

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- porozumět zadání úkolu, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnou způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata,

- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, být finančně gramotní,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních i jiných činností,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí:

- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cíleně a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání, dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence:

- správně používat a převádět běžné jednotky,
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru,
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých prakt. úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména s využitím celosvětové sítě internet.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti:**

- orientovat se v právní úpravě pracovně právních vztahů a závazkových vztahů,
- být schopen pracovat s příslušnými právními předpisy.

Provádět typické podnikové činnosti:

- zabezpečovat hlavní činnost oběžným a dlouhodobým majetkem,
- provádět základní výpočty spojené s nákupem a skladováním zásob,
- provádět základní výpočty odpisů,
- zpracovávat podklady a písemnosti při sjednávání a ukončování pracovního poměru,
- provádět základní mzdové výpočty (výpočet hrubé a čisté mzdy, výpočty zákonného pojištění, zdanění příjmů ze závislé činnosti),
- zpracovávat doklady související s evidencí zásob, dlouhodobého majetku, zaměstnanců, prodeje,
- vyhotovovat typické písemnosti v normalizované úpravě.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky:

- orientovat se v činnosti bank,
- provádět platební styk a zpracovávat doklady související s hotovostním a bezhotovostním stykem,
- sestavovat kalkulace,
- stanovovat daňovou povinnost k DPH a k daním z příjmů,
- vypočítat odvod sociálního a zdravotního pojištění,
- účtovat pohledávky, závazky, náklady, výnosy,
- provádět účetní uzávěrku a závěrku.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažovat při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařit s finančními prostředky,
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- žáci by měli být schopni aktivně se zajímat o politické, hospodářské a společenské dění,
- žáci by měli dbát na dodržování zákonů a pravidel chování,
- žáci by měli odolávat myšlenkové manipulaci.

Člověk a životní prostředí:

- žáci by měli chápat význam životního prostředí pro člověka a organizovat činnost firmy v duchu udržitelného rozvoje,
- žáci by měli umět hodnotit sociální chování z hlediska zdraví a prostředí,
- žáci by měli mít schopnost jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium efektivity, ale i hledisko ekologické.

Člověk a svět práce:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili význam vzdělání pro celý život,
- motivovat žáky k aktivnímu pracovnímu životu.

Informační a komunikační technologie:

- žáci by se měli naučit pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat, získávat informace z otevřených zdrojů, zejména z internetu,
- žáci by měli umět efektivně pracovat s informacemi, informace získávat a kriticky vyhodnocovat.

Mezipředmětové vztahy

– ekonomika	– písemná a elektronická komunikace
– právo	– bankovníctví
– informační technologie	– finance

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- metodou kontroly jsou zkoušky písemné a ústní
- při písemných zkouškách se posuzuje správnost, přesnost, pečlivost při provádění účetních zápisů a schopnost samostatné práce žáka
- při ústním projevu je zohledňována přesnost formulace z hlediska odborné i jazykové správnosti

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Účetnictví - 2. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – chápe evidenční funkci účetnictví – je si vědom nezaměnitelné úlohy účetnictví – rozumí postavení účetnictví v systému informační soustavy podniku	1. Základy účetnictví – podstata, funkce, význam účetnictví
Žák – vyhotoví doklad – ověří doklad – připraví doklad k zaúčtování – chápe číslování dokladů	2. Účetní doklady – podstata, význam, druhy dokladů – náležitosti dokladů – zpracování, oběh dokladů
Žák – začlení majetek a zdroje financování do skupin – chápe podstatu inventarizace – sestaví jednoduchou rozvahu – chápe vztah mezi aktivy a pasivy	3. Rozvaha – složky majetku – vymezení zdrojů financování – základní princip rozvahy – změny v rozvaze
Žák – prokáže znalosti změn na rozvahových a výsledkových účtech – pochopí podstatu podvojného zápisu – zachytí změny na účtech – vyhodnotí stav účtu – prokáže pochopení vztahu mezi syntetickými a analytickými účty – rozumí základní analytické evidenci	4. Podvojný účetnictví – účet - podstata, funkce a forma – vznik rozvahových účtů – vznik výsledkových účtů – podrozvahové účty – podvojný účetní zápis – počáteční stavy, obraty, konečné zůstatky na účtech – syntetická a analytická evidence
Žák – účtuje základní operace v syntetické evidenci podle probíraných celků – chápe doklad jako základní podklad pro účtování – pracuje s účtovým rozvrhem – je schopen provést jednoduché výpočty odpisů – provádí základní mzdové výpočty, zúčtování mezd a výpočty zákonného pojištění – běžně stanovuje výsledek hospodaření	5. Účtování účetních případů na syntetických účtech a organizace účetnictví – účtová osnova a účtový rozvrh – finanční majetek – materiál a zboží – varianta A – zásoby vlastní výroby – dlouhodobý majetek – mzdy – náklady a výnosy – výsledek hospodaření

Žák – charakterizuje jednotlivé účetní knihy – provádí opravy účetních zápisů v souladu se zákonem – využívá znalostí o opravách v běžném účtování	6. Účetní zápisy a účetní knihy – charakteristika účetních zápisů – jednoduché a složené účetní zápisy – přezkušování účetních zápisů – opravy účetních zápisů – účetní knihy
Žák – vyhotovuje první účetní doklady – zpracovává účetní agendu podle účetních dokladů – zjišťuje a analyzuje výsledek hospodaření	7. Souhrnný účetní příklad

Účetnictví - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vymezuje základní pojmy – objasňuje použití různých druhů rozpočtů a kalkulací – definuje položky kalkulačního vzorce – aplikuje základní kalkulační metody	1. Kalkulace a rozpočetnictví – kalkulační systém – kalkulační vzorec – kalkulační metody – předmět rozpočetnictví, druhy rozpočtů, sestavení rozpočtu hospodářských středisek
Žák – účtuje způsobem A i B o zásobách – stanoví hodnotu výdejů ze skladu – vede analytickou evidenci k zásobám	2. Evidence a účtování zásob – materiál – zboží – zásoby vlastní výroby – účtování zásob způsobem A i B
Žák – vyhotovuje účetní doklady pro analytickou a syntetickou evidenci – účtuje o pořízení a vyřazení majetku – provádí základní výpočty účetních i daňových odpisů	3. Dlouhodobý majetek – dlouhodobý majetek hmotný – dlouhodobý majetek nehmotný – dlouhodobý majetek finanční – technické zhodnocení
Žák – vyhotovuje pokladní doklady – účtuje hotovostní a bezhotovostní operace související s platebním stykem – vypočte a účtuje o kurzových rozdílech v průběhu a na konci období	4. Účtování na finančních účtech – finanční majetek – finanční zdroje
Žák – účtuje o nákupu a prodeji v české a cizí měně	5. Zúčtovací vztahy – krátkodobé pohledávky a závazky tuzemské a zahraniční

– rozlišuje přijaté a poskytnuté zálohy a účtuje o nich – vypočte a účtuje o kurzových rozdílech v průběhu a na konci období – orientuje se v základech personální agendy – chápe strukturu mzdy a mzdové výpočty – eviduje DPH na vstupu, výstupu při obchodování v tuzemsku, EU, třetích zemích – účtuje daňovou povinnost a úhradu daňové povinnosti – specifikuje postavení společníka po stránce účetní	– přijaté a poskytnuté zálohy – zaměstnanci a společníci – účtování daní
Žák – orientuje se ve vlastních a cizích zdrojích – aplikuje ustanovení příslušné právní normy – účtuje o zvýšení základního kapitálu – chápe důsledky využití cizích zdrojů – účtuje základní operace individuálního podnikatele	6. Kapitálové účty – charakteristika 4. účtové třídy – vlastní zdroje – cizí zdroje financování – účet individuálního podnikatele
Žák – účtuje běžné účetní operace spojené s náklady a výnosy – chápe význam časového rozlišování – účtuje o časovém rozlišování nákladů a výnosů	7. Náklady a výnosy – náklady – výnosy – časové rozlišování
Žák – shromažďuje podklady z podnikové praxe – srovnává příklady z praxe se vzory z teoretické výuky – využívá teoretických znalostí k řešení praktických situací – zpracovává konkrétní účetní písemnosti	8. Souhrnný účetní příklad v rámci praxe a projektového týdne

Účetnictví - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – aplikuje obecné účetní zásady v účetní uzávěrce – je schopen vymezit určitý okruh problémů na konci účetního období – inventarizaci chápe jako nástroj kontroly	1. Uzávěrkové operace – časové rozlišení – kurzové rozdíly – rezervy – opravné položky – dohadné účty

Žák – chápe význam přípravných prací účetní uzávěrky – uzavře rozvahové a výsledkové účty – orientuje se v obsahu a struktuře výkazů účetní závěrky – dokáže vypočítat daňovou povinnost právnických osob	2. Účetní uzávěrka a závěrka – účetní uzávěrka jako sled činností – uzavírání účtů – výkazy účetní závěrky
Žák – charakterizuje manažerské účetnictví – vymezuje podstatu a funkce vnitropodnikového účetnictví – orientuje se v metodách účtování uvnitř účetní jednotky – srovnává předběžnou a výslednou kalkulaci	3. Vnitropodnikové účetnictví – podstata a funkce vnitropodnikového účetnictví v návaznosti na manažerské účetnictví – způsoby vedení vnitropodnikového účetnictví – výsledná kalkulace
Žák – ověří náležitosti dokladů – využívá příslušné právní předpisy – chápe podstatu inventarizace jako nástroj kontroly – hodnotí inventarizaci jako sled činností – formuluje a zúčtuje inventarizační rozdíly	4. Kontrolní činnost – kontrola účetních dokladů – kontrola účetních zápisů – syntetika a analytika účtů – inventura a inventarizace
Žák – orientuje se v předpisech upravujících účetnictví – uplatňuje základní ustanovení při konkrétních účetních aktivitách – vyhledává příslušné právní předpisy	5. Právní úprava účetnictví – zákon o účetnictví – základní ustanovení – další aktuální účetní předpisy
Žák – určí osoby, které vedou daňovou evidenci – vede daňovou evidenci – chápe význam zpracování pomocných knih daňové evidence	6. Daňová evidence – evidence příjmů a výdajů na základě ustanovení zákona o daních z příjmů
Žák – využívá teoretických znalostí k řešení praktických situací – zpracovává konkrétní účetní písemnosti – přiřazuje hospodářským skutečnostem konkrétní účetní souvztažnosti	7. Souhrnné příklady

7.15 Právo

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 2 – 2
Celková hodinová dotace předmětu:	128 (2x34 + 2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Předmět právo tvoří spolu s předměty ekonomika a účetnictví povinný ekonomicko-právní základ odborného vzdělání. Jde o stěžejní předmět, který rozvíjí a doplňuje znalosti získané ve společenskovedních a odborných ekonomických předmětech. Žáci se učí orientovat v právním řádu a jeho základních ustanoveních. Učivo je rozvrženo do jednotlivých tematických celků podle právních odvětví v dotaci dvoutýdenních vyučovacích hodin ve 3. a 4. ročníku.

Obecné cíle

Předmět rozvíjí odborné kompetence absolventů tak, aby:

- uměli prakticky aplikovat jednotlivé právní poznatky na běžné občanské i ekonomické situace,
- dovedli pracovat se zdroji právních informací,
- sledovali novelizace právních předpisů,
- uměli interpretovat právní normy před jejich použitím v konkrétním případě.

Charakteristika učiva

3. ročník

Předmět poskytuje přehled o systému práva a právním řádu ČR, utváření právního vědomí na potřebné úrovni a vede žáky k dodržování právních norem. Žáci se učí orientovat v základních pramenech práva ústavního, občanského, rodinného a správního. Obsahem učiva jsou základy právních vědomostí potřebné pro orientaci v právních normách a právním systému České republiky a pro jejich aplikaci na typické situace.

4. ročník

Předmět poskytuje přehled v základních pramenech práva obchodního, živnostenského, pracovního, trestního, práva Evropské unie a mezinárodního práva.

Předmět také přispívá k přípravě žáků na přijímací řízení a studium na vysokých a vyšších odborných školách.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Základní metoda výkladu je doplňována o individuální práci se softwarem Zákony, ve kterém žáci pracují s textem právního předpisu a vyhledávají konkrétní ustanovení. Pomocí internetu žáci (individuálně nebo ve skupinách) získávají další informace, jedná se především o činnost státních orgánů, informace z obchodního a živnostenského rejstříku aj.

Žáci pracují s autentickými formuláři týkajícími se založení a vzniku podnikatelského subjektu.

Vypracovávají písemnosti podané individuálně zaměstnancem i zaměstnavatelem v oblasti pracovního práva, např. pracovní smlouvu, výpověď, dohodu o ukončení pracovního poměru. Dále vyhotovují písemnosti z oblasti obchodních závazkových vztahů, především kupní smlouvu a smlouvu o dílo.

Žáci pracují s denním a odborným tiskem, ze kterého zpracovávají formou referátů aktuální informace z oblasti práva.

Motivaci a zájem žáků o předmět podporuje možnost zúčastnit se meziškolní a celostátní soutěže v ekonomických znalostech a dovednostech Ekonomický tým.

Péče o talentované žáky

Žáci mají možnost se zúčastnit mimoškolních i celostátních soutěží, kde své znalosti z jiných předmětů doplní znalostmi z předmětu právo.

Při seminárních pracích žáci obohacují své vědomosti z odborné literatury. Učí se poznávat relevantní informace, vyhledávat zdroje informací s právním softwarem, orientovat se na webových stránkách s právní problematikou a chápat daný jev v globálním měřítku.

Žáci se při skupinové výuce a při práci v týmu uplatňují jako vedoucí svého týmu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák by měl:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, zákon) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikační kompetence

Žák by měl:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,

- zpracovávat admin. písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou právní terminologii,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, apod.),
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Žák by měl:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a dbát na zdravé životní prostředí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat predsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák by měl:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i svět. kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák by měl:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady, umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák by měl:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učit se používat nové aplikace,
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti**

Žák by měl:

- orientovat se v právní úpravě pracovně právních vztahů a závazkových vztahů,
- vyhledávat příslušné právní předpisy,
- být schopen pracovat s příslušnými právními předpisy.

Provádět typické podnikové činnosti

Žák by měl:

- zpracovávat podklady a písemnosti při sjednávání a ukončování pracovního poměru,
- orientovat se v kupní smlouvě.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci

Žák by měl:

- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i svých kolegů,
- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence,
- osvojit si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik,
- znát systém péče o zdraví spolupracujících (včetně preventivní péče).

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti**

Žák je veden k tomu, aby:

- měl vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- hledal kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byl kriticky tolerantní,
- byl schopen odolávat myšlenkové manipulaci,
- dovedl se orientovat v mediálních sděleních, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- dovedl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byl ochoten se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážil si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Žák je veden k tomu, aby:

- pochopil souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy,
- chápal postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život,
- porozuměl souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji,
- respektoval principy udržitelného rozvoje,
- samostatně a aktivně poznával okolní prostředí, získával informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů,
- pochopil vlastní odpovědnost za své jednání a snažil se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů,
- osvojil si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání,
- dokázal esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí,
- osvojil si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Člověk a svět práce

Žák je veden k tomu, aby:

- si uvědomil zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byl motivován k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- se zorientoval ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, naučil se hodnotit jednotlivé faktory charakterizující obsah práce a srovnával tyto faktory se svými předpoklady, seznámil se s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru vzdělání,
- se naučil vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- se naučil vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů,
- se naučil písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- se naučil základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučil se pracovat s příslušnými právními předpisy,
- se naučil zorientovat ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání informačního zázemí.

Informační a komunikační technologie

Žák je veden k tomu, aby:

- používal internet pro vyhledávání doplňujících informací a aktuálních údajů z oblasti společensko-politického a kulturního dění v zemích dané oblasti,
- naučil se tvorbu prezentací.

Mezipředmětové vztahy

– informační technologie	– občanská nauka
– ekonomika	– písemná a elektronická komunikace

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Základem pro hodnocení je průběžné ústní zkoušení ze znalostí jednotlivých právních odvětví. Při ústním zkoušení je kladen důraz na souvislost projevu, jeho věcnou správnost a na uplatňování praktických dovedností v oblasti práva, včetně dovedností intelektových.

Po zvládnutí tematického celku nebo jeho části jsou zadávány písemné práce. U písemného projevu je kladen důraz na věcnou správnost, přesnost, přehlednost, pečlivost vyhotovení.

Součástí hodnocení je i individuální práce žáků.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Právo - 3. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozlišuje druhy právních norem, jejich právní sílu a vztahy mezi nimi – na konkrétních případech rozliší platnost a účinnost právních norem – vysvětlí proces přijetí zákona – na konkrétním právním vztahu posoudí právní účinky uplynutí prekluzivní nebo promlčecí lhůty – vysvětlí rozdíl FO, PO – pracuje se sbírkou zákonů	1. Základy práva – význam práva ve společnosti, prameny práva, systém právního řádu v ČR – právo veřejné a soukromé, právní normy, legislativní proces tvorby, sbírka zákonů – právní vztahy, právní skutečnosti, právní úkony – význam času v právu
Žák – na konkrétních příkladech doloží, co vymezuje Ústava ČR a Listina základních práv a svobod – na příkladu ukáže proces přijetí zákona – na jednotlivých příkladech konkretizuje, kdo reprezentuje jednotlivé státní moci – vyhledá na internetu informace o jednotlivých subjektech státní moci – popíše soustavu soudů v ČR, činnost policie, soudů, advokacie, notářství	2. Ústavní právo – Ústava ČR – Listina základních práv a svobod – moc zákonodárná, výkonná a soudní – subjekty státní moci, policie, advokacie, notářství
Žák – vyhledá v občanském zákoníku nebo výňatku z něho příslušnou právní úpravu – na příkladech uplatní znalosti nabytí a ztráty vlastnického práva, spoluvlastnictví – na příkladech rozliší podstatné a nepodstatné části smluv – popíše závazky z kupních smluv – na typických příkladech posoudí, kdy je možno odstoupit od smlouvy – na konkrétním příkladu posoudí oprávněnost požadavku na náhradu škody a vysvětlí, jak při jeho uplatňování postupovat – vyhledá v občanském zákoníku nebo výňatku z něho právní úpravu dědění rozdělením dědiců	3. Občanské právo hmotné – pojem občanské právo, prameny občanského práva, prvky občanskoprávních vztahů – zastoupení a jeho formy – práva věcná (právo vlastnické, formy spoluvlastnictví, práva k věcem cizím) – závazková práva – vznik, změna, zajištění a zánik závazků – kupní smlouva, smlouva o dílo, nájemní smlouva, další smluvní typy – odpovědnost za škodu, náhrada škody, bezdůvodné obohacení – ochrana spotřebitele – dědické právo, způsoby dědění a projednání dědictví

Žák – na vybraném příkladě aplikuje příslušnou právní úpravu z oblasti rodinného práva	4. Rodinné právo – pojem rodinné právo, prameny, vztahy mezi rodiči a dětmi – uzavírání manželství, rozvod, otcovství, náhradní výchova dětí
Žák – na konkrétním příkladě demonstruje konkrétní správní vztah – na příkladě ukáže postup při jednání se státní správou a postup projednávání přestupků, např. blokové řízení	5. Správní právo – předmět právní úpravy, prameny správního práva – správní řízení – řízení o přestupcích

Právo - 4. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – rozliší, které výdělečné činnosti jsou a nejsou živností – vysvětlí, proč se rozlišují všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti a v čem spočívají – vymezí právní rozdíly mezi překážkami provozování živnosti – popíše funkci odpovědného zástupce a podmínky jeho určení – charakterizuje rozdíl mezi vznikem ohlašovací a koncesované živnosti – popíše nejdůležitější údaje a doklady potřebné k ohlášení a k žádosti o koncesi – rozliší případy zániku živnosti ze zákona a z rozhodnutí živ. úřadu – definuje povahu a funkce živnostenského rejstříku – dokáže rozlišit rozdílnou funkci živ. správy a živ. samosprávy a popíše jejich vzájemný vztah – popíše základní úkoly a činnosti živ. úřadů	1. Živnostenské právo – živnost, druhy živností – podmínky a překážky provozování živnosti – ohlašovací a koncesované živnosti – odpovědný zástupce – zánik živnostenského oprávnění – živnostenský rejstřík – živnostenská správa a samospráva
Žák – popíše postup při použití obou zákoníků – popíše strukturu uspořádání obchodního zákoníku do částí a jejich stručný obsah – dovede uvést definiční znaky základních pojmů a souvislosti mezi nimi	2. Obchodní právo – pojem a prameny obchodního práva, vztah občanského a obchodního práva – systematika obchodního zákoníku – základní pojmy: podnikání, podnik, obchodní rejstřík, jednání podnikatele, prokura, hospodářská soutěž a její právní úprava

– vysvětlí účel právní úpravy hospodářské soutěže v zákoně o ochraně hosp. soutěže a v obchodním zákoníku – vyjmenuje nejčastější formy nekalé soutěže, jejich skutkové podstaty a právní postihy – odliší založení a vznik a zrušení a zánik obchodní společnosti – dovede uvést nejdůležitější rozdíly v právním režimu čtyř druhů obchodních společností: veř. obch. spol., kom. spol., spol. s ruč. omezeným a akc. spol. a družstva – vyjmenuje typy obchodů a popíše použití obchodního a občanského zákoníku při jejich uzavírání a plnění – vysvětlí povahu objektivní odpovědnosti za porušení závazku – charakterizuje podstatné a pravidelné obsahové náležitosti kupní smlouvy a smlouvy o dílo – dokáže sestavit jednoduchou kupní smlouvu a smlouvu o dílo – aplikuje základní ustanovení o ostatních typech smluv pro konkrétní účel a potřebu podnikatele – popíše hlavní specifika závazkových vztahů v mezinárodním obchodě	– založení a vznik, zrušení a zánik obchodních společností – druhy obchodních společností a jejich právní úprava – družstva – obchodní závazkové vztahy (pojem, vznik, zajištění, změny a zánik) závazku – odpovědnost za škody způsobené porušením závazku – kupní smlouva a smlouva o dílo – ostatní pojmenované smlouvy – závazkové vztahy v mezinárodním obchodě
Žák – definuje prac. právo jako odvětví práva a zařadí je do systému práva – vyjmenuje základní a související právní předpisy prac. práva – popíše podmínky vzniku pracovněprávní subjektivity zaměstnance i zaměstnavatele – popíše způsoby vzniku pracovního poměru a zhodnotí jejich význam – popíše náležitosti pracovní smlouvy a dokáže rozlišit jejich důležitost a účel – rozliší převedení a přeložení zaměstnance, popíše práva a povinnosti zaměstnavatele při realizaci těchto změn – uvede přehled a stručnou charakteristiku způsobů skončení pracovního poměru – na jednoduchých příkladech dovede posoudit platnost či neplatnost výpovědi a popíše postup při uplatňování nároků z neplatného rozvázání pracovního poměru	3. Pracovní právo – pojem a prameny pracovního práva – účastníci pracovněprávních vztahů – vznik, změna a zánik pracovního poměru – pracovní doba, doba odpočinku, dovolená – odměňování práce – pracovní řád – bezpečnost a ochrana zdraví při práci, péče o zaměstnance – pracovní podmínky žen a mladistvých – odpovědnost v pracovním právu – dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr – kolektivní vyjednávání

– dokáže aplikovat znalost ustanovení zákoníku práce o prac. době, o dovolené a dalších souvisejících vztazích při rozhodování o nárocích zaměstnance – popíše jednotlivé případy odpovědnosti zaměstnavatele i zaměstnance za škodu způsobenou druhé straně, zejména při pracovních úrazech – popíše rozdíly v právní úpravě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a pracovního poměru – formuluje cíle kolektivního vyjednávání a úlohu odborů v pracovněprávních vztazích	
Žák – stanoví účel občanského soudního řádu – charakterizuje nejdůležitější zásady občanského soudního řízení – charakterizuje způsoby zahájení, průběh a ukončení obč. soudního řízení – rozliší řádné a mimořádné opravné prostředky – popíše účel a formy výkonu rozhodnutí (exekuce) – zná základní způsoby řešení insolvence a jejich důsledky pro dlužníka a jeho věřitele	4. Občanské soudní řízení – pojem a prameny občanského práva procesního – druhy, etapy a průběh občanského soudního řízení – opravné prostředky – výkon rozhodnutí – insolvenční řízení
Žák – vysvětlí obsah pojmů: trestný čin, trestněprávní odpovědnost, trest, zavinění, presumpce nevin – na zjednodušených příkladech dokáže odlišit skutkové podstaty nejzávažnějších trestných činů, zejména v oblasti majetkové a hospodářské trestné činnosti – uvede formy závažné trestné činnosti při podnikání a její postihy – popíše zásady trestního řízení, práva obžalovaného, jeho obhájce, soudu a státního zastupitelství v trestním řízení	5. Základy trestního práva – základní pojmy trestního práva hmotného – charakteristika některých vybraných trestných činů – trestní řízení
Žák – uvede hlavní příčiny vzniku a současný charakter Společenství – rozliší primární a sekundární právo ES – stručně popíše 5 svobod jako obsah tzv. materiálního práva	6. Základy práva Evropské unie – právní povaha a postavení Evropských společenství a Evropské unie

7.16 Bankovníctví

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 2 – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	68 (2x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- naučit žáky pracovat s obecnými pojmy z bankovníctví
- připravit je na vysokoškolské metody studia
- prakticky aplikovat poznatky z bankovníctví při řešení ekonomických problémů
- sledovat průběžně aktuální dění v oblasti bankovníctví

Charakteristika učiva

3. ročník

- učivo je strukturováno do pěti částí
- první celek je věnován bankovní soustavě a základním pojmům z bankovníctví
- druhý celek je zaměřen na vkladové služby
- třetí celek se zabývá úvěrovými službami
- čtvrtý celek pojednává o finančních trzích
- pátý celek informuje o mezinárodních měnových institucích a bankovníctví v EU

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- při výuce bude využíván výklad, přednáška, řízený rozhovor a cvičení
- důraz bude kladen na samostatnou aktivitu ze strany žáka, např. referáty, aktuality z oblasti bankovníctví
- výuka bude doplňována příklady ze současného bankovního dění
- ve výuce bude dle možností využívána výpočetní technika, internet, odborný tisk
- žáci budou vedeni k samostatné i týmové práci

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace,

- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Matematické kompetence:

- správně používat a převádět běžné jednotky,
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti, tzn. aby žáci:**

- vyhledávali příslušné právní předpisy,
- byli schopni pracovat s příslušnými právními předpisy.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky, tzn. aby žáci:

- se orientovali v činnostech bank, pojišťoven, stavebních spořitelén a penzijních fondů,
- prováděli platební styk a zpracovávali doklady související s hotovostním a bezhotovostním platebním stykem,
- dokázali efektivně hospodařit se svými finančními prostředky.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařili s finančními prostředky.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- dovednost jednání s lidmi,
- aktivní účast v diskusi, obhajoba vlastních názorů a postojů, respektování názorů druhých,
- výchova k odpovědnosti.

Člověk a životní prostředí:

- význam životního prostředí pro člověka,
- zásady ekologického chování ve škole.

Člověk a svět práce:

- význam celoživotního vzdělávání,
- motivace k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře.

Informační a komunikační technologie:

- používat základní programové vybavení počítače,
- orientace v odborném tisku a na webových stránkách.

Mezipředmětové vztahy

– ekonomika	– právo
– účetnictví	– matematika
– písemná a elektronická komunikace	– hospodářský zeměpis

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- hodnocen bude ústní i písemný projev
- zohlední se i přehled o aktuálním dění a úroveň prezentace zpracovaných referátů

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva

Bankovníctví - 3. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – ovládá strukturu bankovní soustavy ČR – porozumí funkcím centrální banky – vysvětlí význam peněz, jejich vývoj – dokáže vyhledat na bankovkách ochranné prvky – seznámí se s jednotlivými druhy obchodních bank – využívá internet k získávání informací o konkrétních bankách – orientuje se v rozvaze a výkazu zisku a ztrát obchodní banky	1. Bankovní soustava – charakteristika centrální banky – funkce centrální banky – charakteristika obchodních bank – hospodaření obchodní banky
Žák – dokáže založit bankovní účet – analyzuje klady a zápory jednotlivých vkladových produktů – orientuje se v používaných dokladech pro hotovostní a bezhotovostní platební styk – počítá úroky metodou jednoduchého úrokování – interpretuje kurzy jednotlivých měn, provádí jednoduché přepočty měn – seznámí se s platebními kartami, šeky, vkladními knížkami – chápe princip a výhody stavebního spoření – seznámí se s možností elektronické komunikace s bankou	2. Vkladové služby bank – charakteristika vkladových služeb – bankovní účty – ostatní vkladové produkty – elektronické bankovníctví

Žák – charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů – popíše náležitosti úvěrové smlouvy – objasní způsoby zajištění úvěrů – seznámí se s kontrolou dodržování podmínek úvěrové smlouvy	3. Úvěrové služby bank – charakteristika úvěrových služeb – druhy úvěrů – poskytnutí a splácení úvěru
Žák – charakterizuje jednotlivé druhy finančních trhů – rozlišuje základní druhy cenných papírů – směnku, akcii, dluhopis, vkladový list, hypoteční zástavní list – seznámí se s burzami v ČR – využívá internet k získání informací o významných světových burzách	4. Finanční trhy – charakteristika finančních trhů – základní druhy cenných papírů – burzy
Žák – orientuje se v základních principech bankovníctví v EU – využívá internet k získávání informací o mezinárodních měnových institucích a pracuje s nimi	5. Mezinárodní finanční instituce – bankovníctví v EU

7.17 Finance

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 0 – 2
Celková hodinová dotace předmětu:	60 (2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- vede k dalšímu rozvoji ekonomického myšlení
- učí uplatňovat ekonomickou efektivnost v podnikání
- rozvíjí dále ekonomické dovednosti uplatnitelné v praxi i osobním životě
- předává žákům informace o financování podniku, rozhodování o investicích a hodnocení finančního zdraví firmy
- žáci jsou vedeni k racionálnímu chování v osobním i profesním životě

Charakteristika učiva

Předmět je zařazen do 4. vyučovacího ročníku s týdenní dotací 2 hodiny. Do předmětu byly zařazeny základní celky z podnikových financí: faktor času a rizika ve financích, základy investování, hodnocení nákladů, výnosů a zisku firmy, financování podniku, majetková a kapitálová struktura, finanční analýza

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- ve výuce je kladen důraz na syntézu dosud získaných ekonomických vědomostí a jejich užití při posuzování rozhodnutí a hospodaření podniku
- při výkladu látky a posuzování žáků bude zohledněna jejich sociální i odborná zralost
- žáci jsou vedeni k přemýšlení o ekonomických jevech a problémech, hledají příklady v praxi, srovnávají školní úlohy s hospodářskou realitou
- budou vedeny diskuze k jednotlivým tématům s využitím znalostí žáků z běžného života
- žáci vyhledávají aktuální ekonomické informace důležité pro rozhodování a investování
- posuzují ekonomické výsledky z hlediska jejich využití při řízení podniku
- žáci si vypěstují návyk pro pečlivou a soustavnou práci, která je nezbytná pro řešení úkolu
- k výuce jsou využívány prostředky informačních technologií
- žáci pracují samostatně i týmově

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení:**

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí:

- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady.

Matematické kompetence:

- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- efektivně aplikovat matemat. postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti, tzn. aby žáci:**

- vyhledávali příslušné právní předpisy.

Provádět typické podnikové činnosti, tzn. aby žáci:

- prováděli základní výpočty odpisů, využití kapacity dlouhodobého majetku, efektivnosti investic.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky, tzn. aby žáci:

- se orientovali v činnostech bank
- prováděli základní hodnocení efektivnosti činnosti podniku,
- dokázali efektivně hospodařit se svými finančními prostředky.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,

- efektivně hospodařili s finančními prostředky,
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti:

- mít vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- orientovat se v mediálních sděleních, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- mít schopnost jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení.

Informační a komunikační technologie:

- naučit se pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat, získávat informace z otevřených zdrojů, zejména z internetu,
- umět efektivně pracovat s informacemi, informace získávat a kriticky vyhodnocovat.

Mezipředmětové vztahy

– ekonomika	– matematika
– účetnictví	– ekonomie

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- při hodnocení žáků se klade důraz na posouzení pochopení problému, úrovně ekonomického myšlení, schopnosti aplikace získaných informací, schopnosti samostatné práce a využití disponibilních zdrojů
- žáci prokazují znalost souvislostí mezi jednotlivými celky
- při ústním projevu je zohledňována přesnost formulace z hlediska odborné i jazykové správnosti
- žákům jsou zadávány písemné práce za jednotlivé celky, budou zaměřeny především na výpočetní metody aplikované ve financích

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Finance - 4. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – objasní pojem financí a cíle FIR – odliší úročení a diskontování – provádí výpočty složeného úrokování – posoudí vliv rizika na rozhodování – osvojí si základy metod rozhodování o investicích – rozliší krátkodobé a dlouhodobé financování – popíše cizí a vlastní zdroje financování – posoudí vhodnost využití cizích zdrojů	1. Základy financí a finančního rozhodování – základy financí a finančního řízení – vliv faktorů času a rizika rozhodování – rozhodování o investicích – vlastní a cizí zdroje financování
Žák – vysvětlí členění nákladů a výnosů, interpretuje na příkladech – prokáže znalost variabilních a fixních nákladů – pochopí podstatu a užití metody CVP v příkladech	2. Řízení nákladů a výnosů – náklady – výnosy – CVP analýza
Žák – zvládá základní strukturu a členění výkazů účetní závěrky – orientuje se v použití cash flow – zpracuje základní verzi cash flow přímou i nepřímou metodou	3. Majetková a finanční struktura – majetková a finanční struktura – peněžní toky – účetní výkazy – zdroje FA
Žák – pochopí úkoly a užití FA – seznámí se s metodami práce FA – provádí základní výpočty a vyhodnocení poměrových ukazatelů	4. Finanční analýza – ukazatele zadluženosti – ukazatele likvidity – ukazatele rentability – ukazatele aktivity

7.18 Ekonomická cvičení

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 0 – 2(2)
Celková hodinová dotace předmětu:	60 (2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět ekonomická cvičení navazuje na předměty ekonomika, účetnictví, písemná a elektronická komunikace. Zabývá se poznatky, které se týkají tržní ekonomiky a zároveň pomáhá rozvíjet ekonomické myšlení žáků. Výuka probíhá v počítačové učebně, žáci využívají program MONEY, účtují účetní případy, vyhotovují účetní doklady, zpracovávají souvislé příklady, které přehledně zakládají do složky. Žáci jsou vedeni k samostatnému uvažování a hodnocení ekonomických jevů.

Charakteristika učiva

Žáci si osvojují vědomosti a dovednosti nezbytné pro zajišťování podnikových činností, pro efektivní hospodaření s finančními prostředky a pro zpracování ekonomických informací.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Klíčovou metodou je využití teoretického základu všech ekonomických předmětů při zpracovávání konkrétních účetních dokladů. Všechny účetní zápisy jsou prováděny pomocí účetního software, související písemnosti žáci zpracovávají zpravidla pomocí výpočetní techniky. Souvislé příklady se řeší pomocí software Money (účetní část), Word (písemnosti), Excel (ekonomické výpočty, tabulky).

Cílem je:

- vypěstovat návyk soustavné kontroly,
- znát způsob zjištění stavu majetku a závazků, nákladů a výnosů, výsledku hospodaření,
- vypěstovat u žáka schopnost zjištěné informace posoudit a využít při řízení podniku,
- vyhledávat aktuální informace, aplikovat je při řešení úkolů (např. internet),
- vypěstovat u žáka schopnost samostatně řešit zadaný úkol a nést odpovědnost za výsledek,
- zpracovávat souvislé příklady, jejichž zadání vychází z účetní praxe,
- pochopit logickou strukturu účetního softwaru a provázanost jednotlivých modulů,
- používat ekonomický software Money,
- prohloubit využití aplikací Word a Excel,
- při vytváření textů dbát na jazykovou správnost.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že žáci by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že žáci by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že žáci by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn. že žáci by měli:

- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. žáci by měli:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učit se používat nové aplikace,
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti, tzn. aby žáci:

- se orientovali v právní úpravě pracovně právních vztahů a závazkových vztahů,
- vyhledávali příslušné právní předpisy,
- byli schopni pracovat s příslušnými právními předpisy.

Provádět typické podnikové činnosti, tzn. aby žáci:

- zabezpečovali hlavní činnost oběžným majetkem (zejména nákup materiálu a zboží), popř. dlouhodobým majetkem,
- prováděli základní výpočty spojené s nákupem a skladováním zásob,
- prováděli základní výpočty odpisů,
- zpracovávali podklady a písemnosti při sjednávání a ukončování pracovního poměru,
- prováděli základní mzdové výpočty (výpočet hrubé a čisté mzdy, výpočty zákonného pojištění, zdanění příjmů ze závislé činnosti),
- zpracovávali doklady související s evidencí zásob, dlouhodobého majetku, zaměstnanců, prodeje a hlavní činnosti,
- vyhotovovali typické písemnosti v normalizované úpravě.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky, tzn. aby žáci:

- prováděli platební styk a zpracovávali doklady související s hotovostním a bezhotovostním platebním stykem,
- sestavovali kalkulace,
- stanovovali daňovou povinnost k DPH a k daním z příjmů,
- vypočítávali odvod sociálního a zdravotního pojištění,

- účtovali pohledávky, závazky, náklady, výnosy,
- prováděli účetní závěrku a uzávěrku,
- dokázali efektivně hospodařit se svými finančními prostředky.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařili s finančními prostředky,
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti:

- mít vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost logického úsudku.

Člověk a životní prostředí:

- poznávat svět a lépe mu porozumět,
- efektivně pracovat s informacemi, tj. umět je získávat a vyhodnocovat.

Člověk a svět práce:

- uvědomovat si význam vzdělání pro život,
- být motivován k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře,
- umět se písemně i verbálně prezentovat (např. při jednání s potencionálními zaměstnavateli).

Informační a komunikační technologie:

- používat základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání,
- pracovat s informacemi a komunikačními prostředky,
- pracovat v textovém a tabulkovém procesoru,
- využívat účetního softwaru.

Mezipředmětové vztahy

– ekonomika	– informační technologie
– účetnictví	– statistika
– písemná a elektronická komunikace	

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání můžeme diagnostikovat pozorováním práce a chování žáků ve vyučování. Metodou kontroly jsou zkoušky písemné a praktické. Při písemných zkouškách se posuzuje správnost, přesnost, pečlivost při provádění účetních zápisů a schopnost samostatné práce žáka. Praktické zkoušky prokazují dovednosti žáků především činnostního charakteru. Žáci vypracovávají úkoly, které jsou řešeny též v běžné praxi.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Ekonomická cvičení - 4. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – zadá data pro založení firmy – seznámí se se zadanými parametry – zadá data do adresáře firem – umí zálohovat data, která zadal během výuky, a obnovit data ze zálohy	1. Seznámení s programem Money – úvod – založení nové agendy – práce s účtovým rozvrhem – adresář obchodních partnerů – zálohování dat
Žák – nastaví základní údaje firmy, umí je opravit – zaúčtuje počáteční stavy na účtech – zpracuje pokladní doklady a vytiskne je – vytiskne pokladní knihu a zkontroluje její stav s účtem pokladny – vystaví pokladní doklady, příkazy k úhradě – účtuje platby dle výpisů z bankovních účtů a dle pokladních dokladů – vytiskne účetní deník – orientuje se ve vytištěných sestavách, posoudí jejich obsah a úplnost	2. Platební styk – hotovostní platební styk – bezhotovostní platební styk – opakování z účetnictví – vyhotovování dokladů ručně a v programu Money
Žák – zpracuje přijaté faktury – vyhotoví vystavené faktury – zvolí vhodný způsob pro zadávání skladových podkladů – vyhotoví příslušné výstupní sestavy a vytiskne je – využívá analytickou evidenci k posouzení činnosti skladů, k evidenci DPH apod.	3. Materiálové zásoby – evidence materiálových zásob – vyhotovování dokladů ručně a v programu Money – opakování z účetnictví

Žák – vyplní inventární kartu včetně zadání podkladů pro výpočty účetních a daňových odpisů – využívá funkce softwaru pro účtování, zařazení a vyřazení majetku v pořizovací ceně – orientuje se v souhrnných sestavách a vyhledá požadované informace	4. Dlouhodobý majetek – evidence majetku – vyhotovování dokladů ručně a v programu Money – opakování z účetnictví
Žák – zpracuje podklady pro evidenci mezd a vyhotoví příkazy k úhradě dlužných částek v souvislosti se mzdovou evidencí	5. Mzdy – personální evidence, evidence mezd – vyhotovování dokladů ručně – výpočet mezd a opakování z účetnictví
Žák – samostatně zpracuje zadaný příklad – soustavně provádí logickou a obsahovou kontrolu dílčích i souhrnných sestav – interpretuje zjištěné výsledky	6. Zpracování souvislých příkladů a opakování – souvislé příklady na počítači

7.19 Ekonomika cestovního ruchu

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 0 – 2(2)
Celková hodinová dotace předmětu:	60 (2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- cílem předmětu je poskytnout žákům základní znalosti o cestovním ruchu, jakožto jednom z nejdynamičtěji se rozvíjícím hospodářském odvětví
- obecným cílem je připravit žáky k samostatné i týmové aplikaci teoretických poznatků při praktických činnostech v cestovním ruchu nebo pro další studium orientované na problematiku cestovního ruchu

Charakteristika učiva

3. ročník

- v předmětu se žáci postupně seznámí se strukturou cestovního ruchu, podmínkami existence a rozvoje cestovního ruchu, ekonomickými parametry a významem v rámci národního hospodářství, jeho legislativním rámcem, podnikatelskými subjekty a jejich aktivitami
- učivo také zahrnuje základní problematiku a dovednosti marketingu a managementu cestovního ruchu, obsah jednotlivých služeb cestovního ruchu a techniku poskytování těchto služeb

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- kromě klasických metod, jako je výklad, vysvětlení, řízený rozhovor, jsou používány i metody, které vyžadují samostatnou aktivitu žáka, např. referáty, vyhledávání aktuálních ekonomických a statistických dat z oblasti cestovního ruchu
- při výuce je využívána i týmová práce na zadané téma, např. návrh a grafické zpracování produktu cestovního ruchu, jeho marketingová podpora apod.
- dle možností jsou do výuky zařazovány i exkurze a přednášky z praxe (např. mezinárodní veletrh cestovního ruchu GO apod..)
- důraz je kladen na využívání mezipředmětových vztahů (ekonomika, právo atd.)
- v rámci výuky se žáci účastní školních a meziškolních soutěží (např. SOČ apod.)
- řešení problémových úloh z oblasti cestovního ruchu

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle dalšího vzdělávání, tzn. že žáci by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že žáci by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že žáci by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že žáci by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,

- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s trvale udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že žáci by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že žáci by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. žáci by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti, tzn. aby žáci:

- vyhledávali příslušné právní předpisy,
- byli schopni pracovat s příslušnými právními předpisy.

Provádět typické podnikové činnosti, tzn. aby žáci:

- dokázali uplatnit poznatky psychologie prodeje při jednání s klienty a obchodními partnery při nákupu i prodeji,
- vhodným způsobem reprezentovali firmu a spoluvytvářeli image firmy na veřejnosti.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky, tzn. aby žáci:

- sestavovali kalkulace,
- dokázali efektivně hospodařit se svými finančními prostředky.

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby žáci:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku,
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařili s finančními prostředky.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti**

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- se aktivně zajímali o politické a společenské dění u nás a ve světě, i o veřejné záležitosti lokálního charakteru,
- jednali v souladu s morálními principy, přispívali k uplatňování hodnot demokracie,
- byli hrdí na tradice svého národa, chápali jeho minulost i současnost ve světovém kontextu,
- uměli kriticky myslet, vytvořit si vlastní úsudek a uměli o něm diskutovat a hledat kompromisní řešení.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- chápali význam životního prostředí pro člověka a společnost a jednali v rámci trvale udržitelného rozvoje,
- uvědomovali si postupné vyčerpávání neobnovitelných zdrojů ve společnosti a možnosti jejich nahrazení alternativními zdroji.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře,

- měli zodpovědný postoj ke své profesní budoucnosti i celoživotnímu vzdělávání,
- uměli vhodně komunikovat s potencionálními zaměstnavateli a prezentovat svůj odborný potenciál.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- používali základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen v praxi, ale i pro účely dalšího vzdělání,
- získávali a zpracovávali informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet,
- uvědomovali si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovali k získaným informacím.

Mezipředmětové vztahy

– ekonomika	– občanská nauka
– hospodářský zeměpis	– projektový týden
– dějepis	– právo

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- základem pro hodnocení je průběžné ústní zkoušení ze znalostí jednotlivých oblastí cest. ruchu
- při ústním zkoušení je kladen důraz na souvislost projevu a jeho věcnou správnost a na uplatňování praktických dovedností z oblasti cestovního ruchu, hodnocení žáka učitelem je doplněno i sebehodnocením zkoušeného žáka
- po zvládnutí tematického celku jsou zadávány písemné práce, při písemném projevu je kladen důraz na věcnou správnost, přesnost, přehlednost a pečlivost vyhotovení
- součástí hodnocení je i individuální práce žáků, např. vytvoření produktu cestovní kanceláře a zpracování jeho nabídky, příprava a realizace itineráře trasy zájezdu apod.
- při klasifikaci je zohledněna také práce žáka v hodinách a jeho zájem o danou problematiku

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Ekonomika cestovního ruchu - 4. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – charakterizuje cestovní ruch a jeho specifika – objasní vztah historie a cestovního ruchu – rozlišuje druhy a formy cestovního ruchu – určí základní podmínky pro rozvoj cestovního ruchu – sleduje trendy a posoudí využívání moderních forem cestovního ruchu – vysvětlí hospodářský a sociální přínos cestovního ruchu – vysvětlí význam satelitního účtu cestovního ruchu pro ekonomiku ČR	1. Charakteristika cestovního ruchu – pojem cestovní ruch – historický vývoj cestovního ruchu – předpoklady rozvoje CR – druhy a formy CR – význam a přínos cestovního ruchu – statistika cestovního ruchu
Žák – vysvětlí specifiku trhu služeb cest.ruchu – sleduje trh cestovního ruchu a je schopen podílet se na vyhodnocování jeho změn a trendů – osvojí si základní dovednosti marketingu a dokáže je aplikovat na trhu cestovního ruchu – dovede připravit jednoduchý propagační materiál a prezentovat produkt CK jednoduchými propagačními nástroji	2. Trh cestovního ruchu a marketing cestovního ruchu – trh cestovního ruchu a jeho specifika – marketing a cestovní ruch – marketingové nástroje v cestovním ruchu
Žák – orientuje se v organizačně institucionálním uspořádání cestovního ruchu v ČR na celostátní a regionální úrovni a v mezinárodních organizacích působících v cestovním ruchu – popíše základní dokumenty pro spolupráci a rozvoj cestovního ruchu v EU – charakterizuje finanční zdroje cestovního ruchu v ČR a EU – rozlišuje strategické dokumenty pro cestovní ruch – zná a ve své činnosti respektuje zákonná ustanovení pro cestovní ruch v České republice	3. Právní úprava cestovního ruchu, řízení a organizace cestovního ruchu – orgány a organizace cestovního ruchu v České republice a ve světě – právní úprava cestovního ruchu v České republice – cestovní ruch a Evropská unie

Žák – klasifikuje a charakterizuje jednotlivé služby cestovního ruchu – rozliší hlavní a vedlejší služby cest. ruchu – objasní strukturu a specifika poskytovaných služeb – orientuje se v právním rámci pro poskytování jednotlivých služeb CR	4. Klasifikace služeb cestovního ruchu
Žák – charakterizuje základní typy průvodců a podmínky pro provozování průvodcovské činnosti – popíše základní povinnosti průvodce před cestou, během cesty a po jejím skončení – vytvoří jednoduchý itinerář poznávacího zájezdu v České republice – předvede výklad účastníkům v různém prostředí cestovního ruchu – aplikuje poznatky psychologie v rámci jednání na akci cestovního ruchu různým skupinám klientů	5. Průvodcovské služby
Žák – vymezí pojem kongresového a incentivního cestovního ruchu – charakterizuje kongresové služby – ovládá základní pravidla přípravy a organizace kongresových akcí	6. Kongresový cestovní ruch
Žák – vymezí pojem lázeňství – určí jeho postavení v rámci systému zdravotní a sociální péče – charakterizuje služby lázeňství, jejich ekonomické a sociální přínosy – vyjmenuje významné lázně v České rep.	7. Lázeňský cestovní ruch
Žák – popíše charakteristiku, členění a zaměření jednotlivých typů cestovních kanceláří – charakterizuje postavení cestovní kanceláře v rámci cestovního ruchu – definuje její funkce, strukturu a management – vysvětlí tvorbu produktu cest. kanceláří – vytvoří jednoduchý produkt cest. kanceláře včetně kalkulace, ceny a způsobu distribuce	8. Postavení a činnost cestovních kanceláří

7.20 Ekonomika mezinárodního obchodu

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 0 – 2(2)
Celková hodinová dotace předmětu:	60 (2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Předmět ekonomika mezinárodního obchodu doplňuje učivo ekonomiky obecné. Zaměřuje se na problematiku mezinárodního obchodu, od příčin jeho existence až k praktickému provádění obchodních operací.

Obecné cíle

Předmět ekonomika mezinárodního obchodu:

- vede k rozvíjení schopnosti ekonomicky myslet,
- s ostatními ekonomickými předměty je základem odborného vzdělání,
- učí žáky ekonomickým dovednostem, které pak využívají v praxi,
- učí žáky využívat různé zdroje informací k doplnění svých znalostí a k vypracování jednoduchých samostatných úkolů.

Charakteristika učiva

4. ročník je zaměřen na

- charakteristiku mezinárodního obchodu
- vnější měnovou a obchodní politiku
- mezinárodní ekonomickou integraci
- mezinárodní marketing
- kupní smlouvu v mezinárodním obchodě

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- základní metodou výuky je výklad navazující na základní studijní literaturu, který je doplňován problémovým vyučováním
- výklad je dále doplňován referáty žáků, při jejichž zpracování využívají žáci odbornou literaturu, popřípadě internet
- výuka je doplňována ve vhodných tematických celcích konkrétními příklady z praxe
- při výuce se pracuje s aktuálními formuláři (žáci je získávají samostatně prostřednictvím internetu nebo příslušných institucí)
- při výuce se využívá znalostí žáků z běžného života, vedou se diskuse k jednotlivým tématům
- žáci pracují samostatně, popř. ve skupinách – odpovědně, pečlivě
- dle možností jsou organizovány exkurze a přednášky odborníků z praxe
- žáci se účastní školních i meziškolních ekonomických soutěží

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení:**

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení,
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, respektovat názory druhých,
- snažit se dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Personální a sociální kompetence:

- efektivně se učit a pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok,
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností,
- přijímat hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagovat, přijímat radu i kritiku,
- dále se vzdělávat.
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky,
- pracovat v týmu, podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů.

Občanské kompetence a kulturní povědomí:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí**Provádět typické podnikové činnosti, tzn. aby žáci:**

- prováděli průzkum trhu, využívali marketingové nástroje k prezentaci podniku a jeho produktů,
- orientovali se v kupní smlouvě a dokladech obchodního případu,
- dokázali uplatnit poznatky psychologie prodeje při jednání s klienty a obchodními partnery při nákupu i prodeji,
- komunikovali se zahraničními partnery ústně a písemně nejméně v jednom cizím jazyce,
- vhodným způsobem reprezentovali firmu a spoluvytvářeli image firmy na veřejnosti.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- orientovat se v masových médiích, využívat je a kriticky hodnotit,
- jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- vážit si dobrého životního prostředí a snažit se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí:

- rozvíjet dovednost aplikovat získané poznatky, přijímat odpovědnost za vlastní rozhodování a jednání a prosazovat trvale udržitelný rozvoj ve své pracovní činnosti,
- efektivně pracovat s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat informace,
- jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické.

Člověk a svět práce:

- vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéru,
- vést žáky k tomu, aby si uvědomili význam vzdělání pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty prac. poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Mezipředmětové vztahy

- účetnictví
- ekonomika
- informační technologie
- právo
- písemná a elektronická komunikace

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci se hodnotí z ústního a písemného projevu.

Žáci při ústním projevu:

- správně formulují z hlediska odborného,
- mluví souvisle, srozumitelně a jazykově správně,
- znají souvislosti s ostatními probíranými tematickými celky,
- jsou schopni navázat i na ostatní odborné předměty.

Žáci při písemném projevu:

- pracují správně, přesně a pečlivě z hlediska odborného,
- dbají na jazykovou stránku,
- pracují samostatně i týmově.

Ostatní hodnocení:

- vypracování a přednes referátů na dané téma,
- práce s internetem.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Ekonomika mezinárodního obchodu - 4. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – objasní důvody existence mezinárodního obchodu, opatření používaná státy v mezinárodním obchodu – popíše skladbu vývozu a dovozu – vysvětlí podstatu platební bilance – charakterizuje aktivní a pasivní nástroje obchodní politiky	1. Charakteristika mezinárodního obchodu – důvody zapojení zemí do MO – skladba vývozu a dovozu – platební bilance – přístupy k provádění mezinárodního obchodu – nástroje obchodní politiky
Žák – vysvětlí základní pojmy mezinárodní měnové problematiky (valuty, devizy, revalvace, devalvace, inflace) – rozliší stanovení devizových kurzů a charakterizuje devizové obchody – používá kurzovní lístek – základní propočty valut a deviz včetně poplatků (využití internetu) – stanoví zajištění proti kurzovým rizikům – charakterizuje clo a provede výpočet celní hodnoty a cla – vysvětlí základní prvky EMS – objasní fungování mezinárodních finančních organizací (MMF, Světová banka)	2. Vnější měnová a obchodní politika – mezinárodní měnová problematika – stanovení devizových kurzů – měnové výkyvy – clo – mezinárodní finanční organizace – evropská měnová unie
Žák – vysvětlí důvody vzniku integrace – charakterizuje jednotlivé etapy vývoje integrace – vysvětlí podstatu maastrichtské smlouvy a objasní pilíře EU – vypracuje přehled institucí EU, aktualizuje informace za pomoci údajů z internetu – charakterizuje ukazatele hodnotící ekonomickou úroveň jednotlivých zemí EU a zaměří se na ČR v EU	3. Mezinárodní ekonomická integrace – důvody vzniku mezinárodní ekonomické integrace – etapy integrace v západní Evropě – pilíře EU – institucionální uspořádání a legislativa EU – makroekonomická politika EU
Žák – popíše podklady pro sestavení plánu – navrhne možnosti průzkumu trhu na konkrétní produkt	4. Mezinárodní marketing – marketingový plán – marketingový mix – prodejní cesty

– charakterizuje jednotlivé prvky marketingového mixu (výrobek, cena, distribuce a propagace) – na příkladu ukáže možné prodejní cesty	
Žák – vysvětlí uzavírání kupních smluv v mezinárodním obchodě podle českého práva – objasní dokumentaci, která předchází uzavření KS – vyjmenuje způsoby placení v MO – vyhledá dodací podmínky INCOTERMS na internetu – charakterizuje realizaci dodávky – uvede způsoby pojištění – navrhne řešení v případě závad při plnění kupní smlouvy	5. Kupní smlouva v mezinárodním obchodě – kupní smlouva, uzavírání smluv, dokumentace při uzavírání smluv – dodací a platební podmínky – plnění kupní smlouvy

7.21 Ekonomie

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 0 – 2(2)
Celková hodinová dotace předmětu:	60 (2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- obecným cílem předmětu je seznámit žáky se základními pojmy a kategoriemi ekonomie, zvládnout základy ekonomického modelování a připravit je na vysokoškolské studium
- cílem tohoto předmětu je vést žáky ke kritickému myšlení a schopnosti aplikovat ekonomické teorie na praktické ekonomické problémy, sledovat aktuální dění v národní i světové ekonomice a dokázat odhadnout dopady opatření hospodářské politiky na další ekonomický vývoj ve státě i Evropské unii

Charakteristika učiva

- předmět ekonomie je obecnou vědeckou disciplínou s důrazem na aplikaci v praxi, obsahuje aktuální data o národním hospodářství a zabývá se aktuálními problémy v národním hospodářství a Evropské unii
- v první části (Historický vývoj ekonomických teorií) jsou žáci seznámeni s ekonomikou jako společenskou disciplínou, základními ekonomickými pojmy, vývojem ekonomického myšlení, se základními ekonomickými směry a školami v historii ekonomického myšlení
- druhá část (Mikroekonomie) je zaměřena na pochopení základních ekonomických pojmů, např. hranice produkčních možností, trh a jeho selhání, konkurence na trhu – charakteristika dokonalé a nedokonalé konkurence, nabídka, poptávka, tržní rovnováha, chování spotřebitele
- třetí část (Makroekonomie) je zaměřena na měření výkonnosti národního hospodářství a vlivu státu na ekonomiku, tzn. analýza jednotlivých hospodářských politik a jejich nástrojů a v odhadu dopadů použitých nástrojů na ekonomiku státu

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- kromě klasických metod, jako je výklad, vysvětlení, řízený rozhovor a cvičení, jsou používány i metody, které vyžadují samostatnou aktivitu žáka, např. referáty, vyhledávání aktuálních ekonomických a statistických dat, sledování a komentování současné ekonomické situace
- v hodinách se využívá i moderované skupinové diskuse na aktuální ekonomické téma
- ve výuce je využíván internet (internetové stránky ČSÚ, ČNB, MF atd.), statistické ročenky, odborný tisk a další zdroje informací
- důraz je kladen na mezipředmětové vztahy, v první části zejména s dějepisy, v dalších částech s ekonomikou, hospodářským zeměpisem a dalšími odbornými předměty

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že žáci by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že žáci by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že žáci by měli:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že žáci by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,

- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezáujatě zvažovat návrhy druhých.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s trvale udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že žáci by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že žáci by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn. že žáci by měli:

- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. žáci by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,

- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby žáci:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- se aktivně zajímali o politické a společenské dění u nás a ve světě, i o veřejné záležitosti lokálního charakteru,
- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a morálního úsudku,
- uměli kriticky myslet, vytvořit si vlastní úsudek a uměli o něm diskutovat a hledali kompromisní řešení,
- orientovali se v masových médiích a odolávali myšlenkové manipulaci.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- chápali význam životního prostředí pro člověka a společnost a jednali v rámci trvale udržitelného rozvoje,
- uvědomovali si postupné vyčerpávání neobnovitelných zdrojů ve společnosti a možnosti jejich nahrazení alternativními zdroji.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře,
- měli přehled o možnosti uplatnění na trhu práce ve svém oboru,
- měli zodpovědný postoj ke své profesní budoucnosti i celoživotnímu vzdělávání,
- měli reálnou představu o platových a jiných podmínkách v oboru a uměli je srovnávat,
- uměli vhodně komunikovat s potencionálními zaměstnavateli a prezentovat svůj odborný potenciál.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- používali základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen v praxi, ale i pro účely dalšího vzdělání,

- získávali a zpracovávali informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet,
- uvědomovali si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Mezipředmětové vztahy

– ekonomika	– právo
– dějepis	– občanská nauka
– hospodářský zeměpis	

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- při hodnocení výsledků žáků jsou používány standardní metody podle školních kritérií
- důraz je kladen na schopnost vysvětlit a použít obecný pojem v logické souvislosti, zohledňuje se i přehled o aktuálních událostech
- metodou kontroly jsou zkoušky písemné a ústní
- při hodnocení se dále bere v úvahu aktivita v hodinách, schopnost komentovat a zobecnit ekonomickou situaci v návaznosti na učivo, souvislost a přesnost vyjadřování a argumentace

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Ekonomie - 4. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – charakterizuje nejvýznamnější ekonomické školy a jejich představitele – objasní důvody jejich vzniku a dokáže vysvětlit jejich základní myšlenky ve vztahu k ekonomice – chápe nejednotnost ekonomických škol – dokáže charakterizovat současné ekonomické směry a vysvětlit základní rozdíl v jejich přístupu k zásahům do ekonomiky	1. Přehled dějin ekonomických teorií
Žák – žák vysvětlí vztah mezi ekonomickou teorií a praxí – na příkladech rozliší makroekonomii a mikroekonomii – na příkladech z běžného života aplikuje základní pojmy, např. obětovaná příležitost, racionální chování atd. – odliší základní ekonomické systémy na světě, chápe jejich rozdílnost při řešení 3 ekonomických otázek	2. Základní ekonomické pojmy – ekonomie jako věda – potřeby, statky, zákon vzácnosti – racionální chování, obětovaná příležitost – 3 ekonomické otázky, ekonomické subjekty – ekonomické systémy
Žák – ovládá členění výrobních faktorů, zná jejich funkci a výnosy v rámci hospodářského procesu – vytvoří a interpretuje model hranice produkčních možností – ukazuje nutnost volby z několika alternativ v závislosti na omezenosti VF	3. Hospodářský proces – fáze hospodářského procesu – výrobní faktory – hranice produkčních možností
Žák – vysvětlí pojem trh, směna a její úloha – vysvětlí fungování tržního mechanismu, chápe funkci cen – vysvětlí funkci a historický vývoj peněz – dokáže charakterizovat základní tržní selhání – chápe úlohu státu v tržní ekonomice	4. Trh a tržní mechanismus – trh, směna – peníze – cena – koloběh tržního mechanismu – tržní selhání
Žák – vysvětlí pojmy nabídka, poptávka, cena	5. Nabídka, poptávka a tržní rovnováha – poptávka a faktory působící na změnu křivky

– graficky ilustruje tyto křivky v souvislosti se zákony poptávky a nabídky – posuzuje dopad typických událostí na změnu nabídky, poptávky, ceny – interpretuje údaje na grafu nabídky a poptávky – vysvětlí vznik tržní rovnováhy a graficky interpretuje její změny	– nabídka a faktory působící na změnu křivky – tržní rovnováha a její změny
Žák – vysvětlí strukturu trhů a popíše odlišnosti mezi dokonalým a nedokonalým trhem – popíše předpoklady dokonalé konkurence – charakterizuje jednotlivé typy nedokonalé konkurence a uvede příklady z praxe – vyjmenuje základní možnosti regulace monopolního trhu	6. Struktura trhů – dokonalá konkurence – nedokonalá konkurence – monopol, oligopol, monopolistická konkurence – protimonopolní opatření
Žák – vysvětlí podstatu zákl. ukazatelů ekonomiky – orientuje se v zákl. výpočtech ukazatelů – charakterizuje jednotlivé typy a formy ukazatelů ekonomiky – vyhledá na internetu statistické údaje o výkonnosti národního hospodářství, uspořádá je a interpretuje – vysvětlí důsledky změny vývoje ukazatelů na situaci v ekonomice – komentuje konkrétní aktuální události v národním hospodářství	7. Ukazatele výkonnosti národního hospodářství – HDP, inflace, nezaměstnanost, platební bilance – hospodářský cyklus – hospodářský růst
Žák – uvědomuje si vzájemnou závislost jednotlivých cílů hospodářské politiky – ze statistických údajů vytvoří a interpretuje model magického čtyřúhelníku země – charakterizuje jednotlivé typy politiky, jejich cíle a nositele, např. ČNB – vysvětlí nástroje jednotlivých politik, např. státní rozpočet, platební bilance atd. – odliší cíle expanzivní a restriktivní politiky, uvede příklady – odhadne vlivy základních opatření těchto politik na ekonomiku – aplikuje znalosti opatření jednotlivých politik na konkrétních příkladech	8. Hospodářská politika státu – cíle hospodářské politiky (magický čtyřúhelník) – vnitřní měnová politika – fiskální politika – důchodová politika – sociální politika – vnější obchodní a měnová politika

7.22 Matematický seminář

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 0 – 2(2)
Celková hodinová dotace předmětu:	60 (2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- vychovat přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, v budoucím zaměstnání, ve volném čase apod.)
- vybavit žáky schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe
- umožnit žákům přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu vyjadřujícího závislost mezi veličinami
- rozvíjet intelektuální schopnosti žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce
- číst s porozuměním matematický text, užívat správné matematické terminologie a symboliky
- porozumět obsahu potřebných matematických pojmů a vztahů mezi nimi, užít je při řešení úloh a problémů
- používat běžné metody a algoritmické početní postupy, pro řešení konkrétní situace umět vybrat vhodný a optimální z nich
- provádět v praktických úlohách jednoduché výpočty z paměti, náročnější za použití kalkulačky
- používat běžných rýsovacích a jiných matematických pomůcek
- rozvíjet prostorovou představivost
- analyzovat zadanou úlohu, postihnout v ní matematický problém, vytvořit algebraický nebo geometrický model situace a úlohu vyřešit
- provádět odhad a kontrolu správnosti výsledků
- formulovat matematické myšlenky slovně a písemně
- získávat informace z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek, odborné literatury a internetu), třídit je, analyzovat, při řešení problému postupovat přehledně a systematicky
- vyjádřit vztah mezi dvěma nebo více proměnnými, správně jej interpretovat a prakticky použít, zachytit jej tabulkou, grafem, případně rovnicí
- získávat pozitivního postoje k matematice a zájem o ni a její aplikace
- získávat motivace k celoživotnímu vzdělávání
- získávat důvěry ve vlastní schopnosti a preciznost při práci
- získávat vztahu k matematice jako součásti kultury (připomínáním významných osobností a mezníků historie vědy)
- připravit žáky ke společné části maturitní zkoušky

Charakteristika učiva

- dovednost analyzovat a řešit problémy
- vhodné a správné numerické zpracování úlohy
- posílení pozitivních rysů osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky)
- chápání souvislostí a vzájemných vztahů mezi jednotlivými tematickými celky i návaznosti na další vědní obory
- rozvoj představivosti
- schopnost pracovat ve skupině, umět prosadit vlastní názory a přijmout myšlenky ostatních
- hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků a též jejich intelektuální úroveň

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

Ve cvičení z matematiky je využíváno tradičních metod (výkladové hodiny) i moderních výukových metod (práce s PC). Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň. Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků k matematice je vhodné střídat a kombinovat následující vyučovací metody:

- výklad,
- samostatná práce (individuální procvičování nových dovedností),
- skupinové vyučování (řešení obtížnějších a časově náročných úloh),
- tvorba projektů (např. finanční matematika – návrh na zhodnocení finanční částky),
- shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku,
- aktualizace učiva (finanční matematika – zjišťování aktuálních podmínek pro zákazníky bankovních ústavů),
- práce s PC (grafické znázorňování průběhu funkce, geometrické útvary, řešení soustav rovnic),
- hry (zařazení zajímavých a netypických úloh, rébusů),
- žákovské soutěže (v rámci třídy, školy, meziškolní – porovnání vzájemné úrovně škol, celostátní soutěže – Matematická olympiáda, Klokán, matematická soutěž odborných škol),
- diskuse (zhodnocení možností, přístupů, metod řešení, výsledků atd.),
- simulace (praktické slovní úlohy s možností využití v praktickém životě),
- projekce a modelace (využití projekční techniky v úlohách grafického charakteru, které jsou časově náročné, využít modelů pro znázornění situací náročných pro představivost, např. funkce, planimetrie, stereometrie),
- podpora aktivit mezipředmětového charakteru,
- účast na matematických soutěžích,
- individuální přístup k talentovaným žákům (motivování pro další rozvoj jejich schopností).

Péče o talentované žáky:

- účast na matematických soutěžích,
- individuální přístup k talentovaným žákům (motivování pro další rozvoj jejich schopností).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

- najít vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti
- být schopen vlastního úsudku
- umět prosadit a zdůvodnit vlastní názor a zároveň přijímat kompromisy
- rozvíjet vyjadřovací schopnosti
- efektivně se učit a pracovat, soustavně se vzdělávat
- přijímat hodnocení svých výsledků, přijímat radu i kritiku
- vystihnout jádro problému
- rozvíjet dovednost aplikovat získané poznatky, přijímat odpovědnost za vlastní rozhodování a jednání (v pracovní činnosti i v osobním životě)
- pracovat s informacemi a kriticky je vyhodnocovat
- uplatňovat různé metody myšlení při řešení běžných pracovních úkolů a vhodně volit prostředky pro jejich splnění
- provést reálný odhad při řešení praktického problému
- rozvíjet logické myšlení, schopnost analýzy a syntézy, dedukce, abstrakce

Kompetence k učení:

- žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládají různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňují různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení),
- s porozuměním poslouchají mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizují si poznámky,
- využívají ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí,
- znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získají informace potřebné k řešení problému, navrhnou způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej,
- vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňují při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracují při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- žáci se vyjadřují přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentují,
- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje, respektují názory druhých,
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- adaptují se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňují.

Personální a sociální kompetence:

- žáci využívají ke svému učení zkušenosti jiných lidí, učí se na základě zprostředkovaných zkušeností,
- přijímají hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagují, přijímají radu a kritiku,
- pečují o své fyzické a duševní zdraví,
- jsou připraveni se dále vzdělávat,
- žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly,
- jsou schopni se zapojovat do týmové práce,
- dokáží naslouchat názorům ostatních a objektivně je posoudit,
- přispívají k řešení společných úkolů,
- dovedou se adaptovat na měnící se životní a pracovní podmínky.

Matematické kompetence:

- žáci správně používají a převádějí běžné jednotky,
- používají pojmy kvantifikujícího charakteru,
- provádějí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- nacházejí vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- aplikují znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru,
- efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- žáci pracují s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracují s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učí se používat nové aplikace,
- získávají informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracují s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomují si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupují k získaným informacím, jsou mediálně gramotní.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Občan v demokratické společnosti:**

- získání vhodné míry sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- dovednost jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- orientace v masových médiích, odolávání jejich myšlenkové manipulaci.

Člověk a životní prostředí:

- poznávání světa a jeho lepší porozumění,
- efektivní práce s informacemi, tj. umění je získávat a kriticky vyhodnocovat,
- vyhledávání a posuzování informací o profesních příležitostech a orientace v nich.

Člověk a svět práce:

- uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, významu vzdělání pro život,
- motivace k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře.

Informační a komunikační technologie:

- používání základního a aplikačního programového vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání,
- práce s informacemi a komunikačními prostředky.

Mezipředmětové vztahy

– statistika	– hospodářský zeměpis
– ekonomika	– základy přírodních věd
– účetnictví	– ekonomie
– právo	– informační technologie

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrozličnější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

- k hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy)
- způsoby hodnocení by měly spočívat v kombinaci známkování, slovního hodnocení, využívání bodového systému, eventuálně procentuálního vyjádření, pozornost by měla být věnována sebehodnocení žáků

Hodnotí se:

- správnost, přesnost, pečlivost při řešení matematických úloh,
- schopnost samostatného úsudku,
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Matematický seminář - 4. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – objasní pojem funkce – popíše funkční závislosti a demonstruje jejich využití v praxi – určí definiční obor, obor hodnot – sestrojí graf funkce v kartézské soustavě souřadnic – rozliší konstantní a lineární funkci – specifikuje kvadratickou funkci, určí její definiční obor, obor hodnot – sestrojí graf kvadratické funkce, určí vrchol paraboly, průsečíky grafu funkce se souřadnými osami – sestrojí graf nepřímé úměrnosti – aplikuje znalosti o absolutní hodnotě u funkcí s absolutními hodnotami	1. Nejčastější funkční závislosti – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce – konstantní funkce – lineární funkce, přímá úměrnost – funkce s absolutními hodnotami – kvadratická funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce – nepřímá úměrnost
Žák – rozumí pojmu funkce jako předpisu i jako zobrazení definičního oboru na obor hodnot funkce – rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti – ovládá pojmy: funkce rostoucí, klesající, sudé, liché, omezené, prosté, určí extrémy funkce – vyjádří předpis inverzní funkce, její definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf inverzní funkce – objasní vztahy mezi veličinami a dokáže zapsat funkční závislosti úloh z praxe – použije znalostí o inverzní funkci k definování funkce logaritmické pomocí funkce exponenciální – definuje goniometrické funkce obecného úhlu – načrtne grafy jednotlivých funkcí a určí jejich vlastnosti (včetně periodičnosti) – uvede vztah mezi goniometrickými funkcemi	2. Další elementární funkce – funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce – vlastnosti funkce – inverzní funkce – lineární lomená funkce – mocninné funkce – exponenciální a logaritmická funkce – goniometrické funkce obecného úhlu, jejich vlastnosti a grafy – vztahy mezi goniometrickými funkcemi

Žák – řeší lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy s využitím ekvivalentních úprav – vysvětlí souvislosti mezi lineární funkcí a lineární rovnicí – ovládá grafické řešení lineárních rovnic a nerovnic – rozhodne o výběru vhodné metody při řešení soustav lineárních rovnic – provede rozbor o počtu řešení rovnice, nerovnice, soustavy rovnic – aplikuje znalosti o absolutní hodnotě výrazu při řešení lineárních rovnic, nerovnic – převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě – formuluje pojem parametr, rovnice s parametrem – popíše souvislosti mezi kvadratickou funkcí a kvadratickou rovnicí – rozliší úplnou a neúplnou kvadratickou rovnici, rozhodne o metodě řešení – zná vzorec pro řešení úplné kvadratické rovnice, umí rozhodnout o počtu řešení na základě hodnoty diskriminantu – řeší kvadratické rovnice v oboru $\mathbb{C}$ – uvede vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a použije je při řešení úloh – převede kvadratický trojčlen na součin lineárních činitelů – použije vzorců pro druhou mocninu dvojčlenu při řešení iracionálních rovnic – rozlišuje úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní – obhájí řešení iracionální rovnice na základě provedené zkoušky – využívá získaných poznatků při matematizaci reálných situací – aplikuje poznatky o kvadratických rovnicích, rozkladu kvadratického trojčlenu a kvadratických funkcí při řešení kvadratických nerovnic – formuluje pojem parametr, rovnice s parametrem	3. Lineární a kvadratické rovnice a nerovnice – řešení lineární rovnice – soustavy lineárních rovnic o dvou a třech neznámých – řešení lineární nerovnice – soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou – lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou – řešení rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru – řešení rovnice a nerovnice s neznámou ve jmenovateli – lineární rovnice s parametrem – grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic – řešení neúplné a úplné kvadratické rovnice – rozklad kvadratického trojčlenu – vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice – iracionální rovnice – kvadratické rovnice s parametrem – kvadratické rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou – soustava kvadratické a lineární rovnice se dvěma neznámými – kvadratické nerovnice a jejich početní a grafické řešení
---	--

– rozliší lineární a kvadratickou rovnici s parametrem – použije vhodné metody řešení rovnic a diskutuje počet řešení vzhledem k parametru – vyjádří řešení a prověří jeho správnost	
Žák – řeší goniometrické rovnice a nerovnice a upravuje výrazy s využitím vzorců – řeší exponenciální a logaritmické rovnice	4. Další rovnice a nerovnice – řešení goniometrické rovnice a nerovnice – řešení exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice
Žák – používá dosud získaných matematických znalostí k řešení typových úloh v rozsahu maturitní zkoušky – zařadí příklad do tematického celku – navrhne a zdůvodní řešení daného příkladu	5. Souhrnné opakování k maturitě

7.23 Občanský a společenskovední seminář

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 0 – 2(2)
Celková hodinová dotace předmětu:	60 (2x30)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

- vést žáky ke kritickému myšlení, k porozumění světu, v němž žijí, k odolnosti vůči manipulaci
- pomáhat při formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života a při utváření jejich pozitivní hodnotové orientace
- rozvíjet způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání, formování vědomí odpovědnosti za vlastní život a další životní dráhu, za důsledky svého rozhodování
- vést žáky k tomu, aby dovedli hledat a nalézat adekvátní způsoby řešení rozmanitých situací a dokázali se přiměřeně vyjadřovat, obhajovat vlastní názory
- vést žáky k respektování hodnot a postojů ve vztahu k vědě, kultuře, umění, náboženství, morálce a způsobu života
- připravit žáky ke společné části maturitní zkoušky

Charakteristika učiva

Předmět žáky komplexněji a hlouběji seznamuje se společenskými, politickými a kulturními aspekty současného života. Přípravuje žáky na soukromý a občanský život, k odpovědnému převzetí sociálních rolí, rozvíjí jejich způsobilost k mravně odpovědnému jednání. Umožňuje žákům utvořit si vlastní názor na společenský vývoj, aby byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci a byli ochotni se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy.

Tematické okruhy předmětu jsou – Člověk v lidském společenství, Člověk jako občan, Soudobý svět.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

- výklad a řízený rozhovor, skupinová diskuse
- aktivizační metody: didaktická hra, metody kritického myšlení, práce s internetem, referáty, práce s tiskem
- prezentace výsledků individuální a skupinové práce
- řešení modelových situací
- exkurze a odborné přednášky
- práce s odbornou literaturou (vyhledávání a zpracovávání informací)

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Žák by měl:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žák by měl:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žák by měl:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák by měl:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i svět. kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák by měl:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- poznávali svět a lépe mu rozuměli,
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním i profesním jednání.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- si uvědomovali odpovědnost za vlastní život, význam vzdělání pro život,
- byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- pracovali s informacemi a komunikačními prostředky,
- používali základní a aplikační programové vybavení počítače.

Mezipředmětové vztahy

– dějepis	– český jazyk a literatura
– hospodářský zeměpis	– právo
– informační technologie	– ekonomika

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrozličnější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků bude prováděno na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného testování. Nejčastěji používanými formami ověřování znalostí, jež se stanou základem klasifikace, budou:

- frontální zkoušení,
- písemné testy,
- písemné práce s otevřenými otázkami,
- referáty a prezentace,
- výsledky skupinové práce.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Občanský a společenskovední seminář - 4. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – charakterizuje současnou českou společnost a její strukturu – vysvětlí funkce kultury, doloží význam vědy a umění – vysvětlí sociální nerovnost a chudobu, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy – popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace – na příkladech objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě – vysvětlí, proč jsou obě pohlaví rovnocenná, a posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována – debatuje o pozitivěch i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí	1. Člověk v lidském společenství – společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost – hmotná a duchovní kultura – sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti – sociální zajištění občanů – komunita, veřejnost – genderové problémy – majorita a minority ve společnosti, multikulturní soužití
Žák – kriticky přistupuje k masovým médiím pozitivně využívá jejich nabídky – charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy – charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb – uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy – vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem nebo politickým extremismem – vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí – uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co je občanská společnost – debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu	2. Člověk jako občan – svobodný přístup k informacím, média a jejich funkce – základní hodnoty a principy demokracie – politický systém ČR, struktura veřejné správy a samosprávy – politické strany, politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna – občanská participace, občanská společnost – občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití

Žák – popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace – vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o možných perspektivách řešení – objasní postavení České republiky v Evropě a soudobém světě – charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku – popíše cíle a funkci OSN a NATO – uvede příklady projevů globalizace v různých oblastech (kultuře, hospodářství...), debatuje o jejich důsledcích	3. Soudobý svět – civilizační sféry, civilizace, velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy – konflikty v soudobém světě – evropská integrace – NATO, OSN, bezpečnost obyvatelstva ČR – globální problémy soudobého světa – globalizace a její důsledky
--	--

7.24 Projektové řízení (nepovinný předmět)

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Počet hodin výuky (v souladu s učebním plánem):	0 – 0 – 2(2) – 0
Celková hodinová dotace předmětu:	68 (2x34)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu je poskytnout žákům praktické dovednosti v oblasti projektové přípravy investičních i neinvestičních projektů. Získání praktických dovedností v projektové přípravě bude podpořeno využitím případových a modelových studií, na nichž si žáci procvičí techniky, které je nutné zvládnout pro přípravu projektů. Získáním těchto dovedností budou žáci lépe připraveni na požadavky zaměstnavatelů, a dojde tak ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na pracovním trhu.

Charakteristika učiva

Předmět bude probíhat v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Bude realizován střídavě formou přednášek a seminářů. Většina seminářů bude prakticky zaměřena a věnována projektové přípravě a řízení projektů, kde budou žáci v rámci týmové práce procvičovat techniky projektové přípravy na modelových projektech.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu (didaktické pojetí předmětu výuky)

V předmětu projektové řízení učitel:

- užívá slovních metod (vysvětluje, předvádí, podává instrukce),
- užívá komplexních metod (diskuse, frontální výklad, samostatná práce žáků, práce žáků v týmu, práce žáků podporovaná počítačem),
- užívá diagnostické metody (písemné a ústní zkoušení, praktické příklady).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že žáci by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotní,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že žáci by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že žáci by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že žáci by měli:

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. žáci by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby absolventi:

- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**Informační a komunikační technologie**

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- používali základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen v praxi, ale i pro účely dalšího vzdělání,
- získávali a zpracovávali informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet,
- uvědomovali si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Mezipředmětové vztahy

– ekonomika	– finance
– informační technologie	– projektový týden

Metody a formy výuky preferované v daném předmětu

V rámci vyučovacího předmětu vycházíme ze stanovených výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie zařazujeme podle rozvoje příslušných kompetencí žáka a charakteru právě realizovaného učiva (tematického celku, tématu).

Kromě klasických výukových metod používáme i metody aktivizující. Komplexní výukové metody zařazujeme podle aktuální pedagogické situace. K uspořádání vyučovacího procesu v daném vyučovacím předmětu používáme nejrůznější organizační formy výuky.

Celá problematika je konkrétně řešena a specifikována na úrovni předmětové komise.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení v předmětu projektové řízení klademe důraz na teoretické znalosti a jejich praktické uplatnění na modelovém projektu.

Formy zjišťování úrovně znalostí jsou ústní zkoušení, písemné zkoušení, praktické úkoly na modelovém projektu.

Výsledky vzdělávání a kompetence a rozpis učiva**Projektové řízení - 3. ročník**

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky
Žák – vysvětlí pojem projekt – interpretuje jednotlivé fáze cyklu a objasní mezi nimi vztahy – ilustruje projektový cyklus – popíše jednotlivé fáze projektu	1. Úvod do projektové přípravy – co je projekt – projektový cyklus – jednotlivé fáze projektu – časová náročnost projektu
Žák – roztřídí a popíše měkké techniky při řízení projektu – uvede příklady jednotlivých technik – aplikuje v řízení projektu využití metody brainstorming	2. Projektové techniky – základní měkké techniky – brainstorming – zpětná vazba – práce s informacemi – využití v oblasti vzdělávání
Žák – definuje SWOT analýzu – objasní její význam v projektovém řízení – rozliší vnitřní a vnější faktory – aplikuje jednotlivé faktory na příkladech – sestaví v týmu jednoduchou SWOT analýzu na modelovém zadání	3. SWOT analýza – co je SWOT analýza – využití v oblasti vzdělávání – vnitřní faktory projektu – vnější faktory projektu – týmová práce – modelové projekty
Žák – vysvětlí pojmy LFA a logframe – popíše a na příkladech aplikuje jednotlivé kroky LFA – vytvoří na příkladu strukturu logframe – aplikuje logframe na modelovém projektu	4. Logický rámcový přístup a logframe – co je LFA a logframe – využití v oblasti vzdělávání – situační analýza – analýza zúčastněných subjektů – analýza problému a cíle – analýza dostupných alternativ – plánování aktivit – vytvoření matice logických vazeb (logframe) – týmová práce – modelové projekty
Žák – definuje cílové skupiny projektu – uvede příklady cílových skupin – popíše způsoby analýzy potřeb a konkurence – definuje jednotlivé marketingové nástroje	5. Analýza poptávky, konkurence a marketingové nástroje – definování cílových skupin projektu – analýza potřeb a konkurence – práce s cílovými skupinami

– aplikuje marketingové nástroje na modelovém projektu	– aplikace marketingových nástrojů – týmová práce – modelový projekt
Žák – posoudí kvalitu, znalosti a dovednosti jednotlivých účastníků – sestaví realizační tým modelového projektu	6. Personální zajištění projektu – projektový tým – předchozí zkušenosti s realizací obdobných projektů – tvorba nových pracovních míst
Žák – rozdělí výdaje projektu podle způsobilosti – sestaví jednoduchý rozpočet modelového projektu v jednotlivých fázích jeho realizace	7. Materiální, technické a administrativní zajištění realizace projektu – rozpočet projektu – pravidla způsobilosti výdajů – hlavní rozpočtové kapitoly – zásady zpracování rozpočtu – časové rozlišení finančních toků – týmová práce – modelový projekt
Žák – analyzuje rizika projektu v jednotlivých oblastech modelového projektu – navrhne možnosti jejich řízení	8. Rizika projektu – identifikace rizikových faktorů – vyhodnocení úrovně rizikových faktorů a jejich řízení
Žák – definuje jednotlivá průřezová horizontální témata – analyzuje vliv modelového projektu na jednotlivá horizontální témata	9. Horizontální témata a udržitelnost projektu – průřezová horizontální témata – vliv projektu na životní prostředí – vliv projektu na rozvoj informační společnosti – vliv projektu na rovné příležitosti – vliv projektu na místní společenství – týmová práce – modelový projekt
Žák – charakterizuje základní kategorie udržitelnosti modelového projektu – stanoví u modelového projektu seznam monitorovacích ukazatelů	10. Udržitelnost a dopady projektu – přidaná hodnota a inovativnost projektu – multiplikační efekty – ukazatele projektu: výstupy a výsledky – týmová práce – modelový projekt
Žák – provede prakticky stejný postup administrace a řízení projektu na modelovém příkladu	11. Administrace a řízení projektu – výzvy k podávání projektů – žádost o finanční podporu – obecné pokyny – přílohy – poslední kontrola

Žák – popíše proces hodnocení žádostí a uzavírání smluv – definuje kritéria přijatelnosti projektu – zdůvodní potřebnost projektu	12. Proces hodnocení žádostí a uzavírání smluv – posouzení formálních náležitostí – posouzení přijatelnosti – věcné hodnocení projektu – zdůvodnění projektu – cílová skupina
Žák – posoudí realizaci modelového projektu – vysvětlí význam zpětné vazby pro realizaci modelového projektu	13. Realizace projektu – výsledky a výstupy – horizontální témata a specifické požadavky – uzavření smlouvy – realizace projektových aktivit a zpětná vazba – projektové aktivity – zpětná vazba
Žák – definuje jednotlivé aktivity monitoringu – porovná získané informace s původním plánem	14. Monitoring a spolupráce s řídicími orgány – monitorovací zprávy – monitorovací výbor a řídicí orgán – vyhodnocení projektu – předběžné hodnocení – průběžné hodnocení – následné hodnocení
Žák – provede finanční analýzu modelového projektu – posoudí životaschopnost modelového projektu	15. Finanční analýza projektu – úvod do finanční analýzy projektů – finanční toky, typy nákladů, zákl. kalkulace – fixní a variabilní náklady projektu – kalkulace bodu zvratu – plán příjmů a výdajů – cash-flow – výpočet kritériálních ukazatelů – časová hodnota peněz – kritériální ukazatele – výpočet ukazatelů – citlivostní analýza
Žák – analyzuje přínos modelového projektu pro zúčastněné subjekty	16. Analýza nákladů a přínosů – náklady, přínosy, beneficianti – struktura beneficentů – kvantifikace a členění nákladů a přínosů – neocenitelné náklady a přínosy – přenos ocenitelných nákladů a přínosů na hotovostní toky

7.25 Adaptační kurz

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Délka trvání:	3 dny (1. ročník)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Název tématu projektu: Adaptační kurz 1. ročníku
Obecné cíle: – má mít vždy praktický smysl a reálný cíl, – má pozitivně ovlivnit interpersonální dovednosti jednotlivců, – má přesvědčit, že společně lze řešit problémy různého charakteru, – má vést ke zvyšování odolnosti žáků vůči rizikovému chování ve společnosti, – má umožnit tř. učitelé lépe poznat třídní kolektiv i jednotlivé žáky v mimoškolních podmínkách.
Charakteristika Jde o záměrnou intervenci prováděnou za účelem usnadnit první kontakt všech členů rodičího se třídního kolektivu, nastartovat proces vzájemného poznávání a tím podpořit rozvoj skupinové dynamiky vznikající třídy. Adaptační kurz je zaměřen na kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, personální a sociální kompetence.
Zařazení do ŠVP: 1. ročník (září)
Počet zúčastněných žáků: žáci 1. ročníku (cca 120 žáků)
Doba trvání: 3 dny
Činnosti realizované v rámci projektu (časový průběh) – zajištění definitivního realizátora programu – Atmosféra, o. s. – září (předcházející školní rok) – zajištění prostoru pro adaptační kurz – září (předcházející školní rok) – zajištění lektorů pro odborné přednášky – říjen (předcházející školní rok) – schůzka s vedoucím Atmosféry, o. s. – květen (předcházející školní rok) – informativní schůzka s rodiči žáků 1. ročníku – červen (předcházející školní rok) – schůzka s třídními učiteli 1. ročníku – srpen (předcházející školní rok) – vlastní realizace adaptačního kurzu – září – vyhodnocení adaptačního kurzu (vedoucí Atmosféry, o. s., třídní učitelé 1. ročníku, výchovné poradkyně, školní metodička prevence, vedení školy) – září
Formy práce žáků a další metodické přístupy – realizace aktivit upozorňujících na individuální zvláštnosti jedinců a vysvětlení jejich pozitivního přínosu pro skupinu – snaha o zařazení všech jednotlivců do některé z malých skupin – podpora rozvoje komunikace a kooperace mezi skupinami navzájem
Způsob hodnocení – zakončení jednotlivých dnů tzv. rituálem (v průběhu kurzu) – zahájení každého nového dne hodinovou reflexí dne uplynulého (v průběhu kurzu) – anonymní hodnocení kurzu formou dotazníku všemi účastníky kurzu (po skončení kurzu)

7.26 Sportovní výcvikový kurz

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Délka trvání:	1 týden (1. ročník)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Název tématu projektu: Sportovní výcvikový kurz
Charakteristika
Kurz se zaměřuje na získávání a prohlubování dovedností a znalostí ze sportovních her, turistiky, cykloturistiky, vodní turistiky a základů topografie.
Zařazení do ŠVP: 1. ročník (2. pololetí školního roku)
Počet zúčastněných žáků: žáci 1. ročníku (žáci si mohou zvolit mezi cyklisticko-herním kurzem nebo vodáckým kurzem)
Doba trvání: 1 týden
Činnosti realizované v rámci projektu
Aktivní zapojení do sportovních činností dle programu, osvojení si specifických technik dané sportovní aktivity, zvládnutí pravidel herních činností. Náplň: – sportovní hry – volejbal, basketbal, florbal, softbal, petangue, – turistika, – cykloturistika, – vodní turistika, – základy topografie, – výchova ke kladnému a šetrnému vztahu k přírodnímu prostředí, zásady bezpečného chování v přírodě.
Časový průběh
Vyhledání lokality – září Závazné přihlášky žáků – říjen Zajištění ubytování a stravy formou objednávky – listopad Personální zabezpečení – březen-květen Zpracování programu – květen Informativní schůzka se žáky – květen Vlastní realizace – květen (červen)
Formy práce žáků a další metodické přístupy
Skupinová a týmová práce žáků, realizace sportovních činností na základě názorného předvedení a vysvětlení, podpora vzájemné komunikace a sounáležitosti k celku, vzájemná pomoc.
Způsob hodnocení
Sebehodnocení, hodnocení ve skupině, závěrečné soutěže a turnaje. Projekt je zařazen do předmětu tělesná výchova.

7.27 Lyžařský výcvikový kurz

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Délka trvání:	1 týden (2. ročník)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Název tématu projektu: Lyžařský výcvikový kurz
Charakteristika
Aktivní osvojování nebo zdokonalování lyžařských sjezdových či snowboardových dovedností a technik, dle podmínek i běžecký výcvik. Seznámení se s bezpečným chováním na horách.
Zařazení do ŠVP: 2. ročník (1. nebo 2. pololetí školního roku)
Počet zúčastněných žáků: žáci 2. ročníku
Doba trvání: 1 týden (6-7 dnů)
Činnosti realizované v rámci projektu
Osvojování a zdokonalování se v technice sjezdového (dle podmínek i běžeckého) výcviku, podle zájmu je možný výběr snowboardingu. Přednáška o výzbroji a výstroji a bezpečném chování na horách. Hodnocení projektu.
Časový průběh
Vyhledání lokality vhodné pro výcvik – červen-září Závazné přihlášky žáků – září Zajištění ubytování a stravy formou objednávky – září Zajištění dopravy na místo určení – září Personální zabezpečení – září-prosinec Informativní schůzka se žáky – 14 dnů před zahájením kurzu
Formy práce žáků a další metodické přístupy
Skupinová výuka, forma stimulace, realizace aktivit na základě vysvětlení a názorného předvedení, podpora komunikace a vzájemné pomoci ve skupině.
Způsob hodnocení
Instruktor hodnotí svou skupinu denně v době realizace výukového programu a po jeho ukončení. Závěrečné hodnocení celého projektu. Projekt je zařazen do předmětu tělesná výchova.

7.28 Odborná praxe

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Délka trvání:	4 týdny (3. ročník)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Název tématu projektu: Odborná praxe
Obecné cíle: – vytvořit u žáků představu o fungování konkrétního pracoviště, firmy, úřadu, instituce aj., – ověřit si vztah teorie a praxe při praktické aplikaci vědomostí a dovedností získaných především v odborných předmětech vyučovaných na škole, – prostřednictvím úkolů zadaných pověřeným pracovníkem nebo zaměstnanci zařízení realizovat své teoretické znalosti v praxi, – postupně rozvíjet samostatnost, kreativitu, zodpovědnost, přesnost a iniciativu, – učit se asertivnímu jednání a vytváření pozitivních mezilidských vztahů, – formovat profesionální vlastnosti a rozvíjet odborné a praktické kompetence žáků.
Charakteristika Odborná praxe je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu v rámci oborů vzdělání s maturitní zkouškou, které naše škola realizuje. Představuje důležitou složku v přípravě budoucích absolventů na praktickou část jejich budoucí profese. Odbornou praxi žáci realizují na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a které mají se školou uzavřenou smlouvu o obsahu a rozsahu odborné praxe a podmínkách pro její konání. Místo praxe si žáci zajišťují sami. V případě, že si žák praxi nezajistí sám, pomůže mu s umístěním škola, která také zajistí dle platných právních předpisů právní stránku vykonávání odborné praxe. Na předem dohodnutých pracovištích bude odborná praxe prováděna za vedení a dozoru instruktorů, kteří prokazatelně provedli poučení praktikantů o BOZ. Odborná praxe rozvíjí odborné a praktické kompetence žáků.
Zařazení do ŠVP: 3. ročník (2. pololetí školního roku)
Počet zúčastněných žáků: žáci 3. ročníku
Doba trvání odborné praxe: 4 týdny
Činnosti realizované v rámci projektu (časový průběh)
1. V říjnu seznámí odpovědná vedoucí odborné praxe (dále jen vedoucí OP) žáky s nejdůležitějšími informacemi a rozdá jim formuláře „Odborná praxe žáků 3. ročníku“. Formuláře obsahují návratku, kterou si žáci nechají potvrdit ve firmě a odevzdají ji vedoucí OP do konce února. 2. V listopadu seznámí vedoucí OP rodiče na tř. schůzkách s nejdůležitějšími informacemi o praxi. 3. Do konce února vybere vedoucí OP výše uvedené návratky a údaje zpracuje do přehledných sestav za každou třídu. 4. Vedoucí OP připraví pro všechny žáky „Dohodu o zajištění praxe“, kterou předá žákům s doplňujícími informacemi začátkem března. Žáci nechají tuto dohodu závazně potvrdit v organizaci, v níž budou praxi vykonávat a odevzdají zpět vedoucí OP do konce března. Vedoucí OP zkontroluje všechny potvrzené smlouvy a ty, které nejsou řádně vyplněny, vrátí žákům k doplnění.

5. V dubnu seznámí vedoucí OP rodiče na rodičovských schůzkách s podrobnými informacemi o odborné praxi.
6. V průběhu května vedoucí OP:
 - vyhotoví přehled o rozmístění vyučujících na kontrolu odborné praxe žáků,
 - rozdá žákům formuláře potřebné pro odbornou praxi (*Kontaktní list, Zpráva z odborné praxe*),
 - provede před nástupem na souvislou odbornou praxi školení o bezpečnosti práce a učiní o tom zápis do třídní knihy a do bezpečnostních listů žáků,
 - každému vyučujícímu osobně předá přehled o kontrole žáků s podrobným vysvětlením,
 - předá třídním učitelům přehled tříd s místem odborné praxe a se jmény vyučujících, kteří kontrolu provedou,
 - umístí do sborovny formuláře, do kterých budou vyučující průběžně zapisovat provedené kontroly odborných praxí.
7. V průběhu května a června bude vedoucí OP řešit případné problémy.

Formy práce žáků a další metodické přístupy

Realizace aktivit na základě vysvětlení a názorného předvedení, spojení teorie s praxí, modelové a reálné pracovní situace, případové studie, analýza vybraných legislativních norem a vnitřních směrnic.

Způsob hodnocení

Třídnímu učiteli v týdnu po návratu z odborné praxe odevzdají žáci v písemné podobě „*Zprávu z odborné praxe*“. Třídní učitel rozdělí pro hodnocení materiál rovnoměrně mezi vyučující účetnictví a ekonomiky. Odevzdané práce jsou hodnoceny slovně jako vyhovující, nebo nevyhovující. Žáci, kteří odevzdali práci hodnocenou jako nevyhovující, ji opraví do data zápisu známek. Na konci školního roku odevzdají vyučující ekonomiky a účetnictví práce třídnímu učiteli. Zprávy z odborné praxe jsou součástí maturitní dokumentace.

7.29 Projektový týden

Název školy:	Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín
Obor vzdělání:	63-41-M/02 Obchodní akademie
Forma vzdělání:	denní
Délka trvání:	1 týden (3. ročník)
Platnost učební osnovy:	od 1. září 2009, počínaje prvním ročníkem

Název tématu projektu: Projektový týden
Využití odborných vědomostí a dovedností pracovních týmů při řešení profesních úkolů v rámci projektového týdne na Obchodní akademii Tomáše Bati a Vyšší odborné škole ekonomické Zlín.
– je navrhováno 7-10 témat – témata projektů jsou z oblasti ekonomické, společensko-vědní, environmentální, informačních technologií, cizích jazyků, všeobecně-vzdělávacích předmětů a jiných odborných předmětů
Charakteristika
– aktivní samostatné řešení úkolu v týmu, příprava prezentace a její obhajoba na veřejnosti – rozšíření vědomostí, dovedností a zkušeností žáků ve studovaných disciplínách s využitím informačních technologií s důrazem na podporu týmové spolupráce a aktivní hledání nových informací – rozvoj klíčových kompetencí se zaměřením na ekonomické a ekologické myšlení našich žáků v kontrastu s ekonomickou praxí a propojení samostatných vyučovacích předmětů do integrovaného (praktického) celku – důraz na nově nabyté teoretické vědomosti v kontrastu se získanými praktickými zkušenostmi a dovednostmi
Zařazení do ŠVP: 3. ročník (2. pololetí školního roku)
Počet zúčastněných žáků: žáci 3. ročníku
Doba trvání: 1 týden
Činnosti realizované v rámci zajištění a průběhu projektu
– samostatné řešení zadaného projektu v pracovních týmech – obhajoba výsledků aktivit pracovního týmu na závěrečné prezentaci – získávání zkušeností v týmové práci a v sociální komunikaci, rozvoj a zdokonalování dovedností vystupovat a prezentovat se na veřejnosti – využívání odborných, ekonomických a jazykových dovedností, znalostí informačních technologií i návyků společenského chování – vyhledávání, získávání a používání informací – v rámci samotného projektového týdne je práce na projektu rozvržena do 5 dnů: ▪ 1. den pracovní týmy absolvují konzultace s vedoucími projektů, ▪ první 3 dny žáci pracují na projektech, provádí analýzu řešení problému, rozdělí si práci v týmu, naplánují aktivity, vyhledávají a shromažďují potřebné informace, vypracovávají návrhy řešení, ▪ součástí práce na projektech jsou též sběr informací v terénu a konzultace s odborníky ve firmách, bankách apod., které vykonávají žáci ve svém volném čase, ▪ v průběhu 2. a 3. dne žáci absolvují přednášku „Zásady prezentace“, popřípadě další přednášky,

▪ 4. den končí práci na projektu, realizují tiskový výstup a připravují závěrečné prezentace, ▪ 5. den probíhají veřejné prezentace projektů jednotlivými pracovními týmy, hodnocení projektů, slavnostní vyhlášení výsledků, raut. – v průběhu projektového týdne jsou konzultace s vedoucími projektů o postupu prací poskytovány v projektových hodinách nebo na základě domluvy v rámci individuálních konzultací – vedoucí projektu zastává roli poradce, konzultanta a pozorovatele
Časový průběh
– zveřejnění témat 6 týdnů před zahájením projektového týdne – do jednoho týdne po zveřejnění témat vytvoření pracovních týmů a výběr témat – vytvoření tříčlenných pracovních týmů v rámci jednotlivých tříd na základě dohody mezi žáky – 4 týdny před zahájením projektového týdne proběhnou individuální konzultace jednotlivých pracovních týmů s vedoucími projektů, kde obdrží základní informace o zadání projektu, o organizaci projektového týdne a o způsobu hodnocení projektu – doba trvání projektu v rámci projektového týdne: 5 dní
Formy práce žáků a další metodické přístupy
– skupinová spolupráce žáků jako týmu v projektu – komunikace s odborníky z praxe – práce s informacemi – zpracování číselných údajů na PC – samostatná tvorba informativně zaměřených textů na PC – tvorba powerpointové prezentace tématu
Způsob hodnocení
– členové odborné komise hodnotí výstupní prezentace jednotlivých pracovních týmů po obsahové a formální stránce, hodnotí originalitu výstupu, vše s ohledem na individuální předpoklady každého žáka – z hlediska obsahové stránky je hodnocena znalost problematiky, schopnost argumentace, logičnost vyvozování závěrů, znalost aktuálního stavu řešeného problému, návrhy na řešení – z hlediska formální stránky je hodnocena spisovnost vyjadřování a správné používání odborné terminologie, slovní zásoba, srozumitelnost projevu, využití prvků mluveného projevu, zapojení všech členů týmu, dodržení časového limitu prezentace – hodnocení vyslovené vyučujícím je pokud možno tolerantní a napomáhá k vytváření vědomého úsilí o zlepšení s ohledem na individuální možnosti a meze každého jedince – prezentace hodnotí také žáci nižších ročníků účastníci se výsledných prezentací týmů – hodnocení svých i ostatních prezentací provedou také samotné pracovní týmy – klasifikace výkonů žáků v projektech se promítne do klasifikace v předmětu, ke kterému měl projekt a aktivity žáka v projektu po obsahové stránce nejtěsnější vazbu

8 Popis materiálního a personálního zajištění vzdělávání

8.1 Materiální zajištění

Hlavní budova školy stojí v centru města v blízkosti zastávek MHD, nedaleko autobusového i vlakového nádraží. Po její pravé straně se rozkládá park, který neodmyslitelně patří k této části města plné škol všech stupňů a nejrůznějších typů.

Škola má k dispozici celkem 23 kmenových učeben, 10 učeben výpočetní techniky (většina těchto učeben má klimatizaci), 3 jazykové učebny a tři velké posluchárny s kapacitou 60, 70 a 94 míst. Ve všech učebnách je instalován počítač s přístupem k internetu a téměř ve všech učebnách je k dispozici moderní prezentační technika. Některé učebny jsou navíc vybaveny televizí s videem a DVD přehrávačem. V jedné učebně je umístěna interaktivní tabule. Celkově je žákům k dispozici více než 150 počítačů. Další počítače jsou umístěny v kabinetech učitelů. Přičemž téměř vždy platí, že každý učitel má k dispozici svůj počítač. Všechny počítače v rámci školy jsou připojeny do školní počítačové sítě a do celosvětové sítě internet. Prostory školy jsou rovněž pokryty signálem, který umožňuje bezdrátové připojení notebooků k internetu.

Pomocí čipových karet mohou žáci kopírovat, skenovat a tisknout na moderních multifunkčních kopírovacích strojích, které jsou rozmístěny na chodbách v budově školy a v informačním centru.

Ke sportovnímu vyžití slouží tělocvična přímo v budově školy, která má nezbytné sociální zázemí (šatny, sprchy a toalety). K dispozici je rovněž venkovní multifunkční sportovní hřiště.

Přímo v budově školy se nachází školní bufet, který je otevřen v době vyučování. Kromě jídla a pití nabízí i základní školní potřeby. Žáci mají k dispozici nápojové automaty na studené a teplé nápoje a automat s drobným občerstvením. Obědy si mohou žáci střední školy zajistit ve Školní jídelně Hradská, sousedící s budovou školy. Studenti terciárního vzdělávání v menze UTB naproti budovy školy. Ubytování pro žáky střední školy je nabízeno v Domově mládeže, který se nachází 300 metrů od školy, ubytování pro vysokoškoláky na kolejích UTB.

Žáci a studenti mají možnost půjčovat si pro potřeby studia beletrii v žákovské knihovně a odbornou literaturu v informačním centru. Volné hodiny mohou trávit v informačním centru, studovnách nebo v odpočinkovém prostoru za školou.

Pro vnitřní komunikaci využívá škola vlastní informační systém OASA a na internetu se prezentuje vlastními www stránkami.

8.2 Personální podmínky

Počet členů pedagogického sboru školy se celkově pohybuje okolo 70 - 80 vyučujících. Někteří z nich pracují na částečný úvazek a někteří jako externisté. Pedagogičtí pracovníci působí na střední škole nebo vyučují v oblasti terciárního vzdělávání (na vyšší odborné škole nebo vysoké škole).

Ředitel (statutární orgán), dvě jeho zástupkyně a vedoucí vyšší odborné školy (tajemník) tvoří vedení školy. Nezastupitelnou funkci ve výchovně-vzdělávacím procesu zastávají výchovná poradkyně, kariérová poradkyně, školní metodička prevence, školní psycholog a speciální pedagog.

Vedení školy soustavně pečuje o pedagogickou a odbornou kvalifikaci svých pracovníků. Až na malé výjimky jsou vyučující plně kvalifikovaní. Učitelé se dále vzdělávají, většinou v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ale také v dalších seminářích, kurzech a školeních zaměřených nejen na jejich kvalifikaci (aprobaci), ale i na nové trendy ve vzdělávání žáků.

Učitelé jsou seskupeni podle svých aprobací do 14 předmětových komisí. Vedoucí předmětových komisí a třídní učitelé mají ve škole významné postavení.

9 Charakteristika spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP

Základními **sociálními partnery** školy jsou **rodiny žáků** jako rozhodující sociální a kulturní prostředí, které je určující pro vzdělávací předpoklady žáků a volbu jejich vzdělávací cesty, a **zaměstnavatelé** jako klíčoví představitelé světa práce, kteří ovlivňují vzdělávací nabídku školy i poptávku po kvalifikovaných pracovnících. Dalšími významnými sociálními partnery jsou absolventi naší školy (bývalí žáci), **zřizovatel školy a školská rada, města a obce** v našem regionu a **základní školy** v blízkém okolí.

Danou problematiku z právního hlediska upravuje zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který zvýrazňuje tuto potřebu v ustanoveních, která umožňují tzv. sociálním partnerům ovlivňovat cíle a obsah vzdělávání nejen na národní úrovni, ale (a to zejména) na úrovni regionální při přípravě a realizaci ŠVP ve spolupráci s dalšími partnery školy.

9.1 Rodiny žáků

Partnerství rodičů a učitelů (rodiny a školy) není jednoduché. Naše škola vychází z principu, že do partnerského svazku musí přispívat všichni stejným dílem. Rodiče znají své dítě mnohem lépe než učitel. Žádný učitel, ani ten nejlepší, s velkým porozuměním pro žáka, nemůže znát žáka tak jako rodiče, kteří znají slabé i silné stránky svého dítěte. Učitel naopak vidí svého žáka jako jednoho ze žáků třídy (kolektivu žáků) a zná jeho osobnost z jiného úhlu pohledu. Každý z partnerů by měl respektovat přínos toho druhého a obohacovat své poznání navzájem. Dalším významným principem, který je ve škole uplatňován, je vzájemná důvěra a otevřenost. Každý rodič nebo každý žák se může kdykoliv obrátit s jakýmkoliv problémem na svého třídního učitele, na výchovné poradce, na školního metodika prevence nebo na členy vedení.

Na Obchodní akademii Tomáše Bati a Vyšší odborné škole ekonomické Zlín začalo nově od 1. ledna 2009 pracovat **Školní poradenské pracoviště**. Toto zařízení představuje vzájemně propojený celek výchovné oblasti školy (výchovné a kariérové poradenství) a preventivní oblasti školy (primární prevence). Výchovný (poradenský) a preventivní tým je složený z ředitele školy, výchovné poradkyně, kariérové poradkyně, školní metodičky prevence, třídních učitelů a učitelek a vedoucích studijních skupin. Nadstandardní služby pak v rámci pracoviště zajišťuje školní psycholog a speciální pedagog.

Veškeré standardní služby jsou poskytovány zdarma pro všechny žáky obchodní akademie a jejich zákonné zástupce, dále pak pro všechny studenty vyšší odborné školy a studenty bakalářských studijních programů na naší škole. Některé služby mohou využít i pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy a jejich rodinní příslušníci.

Rodiče našich žáků jsou často i zaměstnanci firem v regionu. Právě oni jsou nositeli důvěry ve vzdělávací systém naší školy a uplatnitelnost absolventů po ukončení školy v místě jejich bydliště. Rodiče žáků – bývalí absolventi školy, mají k práci učitelů a školy větší důvěru, protože znají školní prostředí z vlastní zkušenosti, a většinou i úzce se školou spolupracují. Spolupráce je především na bázi třídních učitelů a výchovných poradců.

Při vytváření vzájemných vazeb školy s rodinami žáků je třeba vnímat sociální partnerství jako průběžně se přizpůsobující proces. Je třeba také počítat s tím, že existují i rodiče, které vzdělávání svých dětí a spolupráce se školou nebude nikdy zajímat.

Systém vzájemné spolupráce a informovanosti školy a rodiny:	
Společná schůzka vedení školy, třídních učitelů a výchovných poradců s budoucími žáky prvních ročníků a s jejich rodiči	červen
Činnost výchovné komise	aktuálně podle potřeby
Konzultace vedení školy s rodiči v případě akutních problémů	aktuálně podle potřeby
Konzultace třídních učitelů s rodiči v případě akutních problémů	aktuálně podle potřeby
Konzultace učitelů s rodiči v případě akutních problémů	aktuálně podle potřeby
Konzultace výchovných poradců s rodiči v případě akutních problémů	aktuálně podle potřeby
Třídní schůzky rodičů s třídními učiteli a následné individuální konzultace rodičů s jednotlivými učiteli	podzim a jaro
Slavnostní předávání maturitního vysvědčení absolventům školy za účasti jejich rodičů	květen – červen
Služby Školního poradenského pracoviště	aktuálně podle potřeby
Poskytování nejrozličnějších metodických písemných materiálů rodičům a žákům školy k různým aktuálním problémům	průběžně
Dny otevřených dveří a podávání informací o možnostech studia na naší škole	podzim a leden
Prezentace naší školy na krajské Burze středních škol	podzim
Dopisy rodičům o výsledcích studia jejich dětí	průběžně
Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou ve Zlíně	aktuálně podle potřeby
Reprezentační ples školy	zima
Část na www stránkách školy určená pro rodiče	průběžná aktualizace
Školní akademie	nepravidelně
Finanční příspěvky rodičů do Nadačního fondu školy	pravidelně
Ceny od rodičů do „štěstíčka“ na reprezentačním plesu školy	pravidelně

Při spolupráci s rodiči žáků vedení školy plně dodržuje zákon o osobní ochraně osobních údajů a zákon o informacích.

9.2 Zaměstnavatelé

Pro proces sociálního partnerství jsou v odborném vzdělávání na naší škole důležití zejména představitelé podniků a různých organizací a institucí, ve kterých je možné a vhodné realizovat odbornou praxi žáků a ve kterých mohou absolventi školy najít pracovní uplatnění. Podrobné seznamy firem a institucí, ve kterých vykonávají žáci odbornou praxi, jsou k dispozici u vedení školy. Naši absolventi pracují ve významných podnicích a firmách (např. Barum Continental, Moravský peněžní ústav, Lázně Luhačovice, a. s. aj.), dále v institucích jako Úřad práce Zlín, Krajský úřad Zlínského kraje a Magistrát města Zlín, obecní a městské úřady v regionu aj. Všechna tato zařízení pomáhají vytvářet podmínky pro co nejlepší naplnění hlavních vzdělávacích cílů zejména tím, že zprostředkovávají nejnovější praktické informace a zkušenosti jak pro učitele, tak přímo pro žáky, zúčastňují se významných akcí školy, jsou přítomni u maturitních zkoušek, umožňují tematické exkurze v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů apod.

Optimální formou vnější evaluace školy jsou hodnotící zprávy jako součást povinné dokumentace k odborné praxi každého žáka. Zpracovává je zaměstnavatel (představitel pracoviště odborné praxe) a jsou důležitou zpětnou vazbou pro každého pedagoga.

9.3 Absolventi naší školy

K dosažení užšího sepětí teorie s praxí v ŠVP je důležité mimo jiné i pravidelné utužování spolupráce s těmi podniky, firmami a institucemi, kde pracují absolventi školy.

Absolventi naší školy mají dobré uplatnění na trhu práce, zejména ve zlínském regionu. Velký zájem je o absolventy VOŠE jako o diplomované specialisty, kteří vedle vysoké úrovně teoretických a praktických znalostí, mohou nabídnout zkušenosti z praxe i kvalitní znalost cizího jazyka v odborné oblasti. Řada absolventů školy se hlásí na vysoké školy a jsou velmi úspěšní, zejména v přijímacím řízení na školy ekonomického typu. Někteří z našich absolventů poté už i absolventů vysokých škol se vrací do školy jako učitelé odborných vyučovacích předmětů.

Významným cílem naší školy je vytvořit takový ŠVP, který by žáky pro praxi co nejlépe vybavil. Úspěšný absolvent je nositelem úspěchu školy, rozhodující měrou a zpětnou vazbou vytváří a ovlivňuje obraz školy u veřejnosti.

9.4 Zřizovatel školy

Zřizovatelem naší školy je Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně. Prostřednictvím Odboru školství, mládeže a sportu (OŠMS) řídí metodicky a ekonomicky školu jako příspěvkovou organizaci. Škola každoročně odevzdává svému zřizovateli výroční zprávu o činnosti školy, vyhodnocení Minimálního preventivního programu, předepsané výkazy a zprávu o hospodaření školy za kalendářní rok aj.

Na Krajském úřadu Zlínského kraje vykonávají někteří naši žáci odbornou praxi a někteří naši absolventi jsou zaměstnanci této instituce.

9.5 Školská rada

Při naší škole je na základě platné legislativní normy (školský zákon) zřízena školská rada. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Školská rada je dvanáctičlenná a jsou v ní zastoupeni 4 členové jmenovaní zřizovatelem, 4 členové zvolení za zástupce rodičů nezletilých žáků a zletilých žáků a 4 členové z řad pedagogických pracovníků školy. Školská rada plní úkoly stanovené školským zákonem a řídí se svým schváleným jednacím řádem. Složení školské rady je zveřejněno na www stránkách školy. Školská rada je jedním z demokratických pilířů moderního řízení školy, její veřejné kontroly a poskytování zpětné vazby.

9.6 Města a obce v našem regionu

Dominantní roli ve spolupráci se školou hraje město Zlín. Škola spolupracuje s městem v kulturní, sportovní a propagační oblasti. Dále škola pečuje vlastními silami o městskou zeleň na přilehlých pozemcích školy. Ostatní obce a města naší školu respektují a prostřednictvím svých základních škol vytváří podmínky pro rovnoměrnou naplněnost oborů vzdělání.

9.7 Základní školy v blízkém okolí

Spolupráce se základními školami probíhá zejména v oblasti náboru našich potenciálních žáků. Základní formou spolupráce je společná účast na krajské Burze středních škol, Dnech otevřených dveří a na nejrůznějších vzdělávacích akcích (konference, semináře), které organizuje naše škola nebo jiný subjekt. Většina základních škol ve Zlíně a v blízkém okolí má dostatek informací o naší škole. Hlavními představiteli vzájemné spolupráce jsou výchovní poradci základních škol.

10 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

10.1 Hodnocení žáků

Hodnocení je podstatnou součástí různých oborů lidské činnosti. Jsou to aktivity, které umožňují rozlišovat hodnoty, tj. rozlišovat jevy důležité od nepodstatných, mezi důležitými jevy pak např. rozlišovat jevy dobré od špatných (jedná se jednak o proces, jednak o výsledek procesu – vyjádření závěrů). Hodnota je skutečnost, která má pro žáka (osobnost) nějaký význam. Hodnocení žáků je nedílnou součástí učitelské profese.

Hodnocení žáků je **činnost náročná, odpovědná a společensky závažná**. Hodnocení (zejména celoroční, závěrečné, výstupní) má pro žáka vážné společenské důsledky. **Učitel má hodnotit objektivně, citlivě a taktně**. Pocit křivdy z nespravedlivého hodnocení může člověka provázet celý život. Hodnocení prostřednictvím známky se nazývá **klasifikace**.

Hodnocení a klasifikace jsou nedílnou součástí výchovné a vzdělávací činnosti, uskutečňující se v průběhu celého klasifikačního období. Na jeho počátku jsou všichni žáci, se zvláštní pozorností zejména žáci prvních ročníků, seznámeni s jeho formami a kritérii. Při hodnocení uplatňují vyučující přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je na vysvědčení vyjádřeno klasifikací. Škola převede klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která využívá jiného typu hodnocení, a to na žádost této školy, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.

Učitel **hodnotí a klasifikuje** vědomosti a dovednosti získané a upevněné v průběhu vzdělávacího procesu. V jednotlivých vyučovacích předmětech dále hodnotí i klíčové a odborné kompetence jednotlivých žáků. Účelem diagnostikování je zjistit a hodnotit úroveň toho, co žák umí a v jaké fázi rozvoje jsou jeho kompetence, nikoliv pouze vyhledávat mezery a nedostatky. Kromě povinné dokumentace (ve smyslu legislativních norem, vnitřních školních směrnic a pokynů ředitele školy) vede vyučující vlastní záznamy o klasifikaci žáků tak, aby byl schopen podat informace o frekvenci a struktuře hodnocení. Tyto vlastní záznamy uschovává po dobu šesti měsíců po skončení klasifikačního období. Do celkové klasifikace na konci klasifikačního období zahrnuje dle charakteru vyučovacích předmětů v přiměřené míře také další faktory ovlivňující výsledky vzdělávání, kterými jsou např. zájem o předmět, úroveň domácí přípravy, míra aktivity žáka ve vyučovacích hodinách a jeho schopnosti samostatného myšlení a práce. Při celkové klasifikaci přihlíží vyučující k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Pedagogický recept

"Řekni jim, co se naučí, nauč je, co jsi slíbil, a vyzkoušej je z toho, co jsi vyučoval. Nehodnoť své žáky za něco jiného, než co bylo mezi vámi domluveno a předem stanoveno a co nesouvisí s předmětem hodnocení".

Hodnoť vždy aktuální výkon žáka, ne osobnost žáka.

Při vlastním hodnocení vždy uplatňuj zásadu vyzdvihování kladných rysů osobnosti!

Hodnocení by mělo žákům pomáhat překonávat případné nedostatky, povzbudit je, orientovat je pozitivním směrem a kladně je motivovat. Atmosféra strachu a "hrůzy" při hodnocení (zkoušení) v některých vyučovacích hodinách je projevem deformace osobnosti učitele.

Při hodnocení (průběžné i celkové klasifikaci) učitel uplatňuje přiměřenou **náročnost a pedagogický takt** vůči žákovi. Učitel hodnotí opravdu jen to, co již **důsledně probral a procvičil**. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k **věkovým a individuálním zvláštěnostem žáka**. Dále bere na vědomí skutečnost, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Učitel rovněž přihlíží k **zdravotnímu a psychickému stavu žáka**.

Učitel se vždy v maximální míře snaží o to, aby jeho hodnocení žáka bylo **objektivní, spravedlivé a nestranné**. Učitel žáka hodnotí **vzhledem k jeho schopnostem a možnostem**. Při klasifikaci vždy učitel žákovi **zdůvodní**, za co obdržel příslušný klasifikační stupeň. Při negativním hodnocení a výrazném neúspěchu žáka je třeba vždy hledat **příčiny neprospěchu**. O negativním hodnocení problémových žáků se **musí učitelé vzájemně** informovat. Koordinátorem informačního procesu je vždy **třídní učitel**. Pravidelné projednávání výsledků hodnocení žáků za určité období (čtvrtletí a pololetí) provádí **pedagogická rada**.

Požadavky kladené na žáka (žáky) při hodnocení musí být **přiměřené**. Přílišná shovívavost je stejně škodlivá jako přílišná přísnost.

Hodnocení žáků naší školy vychází ze stanovených cílů a kritérií, jimiž lze činnost měřit. Na tomto základě může také žák sám hodnotit svou práci (sebehodnocení). Soustředíme se na co nejčtetnější zpětnou vazbu. Hodnocení žáka postihuje především očekávané výstupy v jednotlivých oborech vzdělání, respektive ve vyučovacích předmětech, a zároveň se vztahuje i k utváření klíčových a odborných kompetencí. Hodnocení žáka bude prováděno klasifikací, přičemž chování je hodnoceno odděleně od vyučovacích předmětů.

Jednou z doplňkových možností hodnocení práce žáků je vytvoření „**žákovského portfolia**“. Jedná se o shromažďování různých podkladů (materiálů), které podchycují vědomosti a dovednosti žáka. S vědomím a souhlasem žáka se takto shromažďují jen ty práce, ze kterých je zřejmé úplné či částečné zvládnutí tématu, úkolu aj. Žáci mohou toto portfolio obohacovat i o osobní poznatky, případně o úspěšnou mimoškolní činnost. Zvláště významné je vytvoření tohoto portfolia u těch žáků, u kterých chybí vnitřní motivace k učení.

Pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků

Základ pro hodnocení prospěchu a chování žáků ve výuce tvoří platné legislativní normy a Klasifikační řád (pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků), který je prováděcím materiálem ke Školnímu řádu a sjednocuje požadavky a pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků. Různé formy hodnocení – písemné, ústní, testy s uzavřenými nebo otevřenými úlohami, sebehodnocení, spolu s různým způsobem hodnocení – známkování, slovní hodnocení, bodový systém – směřuje k posouzení zvládnutí klíčových a odborných kompetencí.

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných vyučovacích předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí průběžně a na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 1 – výborný,**
 - 2 – chvalitebný,**
 - 3 – dobrý,**
 - 4 – dostatečný,**
 - 5 – nedostatečný.**
2. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - a) prospěl(a) s vyznamenáním,**
 - b) prospěl(a),**
 - c) neprospěl(a),**
 - d) nehodnocen (a).**

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném vyučovacím předmětu horší než stupeň 2 (chvalitebný) a průměrný prospěch z povinných vyučovacích předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

Žák prospěl, není-li klasifikace v některém povinném vyučovacím předmětu vyjádřena stupněm 5 (nedostatečný).

Žák neprospěl, je-li klasifikace v některém povinném vyučovacím předmětu vyjádřena stupněm 5 (nedostatečný) nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci 2. pololetí. Není-li

žák hodnocen z povinného předmětu vyučovaného pouze v prvním pololetí ani v náhradním termínu, neprospěl. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a který na konci 2. pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v písemné žádosti. Správní řízení je zahájeno podáním žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.

Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci 1. pololetí ani v náhradním termínu.

3. Chování žáka se klasifikuje stupni:

**1 – velmi dobré,
2 – uspokojivé,
3 – neuspokojivé.**

4. Způsoby hodnocení klíčových kompetencí:

Hodnocení klíčových kompetencí se provádí v jednotlivých vyučovacích předmětech. Jedná se o komplexnější posouzení a hodnocení toho, jak žák komunikuje, jak je schopen spolupracovat interaktivně v kolektivu, jak využívá výpočetní techniku a numerických znalostí a jak je schopen své znalosti a dovednosti prezentovat.

Škály a kritéria pro hodnocení:				
1 výborně	2 chvalitebně	3 dobře	4 dostatečně	5 nedostatečně
splnil požadovanou činnost zcela	splnil požadovanou činnost	ještě splnil požadovanou činnost	skoro ještě splnil požadovanou činnost	nesplnil požadovanou činnost
splnil rozsah zadání zcela	splnil rozsah zadání	ještě splnil rozsah zadání	splnil rozsah zadání minimálně	nesplnil vůbec rozsah zadání
splnil bez chyb	splnil s drobnými chybami	splnil s chybami	splnil se závažnými chybami a nedostatky	závažné chyby a nedostatky
zcela samostatně bez pomoci U	samostatně s minimální pomocí	samostatně s občasnou pomocí	se systematickou pomocí	zcela nesamostatný, pomoc nevyužívá
Další příklady škál a kritérií pro hodnocení:				
vždy	většinou - často	tak napůl	občas - výjimečně	nikdy
výjimečný	kvalitní	obvyklý	nepřínosný	nedostačující
mimořádný	efektivní	typický	nevhodný	neefektivní
vzácný	hodnotný	všední	nepřiměřený	nefunkční
prvotřídní	chvályhodný	standardní	nevýznamný	neúnosný
znamenitý	produktivní	běžný	částečný	nepřijatelný
ojedinelý	nadstandardní	normální	nevalný	ohrožující

Podrobnější škály a kritéria hodnocení pro jednotlivé klíčové a odborné kompetence jsou rozpracovány v rámci jednotlivých předmětových komisí a vyučovacích předmětů. Jsou uvedeny v Klasifikačním řádu školy.

Kritéria hodnocení

Při klasifikaci ve vyučovacích předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- kvalita a rozsah získaných klíčových a odborných kompetencí,
- přesnost, ucelenost a trvalost osvojených požadovaných pojmů, faktů, definic a zákonitostí,
- míra samostatnosti při řešení úkolů a problémových úloh,
- schopnost samostatně uplatňovat osvojené poznatky, samostatně studovat vhodné texty,
- pohotovost při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností,
- přesná jazyková a odborná správnost ústního i písemného projevu,
- vztah žáka k vykonávaným činnostem,
- osvojení potřebných činností a jejich tvořivá aplikace.

Východisko hodnocení

„Učitel by měl být velmi opatrný, aby nepropojil hodnocení aktuálního výkonu s hodnocením žáka. Měl by vycházet z toho, že žák je stále vynikající, jeho konkrétní výkon však bude vyžadovat zlepšení.“
(Václav Mertin)

10.2 Autoevaluace školy (vlastní hodnocení školy)

Autoevaluace školy slouží k systematickému posuzování činnosti školy plánované ve školním vzdělávacím programu; výsledky autoevaluace slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy.

Danou problematiku z právního hlediska upravují zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a navazující vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů.

Vlastní hodnocení školy je sebereflexí školy podle vytvořených kritérií a stanovených oblastí. Poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů vzhledem ke stanoveným cílům. Výstupem celého procesu je sebehodnotící zpráva analytického charakteru. Poukazuje i na ty cíle, kterých nebylo dosaženo. Je příležitostí pro konstruktivní analýzu nedostatků a formuluje strategie. Umožňuje nastavit proces spolupráce a porozumění všech oslovených skupin s možností zpětného ovlivňování školního vzdělávacího programu. S využitím kritické sebereflexe pak má naše škola možnost zvyšovat kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Hodnocení školy se uskutečňuje jako **vlastní hodnocení školy** a **hodnocení Českou školní inspekcí**. Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy a jedním z podkladů pro hodnocení Českou školní inspekcí. Hodnocení školy může provádět také její **zřizovatel** podle kritérií, která předem zveřejní.

Vlastní hodnocení školy je vždy zaměřeno na:

- a) cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu, a jejich reálnost a stupeň důležitosti,
- b) posouzení, jakým způsobem škola plní cíle podle písmene a) s přihlédnutím k dalším cílům uvedeným zejména v rámcovém vzdělávacím programu a odpovídajících právních předpisech,
- c) oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření,
- d) účinnost opatření podle písmene c) obsažených v předchozím vlastním hodnocení.

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy jsou vždy:

- a) podmínky ke vzdělávání,
- b) průběh vzdělávání,
- c) podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání,
- d) výsledky vzdělávání žáků a studentů, uplatnitelnost absolventů na trhu práce,
- e) řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- f) úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Pravidla a termíny vlastního hodnocení školy:

1. Vlastní hodnocení školy se na naší škole zpracovává průběžně za období tří školních roků.
2. Návrh struktury vlastního hodnocení školy projedná ředitel školy s pedagogickou radou nejpozději do konce září školního roku, v němž se má vlastní hodnocení školy uskutečnit.
3. Na přípravě a realizaci autoevaluace se podílí pracovní tým sestavený z učitelů zodpovědných za jednotlivé oblasti školní práce.
4. Vlastní hodnocení školy se projedná v pedagogické radě do 31. října následujícího školního roku.
5. Výstupem je písemná zpráva, která se stane součástí dokumentace školy a bude k dispozici partnerům školy, především pak žákům a jejich rodičům (zákonným zástupcům).

Struktura vlastního hodnocení školy – schválená kritéria:**1. hodnocení poslání, cílů a podmínek školy**

- poslání školy a její cíle
- podmínky práce školy (podmínky ke vzdělávání)
- obory vzdělání
- profil absolventa

2. školní vzdělávací programy, učební plány a učební osnovy, organizace studia

- školní vzdělávací programy
- učební plány a učební osnovy
- organizace studia a metody práce (průběh vzdělávání)
- odborná praxe
- hodnocení žáků
- přijímací řízení

3. žáci školy a jejich výsledky

- výsledky vzdělávání žáků
- klíčové a odborné kompetence
- poradenství pro žáky

4. personální oblast

- personální zajištění výuky
- zvyšování kvalifikace
- další vzdělávání pedagogických pracovníků

5. materiální zabezpečení

- kapacita školy
- technická vybavenost
- studijní literatura
- knihovna školy
- sociální podmínky žáků

6. řízení školy a její strategie

- struktura řízení školy
- poradní orgány
- učitelé
- žáci
- rodiče
- financování
- komerční aktivity školy
- strategie školy
- demokratizační prvky

7. systém řízení a kontroly kvality

- systém vnitřní kontroly
- externí kontrola

Zdroje informací (autoevaluační metody a techniky):

- hospitace (vedení školy, vedoucí předmětových komisí, vzájemné hospitace učitelů),
- informace od zástupců ředitele školy, vedoucích předmětových komisí, třídních učitelů aj.,
- rozhovory s učiteli a nepedagogickými pracovníky školy, s rodiči a se žáky,
- inspekční zprávy a hodnocení školy ze strany zřizovatele,
- vlastní pozorování provozu školy vedením školy,
- dotazníková šetření – učitelé, rodiče a žáci,
- analýza vzájemné spolupráce školy a rodiny (zájem rodičů o činnost školy),
- testy zjišťující vědomosti a dovednosti žáků (externí testování, interní testování),
- analýza prospěchu žáků,
- analýza chování žáků (udělená výchovná opatření nebo známky z chování, vlastní pozorování, množství stížností aj.),
- výsledky žáků v různých školních a mimoškolních soutěžích, prezentacích, přehlídkách aj.,
- portfolio žáků – hodnocení,
- porovnávání školy s jinými školami (rozhovory s jinými řediteli, návštěvy jiných škol, studium publikací o jiných školách, analýza www stránek škol aj.),
- rozbor pedagogické dokumentace učitelů – třídní knihy, třídní výkazy, tematické plány, přípravy na vyučování aj.,
- rozbor písemností žáků (slohové práce, projekty aj.),
- analýza zápisů a závěrů z jednání pedagogické rady, provozních porad a z jednání vedení školy,
- závěry z jednání školské rady, závěry z třídních schůzek, výsledky z jednání se zástupci žáků (třídních samospráv) aj.,
- další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- portfolio učitelů – hodnocení,
- úspěšná reprezentace školy na veřejnosti,
- analýza efektivnosti propagace školy,
- analýza úspěšnosti absolventů školy.

11 Autorský kolektiv

Školní vzdělávací program Obchodní akademie zpracoval kolektiv pedagogických pracovníků Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborné školy ekonomické Zlín.

Garanci za učební osnovy jednotlivých předmětů drží vedoucí a členové příslušné předmětové komise, do níž předmět patří.

Přehled předmětových komisí:

Všeobecně vzdělávací předměty:

- PK č. 1: CJL
- PK č. 2: PSY, SPK, OBN, DEJ, OSS
- PK č. 3: NEJ
- PK č. 4: ANJ
- PK č. 5: FRA
- PK č. 6: SPA
- PK č. 7: RUJ
- PK č. 8: MAT, MAS
- PK č. 9: ZBO, HOZ, ZEM, BIO, FYZ, CHE, ZPV
- PK č. 10: TEV

Odborné předměty:

- PK č. 11: EKO, ECR, EMO, EKT, STA, BAN, FIN, FAD, PRR
- PK č. 12: UCE, EKC, PEK
- PK č. 13: ITE
- PK č. 14: PRA

Ředitel školy (statutární orgán):	PaedDr. Josef Rydlo
Zástupkyně statutárního orgánu:	Ing. Ivana Londová
Zástupkyně ředitele školy:	Ing. Alena Sýkorová
Vedoucí vyšší odborné školy (tajemník):	Mgr. Libor Švardala
Školní koordinátor ŠVP:	Ing. Alena Kotíková

Schválil ředitel Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborné školy ekonomické Zlín dne 25.08.2009, č.j. OA/706/09 s platností od 1. září 2009, počínaje 1. ročníkem.

Materiál prošel jazykovou úpravou.